Revista

"Educație fără frontiere"

Nr.4

Asociația Transformarea prin Formare

ISBN978-606-791-674-4

De la Transforma-ți viața prin formare la Transforma-ți viața prin comunicare

Ecaterina/Tatiana SAVU, Președinte Asociația Transformare prin Formare

În 2019, când am hotărât că e momentul să înființăm o asociație, cu activități în domeniul educației, m-am gândit cum ar fi mai potrivit să o numim. Și, pentru că totul are legătură cu educația, formarea, trainingul, a venit, firesc, numele: Transformarea prin Formare.

Cu ani în urma, nicăieri, la nicio instituție de învățământ, nu se preocupa cineva de comunicare. Nu ne învăța nimeni nici cum să comunicam, nici ce să comunicăm, nici daca știm să comunicam, cum să ne exprimăm trăirile, ce e limbajul non-verbal, mimica etc. Nimeni nu era interesat dacă suntem extrovertiți sau introvertiți, daca știm să facem față unui examen oral, unui interviu, dacă ne facem înțeleși când comunicam și cum să facem să comunicam cât mai eficient. Pentru că nimeni nu îi învățase nici pe părinții noștri, nici pe profesorii noștri. A fost nevoie să treacă anii și să ajung să lucrez în companii multinaționale, prima fiind una americană, și să învăț că nu e suficient doar să vorbim, ci că o mare calitate e să să știm să comunicam, dar, mai ales, să comunicăm eficient! Până la urmă, lucrurile sunt simple dacă le știm! Și dacă noi conștientizam că e bine să le știm. Doar un exemplu simplu: e mai prietenos sa ne prezentam prenume si nume in loc de nume si prenume!

De ce comunicam? Să transmitem o idee, un gând, o dorință, să ne facem înțeleși, să schimbam ceva, să provocam o reacție, să fim acceptați? Și cum ar fi viața noastră profesională și personală fără comunicare? Dar cea în care nu comunicam eficient și nu ne interesează dacă ne-am făcut înțeleși sau am înțeles noi ce ni s-a transmis? Am putea face parte dintr-un grup, dintr-o comunitate sau am putea trăi ca niște pusnici, în codru sau în peșteră? Așa că, vrem să comunicam și să ne înțelegem mai bine, mai ușor cu colegii, cu elevii, cu copiii, cu familia? E nevoie de niște minime reguli și metode ale comunicării și nu doar să le cunoaștem, ci și să le aplicam: să cunoaștem competentele cheie din comunicare, să învățam și să știm să folosim feedbackul, să înțelegem și să ținem cont de rolul inteligentei emoționale (EQ), al comunicării non-violente, al gândirii critice, creative și laterale (generarea de idei noi). Pentru ca, de vorbit, vorbim. Dar de comunicat si de înțeles e mai greu!

Să ținem cont că "Oamenii reacționează cu o probabilitate de 5 ori mai mare la indicii nonverbali și paraverbali decât la cei verbali" - cercetare realizată de Argyle, Alkema și Gilmour. Si că în comunicare doar 7% reprezintă cuvinte, 38% reprezintă vocea și 55% e limbajul corpului – Conform Albert Mehrabian , dar că în încercarea de a comunica putem avea tot felul de bariere, iar noi, că oameni, avem tendință de a presupune, de a trage concluzii pripite, de a judeca, înainte de a verifica dacă ne-am făcut înțeleși. Ori nu cunoaștem, ori nu știm să ținem cont că în comunicare contează și cunoașterea subiectului discutat, și nivelul de a vorbi despre el, și personalitatea, și emoțiile. În corporații suntem învățați să ne cenzuram emoțiile, să comunicam cât mai formal, dar, părerea mea e că e mai eficienta comunicarea când ne păstram normalitatea, de a fi oameni, de a avea emoții (nu împinse la extrem si nu mincuna sau victimizare!). Oricum, AI ne va prelua multe activități, iar nouă ce ne mai rămân? Emoțiile! AI nu doar că revoluționează tehnologia și viața, dar modifică și modul în care comunicăm. De la chatbots, care manageriază sarcini repetitive, până la algoritmi, care analizează tonul și emoțiile în emailuri, inteligența artificială poate optimiza fluxul de comunicare și poate reduce erorile. Folosirea acestor tehnologii poate face comunicarea mai eficientă și mai precisă, atât în mediul profesional, cât și în viața personală, dar ne și fac să uităm să mai fim oameni.

Până la folosirea AI, haideți să ne folosim inteligența, cunoștințele și emoțiile! Să învățam să și comunicăm, dar și să ascultam, dar să ascultăm activ! Pentru că ascultarea activă duce la 80% comunicare eficientă. Pentru AI e tehnologie, dar comunicarea emoțională este o întotdeauna o

poveste, o poveste fără sfârșit. Iar în viață totul e poveste si tuturor ne plac poveștile. Și a comunica eficient poate face diferența între succes și eșec, fie că vorbim de profesie sau de viață personala. Iar comunicarea eficientă se poate învăța daca noi conștientizam și investim în dezvoltarea competentelor de comunicare.

Astfel, să ținem cont: nu doar un slogan, ci o necesitate: Transformă-ți viața prin comunicare prin cursuri la Transformarea prin Formare!

Comunicarea prin carte și comunicarea la lansări de carte

Munever-Canan ZEYTINCI (Elena MANTU),

Președinte Asociația ROMKADEM,

Cel mai des feedback pe care l-am primit în urma publicării cărții "Elena, fata de ghiaur" a fost:

„Ce curaj ați avut să scrieți așa ceva!" Da, e și o doză de curaj, dar și dorința de a comunica către oricine e interesat de viața unei românce într-o altă cultură, în altă țară.

Pentru că alte tinere să aibă minime informații reale și să înțeleagă că nu e viața ca în seriale și telenovele. Pentru că a fost un strigat și de eliberare, dar și strigătul altor românce care nu au avut și nu au curajul să își spună durerile, poveștile, dar care trăiesc drame pe care nu le pot comunica nici măcar celor din familia din tara lor. Și pentru că mulți cetățeni turci, cu precădere bărbați, au o părere nu tocmai bună despre românce. Tine de fiecare dintre noi să arătam (nu să demonstrăm, pentru că nu avem ceva de demonstrat) că avem un nivel educațional bun, că realizam ceva în viață și nu așteptam să fim întreținutele nimănui. Cum? Primul pas: prin comunicare! Eu am reușit cu această carte și am reușit și prin rezultatele educaționale ale copiilor mei. Voi reușiți prin ceea ce le predați elevelor voastre, fetelor voastre, ele transmițând mai departe, așa cum le formați în școală. Prin parteneriatul pe care îl am cu Asociația Transformarea prin formare, cu Tatiana Savu, am reușit să îmi dezvolt mai mult vocabularul în limba română (eu trăind de peste 30 de ani în Turcia), accept corecția și feedback-ul primit, tocmai pentru a comunica cât mai corect, dar și eficient. Am avut oportunitatea să cunosc foarte multe cadre didactice și să pot fi mândră să particip la o conferință legata de comunicare și cu un mesaj foarte potrivit, oricăreia dintre noi, "Transformarea prin comunicare".

După publicarea acestei cărți, după varianta ei și în limba turcă si in limba engleză, am fost asaltată de multe românce, dar și de alte naționalități, care m-au felicitat și care mi-au povestit trăirile lor, încercările lor. Multe m-au rugat să scriu și despre ele. Empatizez și le încurajez, dar cred că eu am reușit să transmit emoții pentru că am povestit ce am trăit eu, e greu să comunici la fel de eficient când povestești despre trăirile altora. În Turcia, unde a ajuns best seller, am primit premiu pentru cea mai vândută carte autobiografica și am fost invitată la multe emisiuni, tocmai pentru a vorbi despre trăirile mele. Mi-am dorit și că în România, tara mea, să reușesc să transmit mesajul meu, să comunic direct sau indirect, cu cât mai multe tinere, mame, profesori.

Vă aștept nu doar să îmi citiți cartea, dar și să participați la conferințele organizate în Turcia, prin Asociația Transformarea prin Formare și Asociația înființată de mine, in sprijinul oricărei românce din Turcia, Asociația ROMKADEM.

Comunicare și relaționare eficientă

Profesor Ionela Văduva

Grădinița cu P.P. „Mihai Eminescu" Târgu Jiu

„Este important să ne asigurăm că vorbim unul cu celălalt într-un mod care vindecă, nu într-un mod care rănește." – Barack Obama

Se spune că oamenii pot muta chiar și munții din loc. Fiecare dintre noi are puterea de a-și schimba situația de la locul de muncă, relațiile cu cei din jur, cariera și propria traiectorie. Doar că, de multe ori, este nevoie de un mic imbold, de un mesaj care să ajungă la inimă sau de o persoană care să-ți stârnească setea de schimbare.

În anul 2016, în viața mea profesională au apărut câteva dezechilibre, iar din dorința de a găsi o rezolvare, am căutat pe internet cursuri de comunicare și am găsit un workshop de comunicare cu desfășurare în luna iulie 2016, la Predeal, organizat de Structural Eurotraining București. Am contactat telefonic persoana menționată în anunț și am purtat o conversație foarte interesantă în urma căreia am primit invitația. Povestea integrală o puteți citi pe **https://set.edu.eu/sa-visezi-si-visul-sa-devina-realitate/**

Conexiunea dintre cele două persoane a fost extraordinară, legându-se și o prietenie foarte frumoasă si un parteneriat profesional de calitate.

Anul acesta, compania **Structural Eurotraining**, al cărei fondator este Tatiana Savu, a împlinit 10 ani de activitate. Mi-am dorit foarte mult să marchez acest eveniment și am și reușit să organizez împreună cu o echipă minunată, echipa de la Grădinița cu P.P. „Mihai Eminescu" din Târgu Jiu, o extraordinară Conferință cu participare internațională. Au fost prezenți la Târgu Jiu invitați speciali precum: doamna Elena Mantu – președinte Asociația Romkadem Istanbul, Turcia, doamna Viorica Preda – fost inspector școlar general în Ministerul Educației, doamna Ana Camelia Vaslavschi - reprezentanți ai inspectoratelor școlare Gorj, Dolj, Mehedinți și Buzău, profesori universitari de la Universitatea „Valahia" și Universitatea „Titu Maiorescu" din București, manageri de unități școlare din județele mai sus-menționate, dar și cadre didactice participante într-un număr foarte mare.

Prin intermediul acestui eveniment am încercat să-mi exprim recunoștința și aprecierea față de persoana care mi-a stârnit setea de schimbare, Tatiana SAVU.

Îți mulțumesc, draga mea prietenă! La mulți și fabuloși ani, ECHIPEI CARE FACE DIFERENȚA!

Importanța comunicării nonverbale

Profesor învățământ preșcolar: Barbonie Adriana
Grădinița cu Program Prelungit Rovinari

"Comunicarea înseamnă putere. Cei care îi stăpânesc modul de utilizare pot schimba modul în care percep lumea și modul în care sunt ei înșiși percepuți de lume."

Anthoni Robbins

Orice comportament este un act de comunicare, astfel încât educatorul nu încetează să fie educator în afara exprimării prin cuvânt. Oamenii sunt şi arată mai mult decât rostesc, indică, ori vor să fie, să arate, să rostească. Acesta este şi motivul pentru care nu poate fi neglijat rolul elementelor nonverbale în comunicare, cu atât mai mult, în comunicarea cu caracter didactic.

Elementele comunicării nonverbale au capacitatea de a concentra situaţii pentru care ar fi nevoie de adevărate descrieri. Uneori, un gest, schimbarea tonului, tăcerea etc. spun mai mult decât o mie de cuvinte, după cum se întâmplă uneori ca aspectele nonverbale să spună mai mult sau altceva decât ceea ce intenţionează cineva prin cuvinte. Toate acestea şi mai multe sunt cunoscute de către profesor, prin pregătirea psiho-pedagogică (şi nu numai), şi sunt utilizate pe direcţia eficientizării activităţii didactice în realizarea obiectivelor educaţionale.

Privirea, în concepţia lui John Heron, este „cea mai profundă şi intensă, dar în acelaşi timp şi cea mai simplă metodă de comunicare în lumea umană". Atât calitatea de dezvăluitori ai stărilor interioare, cât şi puterea de influenţare a sentimentelor şi voinţei asigură ochilor o poziţie privilegiată de emiţători şi de receptori de semnale interpersonale.

Orice mişcare a ochilor sau a pleoapelor, precum şi orice dilatare a pupilei conţin elemente importante de informaţie. Privirea furnizează expresiile cele mai nuanţate şi emoţiile cele mai reale. Dintre elementele nonverbale valorificate în activitatea didactică, pentru a îmbunătăţi comunicarea sau pentru a diagnostica o situaţie cu intenţia de corectare, amintim: ritmul vorbirii, volumul vocii, acoperirea pauzelor în vorbire, mişcările şi posturile corpului, vestimentaţia etc.

Predarea şi învăţarea sunt influenţate de moralul grupului şi de natura relaţiilor întreţinute cu membrii grupului. Susţinând acestea, argumentez necesitatea utilizării de către profesor şi a unei comunicări nonverbale eficace. Dar, din moment ce procesul educaţional se bazează pe doi membri – educator şi educat –, atunci, pentru un dascăl nu este suficient ca el să întrebuinţeze elemente ale limbajului nonverbal, ci trebuie să distingă şi modalitatea de comunicare nonverbală a celor pe care îi îndrumă, pentru a le înţelege nedumeririle, pentru a le intui întrebările, pentru a le descoperi emoţiile şi sentimentele, pentru a asigura un proces educaţional constructiv.

În grădinița de copiii se pot practica exerciții și jocuri de comunicare nonverbală, prin care se dezvoltă și se extind relațiile de cooperare între preșcolari, stimulându-se totodată atenția și creativitatea copiilor.

Pentru educatoare este foate important să cunoască semnificația unor gesturi și atitudini corporale ale copiilor care pot traduce intenții, relații, trăiri; de mici copiii utilizează coduri nonverbale, distincte, care la sosirea în grădiniță, au o importanță însemnată în succesul și integrarea lor in colectivitate.

Prin diversitatea și natura activităților de comunicare nonverbală propuse, instituția preșcolară contribuie la procesul de cunoaștere, formare și educare prin interrelaționare, la adaptarea și socializarea copiilor, la dezvoltarea relațiilor de coopere între aceștia.

Observarea conştientă a propriilor noastre acţiuni precum şi ale altora este calea cea mai potrivită pentru a înţelege mai bine metodele de comunicare ale celei mai complexe şi mai interesante fiinţe de pe glob – omul.

Bibliografie:

1. Chelcea, Septimiu, *Comunicarea nonverbală: gesturile şi postura,* Bucureşti, Ed. Comunicare.ro, 2005

2. Ezechil, Liliana*, Comunicarea educaţională în context şcolar,* Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică,2002

3. Pânişoară*.,* Ion Ovidiu, *Comunicarea eficientă,* Bucureşti, Polirom, 2004

ROLUL COMUNICĂRII ÎN RELAȚIA GRĂDINIȚĂ – FAMILIE

Prof. Înv. Preșcolar,

Lungulescu Maria – Adriana

O latură de importantă a parteneriatului educațional dintre grădiniţă și familie este cea bazată comunicare. Pentru a avea succes comunicarea dintre partenerii implicaţi trebuie să se bazeze pe o relaţie pozitivă, deschisă care să le ofere acestora şansa de a adresa întrebări, de a-şi prezenta punctul de vedere, de a-şi exprima dorinţele dar şi îngrijorările, de a lua decizii.

În perioada copilăriei eforturile depuse de educatoare şi părinţii preșcolarilor trebuie să se bazeze pe un schimb de informaţii, de experienţe şi pe colaborare în scopul asigurării celor mai optime condiţii de creştere şi dezvoltarea a copiilor.

Grădiniţa are misiunea de a oferi cât mai multe și diverse forme de colaborare, de a-i atrage pe părinți la dialog, obiectivul acesteia fiind formarea copilului. Familia preșcolarului trebuie privită ca un participant activ, ca un partener permanent care furnizează informaţii şi îşi asumă responsabilităţi. Ca atare, modalităţile prin care educatoarea îi atrage şi activează pe părinți reprezintă un palier relativ sensibil, iar a-i considera pe aceștia drept parteneri egali în procesul instructiv-educativ constituie direcţia în care orice cadru didactic trebuie să proiecteze şi să deruleze oricare tip de acţiune educativă.

Comunicarea mediază relaţia dintre cei doi parteneri, iar prin utilizarea ei în forme şi moduri diferite educatoarea reuşește:

- să aducă la cunoștința părinţilor aspecte ce ţin de: comportament, probleme apărute, situaţii specifice de învăţare;
- să îi antreneze părinții alături de copii în activităţi diverse oferindu-le şansa de a se apropia de copii şi de activitatea din grădiniţă, de a petrece timp de calitate alături de ei;
- să trimită cel puțin lunar câteva informații părinților, prin care sunt înștiințați în legătură cu activităţile derulate la grupa preşcolarului;
- să participe la evenimentele din comunitate pentru a le oferi şansa părinţilor să o cunoască mai bine; În egală măsură comunicarea este cea care le oferă părinţilor ocazia:

- să îşi pregătească copiii pentru ,,a învăţa,, venind cu argumente în favoarea activităţilor din programul grădiniţei;
- să poarte discuții cu cadrele didactice şi să stabilească o relaţie de parteneriat strategic, având un interes comun și anume copilul preșcolar. O scurtă convorbire telefonică sau o întâlnire la sosirea sau plecarea din grădiniță, pot consolida relația educatoare-părinte. să ia parte la ședințe, ateliere, serbări, sau alte oportunități de a petrece timp cu copilul, dar și să observe bucuria copilului la prezența părintelui la grădiniță;
- să adreseze copilului întrebări despre ceea ce se desfășoară la grădiniță;
- să susțină activitatea de învățare și acasă prin desfășurarea unor activităţi zilnice cu copilul, prin implicarea în joaca lui;
- să le ofere informeze educatoarea cu privire la orice schimbare din viaţa copilului, schimbări ce pot determina tulburări de concentrare în învăţare;

Doar printr-un astfel de proces bazat pe o bună comunicare se poate forma în jurul copilului o legătură de suport în care ei să se simtă iubiţi, apreciaţi, respectaţi, lucru ce duce la o dezvoltare armonioasă. Comunicarea, dar și cooperarea dintre părinte şi educatoare este esenţială atât pentru a asigura un mediu securizat copiilor, adecvat procesului de învăţare, cât şi pentru a oferi sprijin educaţional prin intervenţii coerente din partea celor doi parteneri fundamentali implicaţi în educaţia copilului.

În stabilirea unei relaţii de parteneriat grădiniţă-familie este foarte important ca educatoarele, prin natura lor de specialişti ai domeniului, să acorde părinţilor timpul necesar astfel încât aceştia să înţeleagă contextul activităţii educaţionale, specificul acestora, regulile interne, intervenţiile ce trebuie asumate şi respectate.

La fel de important este ca educatoarea să îşi acorde ea însăşi timpul necesar pentru comunicarea cu părinţii, pentru a afla informaţii despre fiecare copil, stilul parental, valorile familiei şi pentru a putea clădi o relaţie bazată pe încredere şi respect.

De asemenea, cu cât relația de comunicare dintre educatoare și părinți este una deschisă, informațiile primite vor fi clare, corecte, explicite, vor da dovadă de siguranţă, încredere şi profesionalism.

Bibliografie

Enăchescu E. (2008), Comunicarea în mediul educaţional, Editura Aramis Print.
Şoitu L. (2001), Pedagogia comunicării, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.

Perspective și strategii pentru o comunicare eficientă profesor - părinți

Profesor învățământ preșcolar ALDEA CLAUDIA IRINA
Grădinița cu Program Prelungit Turceni

În societatea actuală, școlile și părinții trebuie să răspundă unor așteptări crescute, datorită presiunilor economice și constrângerilor de timp. În aceste condiții, parteneriatele eficiente între profesori și părinți devin și mai esențiale pentru a răspunde nevoilor copiilor pe care îi educă. Comunicarea cu părinții este unul dintre cele șase tipuri majore de practici de implicare a părinților, esențiale pentru stabilirea unor relații de lucru puternice între profesori și părinți. Cultivarea relației profesor-părinte este considerată vitală pentru dezvoltarea școlilor drept comunități de învățare (Schussler, 2003).

Din păcate, cercetările în domeniu au demonstrat că mulți profesori nu sunt instruiți în mod specific în ceea ce privește competențele de care au nevoie pentru a comunica eficient cu părinții (Hradecky, 1994; Lawrence-Lightfoot, 2004). Deoarece practicile de comunicare școlară sunt atât de fundamentale pentru implicarea familiilor în procesul educațional, Caspe (2003) sugerează că programele de pregătire și dezvoltare profesională a profesorilor ar trebui să promoveze în mod activ dezvoltarea abilităților de comunicare pentru profesori. Pentru a maximiza efectele parteneriatele cu părinții și a depăși barierele din calea comunicării eficiente, prin identificarea potențialelor soluții, cadrele didactice au nevoie să își dezvolte permanent competențele de relaționare și comunicare didactice în funcție de particularitățile specifice fiecărei generații de copii și părinți.

Componentele competențelor de relaționare și comunicare didactică (Bunăiașu, 2014):

1. Cunoștințe aprofundate referitoare la relațiile educaționale și comunicarea didactică (tipuri de relații educaționale, forme ale comunicării didactice, stiluri de relaționare și comunicare, factori perturbatori în comunicarea didactică, modalități de eficientizare a comunicării și relaționării în educație);
2. Metacunoștințele, care să dezvolte metacomunicarea și să afirme abilitățile profesorului care gestionează situațiile de comunicare care să genereze relațiile de comunicare;
3. Capacități de eficientizare a relaționării și comunicării didactice, în contexte instituționale și curriculare specifice;
4. Abilități de gestionare a stărilor tensionale și a situațiilor care perturbă comunicarea;
5. Atitudini și valori profesionale, cristalizate în spiritul normelor deontologice ale relaționării și comunicării didactice:

Comunicarea eficientă între părinți și profesori este crucială pentru succesul educațional al unui copil. Când părinții și profesorii lucrează împreună fără probleme, preșcolarii beneficiază de un mediu de învățare favorabil atât la grădiniță, cât și acasă.

Implicarea părinților în educația copilului lor încă de la grădiniță este un aspect foarte important pentru performanța generală a viitorului elev. Intervenția timpurie este imperativă, multe reforme fiind puse în aplicare în încercarea de a crește implicarea părinților în susținerea actului educațional, însă cu toate acestea, puțini par să aibă putere de rezistență. Fie că este vorba de comunicarea dintre profesori și părinți, dintre școală, profesori și părinți, sau lipsa intervențiilor realiste această comunicare eșuează.

În grădiniță, o parte dintre factorii care influențează comunicarea eficientă dintre profesor și părinți sunt, potrivit lui Bartle-Haring & Youkin (2012), distanța și demografia familiei, cum ar fi comportamentul și rutinele parentale. Acestea pot avea un impact asupra modului în care părinții se implică în activitatea grădiniței, respectiv și asupra modului în care le place să se implice. De exemplu, unii părinți sunt foarte implicați în educația copilului lor, preluând din grădiniță rutinele și desfășoară activități activ și direct cu copilul lor. Bartle-Haring și colab. (2012) au vorbit despre ideea de „spillover", care este ideea că rutinele de acasă și de la grădiniță sunt legate de succesul viitorilor elevi la școală. Elevii ar putea avea mai multe dificultăți la școală, acolo unde relațiile de acasă nu sunt la fel de strâns cultivate, deoarece părinții nu sunt la fel de implicați activ și adoptă o abordare mai indirectă în creșterea copilului și cu educația lor. Pe de altă parte, unii părinți sunt atât de implicați în a le satisface copiilor nevoile, încât îi împiedică în capacitatea lor de a-și dezvolta autonomia în cadrul unității familiale și în grădiniță. Găsirea unui echilibru între a-i implica pe părinți în mod indirect, dar și direct în activitățile din grădiniță este important pentru educația copilului lor din grădiniță.

Janelle Cox (2024) prezintă o serie de strategii pentru comunicare eficientă profesor-părinte:

- Stabilirea informațiilor pentru a fi comunicate și crearea unui mediu primitor pentru dialog. Aceasta presupune oferirea de actualizări regulate cu privire la progresul copilului, evenimentele care au loc în grupă și grădiniță, precum și orice preocupări pe care le putem avea cu copilul.
- Încurajarea comunicării - crearea unei platforme sau utilizarea unei aplicații pentru grupă în care părinții se pot alătura unor grupuri de discuții sau își pot împărtăși gândurile pentru a ajuta la construirea unui sentiment de comunitate și de sprijin în rândul părinților. În plus, e importantă programarea unor întâlniri în care părinții să aibă ocazia nu numai să-și exprime preocupările, ci și să audă feedback pozitiv despre copilul lor.
- Promovarea participării active, prin adoptarea voluntariatului în sala de grupă, poate îmbunătăți experiența educațională a părinților în beneficiul copiilor. Aceasta nu numai că îi ajută pe părinți să se simtă mai conectați la educația copilului lor, ci și stimulează un sentiment de comunitate. În plus, le arată copiilor că părinții și profesorii pot lucra împreună și sunt o echipă unită.
- Stabilirea așteptărilor - așteptările cadrului didactic în legătură cu comportamentul și politicile de disciplină, astfel încât părinții să înțeleagă și să le poată întări acasă.
- Tehnologia – avantajul comunicării ușoare între profesori și părinți. Utilizarea platformelor pentru a partaja instantaneu actualizări, fotografii și mesaje, în urma încheierii unui protocol de confidențialitate.
- Construirea încrederii – părinții trebuie ascultați fără întrerupere, ceea ce arată respect și validează sentimentele și opiniile părinților. A fi transparent este la fel de important; sinceritatea cu privire la orice problemă sau îngrijorare, indiferent dacă este legată de performanțele copilului sau de comportament, va ajuta la construirea încrederii. Părinții apreciază onestitatea și vor avea mai multe șanse să fie mai implicați atunci când se simt pe deplin informați. În plus, consecvența în comunicarea este cheia pentru construirea fiabilității.
- Respectarea diferențelor culturale va ajuta la asigurarea că părinții se simt apreciați, respectați și incluși în comunitatea școlară.
- Utilizarea rezolvării de probleme în colaborare – o strategie de responsabilitate comună care începe prin a include părinții în identificarea problemelor și strângerea de informații. Împreună cu aceștia, se dezvoltă planuri de remediere și se subliniază pașii și responsabilitățile necesare pentru a executa planul la grădiniță și acasă.

Comunicarea eficientă profesor-părinte este esențială pentru experiența educațională a unui copil. Prin stabilirea și încurajarea comunicării deschise și a participării active, stabilind așteptări clare, utilizând tehnologia pentru a face comunicarea mai convenabilă, construind încredere și respect și fiind sensibili din punct de vedere cultural, profesorii și părinții pot lucra împreună pentru a rezolva problemele și a sprijini creșterea academică a copilului.

Referințe bibliografice:

1. Bartle-Haring, S., Younkin, F. L., & Day, R. (2012). Family Distance Regulation and School Engagement in Middle-School-Aged Children. Family Relations, 61, 192-206. https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2011.00698.x
2. Bunăiaşu, C. M. (2014). Dezvoltarea competenţelor de relaţionare şi comunicare didactică, în cazul viitorilor profesori pentru învăţământul primar şi preşcolar. În *Creativity, Imaginary, Language.* Craiova: Editura Sitech, 199-207
3. Kim, M. (2017) Strategies for Involving Parents in School Communication and Application in a K-1 Special Education System. *Creative Education*, **8**, 765-787. doi: 10.4236/ce.2017.86057.
4. Schussler, D. L. (2003). Schools as Learning Communities: Unpacking the Concept. Journal of School Leadership, 13, 498-528
5. https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2024/06/strategies-for-effective-teacher-parent-communication/

ABILITĂȚILE DE COMUNICARE LA PREȘCOLARI

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR:
HUIDU ANA CAMELIA
GRĂDINIȚA CU P. N. DOBRIȚA,
COMUNA RUNCU, JUDEȚUL GORJ

"Este in zadar sa vorbesti celui care nu vrea sa te asculte."

M. Eminescu

O educatoare comunică bine cu preşcolarii săi atunci când cunoaşte particularităţile de vârstă şi individuale ale acestora. Informaţiile se vor transmite pe înţelesul copiilor. Empatia îl ajută să pătrundă în lumea interioară a copiilor şi să privească lucrurile şi din perspectiva lor. Astfel, dificultăţile de învăţare, de adaptare la viaţa preşcolară pot fi depăşite cu ajutorul unui plan de acţiune bine stabilit de către educatoare.

Experienţa muncii didactice din grădiniţă a confirmat că dezvoltarea vorbirii, a limbajului în special, are loc sub influenţa educaţiei. Acest lucru se realizează cu optimă eficienţă în cadrul întregului program din grădiniţă, în procesul relaţiei copil – copil, copil – educatoare, pe baza experienţei cognitive căpătate. Sub influenţa cerinţelor crescânde ale comunicării, pe parcursul anilor de grădiniţă, copiii asimilează, îşi însuşesc forme de limbă privind dezvoltarea fonetică, vocabularul şi structura gramaticală. Formarea competenţelor de comunicare ocupă un loc prioritar în grădiniţă, capacitatea de a folosi limbajul fiind o achiziţie importantă pe care se bazează însuşirea altor abilităţi de maximă importanţă pentru activitatea desfăşurată în grădiniță.

Activităţile organizate în grădiniţă şi îndeosebi cele de educare a limbajului, fac posibilă cultivarea limbajului oral, accentul punându-se pe comunicare, pe dialogul liber, pe formarea deprinderii de exprimare ordonată a gândirii şi de însuşire a structurilor gramaticale.

Abilităţile de limbaj, comunicarea atât verbală, cât şi nonverbală şi abilităţile de prescriere, scriere şi citire nu trebuiesc considerate abilităţi izolate şi predate separat. Ele sunt interdependente. Important este să oferim copiilor multiple posibilităţi de a exersa. Cadrul didactic trebuie să-i permită copilului să vorbească, să povestească, să-şi pună gândurile şi trăirile în vorbe, să-i permită copilului să iniţieze el însuşi relaţia verbală cu adultul şi nu doar să fie cel ce aşteaptă şi primeşte.

Jocurile oferă copiilor posibilităţi pentru exersarea unei pronunţii corecte şi clare. Modalitatea cea mai adecvată este exerciţiul prin jocuri antrenante, dintre acestea primul loc ocupându-l cele cu caracter imitativ ce includ onomatopee. De la un joc la altul onomatopeele pot fi schimbate, astfel încât sunetul a cărui pronunţare corectă o exersăm, să apară în silabe diferite şi să ocupe în cuvânt poziţii diferite. Prin intermediul jocurilor didactice preşcolarii au fost familiarizaţi cu relaţiile semantice dintre cuvinte, adică legăturile realizate pe baza sensului cuvintelor în raport cu forma.

Însuşindu-şi limbajul, copilul este pregătit să înţeleagă şi să acumuleze treptat cunoştinţele referitoare la diferitele aspecte ale lumii înconjurătoare. Cuvântul devine un mijloc de cunoaştere şi asimilare de informaţii despre fenomenele vieţii sociale sau ale na-turii, despre relaţiile omului cu mediul social şi cu cel natural.

Vârsta preşcolară impune copiilor dobândirea deprinderii de a-şi exprima impre- siile, dorinţele, gândurile pe care trebuie să le redea într-o formă inteligentă şi cursivă.

Acţiunea de cultivare a limbajului devine un sistem, cu conţinuturi bine coordonate, prin care se asigură activităţii din grădiniţă o mai mare eficienţă.

Trebuie învinse dificultăţile de vorbire ale unor copii şi stimulaţi în aceeaşi măsură, în aşa fel încât, la terminarea grădiniţei să beneficieze de un vocabular bogat, să reuşească să povestească coerent, să răspundă corect şi complet la întrebările puse.

Pentru a introduce copiii în tehnica exprimării corecte, efortul nostru, al educatoarelor, trebuie să fie suplimentat nu numai de cunoaşterea copiilor, a universului şi personalităţii lor, dar şi de pasiune pentru acceptarea noului, pentru a căuta şi pune la îndemâna lor cele mai bune exemple de învăţare conştientă a limbii.

Comunicarea în învățământul preșcolar cu ajutorul dispozitivelor mobile

Prof. înv. preșc. Gavril Ana-Maria, G.P.P. nr. 1 Orșova

Transformarea activității educaționale în grădiniță prin utilizarea dispozitivelor mobile se poate realiza în moduri inovatoare și eficiente. Dispozitivele mobile, precum tabletele și telefoanele inteligente, pot îmbunătăți comunicarea și colaborarea între educatori, părinți și copii, și pot susține dezvoltarea și învățarea într-un mod interactiv.

1. Comunicarea între educatori

- Utilizarea unor aplicații precum WhatsApp, Microsoft Teams pentru a discuta și coordona activitățile educaționale în timp real, permițând schimbul rapid de idei, documente și feedback.
- Platforme de management educațional precum Google Classroom sau Edmodo pentru a distribui materiale didactice, planuri de lecție și pentru a organiza întâlniri virtuale.

2. Îmbunătățirea comunicării cu părinții

- Aplicații de comunicare cu părinții, special concepute, cum ar fi ClassDojo sau Seesaw. Acestea permit trimiterea de actualizări, fotografii și rapoarte despre progresul copiilor.
- Organizarea de întâlniri online cu părinții folosind Zoom sau Google Meet pentru a discuta despre progresul copiilor și pentru a aborda preocupările lor.

3. Crearea și distribuirea materialelor educaționale

- Folosirea aplicațiilor educaționale interactive, precum Kahoot! sau Duolingo, pentru a crea activități care să angajeze copiii și să facă învățarea mai atractivă.
- Utilizarea aplicațiilor de creație de conținut, cum ar fi Canva sau Adobe Spark, pentru a dezvolta materiale didactice vizuale, cum ar fi postere și prezentări.

4. Monitorizarea și evaluarea progresului

- Folosirea aplicațiilor de evaluare, cum ar fi Google Forms sau SurveyMonkey, pentru a colecta feedback de la părinți și copii, și pentru a evalua progresul educațional.
- Implementarea jurnalelor digitale pentru copii, folosind aplicații precum Seesaw, pentru a înregistra și a urmări realizările și activitățile lor.

5. Învățare interactivă și activități de grup

- Utilizarea aplicațiilor care permit colaborarea între copii, precum Padlet sau Jamboard, pentru a crea proiecte de grup și pentru a stimula lucrul în echipă.
- Integrarea resurselor digitale, cum ar fi videoclipuri educaționale și jocuri interactive, pentru a susține lecțiile și pentru a atrage atenția copiilor.

6. Dezvoltarea profesională a educatorilor

- Participarea la cursuri online și webinarii pentru a învăța despre noi metode didactice și pentru a rămâne la curent cu cele mai recente tehnologii educaționale.
- Alăturarea comunităților de practică online pentru educatori, unde se pot împărtăși experiențe și învăța de la colegi din alte grădinițe.

7. Îmbunătățirea experienței de invățare a copiilor

- Folosirea aplicațiilor care permit personalizarea experienței de învățare pentru fiecare copil, în funcție de nevoile și ritmul lor individual.
- Implementarea elementelor de gamificare folosind aplicații educaționale care transformă învățarea într-un joc interactiv și distractiv.

Implementarea acestor tehnologii nu numai că facilitează comunicarea și colaborarea, dar și sprijină o experiență educațională mai dinamică și adaptată nevoilor moderne ale copiilor și educatoarelor. Este important să asigurați formare adecvată pentru utilizarea acestor dispozitive și să monitorizați utilizarea acestora pentru a maximiza beneficiile educaționale.

Bibliografie:

1. Woodill (2011). The Mobile Learning Edge-Tools and Technologies for developing Your Teams. New York. McGrow-Hill

2. Ceobanu, C., Cucos, C., Istrate,O., Pănișoară, I.,O. (2020). Educația digitală. Iași: Editura Polirom

SPECIFICUL COMUNICĂRII DIDACTICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof.inv.prescolar: Sucitu Ana-Maria

În viaţa şi activitatea cotidiană, profesională, suntem cu toţii într-o formă sau alta, supuşi procesului de influenţă socială, cu scopul de a ne menţine sau schimba atitudinile şi comportamentele personale sau de grup.

Influenţa socială poate emigra de la o persoană abilitată, instituţie sau un grup sub forme cantitativ – calitative diferite de conformitate, încuviinţare, supunere, sugestie şi persuasiune. Aceste tipuri de influenţă socială la care este expus individul uman în diferite situaţii variază în funcţie de gradul de presiune pe care îl exercită diverse surse influente.

Când vorbim de influenţă socială ne referim la modul în care *subiecţii umani sunt afectaţi de presiunea, reală sau imaginară, pe care o exercită cei din jur asupra lor.*

Scopul implicit sau explicit al influenţei sociale la care este supus individul este de a-i modifica percepţiile, trăirile, atitudinile şi comportamentul conform cu normele, valorile, modelele sociale sau de grup.[1]

Astfel, în activitatea de instruire – învăţare din grădiniţă, educatoarea exercită influenţe sociale specifice – de natură educaţională – asupra preşcolarilor, îndeosebi prin procesul de comunicare. *Folosind cu precădere o comunicare inteligibilă, bazată pe argumente raţionale şi elemente convingătoare, educatoarea urmăreşte să formeze atitudinile şi comportamentele copiilor în acord cu cerinţele programei instructiv – educative.*[2] Dar, în situaţia preşcolară de comunicare – învăţare, acţiunile de influenţă socio – educaţionale nu sunt univoce, ci reciproce, bilaterale. Nu este nevoie de un studiu aprofundat pentru a ne da seama că, în situaţia didactică, educatoarea şi copiii se influenţează unii pe alţii sub diverse forme şi grade prin relaţia de comunicare interpersonală sau de grup.

În concepţia părinţilor, grădiniţa reprezintă mijlocul principal de educaţie, iar rolul ei în societate este de a forma generaţiile următoare.[3]

Copiii sunt viitorul omenirii. De felul în care creştem şi educăm copiii depinde lumea de mâine. Poate fi o lume a progresului, a concordiei sau o lume măcinată de conflicte, de ură şi distrugeri. *Trăim într-un prezent vulcanic în care grija pentru educaţie şi pentru copii este o soluţie a polarizării eforturilor şi un prilej de conlucrare la nivel naţional şi internaţional. În câmpul preocupărilor pentru creşterea calităţii intervenţiei educative se pot întâlni toate naţiunile şi toţi adulţii responsabili. Devine tot mai necesar să se identifice soluţii pentru ca copiii să aibă acces la educaţie şi să participe la viaţa socială, să se integreze în societate şi să fie cât mai adaptaţi. Acesta este un drept al tuturor copiilor, dar şi o obligaţie a tuturor adulţilor.*[4]

Un rol deosebit de important în formarea copiilor pentru integrarea în societate şi în formarea sa ca om îl are, în afară de familie, educatoarea, de aceea ea trebuie să fie un exemplu bun şi demn de urmat.

Sursa (constituită de/din personalitatea educatoarei) care generează şi oferă informaţii receptorului trebuie să indeplinească două condiţii importante : *credibilitatea* şi *atractivitatea*.

- credibilitatea sursei se referă la valoarea, prestigiul, autoritatea, consideraţia, încrederea ce pot fi acordate acesteia datorită veridicităţii mesajului exprimat. ”*Cercetările de psihologie socială arată că noi reacţionăm cu mai multă încredere, entuziasm şi bunăvoinţă atunci când mesajul verbal sau nonverbal provine de la o autoritate ştiinţifică, de la un expert, decând când recepţionăm ştirea sau informaţia de la un novice, ori de la o sursă care nu este demnă de încredere. Persoanele şi sursele emiţătoare de mesaje pentru a fi credibile în rândul receptorilor trebuie să aibă, cel puţin două caracteristici : competenţă şi autenticitate.”*[5]
- competenţa se referă la capacitatea emiţătorului (educatoarei) de a fi bine informată, la abilitatea de a comunica şi a exprima informaţiile în mod clar, coerent, inteligibil, accesibil şi cu empatie destinatarilor ;

---

[1] Gheorghe Dumitru, *Comunicare şi învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998, p.86.

[2] Stroie Marcus, Teodora David, Adriana Predescu, *Empatia şi relaţia profesor – elev,* Editura Academiei, Bucureşti, 1987, p.7.

[3] Emil Păun (coord.), *Educaţia preşcolară în România*, Editura Polirom, Iaşi, 2002, p.17.

[4] *Ibidem,* p.51.

[5] Gheorghe Dumitru, *op. cit*., p.87.

- demnă de încredere trebuie să fie sursa comunicaţională pentru ca mesajele verbale ale emiţătorului să influenţeze auditoriul ;

- atractivitatea este un alt factor care influenţează procesul comunicării persuasive. ”*Atractivitatea se referă la modul cum sursa se prezintă în faţa ascultătorilor, cum se comportă şi cum arată sub aspectul înfăţişării fizice, ţinutei vestimentare, care trebuie să fie plăcută, îngrijită, curată şi potrivită pentru receptori şi situaţia dată.”*[6]

”Educaroarea azi nu mai poate fi considerată de societate ca fiind o supraveghetoare a copilului mic sau preşcolar. Profesia celor care se ocupă de vârstele mici devine o veşnică provocare la perfecţionare şi la adaptare.”[7]

[6] *Ibidem,* p.80.
[7] Emil Păun (coord.), *op. cit*., p.57.

IMPORTANȚA COMUNICĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR BUSUIOC ANCA

Învățământul preşcolar reprezintă , alături de mediul familial, piatra de temelie a dezvoltării copilului și comunicarea permanantă între cadre didactice, copii și părinți este esențială pentru dezvoltarea optimă a preșcolarilor. Copilul învață să comunice prin imitare și fiecare secvență de comunicare are un rol important în evoluția acestuia. Cu cât preșcolarul este supus mai multor astfel de acțiuni de comunicare, de interacțiuni de acest fel ,cu atât mai bogată este experiența lui de viață și mai multe ,,out-put-uri'' sunt posibile. Comunicarea reprezintă o condiție ,,sine qua non'' , nu poate exista o viață socială fără aceasta ,chiar dacă pot exista sincope ,disfuncționalități în această interacțiune.

Comunicarea reprezintă condiția primordială pentru dezvoltarea integră a subiectului şi convieţuirea eficientă în societate. Comunicarea nu este utilizată de subiect doar pentru a transmite altora idei, gânduri, emoţii, dar şi pentru a recepta, înţelege şi interpreta ceea ce cei din jur îi comunică. ''Capacitatea de a comunica eficient este esenţială pentru realizarea tuturor activităţilor cotidiene, prin utilizarea simbolurilor ce reprezintă concepte, joacă un rol fundamental în dezvoltarea capacităţilor de cunoaştere, de gândire, a logicii şi a raţionamentului; reprezintă o premisă a procesului de construire a relaţiilor interpersonale şi de integrare socială. Preşcolaritatea oferă câmp larg de evoluţie, stimularea capacităţilor de comunicare se constituie ca finalitate majoră a ei şi condiţie importantă pentru ceea ce s-ar putea numi nivel de maturizare optimă pentru debutul şcolarităţii ''.

Capacitatea de comunicare redă în cazul speciei umane, posibilitatea de a interacţiona cu semenii, de a realiza cu ei un schimb informaţional. De la naştere şi până la intrarea în şcoală ,copilul trece în dezvoltarea sa prin diverse crize ale dezvoltării, fapt ce sporește considerabil și nivelul capacităţilor de comunicare. În corespundere cu perioadele de criză se evidenţiază trei etape în dezvoltarea psihică a copilului până la intrarea în şcoală: pruncia (până la un an), copilăria fragedă (de la un an la trei) şi copilăria preşcolară (de la trei până la şase-şapte ani). De la vârsta de 3-4 ani începe să se pună în act capacitatea copilului de a-şi modela oferta în funcţie de partener (copii mai mici, copii mai mari, adulţi, vârstnici). Capacităţile de comunicare verbale, nonverbale şi paraverbale ce ţin de politeţea relaţiei şi exprimării sunt achiziţii relativ târzii. În etapa preşcolară se continuă, fără însă a se încheia, procesul însuşirii pragmaticii conversaţionale. O importanţă deosebită în dezvoltarea personalităţii are capacitatea de comunicare cu semenii. Anume în condiţiile comunicării cu alţi copii preşcolarul simte permanent necesitatea realizării în activitatea practică a normelor, regulilor însuşite.'' În cadrul grupei

preşcolarul primeşte o apreciere a conduitei sale. La vârsta de 4-5 ani copilul se reţine de la îndeplinirea acelor acţiuni care vor fi apreciate negativ de ceilalţi. Comparând capacitatea de comunicare a unui copil în grupa medie (4-5 ani) cu cel al unuia din grupa mare (5-6 ani) se constată diferenţe majore. Copilul din grupa mijlocie este mai reţinut, are un vocabular mai sărac, gesticulează mai mult. De asemenea, gradul de înţelegere a mesajelor creşte şi copilul începe să înveţe o serie de forme de politeţe pe care le reproduce cu plăcere. Atenţia şi capacitatea de concentrare în procesul de comunicare cresc de la 5-7 minute la preşcolarul mic, la 20-25 minute la preşcolarul mare. Exprimarea verbală în procesul de comunicare înregistrează sub toate aspectele mari progrese. Comunicarea se nuanţează, existând un anumit stil de comunicare între copil şi educator, între copil şi altul, între copil şi părinte. Comunicarea verbală forţează inteligenţa la o ordonare complexă a datelor ce se comunică. Capacitatea de a comunica cu cei din jur, de a folosi limbajul este o achiziţie importantă pe care se bazează însuşirea unor abilităţi de maximă importanţă pentru activitatea desfăşurată în grădiniţă . ‘’

Bibliografie:

1. Racu J. Formarea abilităţilor comunicative la preşcolarii mari. În: Asistenţa psihologică, psihopedagogică şi socială ca factor al dezvoltării societăţii, volumul I, Chişinău, 2010, p.13-17

Metode de comunicare eficientă cu copiii

GRUESCU ANDA-JANINA

Prof. consilier școlar CJRAE Gorj

Comunicarea eficientă dintre două persoane este un indicator valoros pentru calitatea relației lor. Nu sunt puține situațiile în care evităm să spunem ceea ce gândim de teamă să nu-l supărăm pe celălalt. La fel de umane sunt și momentele în care rostim impulsiv cuvinte pe care ulterior le regretăm. Atunci când ele devin, totuși, mai degrabă obiceiuri decât excepții, se produc dezechilibre care consumă din rezerva noastră de resurse. Copiii care se dezvoltă într-o astfel de dinamică relațională pot avea pe viitor dificultăți pe plan social și/sau emoțional. De aceea, înainte de a contribui la educația lor, avem misiunea de a exersa noi înșine abilități de comunicare eficientă cu copiii.

În relația părinte-copil există numeroase momente în care evităm să comunicăm, găsind diferite scuze. ”E mic și nu înțelege acum”, sau ” Trebuie să-l protejez de emoții puternice” se află în topul argumentelor. Acestea nu fac decât să amâne dezvoltarea abilităților de comunicare ale copilului.
Contribuția părinților este una esențială încă din primii ani de viață. Cel mic este expus la obiceiurile familiei de a asculta, împărtăși și exprima coerent emoțiile și gândurile. Mai departe, va fi capabil să preia modelul pentru a favoriza formarea unor relații sănătoase cu cei din jur.

De ce e important să avem o comunicare eficienta cu copiii?
– Pentru a înțelege care sunt nevoile lor într-un anumit moment
– Pentru a-l învăța să se exprime autentic atunci experimentează emoții puternice
– Pentru a-i oferi respect și înțelegere în situații dificile
– Pentru a favoriza cooperarea adult-copil
– Pentru a face față situațiilor sociale delicate
– Pentru a favoriza implicarea lui în relații sănătoase.

Cum putem dezvolta o comunicare eficientă cu copiii?

1. Vorbește-le pe înțelesul lor

Uneori ne este la îndemână să exprimăm ceva simplu în cuvinte complicate. Partea mai puțin bună este că ne așteptăm ca cei mici să înțeleagă mesajul transmis. Pentru a evita astfel de situații, e esențial să ne adaptăm discursul. La 3 ani un copil nu poate pricepe că ”nu este acceptabil să se comporte într-un anumit fel”. Mai degrabă ar funcționa această sintagmă pentru cei mai mari. Fii flexibil și pune-te mereu în locul lui/ei!

2. Învață să-i asculți

Ascultarea activă este o abilitate esențială pentru o comunicare eficienta cu copiii. Prezența ta într-o discuție este, de fapt, vocea respectului pe care-l porți interlocutorului. Acest lucru este transferabil și în relația cu copiii. Fii atent la frământările lor, fără a minimiza impactul acestora. În acest fel, cei mici înțeleg că ești interesat de discuție și că le oferi disponibilitatea ta. Ai grijă să nu fi implicat în alte activități atunci când ei aleg să vorbească cu tine. Copiii merită toată atenția atunci când aleg să le fii partener de comunicare! Evită să-i întrerupi sau să îi oferi, în acest moment, sfaturi premature.

3. Menține conversații scurte

Faptul că cei mici nu pot susține conversații lungi nu este un mit! De aici și multe situații în care noi, adulții, îi constrângem adesea să ne asculte. O comunicare eficientă cu copiii nu se rezumă numai la ceea ce avem noi de spus. Trebuie să ne oprim și să ne asigurăm că ne înțeleg. În acest fel, le oferim dreptul la replică dar și oportunitatea de a se deschide în fața noastră. Specialiștii recomandă ca discursul nostru să

nu se întindă pe mai mult de 30 de secunde. Imediat după, e important să le oferim spațiul necesar pentru a răspunde.

4. Pune întrebări deschise

Noi, adulții, ne pricepem să începem conversații care se încheie imediat după prima replică. Și în relațiile cu cei mici avem această tendință, folosind de multe ori întrebări închise. ”A fost bine la școală?” sau ”Te-ai descurcat la teme?” sunt sintagme care nu încurajează o comunicare eficienta cu copiii. Acestea atrag răspunsuri de tipul ”Da” sau ”Nu” și, totodată, dezamăgirea noastră că cei mici nu se deschid. Schimbă cu ” Povestește-mi cum a fost azi la școală!” pentru a-i invita la dialog. ”Cum au fost temele pentru mâine?” are mai multe șanse pentru a afla dacă au existat dificultăți.

5. Exprimă-ți gândurile și ideile în discuția cu ei

O comunicare eficienta cu copiii presupune un schimb reciproc de gânduri, emoții și idei. Trebuie să avem grijă ca ceea ce cerem de la ei, să oferim în aceeași măsură, la rândul nostru. Să avem, așadar, curajul de a împărtăși cu ei experiențe diverse prin care trecem. E important să ne arătăm disponibilitatea de a ne exprima pe noi înșine. În felul acesta, îi încurajăm pe cei mici să inițieze dialogul și să îl susțină într-un mod sănătos.

6. Recunoaște atunci când nu știi să răspunzi la anumite întrebări

Știm deja că cei mici au o curiozitate fantastică atunci când vine vorba de explorarea lucrurilor din jurul lor. De aici încep nenumărate conversații, care de multe ori ne pun în dificultate pe noi, adulții. Sunt situații în care, de teama de a nu recunoaște că nu știm, canalizăm această neputință într-un mod negativ față de ei. ”De unde să știu eu așa ceva?” poate să strice dinamica conversațională și să-i descurajeze pe copii. A admite că nu știm răspunsul la anumite întrebări este un moment cât se poate de natural. La fel de firesc ar trebui să fie și discursul nostru, însoțit de o intonație calmă.

7. Găsește constant intervale de timp disponibile pentru a sta de vorbă cu ei

Relația cu copiii este asemenea unei plante care trebuie mereu udată. Trebuie să avem grijă în permanență să-i oferim atenție și disponibilitate pentru a crește frumos. Inițiază dialogul folosindu-te de anumite momente sau activități dintr-o zi. În acest fel creezi obiceiuri sănătoase pentru o comunicare eficientă cu copiii.

Nu în ultimul rând, să avem încredere că putem lucra cu noi înșine pentru a îmbunătăți abilitățile de comunicare cu cei mici. Acest lucru, ne ajută să fim adulți responsabili, pregătiți să prioritizeze relația cu copilul.

Comunicarea eficientă

Profesor învățământ preșcolar
Deaconescu Andreea-Adelina

Comunicarea este un element fundamental în viața noastră de zi cu zi. Indiferent de mediul în care ne aflăm sau de relațiile pe care le întreținem, comunicarea joacă un rol esențial în modul în care ne exprimăm, ne înțelegem și ne conectăm cu ceilalți. Abilitatea de a comunica eficient este cheia pentru a construi relații sănătoase și pentru a atinge succesul în viață.

Dacă stilul de a comunica este deficitar, ajungem să avem neînțelegeri pe toate planurile, atât personal, cât și profesional.

Cum putem să comunicăm mai eficient?

- Învață să asculți – este important să ascultăm, nu doar să auzim ce ne spun ceilalți
- Ascultarea activă – este important să fim atenți la ce ne spune interlocutorul
- Lasă stereotipurile deoparte – este necesar să nu lăsăm ideile preconcepute despre etnia, genul, orientarea sexuală sau aspectul unei persoane să ne împiedice să înțelegem ce vrea să comunice
- Fii autentic!
- Fii clar în exprimare – păstrează mesajele cât mai concise
- Respectă-ți interlocutorul – acordă atenție celor spuse
- Fii atent la limbajul corpului și la tonul vocii celor spuse

Îmbunătățirea acestor capacități necesită un efort constant și o conștientizare permanentă a felului în care ne raportăm la ceilalți. Singurul fel prin care ne putem autoîmbunătăți este practica. Comunicarea eficientă presupune dezvoltarea unor abilităţi de comunicare, iar dezvoltarea acestora presupune execiţiu de comunicare. Căutăm să înţelegem intenţia partenerului de comunicare fără prejudecăţi şi cu răbdare. Încercăm să ne exprimăm propriul punct de vedere și să demonstrăm că înțelegem punctul de vedere al celorlați parteneri de comunicare. În acest context, se poate spune că actul de comunicare este și o chestiune de încredere şi de acceptare a celorlalţi, a ideilor şi sentimentelor lor, a faptului că sunt diferiţi şi că, din punctul lor de vedere, au partea lor de dreptate. Acesta este un context în care iniţiativele partenerilor de comunicare se concentrează pe crearea unui spirit de cooperare, pe îmbunătăţirea procesului de comunicare, și pe disponibilitatea receptorului de a asculta și de a-și explica punctul de vedere al celuilalt.

În aceste condiţii, construcţiile verbale folosite în procesul unei comunicări eficiente capătă aspect personal. În loc de aşa stau lucrurile, putem spune aşa văd eu lucrurile sau în loc de iată care este situaţia putem spune după părerea mea. În același scop al comunicării eficiente, atunci când suntem în dezacord cu partenerul de comunicare , în loc să putem spune eu am dreptate şi tu greşeşti putem spune eu văd lucrurile altfel sau putem spune dă-mi voie să îţi împărtăşesc felul în care văd eu lucrurile.

Prin urmare, pentru crearea unei situaţii de comunicare eficiente, începem prin a înţelege exigențele, preocupările, emoțiile, tensiunile şi contextul partenerilor de comunicare și continuăm prin a căuta și oferi soluţii care să creeze relații stabile de comunicare. În acest sens, într-o situație de comunicare eficientă, privirea noastră este deschisă şi zâmbetul larg, folosim un limbaj potrivit cu situaţia de comunicare creată, ne alegem cuvintele cu grijă, alegem culori vestimentare agreabile și calde, echilibrăm accesoriile vestimentare, nu întârziem atunci când trebuie să

întâlnim un partener de comunicare, ne purtăm înţelept și considerăm că politeţea este importantă. Pentru o situație de comunicare eficientă, menţinem contactul vizual în procesul comunicării, strângem mâna interlocutorului la începutul şi la sfârşitul întrevederii, punem întrebări deschise, suntem sincer interesați de ceea ce întrebăm şi de ceea ce ni se răspunde, găsim aceeaşi lungime de undă a relației de comunicare, suntem deschişi şi prietenoși și acceptăm oamenii aşa cum sunt.

Aceste instrumente constructive respectă libertatea şi stimulează creativitatea partenerului de comuniare. Ele fac posibilă comunicarea eficientă în situaţii reale și promovează comunicarea lipsită de presiuni și lipsită de pretenția de a deține, în procesul comunicării, adevărul absolut.

În concluzie, modul în care comunicăm cu ceilalți are un rol crucial în menținerea relațiilor sănătoase pe parcursul vieții. Este necesar să încercăm să îmbunătățim constant felul în care ne exprimăm pentru a duce o viață armonioasă.

Bibliografie:

1. Moscovici S. (coordonator), PSIHOLOGIA RELAȚIILOR CU CELĂLALT, Ed. Polirom, 1998.
2. de Peretti A., Legrand J. A., Boniface J., TEHNICI DE COMUNICARE , Ed. Polirom, 2001.

Transformarea prin comunicare în educație

Prof. Înv. Preșc. Răducanu Andreea

Comunicarea joacă un rol fundamental în orice domeniu, însă în educație, impactul acesteia este esențial pentru dezvoltarea și transformarea elevilor, profesorilor și, implicit, a întregului sistem educațional. Procesul de învățare depinde într-o mare măsură de calitatea și eficiența comunicării între toți actorii implicați, iar în contextul modern, în care tehnologia redefinește modul în care interacționăm și transmitem informații, comunicarea devine un instrument de transformare profundă.

Relația dintre profesor și elev este fundamentată pe un proces continuu de comunicare. Modul în care un profesor își transmite cunoștințele, valorile și așteptările influențează direct felul în care elevii percep și asimilează informația. O comunicare eficientă creează un mediu de învățare propice, în care elevii se simt încurajați să participe activ, să pună întrebări și să-și dezvolte gândirea critică.

Stilurile de comunicare ale profesorilor sunt diverse, dar un element comun al acestora este nevoia de a adapta mesajul la nivelul de înțelegere al elevilor. Profesorii care înțeleg importanța comunicării empatice și deschise creează un climat de încredere, unde elevii se simt confortabil să-și exprime nevoile și dificultățile. Această adaptare continuă și personalizată contribuie la transformarea individuală a elevilor, stimulând dezvoltarea lor intelectuală și emoțională. Pe de altă parte, lipsa unei comunicări eficiente poate crea bariere între elevi și profesori, ducând la neînțelegeri, demotivare sau chiar abandon școlar. Prin urmare, este esențial ca fiecare cadru didactic să își perfecționeze abilitățile de comunicare, să devină mai conștient de nevoile elevilor și să fie deschis la un feedback continuu.

Comunicarea între cadrele didactice este un factor esențial pentru dezvoltarea profesională și transformarea proceselor educaționale. Într-o eră în care schimbările din educație sunt accelerate de inovațiile tehnologice și de noile paradigme pedagogice, colaborarea între profesori devine o necesitate. În cadrul unei școli, cadrele didactice nu funcționează izolat, ci ca parte a unei echipe care trebuie să colaboreze pentru a implementa strategii educaționale eficiente și pentru a asigura un mediu de învățare de calitate.

Un exemplu de bună practică în acest sens este cultura feedback-ului constructiv între profesori. Schimbul de idei, experiențe și metode de predare între colegi poate duce la îmbunătățirea calității educației. Prin participarea la sesiuni de formare continuă, la conferințe și prin comunicarea constantă în cadrul echipelor de lucru, cadrele didactice își pot îmbunătăți competențele pedagogice și pot inova în procesul de predare.

De asemenea, proiectele interdisciplinare, care implică colaborarea între diferite discipline, demonstrează cum o comunicare eficientă poate transforma felul în care elevii învață. În locul unei învățări fragmentate, profesorii pot colabora pentru a crea experiențe educaționale integrate, care să reflecte mai bine realitatea complexă a lumii moderne.

Un alt aspect crucial al transformării prin comunicare în sistemul educațional este relația dintre cadrele didactice și părinți. Implicarea părinților în procesul educațional al copiilor lor este un factor determinant pentru succesul școlar. Comunicarea deschisă și transparentă cu părinții nu doar că le permite acestora să fie la curent cu evoluția academică a copiilor lor, ci și să contribuie activ la dezvoltarea lor emoțională și socială.

Transformarea elevilor într-un proces de succes depinde în mare măsură de parteneriatul dintre profesori și părinți. Un profesor care comunică eficient cu părinții nu doar că îi informează despre realizările și dificultățile elevului, ci le oferă și sfaturi cu privire la modul în care aceștia pot sprijini procesul de învățare acasă. În același timp, părinții pot oferi profesorilor informații valoroase despre nevoile și personalitatea copilului, facilitând astfel personalizarea actului educațional.

Tehnologia a avut un impact semnificativ asupra acestei dimensiuni a comunicării, prin platformele online care facilitează dialogul constant între școală și familie. Mesajele, emailurile și platformele de tip e-learning permit o monitorizare mai atentă a progresului elevilor și asigură o comunicare eficientă în timp real. Totuși, este esențial ca aceste mijloace tehnologice să fie utilizate în completarea interacțiunilor directe, pentru a menține o relație personalizată și empatică.

În ultimii ani, tehnologia a transformat profund modul în care comunicăm în toate aspectele vieții, inclusiv în educație. Instrumentele digitale și platformele de învățare online au schimbat nu doar modul în care profesorii interacționează cu elevii, ci și cum aceștia colaborează între ei. Această transformare prin tehnologie nu doar că a îmbunătățit accesul la informație, dar a permis și dezvoltarea unor noi metode de predare, mai interactive și personalizate.

În special în contextul pandemiei, educația la distanță a scos în evidență importanța comunicării digitale. Profesorii au trebuit să se adapteze rapid noilor forme de interacțiune online, să găsească modalități creative de a menține interesul elevilor și de a asigura continuitatea procesului educațional. Această perioadă a demonstrat că o comunicare eficientă, chiar și în mediul digital, este esențială pentru succesul educațional.

Totuși, utilizarea tehnologiei vine și cu provocări. Elevii și profesorii trebuie să fie pregătiți să navigheze între multiple platforme și să gestioneze volumul mare de informații, iar profesorii trebuie să fie capabili să comunice eficient și empatic chiar și în mediul virtual. De aceea, formarea continuă în domeniul competențelor digitale devine esențială pentru cadrele didactice.

Nu în ultimul rând, comunicarea este un instrument esențial pentru dezvoltarea personală și profesională a cadrelor didactice. Prin participarea la conferințe, seminarii și schimburi de experiență, profesorii își pot dezvolta abilitățile de comunicare și pot învăța să se adapteze mai bine la nevoile unei generații mereu în schimbare. Schimbul de bune practici și implicarea activă în comunitățile profesionale de învățare contribuie la o evoluție continuă, atât la nivel individual, cât și la nivelul întregului sistem educațional.

În concluzie, transformarea prin comunicare în educație este un proces continuu, care implică toți actorii sistemului – elevi, profesori, părinți și administrație. Comunicarea eficientă contribuie la crearea unui mediu de învățare colaborativ, în care fiecare participant poate contribui la îmbunătățirea și adaptarea sistemului la nevoile actuale. Fie că este vorba de comunicarea directă între profesori și elevi, de colaborarea între cadre didactice sau de utilizarea tehnologiei pentru a facilita interacțiunile, comunicarea rămâne elementul central al transformării în educație.

Transformare prin comunicare

Prof. Înv. Preșcolar Aramă Elena Adela

Comunicarea a fost definită adeseori ca o formă particulară a relației de schimb între două sau mai multe persoane sau mai multe grupuri. În concepția lui Claude Levi-Strauss în societate sunt posibile 3 tipuri de schimburi:

- Schimbul femeilor între grupuri;
- Schimbul bunurilor materiale;
- Schimbul mesajelor într-o limbă comună interlocutorilor.

Comunicarea constituie ansamblul proceselor psihice fizice prin care se efectuează operația de punere în relație a unei persoane sau a mai multora, cu o alta sau ci mai multe, în vederea atingerii unor obiective. Esențiale pentru actul comunicării sunt:

- Relația dintre individ sau grupuri;
- Schimbul, transmiterea și receptarea de semnificații;
- Modificarea voită sau nu a comportamentelor celor angajați.

Comunicarea vehiculează imagini, noțiuni, idei, facilitând și manifestarea conduitelor afective, se transmit trebuințe, aspirații, imbolduri spre acțiune. În general se comunică trei tipuri de informații:

- Cognitive – conținutul semnelor lingvistice;
- Indiciale – centrate pe locuitor cu scopul definirii și controlării rolului lui în timpul comunicării;
- Injonctive – schimbate între interlocutori pentru a face să progreseze comunicarea spre realizarea unui scop.

Mijloacele comunicării se clasifică după doua axe opuse:

- Vocal versus non-vocal;
- Verbal versus non-verbal.

Comunicarea permite influențarea educativ-formativă a individului, în lipsa comunicării, individul rămâne la nivelul dezvoltării biologice, rămâne izolat, inapt pentru interacțiune socială, privat de capacitatea de integrare în colectivitate.

Factori care conduc la blocaje în comunicare.

1. Diferențele și incompatibilitățile între oameni:

Toți oamenii sunt diferiți și diferă între ei prin nenumărate aspecte. Aceste diferențe devin surse ale conflictului odată ce sunt exprimate într-o discuție sau sunt expuse de către una dintre părți într-o manieră demonstrative

2. Nevoile/interesele umane:

Piramida lui Maslow pune cel mai bine în evidență nevoile și interesele oamenilor care pot genera blocaje. În procesul educațional profesorii pot avea o nevoie de colaborare, de a câștiga aprobarea și recunoașterea celorlalți.

3. Comunicare precară:

De cele mai multe ori o comunicare defectuoasă sau lipsa ei, generează blocaje.

4. Lezarea stimei de sine:

Stima de sine este o componentă afectivă a imaginii de sine și de foarte multe ori aceasta stă la baza blocajelor în comunicare.

5. Conflictul de valori:

Valorile sunt proprietăți a ceea ce este bun, dezirabil și important pentru fiecare persoane, principiile fiecăruia.

6. Conflictul de norme:

Presupune încălcarea normelor existente în societate, într-o organizație, în familie.

7. Comportamentele neadecvate:

De multe ori, un comportament neadecvat contextului social sau cultural în care se află persoana poate cauza o situație conflictuală.

8. Agresivitatea:

Agresivitatea este cauza, fie forma de manifestare, fie consecința blocajelor în comunicare.

Bibliografie:

Mihai Dinu – Comunicare, Ed. Științifică, București, 1997;

Mihai Dinu – Comunicare, repere fundamentale, ediția II, Ed. Algos, București, 2000;

Emilian M. Dobrescu – Sociologia comunicării, Ed. Victor, București, 1998;

Ioan Drăgan – Paradigme ale comunicării de masă, Ed. Șansa, București 1996

TRANSFORMAREA PRIN COMUNICARE LA GRĂDINIȚĂ

Profesor înv.preșc. POPESCU MARIA
Școala Gimnazială Novaci

Comunicarea este un aspect fundamental al dezvoltării umane, iar rolul său în educația timpurie este esențial. În cadrul grădiniței, procesul de comunicare joacă un rol crucial în formarea și dezvoltarea copiilor, influențând atât dezvoltarea lor cognitivă, cât și cea socială și emoțională. Transformarea prin comunicare la grădiniță se referă la modul în care copiii învață să interacționeze, să-și exprime gândurile și sentimentele și să își formeze relații sociale pozitive prin intermediul limbajului și al altor forme de comunicare.

Importanța comunicării în dezvoltarea preșcolarilor

La vârsta preșcolară, copiii sunt într-un proces rapid de dezvoltare a abilităților lor lingvistice și comunicative. Comunicarea nu se limitează doar la cuvinte, ci include și gesturi, mimică, limbaj corporal și diverse alte forme de exprimare. În această perioadă, copiii învață să înțeleagă și să folosească limbajul pentru a-și exprima nevoile, dorințele și emoțiile, precum și pentru a învăța despre lumea din jurul lor.

Dezvoltarea competențelor de comunicare are un impact major asupra întregii experiențe educative a copiilor. Copiii care au abilități bune de comunicare au o mai mare capacitate de a interacționa cu colegii, de a înțelege sarcinile de învățare și de a participa activ la activitățile de grup. Astfel, comunicarea devine un mijloc prin care copilul își dezvoltă și alte abilități esențiale, cum ar fi gândirea critică, soluționarea problemelor și cooperarea.

Comunicarea în cadrul grădiniței

În grădiniță, interacțiunile dintre copii și educatoare, precum și cele dintre copii și colegii lor, reprezintă baza pentru dezvoltarea competențelor de comunicare. În acest context, educatoarele joacă un rol esențial în stimularea și modelarea comportamentului comunicativ al copiilor.

1.**Comunicarea verbală** este principalul mijloc prin care copiii își dezvoltă limbajul. În grădiniță, educatorii folosesc o varietate de strategii pentru a încuraja copiii să vorbească și să își dezvolte vocabularul. Aceste strategii includ citirea poveștilor, activități de dialog structurat, cântece, jocuri de rol și discuții interactive. Prin expunerea constantă la diverse contexte de comunicare, copiii învață să își folosească limbajul pentru a descrie, a cere informații și a exprima idei complexe.

2. **Comunicarea non-verbală** include gesturi, expresii faciale și contact vizual, care sunt la fel de importante în dezvoltarea copilului. La grădiniță, educatorii pot observa și interpreta comportamentul non-verbal al copiilor pentru a înțelege mai bine stările lor emoționale sau nevoile pe care aceștia le au.

Încurajarea copiilor să își exprime emoțiile și gândurile prin desen, mișcare sau gesturi ajută la dezvoltarea lor emoțională și socială.

3. **Comunicarea emoțională.**La această vârstă, copiii încep să înțeleagă mai bine propriile emoții, dar și emoțiile celorlalți. Grădinița devine un loc în care copiii învață cum să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și cum să recunoască emoțiile celorlalți. De exemplu, educatoarele îi pot învăța pe copii cum să identifice și să gestioneze emoțiile prin activități de grup care promovează empatia și cooperarea.

Rolul educatoarelor în transformarea prin comunicare

Transformarea prin comunicare în grădiniță depinde în mare măsură de modul în care educatorii creează un mediu de învățare sigur, stimulativ și încurajator pentru copii. Rolul educatoarei este acela de a ghida copiii în procesul de dezvoltare a abilităților lor comunicative prin următoarele strategii:

1. Crearea unui mediu de învățare sigur și deschis

Educația timpurie trebuie să fie bazată pe încredere și acceptare. Educatoarele au responsabilitatea de a crea un mediu în care copiii să se simtă confortabil să se exprime fără teamă de a fi judecați. În acest fel, copiii vor învăța să își dezvolte abilitățile de comunicare într-un mod natural și spontan.

2. Stimularea dialogului și a interacțiunilor

Educatoarele trebuie să ofere copiilor numeroase oportunități de a interacționa și de a comunica. Jocurile de grup, activitățile creative și discuțiile structurate sunt modalități eficiente prin care copiii pot învăța să colaboreze, să asculte activ și să răspundă colegilor.

3. Modele pozitive de comunicare

Educatoarele sunt modele de comunicare pentru copii. Modul în care acestea interacționează cu copiii și între ele poate influența profund felul în care copiii vor comunica în viitor. Este important ca educatoarele să fie atente la propriul lor comportament verbal și non-verbal și să ofere exemple pozitive de comunicare respectuoasă și empatică.

Impactul comunicării asupra dezvoltării copilului

Comunicarea la grădiniță are un impact de lungă durată asupra dezvoltării copilului. Prin intermediul comunicării, copiii își dezvoltă abilități sociale esențiale, cum ar fi cooperarea, negocierea și rezolvarea conflictelor. De asemenea, prin interacțiunile lor zilnice, copiii își dezvoltă încrederea în sine și autonomia, învățând să își exprime nevoile și dorințele într-un mod clar și respectuos.

Comunicarea eficientă la grădiniță contribuie și la pregătirea copiilor pentru tranziția către școală. Aceștia vor avea un avantaj semnificativ dacă ajung la școală cu abilități bune de comunicare, deoarece vor putea să participe activ la activitățile de învățare, să colaboreze cu colegii și să își exprime ideile cu claritate.

Transformarea prin comunicare la grădiniță este un proces complex și dinamic, care contribuie esențial la formarea personalității copilului. Comunicarea, atât verbală, cât și non-verbală, joacă un rol cheie în dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a copiilor, iar educatoarele au un rol vital în ghidarea acestui proces. Prin crearea unui mediu sigur și stimulant și prin modelarea comportamentului comunicativ, educatorii contribuie la transformarea copiilor în indivizi capabili să interacționeze armonios cu cei din jur și să își exprime gândurile și emoțiile într-un mod eficient și empatic.

Acest proces de dezvoltare a abilităților de comunicare la grădiniță nu este doar un scop în sine, ci o bază solidă pentru succesul viitor în viață.

Transformare prin comunicare

Profesor pentru învățământ primar Uzuru Domnica

Pornind de la faptul că „ a comunica ” înseamnă „ a fi împreună cu”, „ a împărtăși”, „ a realiza o comunicare de gând, simțire, acțiune”, putem spune că este cel mai esențial lucru pentru a putea realiza, în mintea și comportamentul elevilor, o transformare.

Comunicarea, în sistemul lumii vii, atinge un punct maxim, în forma sa umană. Ținând cont de formele, conținuturile, nivelurile comunicării, diversitatea codurilor, canalelor, modalităților în care se produce, comunicarea este un sistem complex.

În clasele primare, comunicării i se acordă o atenție deosebită. Elevii sunt pregătiți în școală pentru viață și în viață, deoarece, în primul rând au nevoie de competențe de comunicare. Demersul didactic trebuie să urmărească dezvoltarea competențelor de comunicare ale elevilor prin acte de limbaj, dar și competențelor specifice de ascultare/receptare a unui mesaj, de exprimare și participare la un dialog.

Majoritatea elevilor vin cu propria educație din familie, propriile experiente și așteptări, iar învățătorul trebuie să creeze sentimentul de unitate, de grup și totodată să valorifice fiecare elev al său, reușind să-i evidențieze calitățile și potențialul.

Disciplina Dezvoltare personală, pe care elevii o studiaza în clasele pregatitoare, I și a II-a, ne oferă posibilitatea de a comunica cu aceștia, de a-i ajuta să înțeleagă și să cunoască cât mai multe despre ei, despre familie, grupul din care fac parte. Este dedicată activităților de învățare care au ca scop dezvoltarea capacității elevului de a se autocunoaște și de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, abilitățile de relaționare și comunicare, reflecțiile cu privire la învățare. În cadrul disciplinei, se formează în primul rând abilități și se dezvoltă atitudini, finalitatea fiind dobândirea încrederii în sine, starea de bine a copiilor, pregătirea lor pentru viață și pentru viitor.

Exemplu de activitate:

Joc “Îmi caut perechea”

A fost un joc interesant și care le-a plăcut mult elevilor, pe care l-am utilizat la tema “Trăsături fizice și morale”. Elevii se așază în cerc. Un elev începe jocul: se ridică își caută printre colegi “perechea” - un coleg care prezintă, fie o trăsătură fizică, fie morală pe care o are și el, spunând: Vreau să fac pereche cu tine, pentru că ești înalt/slab/blond/șaten … ca și mine. Elevii au găsit și alte asemănări între ei: locuim pe aceeași stradă, ne-am născut în aceeași lună, suntem din aceeași zodie, numele nostru începe cu aceeași literă etc.

Dezvoltarea personală:

- oferă cadrul propice stimulării flexibilității cognitive și creativității elevului
- oferă oportunitatea explorării intereselor elevilor, exersării abilităților de învățare, identificării experiențelor anterioare, exprimării emoțiilor
- acordă posibilitatea valorizării produselor create
- contribuie la dezvoltarea coeziunii grupului
- învățarea împreună și acordarea feedbackului pozitiv determină optimizarea imaginii de sine și dezvoltarea încrederii în sine
- solicită implicarea elevilor în actul didactic

În concluzie, dezvoltatea personală este, din punctul meu de vedere, transformarea pe care o putem obține de la elevii noștri prin comunicare, înseamnă explorarea și descoperirea resurselor proprii care îi va ajuta în viață pentru a le spori semnificativ calitatea acesteia.

COMUNICAREA LA PREȘCOLARI

Prof. inv. preșc. SORESCU CLAUDIA

A comunica înseamnă a transmite unele informații cu privire la ceea ce gândim, simțim, dorim, unei alte persoane. În cadrul relației profesor-elev comunicarea este baza procesului de predare-asimilare a cunoștințelor.Comunicarea didactică este un proces de transmitere a mesajelor, între emițător (cadrul didactic) și receptor (elev), pe baza programelor școlare, în cadrul procesului de învățământ sau în afara acestuia, în diversele forme ale educației (nonformală, informală).

În cadrul învățământului preșcolar, toate activitățile însumează situații de comunicare didactică, prin care preșcolarii deprind o exprimare corectă și coerentă, își activează vocabularul.

La grădiniță, copiii încep să își formeze comportamentul de ascultător (receptor). Acest lucru este imperios necesar atât în cadru instituțional, cât și în cadrul relațiilor interpersonale, pentru ca, comunicarea să poată avea loc și să fie eficientă. Capacitatea unui copil de a realiza acest lucru este diferită, în funcție de nivelul de dezvoltare al acestuia. Pentru ca mesajul transmis de cadrul didactic să fie recepționat de preșcolari este nevoie de măiestrie. Dacă mesajul nu este unul atractiv, adaptat, însoțit uneori de material didactic ajutător, copiii nu se pot concentra.Copiii își exercită calitatea de receptor, în cadrul actului comunicării, în cadrul activităților de memorizare, povestire, repovestire, lectură după imagini.În ce privește comportamentul de emițător, este necesar ca preșcolarii să regăsească în educator acest model, pentru ca mai apoi să îl poată manifesta și ei la rândul lor. Într-o situație de comunicare, cadrul didactic trebuie să îmbine elemente ale limbajului verbal, cu cele ale limbajului nonverbal (gesturile, expresia feței, poziția corpului), dar și para verbal (ritmul, tonul vocii). Educatorul este cel care stăpânește codul lingvistic, iar copilul va imita acest cod până va ajunge să îi stăpânească componentele, să producă propriile mesaje. În cadrul activităților din grădiniță acest lucru se poate realiza spre exemplu când se abordează ca metodă didactică repovestirea.Este important ca în această postură, cadrul didactic să ofere încredere copilului, libertate de exprimare, siguranță, suport, pentru ca copilul să se simtă motivat, valorificat.

Există anumite situații, cum este cazul jocului de rol, prin care preșcolarul se poate regăsi în ambele ipostaze ale comunicării: poate fi emițător, dar și receptor (spre exemplu în jocul „De-a vânzătorul”, „De-a doctorul” ș.a.) Jocurile de rol sunt jocuri de simulare în care copiii devin actori ai vieţii sociale, sunt jocuri ale replicilor după un scenariu propus, dar cu efecte lingvistice evidente din punct de vedere al dialogului între „micii actori’’. Un aspect particular al jocurilor de rol este dramatizarea. Ea are un caracter activizant, preluând o parte din efectele spectaculoase ale scenei. Se poate organiza pe replici exacte, textuale, pe baza unor replici creatoare sau pe stimularea

spontaneităţii ,,actorilor''. Dispunem de texte care se pretează la interpretări ,,artistice'' : ,,Ursul păcălit de vulpe'', ,,Capra cu trei iezi'', ,,Ridichea uriaşă'', precum şi alte texte cu dialog asumat sau improvizabil.

Activităţile organizate în grădiniţă şi îndeosebi cele de dezvoltare a limbajului și comunicării orale, fac posibilă formarea eficientă a capacităților de comunicare, accentul punându-se pe pe dialogul liber, pe oferirea copiilor a multiplelor posibilităţi de a exersa actul de comunicare. Cadrul didactic trebuie să-i permită copilului să vorbească, să povestească, să-şi pună gândurile şi trăirile prin utilizarea mijloacelor verbale, paraverbale, nonverbale; să-i permită copilului să iniţieze el însuşi relaţia verbală cu adultul şi nu doar să fie cel ce aşteaptă şi primeşte. Acordând cu toţii o mai mare atenţie relaţiilor de comunicare între noi, ascultându-l cu adevărat pe interlocutor, recepţionând optim ceea ce ni se comunică, colaborând, putem asigura comunicarea eficientă în varii contexte sociale. În grădiniţă, comunicarea are un rol primordial, stăpânirea semnificaţiei cuvintelor fiind premisa indispensabilă dobândirii abilităţilor şi capacităţilor de comunicare orală.

Dezvoltarea limbajului în anii de grădiniță este crucială ,aceasta punând bazele pentru evoluția și reușita copiilor în multiple domenii ale vieții.Prin stimularea unei comunicări eficiente de la vârste fragede, oferim copiilor instrumentele esențiale pentru un viitor prosper.

O educaţie performantă, de calitate, nu se poate obţine fără un profesor competent care să îmbine cele trei feluri de comunicare: verbală, paraverbală şi nonverbală. Tonul calm, hotărât, înfăţişarea decentă, zâmbetul cald, ritmul vorbirii, intonaţia adecvate situaţiilor de predare- învăţare, tăcerile semnificative, toate invită la deschiderea către învăţătură a copilului/

Bibliografie:

Cucoș, C., Psihopedagogie, Ed. Polirom, Iași, 2005

Voiculescu, Elisabeta, Pedagogie preșcolară, Ed. Aramis, București, 2003

Programa activităților instructiv-educative în grădinită de copii",Bucuresti, 2005.

COMUNICAREA ÎN DEZVOLTAREA INDIVIDULUI

Profesor învățământ preșcolar Drăguleasa Alina – Mihaela

Ființa umană, precum multe alte spoecii, este foarte interactivă din punct de vedere social. Specia umană este unică, însă, deoarece are unelte deosebit de puternice de comunicare și de influențare a comportamentului celorlalți.

Unealta principală este limba vorbită. Fiecare dintre varietățile limbilor vorbite este un sistem bine structurat, atât cu reguli și convenții specifice, cât și cu un vocabular consacrat. Abilitatea de a învăța și de a utiliza aceste sisteme pare să fie programată în creierul uman, iar toți copiii își dezvoltă competențe de comunicare prin limbaj fără a fi învățați în mod particular.

Comunicarea este cel mai important mod prin care oamenii pot relaționa, pot crea conexiuni puternice, stabile, cu membrii familiei, cu cei apropiați, la serviciu și în comunitate.

A vorbi unii cu ceilalți le oferă oamenilor o metodă excepțional de rapidă, clară și amănunțită de a se cunoaște și de a forma relații unii cu ceilalți. În orice parte a lumii în care oamenii și-au creat legături, din afecțiune, din familiaritate sau pentru că fac parte din aceeași forță de muncă, limba vorbită îi ajută să se înțeleagă unul pe celălalt și să realizeze țeluri comune cu succes. Deși putem cu toții să vorbim, comunicarea cu ceilalți este complicată – poate fi realizată cu pricepere sau fără, iar consecințele unei conversații slab dirijate pot rezulta mai degrabă în diminuarea decât în îmbunătățirea înțelegerii reciproce.

Fără comunicare viața pe pământ ar fi de prisos, omul și comunicarea fiind interdependente, oamenii fiind ființe sociale comunică prin mesaje, prin semne, prin simboluri, prin semnale și verbal.

Comunicarea este un proces dinamic în continuă schimbare, ea implică pe toți oamenii unei societăți aflată în dezvoltare, dezvoltă procesul de cunoaștere, îmbogățește psihicul, sufletul și spiritul prin schimbul de impresii, de experiențe, de sentimente, de emoții.

Teoria interacțiunii sociale – analiza tranzacțională se bazează pe recunoașterea faptului că majoritatea oamenilor își dezvoltă un sine adult, dar în interiorul lor se ascunde puțin din părinte și puțin din copilul care a fost odată.

1. Adultul se confruntă cu realitatea de aici și acum (este doar starea eului care nu este legată de trecut).

2. Părintele gândește, simte și se comportă așa cum s-au comportant părinții sau îngrijitorii săi când era copil. Un părinte poate fi critic sau încurajator.
3. Copilul derulează gândurile, sentimentele și comportamentele întâlnite în copilărie. Ele pot fi libere sau adaptative.

Comunicarea îi poate face pe oameni să fie speciali, este ca o oglindă fermecată a sufletului și spiritului.

Nu în ultimul rând comunicarea creează multă sensibilitate în minte, suflet și spirit, care nu este neapărat o slăbiciune, ci mai degrabă o superputere a artei vorbirii.

METODE, PROCEDEE ŞI TEHNICI DE ABORDARE A PREDĂRII-ÎNVĂŢĂRII-EVALUĂRII INOVATIVE

Profesor pentru învățământul preșcolar BÎZDOACĂ ANA-MARIA

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „MIHAI EMINESCU" TÂRGU JIU

În procesul de învăţământ profesorul, ca şi elevii, acţionează prin intermediul unor metode de predare şi învăţare. Calitatea muncii lor este în funcţie de aceste metode, ele constituind o sursă însemnată de creştere a capacităţii şi eficienţei învăţământului. Aplicându-se metode deosebite, se obţin diferenţe esenţiale în pregătirea elevilor. În ultimele decenii a crescut interesul pentru aşa-numitele metode moderne. Sunt considerate moderne toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile elevului, să-i concentreze atenţia, să-l facă să urmărească cu interes şi curiozitate lecţia, să-i câştige adeziunea logică şi afecţiunea faţă de cele nou învăţate, care-l îndeamnă să-şi pună în joc imaginaţia, înţelegerea, puterea de anticipare, memoria etc. Aceste metode pun mai mult accentul pe cunoaşterea operaţională, pe învăţarea prin acţiune, prin manipulare în plan manual şi mintal a obiectelor, acţiunilor etc. Folosirea metodelor moderne de predare-învăţare-evaluare nu înseamnă a renunţa la metodele tradiţionale ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne. Metoda este selectată de cadrul didactic şi este pusă în aplicare în lecţii sau activităţi extraşcolare cu ajutorul elevilor şi în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor şi elev, participarea lor la căutare de soluţii, la distingerea dintre adevăr şi eroare şi care, sub forma unor variante şi/sau procedee selecţionate, se foloseşte pentru asimilarea cunoştinţelor, a trăirilor valorice şi a stimulării spiritului creativ. Când se alege o metodă, se ţine cont de finalităţile educaţiei, de conţinutul procesului instructiv, de particularităţile de vârstă şi de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor şcolare, de natura mijloacelor de învăţământ, de experienţa şi competenţa cadrului didactic. Activitatea la clasă ne-a demonstrat de fiecare dată că formarea de competenţe lectorale şi de interpretare a lecturii se produce efectiv prin valorificarea potenţialului intelectual propriu al elevilor în interacţiune cu situaţia de învăţare, în care rolul determinant îl au tehnicile aplicate. Povestea, într-un act de educaţie literar-artistică, oferă o mare diversitate de posibilităţi şi căi de investigare necesare într-un proces de formare-dezvoltare a elevului cititor. 8 Ciorchinele (word-map, reţeaua de semnificaţii) Ciorchinele este o metodă prin care se realizează un câmp lexical, fiind actualizate cunoştinţele dobândite anterior de elevi despre un subiect. Câmpul lexical al unui cuvânt este alcătuit din ansamblul tuturor cuvintelor care se raportează la aceeaşi idee, oricare ar fi radicalul termenilor. Aceasta înseamnă că elevii pot spune orice cuvânt legat ca sens de ideea de la care se porneşte. Învăţătorul scrie în mijlocul tablei un cuvânt şi îl încercuieşte. Se poate scrie şi o scurtă propoziţie de start. Este bine să se folosească o culoare vie, deosebită de cea care se va utiliza în continuarea exerciţiului. Metoda poate fi folosită şi în fixarea cunoştinţelor, grupând informaţiile primite după anumite criterii.

Cvintetul Metoda cvintetului este o metodă nouă care pune accentul pe forţa creativă a elevului, de acest lucru m-am convins chiar eu, de-a lungul orelor de limba şi literatura română. Cvintetul este o poezie

care impune sintetizarea unor informaţii, conţinuturi în exprimări clare care descriu sau prezintă reflecţii asupra temei date sau subiectului dat. Este o poezie de 5 versuri a cărei construcţie are la bază anumite reguli pe care elevii trebuie să le respecte, iar timpul de întocmire este de 5-7 minute. Trebuie să le daţi un subiect (un cuvânt-cheie din lecţia zilei respective sau din lecţia anterioară), iar ei, în timpul dat, trebuie să dovedească capacitatea lor de a crea şi de a fi receptivi la cele discutate în clasă. E o metodă eficientă care combină utilul cu plăcutul.

Metoda brainstorming Brainstormingul este una din cele mai răspândite metode în formarea elevilor în educaţie, în stimularea creativităţii. Un principiu al brainstormingului este: cantitatea generează calitatea. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile şi inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare. Obiectivul fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor elevilor aşa cum vin ele în mintea lor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei.

Pălăriile gânditoare Acest nou tip de metodă de predare – învăţare este un joc în sine. Copiii se impart în şase grupe – pentru şase pălării. Ei pot juca şi câte şase într-o singură grupă. Împărţirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele şase pălării să fie frumos colorate, să-i atragă pe elevi. Ca material vor fi folosite 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roşu, galben, verde, albastru şi negru. Fiecare, bineînţeles, 10 că rolurile se pot inversa, participanţii fiind liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Fiecare culoare reprezintă un rol

Metoda cubului Este o modalitate de lucru care poate fi aplicată individual, în perechi sau în grupuri pentru o abordare a unei situaţii problematice, prin solicitarea gândirii elevului; Este o strategie care urmărește studierea unei teme din mai multe perspective. Scopul ei este lărgirea orizontului de idei al elevului. Este necesar un cub mare, pe feţele căruia să fie scrisă câte o sarcină de lucru sub diferite forme.

Harta poveştii Este o metodă prin care elevii trebuie să satisfacă şi să descopere într-un text următoarele cerinţe date de învăţător: data, locul, timpul, personajele, intriga (problema), evenimentele (se plimbă, vede, primeşte etc.), soluţia, concluzia, morala. Este metoda prin care se realizează feed-back-ul lecţiei (poveştii). Am aplicat această metodă la toate textele studiate în ora de lectură şi nu numai. În spatele fiecărei metode de predare stă ascunsă o ipoteză asupra mecanismului de învăţare a elevului. Învăţătorii trebuie să fie preocupaţi de găsirea unor metode şi procedee variate adaptate diferitelor situaţii de instruire în care elevii vor fi puşi. Folosirea acestor metode de predare-învăţare-evaluare pentru dezvoltarea gândirii critice a elevilor conduce la formarea unei motivaţii intriseci, ce rămâne dezideratul tuturor dascălilor.

Bibliografie

*Cerghit, Ioan , 2002, Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Editura Aramis, Bucureşti;

*Dumitru, I. Al., 2000, Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă, Editura de Vest, Timişoara;

*Carmen Iordăchescu, 2005 - Să dezlegăm tainele textelor literare, clasa a II-a, Editura Carminis, Piteşti.

COMUNICAREA ÎN EDUCAȚIE

Profesor BRADU ANDREEA AMALIA

De-a lungul timpului, omul a comunicat la început prin semne, apoi prin imagini rupestre şi mai apoi, prin cuvânt. Comunicarea este foarte importantă în toate domeniile. Un domeniu unde comunicarea putem spune că este vitală este domeniul educațional. Comunicarea în domeniul educațional trebuie să aibă un caracter interactiv astfel încât pe parcursul activităţilor, atât profesorul cât şi elevii să interacționeze, furnizându-şi unii altora semnale verbale şi nonverbale pentru a se întâlni într-un fel sau altul pe traseul instruire-educare și informare-dezvoltare. Educaţia, reprezintă practic schimb de mesaje între profesori şi elevi, în scopul influenţării conduitei lor, de-o parte şi de alta, actul comunicării fiind un proces mult mai complex decât cel al vorbirii, motiv pentru care educarea capacităţilor comunicative este distinct de educarea capacităţilor de vorbire şi ulterioară dezvoltării acestora. Cu alte cuvinte, capacităţile de comunicare trebuie să facă obiectul principal al preocupărilor celui ce se află în fața elevului, în caz contrar, nu se poate spune că nu se comunică, ci doar că acest proces decurge în mod deficitar.

O problemă în comunicarea didactică o constituie chiar şi formularea întrebărilor dar şi acceptarea răspunsurilor. Astfel, profesorul poate formula întrebări limitate sau închise şi întrebări cuprinzătoare sau deschise. Astfel, întrebările limitate adresate de către profesor încătuşează gândirea elevului, stimulează doar să facă progrese în obţinerea unor cunoştinţe după o schemă prestabilită iar întrebările deschise pot ajuta elevul să formeze deprinderile unei gândiri critice. Comunicarea didactică nu se împacă cu superficialitatea, indiferenţa, rigiditatea, elemente care conduc la dispariţia interesului elevului. O activitate ce pune în relaţie cadrul didactic şi elevul pentru realizarea unor obiective comune, este şi un proces psihosocial de influenţare prin limbaje specifice a atitudinilor, comportamentelor, convingerilor. De aceea, a comunica eficient şi expresiv cu ceilalţi şi cu sine presupune:

a) să furnizezi informația inteligibil pentru a facilita înţelegerea mesajului transmis;
b) să dezvolţi gândirea, afectivitatea, motivația, voinţa şi personalitatea elevilor;
c) să sesizezi şi să conştientizezi reacţiile, atitudinile şi manifestările comportamentale ale celor cu care comunici;
d) să convingi pe cei cu care comunici.

Cadrul didactic trebuie să fie conştient de responsabilitatea faţă de cuvântul rostit într-o societate în care totul se petrece sub semnul rapidităţii. Comunicarea interumană este extrem de importantă în zilele noastre. Eşecul sau reuşita comunicării didactice depinde în primul rând de personalitatea profesorului care trebuie să stăpânească nu numai noţiunile teoretice dar şi pe cele practice, și totodată trebuie să dea dovadă de tac pedagogic.

În pedagogia modernă, relația dintre profesor și elev este o relație complexă. Se poate spune că elevii învață și se formează așa cum sunt călăuziți de către dascăl, astfel o relație pedagogică axată pe o comunicare autentică ajută profesorul să sesizeze momentul oportun și să creeze experiențe favorabile învățării, în acord cu personalitatea fiecărui elev în parte. Astfel, relaţia ce se stabilește între profesor și elev trebuie să fie una bazată pe comunicare unilaterală.

Ca atare, este necesară o abordare interpersonală, dialogată a interacţiunii pedagogice, putându-se astfel asigura la un nivel superior nu numai dimensiunea informaţională prin transmiterea cunoştinţelor, cât şi evoluţia comună a profesorului şi a elevilor săi. În pedagogia modernă, autoritatea este înţeleasă ca fiind un factor care facilitează accesul la cultură, stimulează spiritul de inițiativă şi participarea activă şi creatoare a elevilor în procesul educaţional.

În prezent, predomină învățarea centrată pe motivații și capacități, pe experiențe, pe nevoile și interesele de perspectivă, pe participare activă a elevilor și nu în ultimul rând pe creativitate. În cele mai importante momente, relaţia de comunicare ar fi bine să fie interlocuţiunea a două minţi, în consecință prin stimularea permanenta a interesului elevilor și menținerea acestuia în timpul lecţiilor să se îndeplinească o condiție necesară învățării.

În concluzie, comunicarea, constituie un element esenţial al realităţii educaţionale, o modalitate fundamentală de vehiculare a informaţiei reușind să formeze atitudini pe care elevii le interiorizează în vederea obţinerii unor rezultate meritorii.

DOBANDIREA EMOTIILOR SI A GANDURILOR POZITIVE

Prof. Înv. Preș. Cherescu Profira Carmen
Grădinița cu P.P. Nr.1 Loc. Orșova, Jud. Mehedinți

Perioada optimă de însuşire a abilitaţilor emoţionale, şi deci de dezvoltare a inteligenţei emoţionale, începe chiar în primii ani de viaţă. Viaţa de familie şi experienţele din grădiniţă constituie cea ***dintîi şcoală a emoţiilor*** oricărui copil, întrucît în aceste medii el învaţă să recunoască atît emoţiile proprii, cît şi reacţiile celorlalţi la emoţiile sale, exprimarea facială a emoţiilor (ex., să decodifice o frunte încruntată ca semn de îngrijorare sau supărare, un zîmbet ca semn al bucuriei etc.), modalităţi de răspuns la emoţiile celor din jur; precum şi să gîndească aceste emoţii şi să îşi aleagă reacţiile; sa citească şi sa îşi exteriorizeze speranţele şi temerile.

Această şcoală a emoţiilor nu înglobează doar ceea ce spun sau fac persoanele apropiate şi educatorii, ci şi modele legate de modul în care adulţii îşi gestionează propriile emoţii.

Maturizarea afectivă a copilului include imaginea de sine, siguranţa emoţională, capacitatea de a se adapta la stres şi la schimbare, abilitatea de a socializa şi a învăţa etc.

Dezvoltarea *inteligenţei emoţionale* contribuie la creşterea armonioasă şi echilibrată a micuţilor, la îmbunătăţirea unor aspecte importante de personalitate, precum: abilităţi de comunicare; motivaţie; voinţă; empatie; încredere în sine; respect de sine; respect faţă de ceilalţi; gestionarea sentimentelor; autocontrol, educarea emoţiilor; gestionarea şi depăşirea emoţiilor care îi inhibă (prin identificarea, recunoaşterea şi conştientizarea lor); menţinerea emoţiilor care îi ajută sa îşi păstreze echilibrul interior.

Copilul inteligent din punct de vedere emoţional este conştient de emoţiile sale şi vorbeşte liber despre ele, recunoaşte emoţiile celor din jur, comunică uşor despre ceea ce îl interesează sau îl preocupă, ştie sa spună NU fără să îi rănească pe ceilalţi, are comportamente rezonabile, chiar şi atunci cînd lucrurile nu merg aşa cum şi-ar dori, şi nu abandonează o activitate, nici atunci cînd devine dificilă, are bine dezvoltat sistemul motivaţional – de pildă, nu face unele activităţi doar pentru că i s-a cerut să le facă sau pentru că este supravegheat, ci pentru că a înţeles beneficiile şi utilitatea acestora pentru propria dezvoltare, este sigur pe el în majoritatea situaţiilor, iar atunci cînd simte că nu se descurcă, cere ajutor, se adaptează rapid la situaţii/persoane noi, nu îi este teamă să pună întrebări sau să îşi pledeze preferinţele, are prieteni cu care se relaxează şi de la care învaţă modele noi de comportament.

Emoţiile pentru fiecare etapă de virstă

Între 2 şi 4 ani, copiii încep să vorbească despre propriile emoţii, identifică şi diferenţiază expresiile faciale ale emoţiilor de bază (furie, tristeţe, frică şi bucurie), manifestă accese violente de furie şi teamă de separare.

De la 4 la 5 ani, copiii identifică şi diferenţiază expresiile faciale ale mai multor emoţii, precum furia, tristeţea, frica, bucuria, ruşinea, mîndria, vina – chiar după tonul vocii.

De la 5 la 7 ani, preşcolarii pot lua în calcul şi factorii situaţionali, nu doar expresiile faciale (un „zîmbet amar”).

Exprimarea adecvată a emoţiilor este foarte importantă în cadrul interacţiunilor sociale, deoarece contribuie la menţinerea lor.

Exprimarea neadecvată de către copii a emoţiilor negative, prin agresivitate fizică sau verbală, determină izolarea acestora.

Copiii pot fi învăţaţi să-şi ajusteze modul în care îşi exprimă emoţiile şi în care îi ascultă pe ceilalţi, concentrîndu-se pe următoarele 4 aspecte: ce observă, ce simt, ce nevoi au şi ce anume cer.

Pentru observarea dinamicii relaţiilor pe care copiii le dezvoltă cu ajutorul conceptelor inteligenţei emoţionale, părinţii şi micuţii vor primi teme de casă, care vor fi discutate ulterior fie în cadrul unor şedinţe cu părinţii, fie individual.

Încurajaţi copiii să deseneze acasă, împreună cu părinţii, imagini ce ar reprezenta paleta de emoţii.

Invitaţi părinţii să participe la completarea *Panoului dispoziţiei*.

În cadrul unei şedinţe cu părinţii, desfăşuraţi o activitate ce ar stimula identificarea şi exprimarea emoţiilor şi a sentimentelor.

Prin discuţii individuale, identificaţi modalitatea de exprimare a emoţiilor şi sentimentelor în cadrul familiei.

Încurajaţi părinţii să îşi exprime verbal dragostea faţă de copil.

Încurajaţi părinţii să conştientizeze, să recunoască emoţiile copilului.

Transmiteţi prin diferite mijloace mesajul: *Emoţiile pozitive şi negative sint o parte normală a vieţii.*

Alături de părinţi, dvs. sînteţi cei care contribuiţi la dezvoltarea abilităţilor emoţionale ale copiilor prin:

- reacţiile la emoţiile exprimate de copii;
- discuţii despre emoţii;
- practicarea propriilor emoţii în prezenţa copiilor.

Modul în care reacţionaţi la exprimarea emoţională a copiilor determină exteriorizarea sau inhibarea emoţiilor viitoare ale acestora.

Expresivitatea dvs. emoţională devine pentru ei un model în ceea ce priveşte exprimarea emoţională.

Exemplu: Dacă manifestaţi frecvent emoţii negative, copiii le vor manifesta şi ei, datorită expunerii repetate la acestea.

Discutînd cu copiii problemele legate de emoţii, adulţii le vor demonstra că le susţin şi le acceptă, ceea ce contribuie la conştientizarea de către micuţi a stărilor emoţionale pe care le experimentează.

Exemplu: Cadrele didactice convinse de faptul că emoţiile, în special cele negative, nu trebuie abordate deschis le pot induce copiilor ideea că acestea nu trebuie exprimate, ceea ce le afectează capacitatea de reglare emoţională.

BIBLIOGRAFIE:

1. Grama, F.; Pletea, M.; Culea, L. ..., *Aplicaţii ale noului curriculum pentru invăţămintul preşcolar. Ghid pentru cadrele didactice,* DPH, Buc., 2009.

2. Campbell, R., *Educaţia prin iubire*, Ed. Curtea Veche, Buc., 2001.

3. Cerghit, I, *Sisteme de instruire alternative şi complementare*, Ed. Aramis, Buc., 2002.

Comunicarea –verigă importantă în transformare

Prof. înv. preşcolar Chebeşi Marinela
Grădinița cu Program Prelungit ”Mihai Eminescu”, Târgu Jiu

O componentă esențială a fiecărui aspect al vieții noastre este comunicarea, iar educația nu face excepție. Este vital în educație, deoarece facilitează învățarea și înțelegerea între educatori și educabili. Construiește relații puternice și încredere, promovând un mediu de învățare pozitiv. Comunicarea eficientă permite sprijin individualizat și diferențiere, răspunzând nevoilor diverse ale copiilor. Îmbunătățește implicarea părinților, creând o abordare colaborativă a succesului preșcolailor, elevilor.. Comunicarea promovează, de asemenea, dezvoltarea socială și emoțională, dezvoltând în același timp abilități critice de comunicare pentru eforturile viitoare ale elevilor.

Dacă te uiți la fiecare schimbare majoră din societatea noastră, vei descoperi că comunicarea dintre indivizi a fost esențială pentru schimbare și că, în multe cazuri, o schimbare a modului în care a avut loc comunicarea între indivizi a precipitat schimbarea în sine.

Ceea ce este ciudat la educație este că, în general, știm foarte multe ca profesie, dar ritmul schimbării este glacial. De fapt, știm foarte multe despre modul în care copiii învață cel mai bine, dar școlile continuă să reinventeze roata de fiecare dată când întâmpină o nouă problemă.

Trebuie să dăm jos barierele din calea utilizării unor tipuri de instrumente de comunicare dacă dorim să aprofundăm și să îmbogățim conversația despre educație. Unele dintre bariere includ:

Cunoştinţe:

Majoritatea educatorilor nici măcar nu știu că educatorii folosesc site-uri și alte instrumente de social media pentru a se conecta la educație. Putem contracara acest lucru fiind proactivi și vorbind despre aceste instrumente cu alți profesori. Fiți curajos și prezentați profesorilor pe care îi întâlniți utilizările productive ale rețelelor sociale.

Acces:

Mulți educatori lucrează în zone în care ei înșiși nu au acces la instrumente, deoarece sunt blocați la locul lor de muncă. Este ironic că în locurile care ar trebui să încurajeze învățarea, unele dintre cele mai bune instrumente disponibile pentru învățare sunt blocate. Aici problema este de natură administrativă și merită să aveți o conversație cu administrația locală, despre valoarea potențială a acestuia pentru dezvoltarea comunității locale.

Timp:

Este greu să convingi pe cineva care este deja suprasolicitat că rețelele de socializare nu vor fi doar „alt lucru” de adăugat la teancul lor. Arată-le cum se pot interacționa cu alți educatori pentru a face brainstorming idei de planuri de lecție și, în general, economisesc timp pentru a reinventa roata.

Comunicarea acționează ca canal pentru fluxul de cunoștințe și informații în cadrul

ecosistemului educațional. Printr-o comunicare eficientă, educatorii pot transmite concepte complexe într-o manieră clară și inteligibilă. Lecțiile bine structurate, prezentările captivante și explicațiile articulate le permit elevilor să înțeleagă și să interiorizeze idei noi. În plus, comunicarea eficientă asigură că instrucțiunile, sarcinile și așteptările importante sunt comunicate cu acuratețe, minimizând confuzia și îmbunătățind rezultatele generale ale învățării.

Implicare și învățare activă:

Comunicarea încurajează participarea activă și implicarea în rândul studenților. Tehnicile eficiente de comunicare verbală și non-verbală folosite de profesori favorizează un mediu de învățare interactiv. Discuțiile în clasă, dezbaterile, activitățile de grup și sesiunile de întrebări și răspunsuri încurajează elevii să-și exprime gândurile, să împărtășească perspective și să colaboreze cu colegii lor.

O astfel de comunicare interactivă promovează gândirea critică, abilitățile de rezolvare a problemelor și înțelegerea mai profundă a subiectului. Comunicarea școlară este o componentă vitală a unui mediu educațional prosper. Prin implementarea unor strategii moderne, școlile pot încuraja angajamentul comunității, promovează educația incluzivă și pot construi sprijin pentru comportament pozitiv, pregătind elevii pentru succes. În calitate de educatori, să ne angajăm să creăm o comunitate școlară vibrantă, incluzivă și antrenantă, în care fiecare voce este auzită și fiecare opinie contează.

În încercarea de a îmbunătăți comunicarea școlară, trebuie să luăm în considerare o serie de abordări strategice, cum ar fi:

Canale deschise de comunicare

Promovarea angajamentului comunității începe cu menținerea canalelor de comunicare deschise și accesibile. Stabilirea diverselor platforme, cum ar fi buletine informative, e-mailuri, aplicații școlare și întâlniri regulate părinți-profesori asigură că toată lumea din comunitate are o metodă preferată de comunicare. Această abordare nu numai că facilitează fluxul de informații, ci și construiește o legătură puternică între școală și comunitatea sa.

Actualizări programate în mod regulat

Comunicarea previzibilă stimulează încrederea și conexiunea. Actualizările programate în mod regulat despre progresul academic, evenimentele școlare și modificările politicii țin părinții și elevii la curent. Îi ajută să se simtă parte din călătoria școlii, încurajând o participare mai activă și asigurându-se că toată lumea este aliniată cu obiectivele școlii.

Transparență și onestitate

Onestitatea este piatra de temelie a încrederii, care duce la un mediu de sprijin. Îmbrățișarea transparenței în împărtășirea realizărilor școlare, provocărilor și planurilor, promovează un dialog deschis și onest. Această abordare stabilește o bază puternică de încredere, contribuind la un sentiment de comunitate și la sprijinirea comportamentului pozitiv.

Utilizarea tehnologiei

În era digitală,utilizând diverse platforme, cum ar fi portaluri pentru părinți, aplicații mobile și sisteme de management al învățării, școlile pot eficientiza și îmbunătăți comunicarea. Aceste

instrumente nu numai că facilitează comunicarea rapidă și clară, ci și promovează implicarea activă și învățarea interactivă.

Încurajarea implicării părinților

Implicarea părinților este un element cheie al unei comunități educaționale de sprijin. Oferind căi de participare activă, cum ar fi ateliere interactive, nopți de familie sau oportunități de voluntariat, școlile pot favoriza relații mai puternice între personal și familii. Această conexiune joacă un rol semnificativ în susținerea unui comportament pozitiv și în stimularea succesului academic.

COMUNICAREA, CHEIA SUCCESCULUI ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

CHIPER ELENA- COSMINA
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Oamenii comunică pentru a-și împărtăși, a pune în comun ceva: informații și experiențe, sentimente sau judecăți de valoare, decizii sau pur și simplu pentru a instaura și menține relații de bunăvoință unii cu alții. Comunicând, le spunem celorlalți cine suntem, ce gândim, ce simțim, ce știm sau ce vrem să aflăm.

Indiferent de definiţii, important este faptul că comunicarea a fost şi este tratată ca un element fundamental al existenţei umane. Comunicarea este esenţială, pentru viaţa personală şi socială a individului, fără comunicare nu putem exista într-o colectivitate întrucît este în firea oamenilor ca atunci când se întâlnesc să schimbe impresii, să comunice. Fără comunicare oamenii îşi pierd interesul faţă de activităţile în comun. O societate se constituie şi se menţine datorită şi prin intermediul numeroaselor procese şi reţele de comunicare.

Comunicarea conţine un mare potenţial educativ care se traduce în transmiterea de cunoştinţe, în autoreglarea activităţii intelectuale. Între comunicare şi educaţie există un strâns raport de interdependenţă Pentru că sunt profesor, în meseria mea comunicarea este esenţială.

Comunicarea educaţională sau pedagogică este cea care mijloceşte fenomenul educational in ansamblul său, indiferent de conţinuturile, nivelurile, formele sau partenerii implicaţi. Comunicarea didactică constituie baza pe care se desfășoară procesul de predare-învățare-evaluare. În cadrul interacțiunii didactice se creează mai multe tipuri de relații, care facilitează sau pot să blocheze eficiența comunicării. Dintre acestea enumerăm: relația de schimb informațional (de idei, concepții, convingeri, atitudini), cu condiția ca acesta să fie înțeles; relația de influențare reciprocă a comportamentului, pe baza înțelegerii și acceptării mesajului transmis și receptat; relații socio-afective (între emițător-profesor și receptor-elev); relații democratice, de cooperare profesori-elevi și de cooperare între elevi, în cadrul comunicării didactice.

Prin educație se formează viitorul cetăţean, iar ceea ce dobândeşte, vede şi învaţă copilul în anii de şcoală îi va rămâne întipărit în minte toată viaţa. Prima cheie pusă în discuţie în legătura dintre copil şi educator este comunicarea. A fi profesor înseamnă nu doar a dispune de cunoştinţe ştiinţifice de specialitate, ci a avea şi capacitatea de a le transpune didactic.

În situatiile de instruire, sursele comunicarii pot fi: mesajul didactic si educational al profesorului, manualul scolar, reviste, carti, atlase, harti, materiale didactice, filme si diafilme didactice, video-text, videodisc, lectii televizate sau radio-difuzate etc. Profesorul trebuie să ştie să asculte. Copilul conştientizează dacă partenerul lui de comunicare doar pare că-l ascultă şi atunci refuză să mai comunice. În relaţia de comunicare, profesorul trebuie să creeze o situaţie favorabilă exprimării elevului care să nu se simtă judecat sau manipulat prin întrebări. Din ce în ce mai mult observăm în relaţiile cu ceilalţi că foarte

puţini oameni ştiu să asculte. Chiar dacă dau această impresie, tot limbajul trupului lor atestă că de fapt informaţia nu ajunge la ei.Absenţa comunicării rezultă şi din absenţa ascultării reale a interlocutorului

În comunicarea didactică trebuie să fim concişi, precişi şi expresivi,în acelaşi timp pentru a facilita transferul, dar şi înţelegerea mesajului transmis. Toate informaţiile pe care le transmitem trebuie adaptate scopuluişi obiectivelor didactice, precum şi nivelului intelectual al cursanţilor.

În comunicarea dintre profesor şi copil o importanţă deosebită îl are limbajul trupului, comunicarea nonverbală, care trebuie să fie în concordanţă cu mesajele verbale. Când ceea ce spunem nu este in concordanţă cu ceea ce facem, elevul va crede ceea ce vede, adică semnalele nonverbale ale corpului nostru. Contactul vizual este deosebit de important. Este esenţial să privim elevul în timp ce acesta comunică cu noi. Astfel, va vedea că-l ascultăm. Însă de multe ori, mai ales în cazul persoanelor timide , o privire prea insistentă, poate inhiba. Cele trei tipuri de comunicare (verbală, nonverbală şi paraverbală) pot aduce succesul unei relaţii didactice..Blocarea comunicării prin relaţii reci, conduce la scăderea randamentului comunicării şi, implicit, al celui şcolar.

Blocajele de comunicare, sau distorsiunea informației se pot produce atunci când: emițătorul (profesorul) nu stăpânește conținutul mesajului didactic transmis; acesta nu este expus clar, inteligibil și sistematizat; emițătorul vorbește prea încet, prea tare sau prea repede; nu prezintă la început scopul mesajului și nu creează motivații pentru a trezi interesul pentru comunicare; emițătorul nu sincronizează diferitele tipuri de comunicare (verbal, paraverbală, nonverbal); mesajul transmis nu corespunde cu interesele elevilor sau cu problemele ce le au de rezolvat; mesajul didactic este prea cunoscut sau prea abstract și nu trezește interes, producând plictiseală; elevii nu sunt angajați în comunicare prin dialog sau prin întrebări retorice; eficiența comunicării este blocată și de fondul stresant creat de emițător (plictiseală, oboseală, nerăbdare, teama de a nu greși în expunere); elevii nu au cunoștințele necesare pentru a înțelege mesajul didactic sau acestea nu au fost fixate temeinic și ca urmare se produc interferențe.

BIBLIOGRAFIE

1. Ilie, D.Marian, *Teoria și metodologia instruirii*, Editura Mirton, Timișoara, 2009
2. Sâmihăian, Florentina, Norel, Mariana, *Didactica limbii și literaturii române*, 2011
3. Stoica, Marin, *Pedagogie și Psihologie,* Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2009
4. https://gabrielnicolaeteodorescu.wordpress.com/2012/01/11/comunicarea-in-mediul-scolar/

http://ccdmures.ro/cmsmadesimple/pdf/szalai.pdf

SĂ ÎNVĂȚĂM DE LA CEI MICI

Prof. înv. Preșcolar: Cilibiu Lavinia Nadia
Grădiniţa cu p.p. „Voiniceii„ Craiova

“Un copil poate oricând să-l înveţe pe un adult trei lucruri: cum să fie mulţumit fără motiv, cum să nu stea locului niciodată şi cum să ceară cu insistenţă ceea ce-şi doreşte.” Paulo Coelho

Dacă ne oprim un pic, doar câteva minute şi observăm un copil, vom simţi cum fiinţa noastră este cuprinsă instantaneu de o stare de bine, de bucurie şi împlinire sufletească.
Şi este uimitor că atunci când eram mici aşteptam cu nerăbdare momentul când vom creşte, iar ajunşi „mari”, ne este dor de copilărie, pentru că uităm să fim fericiţi, să ne bucurăm de viaţă, să fim spontani şi încrezători.

Cu excepţia copiilor răzgâiaţi, orice copil ne poate învăţa cel puţin şapte lecţii importante.

Aceste lecţii pot fi învăţate doar dacă avem inima deschisă. Vom descoperi cu încântare cât de mult ne place să ne jucăm, cât de natural şi normal este să dăruieşti, vom descoperi că suntem spontani şi curioşi să surprindem magia din tot ce ne înconjoară

A trăi bucuria momentului prezent.

Copiii au capacitatea de a percepe fiecare zi ca pe un nou început. Ei uită repede trecutul. Dacă doi copii se ceartă azi, mâine ei redevin cei mai buni prieteni. Iertând spontan, ei ştiu să fie fericiţi şi să trăiască din plin în momentul prezent.

Copiii ne învaţă în primul rând să ne bucurăm de lucrurile simple. Făcând aceasta, putem intui sacrul ce se ascunde în profan. Copiii sunt mereu entuziaşti şi nu amână nici măcar pentru o clipă să fie fericiţi, nu aşteaptă evenimente importante pentru a se bucura din plin. Ei savurează fiecare clipă şi astfel fiecare clipă devine un motiv de încântare. Sunt optimişti şi gustă viaţa din plin.

Pentru un copil, totul se desfăşoară în timp real, în faţa ochilor lui, el este actorul principal al evenimentelor şi se abandonează cu totul prezentului. Adulţii au tendinţa de a se raporta predominant fie la trecut, fie la viitor. Astfel, ajung să se blocheze, să rămână „consumaţi” de aceste condiţionări temporale, uitând cu totul de momentul prezent. Cei care nu reuşesc să se desprindă de trecut devin prizonierii unor trăiri care în timp capătă un vector descendent.

Pe de altă parte, cei care trăiesc predominant în viitor, construind sau mai bine zis proiectând amăgiri legate de anumite planuri şi proiecte sau îngrijorându-se pentru lucruri care se pot petrece, acumulează frustrări şi devin stresaţi pentru că „viitorul fericit” nu devine realitate. De altfel, numeroase studii demonstrează faptul că, cu cât o persoană aleargă mai mult după fericire, cu atât este mai puţin fericită, alocându-şi din ce în ce mai puţin timp pentru bucuriile personale.

A fi plin de curiozitate

Având o stare de deschidere şi curiozitate permanentă, copiii experimentează totul cu un mare interes. Ei nu cunosc rutina, sunt naturali, neobosiţi, gata s-o ia oricând de la capăt. Această curiozitate ne arată că aproape orice lucru poate fi foarte important şi plin de miez pentru un copil. Această atitudine şi percepţie le conferă nebănuite resurse fizice, mentale şi sufleteşti.

Începând cu vârsta de trei ani, copiii încep să pună o mulţime de întrebări. Curiozitatea liber exprimată, fără reţinere sau restricţie, ar trebui să rămână o trăsătură a spiritului nostru, indiferent de vârstă.

Platon spunea: „Nu ştiu cum le par a fi celorlalţi, dar în sinea mea, eu mă consider a fi un mic copil, minunându-se clipă de clipă de vastele ţărmuri ale cunoaşterii şi, apoi, mă descopăr cu încântare şi mulţumire ca fiind o mică pietricică strălucitoare de pe acest ţărm”.

A trăi în inimă

Copiii sunt foarte sinceri şi dezinvolţi şi descoperă lumea prin sfera lor emoţională şi afectivă. Se ştie că, în general, copiilor le este caracteristic faptul că, deşi au învăţat să vorbească, nu verbalizează tot ce trăiesc, fiind lipsiţi de mentalul discursiv care apreciază, alege şi judecă. Seninătatea, inocenţa şi puritatea lor caracteristică ar putea fi antidotul stresului, insomniilor şi al multor dintre bolile adulţilor.

Trăind predominant în inimă şi datorită purităţii lor, copiii sunt mult mai receptivi la planurile subtile, spre deosebire de majoritatea adulţilor care sunt închişi şi opaci la realitatea zânelor, elfilor sau a îngerilor. Dat fiind acest dar nativ cu care mulţi copii sunt înzestraţi, părinţii suficient de înţelepţi ar putea să-i înveţe pe aceştia să viseze conştient, să-i încurajeze şi chiar să-i inspire în explorarea tărâmurilor astrale paradisiace.

A iubi necondiţionat

În iubire copiii sunt foarte devotaţi, ei iubesc necondiţionat şi complet, fără teamă sau egoism. Ei iubesc aproape orice şi pe oricine, fără a fi influenţaţi de împrejurări. Adulţii îşi proiectează adeseori propriile aşteptări asupra persoanei iubite. Ulterior ei devin frustraţi pentru că persoana iubită nu le răspunde aşteptărilor lor, se simt răniţi şi dezamăgiţi. Apoi trag concluzii pripite, puerile şi total deplasate despre iubire.

Când un copil admiră un fluture, el este complet absorbit de culorile lui minunate. Pe chipul lui citim uimire şi încântare. Un copil se identifică spontan cu obiectul sau cu fiinţa pe care o admiră şi întotdeauna acel obiect sau acea fiinţă va fi prioritatea momentului respectiv. Copilul devine, astfel, un exemplu remarcabil pentru că el trăieşte într-un singur Univers atotcuprinzător, unde nu există interior sau exterior, el este un punct Unic şi în acelaşi timp inseparabil de Tot.

A iubi jocul şi a te juca iubind

Un mare înţelept spunea: „Ca să redevină copii, oamenii trebuie să înveţe din nou să se joace.” Copiii sunt foarte rar plictisiţi sau dezinteresaţi, ei trăiesc din plin şi experimentează total surprizele jocului. Niciun eşec nu-i descurajează. Copiii ştiu să se bucure de jocul propriu-zis şi nu doar de rezultatul lui; prin joc, ei se încarcă cu energie şi optimism.

De fapt, ce trebuie să învăţăm sau, mai bine spus, să ne amintim – este imensa bucurie pe care ne-o aduce jocul şi mişcarea. Şi iar, copiii ne dau multe idei în această direcţie, care mai de care mai interesante şi mai năstruşnice. Ei sar, ţopăie, dansează, se aruncă în zăpadă, se bucură permanent de jocul nesfârşit şi fără hotare!

Copiii dau deseori dovadă de imaginaţie creatoare şi chiar de intuiţie atunci când se joacă. Învăţând să se joace din nou, adulţii îşi pot redinamiza aceste calităţi în fiinţa lor, calităţi care în timp au fost mai greu accesate sau uitate. Aşadar, una din consecinţele stării ludice este bucuria neîntreruptă de a trăi, care ne umple de o energie divină elevată.

A fi fericit fără motiv

O altă calitate a copilăriei este fericirea debordantă, ce îşi află sursa în lipsa oricăror limitări exterioare sau interioare. Copiii îşi exprimă dorinţele şi caută să şi le împlinească imediat; de aceea, ei trăiesc deseori bucuria perfectă şi fericirea împlinitoare. Procedând astfel, pentru ei nu există refulare, complexe, frustrare, proiecţii inutile, inhibiţii, teamă, nu au tendinţe egoiste sau agresive, ataşamente sau posesivitate. Prin urmare, ei nu cunosc nici noţiunea de păcat sau sentimentul de vinovăţie, ideea de greşeală, competiţie şi recompensă. Ei sunt liberi, nu-i judecă pe ceilalţi şi nu au mecanismele de apărare specifice personalităţii de adult.

A fi mulţumit şi recunoscător

Pe lângă toate calităţile enumerate mai sus, copiii ne oferă, de asemenea, un bun exemplu de umilinţă, mulţumire şi recunoştinţă spontană în multe situaţii de viaţă. Odată cu trecerea timpului, însă, adulţii, respectiv părinţii şi profesorii, le imprimă gradat modele comportamentale înguste şi limitate, din ignoranţă sau dintr-o iubire prost înţeleasă.

Ce înseamnă să fii copil?Înseamnă să crezi în iubire, în frumuseţe, să ai credinţă. Înseamnă să fii atât de mic încât spiriduşii să ajungă să-ţi şoptească la ureche, înseamnă să fii plin de imaginaţie, să fii capabil să transformi lucruri şi fiinţe, să faci tot ce vrei din nimic, căci orice copil are o zână bună în sufleţelul său.

Bibliografie:

1. Revista ,,Psihologia’’, nr.5/2001, pag.5 – 8
2. Revista ,,Pipo’’, Supliment pentru parinti’, nr.4/2005
3. ,,O carte despre…Cine este dulce…’’- Fundatia ,,Copiii nostri’’

Bune practici de comunicare în lucrul cu elevii-

abordări, tehnici, aplicații

Profesor Claudia Bîrcă-Nadolu

Motto: „Nu există nimic care să nu poată fi făurit de o muncă perseverentă și de o grijă încordată și atentă". (Seneca)

Şcoala este organizaţia în care procesul de comunicare este esenţial şi se manifestă sub toate formele.

Profesorul observă, facilitează şi participă la actul de comunicare ceea ce presupune că acesta trebuie să devină un comunicant profesionist, nu doar în stăpânirea tehnicilor de transmitere a informaţiilor ci, mai ales, în aplicarea metodelor de relaţionare .

„….instituţia de învăţământ constituie locul unde se învaţă comunicarea; unde se deprinde şi se perfecţionează comunicarea; unde se elaborează (creează) comunicare; unde se educă (cultivă) comunicarea. Aici, comunicarea are semnificaţia unei valori umane şi sociale, motiv pentru care educarea comunicării constituie un scop în sine, un obiectiv major al învăţământului, la care toate disciplinele trebuie să-şi aducă propria contribuţie."

Prof. Univ. Dr. Ioan Cerghit

Pentru a descoperi în ce măsură nivelul tău de comunicare îţi permite o bună relaţionare, evaluează cât mai onest, în ce măsură următoarele afirmaţii sunt adevărate sau false:

1. Îmi place să privesc în jur şi să descopăr persoane interesante.
2. Ştiu cum să-mi manifest interesul pentru o persoană necunoscută, astfel încât să putem intra în contact.
3. Nu mă deranjează atunci când o persoană necunoscută mă măsoară cu privirea.
4. Ştiu să interpretez corect semnalele nonverbale de invitaţie sau de respingere.
5. Mă angajez uşor în discuţii cu persoanele pe care le întâlnesc pentru prima oară.
6. Îmi place să râd, să spun bancuri şi să se glumească pe seama mea.
7. Nu mă deranjează dacă persoana cu care vorbesc manifestă emoţii puternice.
8. Îmi este uşor să-mi exprim emoţiile în faţa celorlalţi, indiferent dacă este vorba despre teamă, tristeţe, furie sau bucurie.
9. Respect tăcerea provocată de trăirile emoţionale ale celeilalte persoane, fără să mă simt obligat/ă să vorbesc sau să o oblig să-şi schimbe starea.
10. Când cineva vorbeşte, sunt atent/ă mai degrabă la ce şi cum spune, decât să-mi formulez deja în minte replica.
11. Ştiu cum să-mi exprim punctele de vedere astfel încât să fie luate în considerare, chiar dacă sunt în contradicţie cu părerile celuilalt.
12. Pot privi constant în ochi persoanele cu care vorbesc, chiar dacă ne contrazicem.
13. Nu simt că relaţia mea cu cineva ar fi ameninţată dacă îmi exprim o părere diferită sau ne contrazicem.
14. Ştiu când să opresc o ceartă, înainte de a produce efecte distructive asupra relaţiei cu cealaltă persoană.

15. Mi se pare normal ca ambele părţi să accepte compromisuri pentru a depăşi o divergenţă de opinii.

Primele cinci afirmaţii evaluează stilul de stabilire a relaţiilor cu ceilalţi, afirmaţiile 6-10 cel de comunicare, iar afirmaţiile 11-15 stilul de rezolvare a conflictelor. Dacă la oricare dintrecele trei serii de afirmaţii nu ai răspuns „adevărat" măcar de 3 ori, înseamnă că ceea ce urmează este de folos pentru tine.

Ce face un profesor bun? Acest lucru depinde de obiectul şi de nivelul elevilor.

Cu toate acestea, unele cadre didactice pot face chiar şi materialul cel mai plictisitor pară interesant (şi alternativ, unele cadrele didactice pot face materiale interesante să pară plictisitoare).

Un lucru edificator este personalitatea si carisma, dar o parte din eficienţa unui profesor se datorează nivelului de cunoştinţe al acestuia şi de aplicare a unor practici bune de predare. ***Aceste practici de predare variază de la stabilirea obiectivelor pentru clasa, până la a face prezentari eficiente şi a asculta întrebările elevilor.***

Pentru comunicarea didactică procesul de motivare provine de la stimulare, care, la rândul său, este urmat de o reacţie emoţională care duce la un răspuns comportamental specific.

În sala de clasă, în cazul în care comportamentul unui elev este apreciat şi considerat ca pozitiv, acesta este recompensat şi stimulat pentru repetarea comportamentul dorit. În schimb, în cazul în care comportamentul unui elev este considerat ca indezirabil primeşte un răspuns cu o nuanţă negativă, rezultând demotivare.

În general indivizii sunt motivaţi printr-o varietate largă de nevoi. Unii oameni sunt extrem de motivaţi de bani, altii de putere, şi alţii de laudă.

Din moment ce profesorii nu sunt de obicei în poziţia de a oferi elevilor bani sau putere, accentul va fi aici pe laudă.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că unii oameni se pot automotiva deoarece le place provocarea şi doresc să o efectueze.

Profesorii pot încuraja şi promova această trăsătură de dorit cu caracter personal. În general, elevii vor arăta auto-motivare în cazul în care (1) ştiu ce se aşteaptă de la ei, (2) cred că efortul merită, şi (3) simt că vor beneficia prin performanţa efectivă.

Unii profesori consideră că motivarea nu este una din responsabilitatile lor la locul de muncă. Cu toate acestea, indiferent dacă le place sau nu, elevii se asteapta să obţină un feedback de la instructorii lor.

Profesorii trebuie să fie foarte conştienţi de impactul pe carecomentariile lor verbale şi limbajul corpului nonverbal le pot avea la nivelul motivaţiei elevilor lor.

Exemple de apreciere: "Eu apreciez asta." ,"Imi place cum ai spus asta." , "Vă mulţumesc foarte mult pentru asta." . ***Comunicaţi empatic acceptarea sau înţelegerea.***

Deoarece elevii vor da de multe ori răspunsuri incorecte este la latitudinea cadrelor didactice să răspundă fără a descuraja elevul ci să fie dispuşi să îşi asume riscuri şi să încerce să rezolve problema.

Profesorul poate comunica faptul că elevul nu este singur, şi apreciază incercarea acestuia de a raspunde.

Dacă profesorul ascultă elevul cu atenţie, aceştia îi simt susţinerea:

- utilizaţi aprecierea sau "Eu am încredere în tine."

- folosiţi contactul vizual sincer care vă arată cu adevărat nivelul de ascultare.
- pur şi simplu daţi elevilor timp astfel încât să puteţi asculta sau comunica cu ei despre o situatie.

Căutaţi lucruri pozitive de spus despre unii elevi pentru ai stimula să lucreze chiar şi atunci când întâmplină probleme sau fac greşeli în activitate.

E bine să oferiţi laude întregii clase pentru a încuraja şi pentru construirea echipei la nivelul clasei. Dar lauda poate duce la dependenţă: devine o obişnuinţă pentru elev şi în loc să-l motiveze, începe să solicite laude constante şi nu mai dezvoltă nici o iniţiativă personală. Nedreptate este o problemă care apare destul de frecvent în sălile de clasă.

Conştient sau inconştient, profesorii tind să reacţioneze pozitiv doar la unii elevi şi mai puţin la alţii.

Profesorii trebuie să încerce să pună deoparte diferenţele personale şi să trateze în mod egal fiece elev, astfel încât toţi să aibă aceleaşi şanse dar şi pentru a fi motivaţi să înveţe.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Joannes A**, Comunicarea prin imagini, Ed.Polirom, Iasi, 2009
2. **Luca M. R.,** Deprinderi de comunicare, Ed.Infomarket, Brasov, 2006
3. **Păuş Viorica Aura**, Comunicare şi resurse umane, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
4. **Pânisoara O.I**.- Comunicarea eficienta , Editura Polirom, Iasi, 2003

Formarea competențelor de comunicare la preșcolari

Prof. Burci Elena Claudia
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Târgu Jiu

Odată cu înscrierea în grădiniță, copilul își îmbogățește considerabil sfera relațiilor, intrând în contact cu o lume necunoscută, oarecum străină și stranie pentru el.

Formarea unor deprinderi corecte de comunicare prin limbaj este o acțiune permanentă și continuă în grădiniță.[1] Deducem că în grădiniță există multiple activități - pe domenii experiențiale si liber alese, în care formarea competențelor de vorbire la preșcolari este principalul obiectiv. Activitățile mai sus amintite se deosebesc prin modul de organizare și desfășurare, precum și prin obiectivele urmărite. Activitățile pe domenii experiențiale asigură conținutul cognitiv și lingvistic pentru activitățile liber alese, care oferă posibilitatea unui exercițiu în contacte noi.

Activitățile din grădiniță se pot desfășura fie sub forma activităților obișnuite, tradiționale, fie sub formă de activități integrate.

Activitățile de educarea limbajului îndeplinesc un rol hotărâtor în privința folosirii corecte, coerente și expresive a limbii materne literare[2]. Metodele cele mai des întâlnite în formarea competențelor de vorbire la preșcolari sunt: povestirea, lectura după imagini, convorbirea, memorizarea și jocul didactic.

Importanța povestirii în activitățile instructiv- educative din grădiniță:

În instituțiile de învățământ preșcolar povestirea este utilizată frecvent atât ca metodă de expunere și comunicare de cunoștințe, cât și ca formă de activitate destinată educării limbajului. Povestirea reprezintă un valoros mijloc de realizare a obiectivelor de educare a limbajului preșcolarilor. Ea este utilizată frecvent la vârstele mici datorită caracterului ei mai afectiv și accesibil. Atunci, când educatoarea prezintă în mod corespunzător din punct de vedere gramatical și stilistic povestirea, aceasta devine un model de vorbire.

Lectura după imagini stimulează deopotrivă imaginația copiilor, precum și exprimarea cursivă[3].Lectura după imagini mai poartă denumirea de convorbirea după ilustrații și este o formă de activitate instructiv- educativă ce solicită intens reprezentările copiilor, experiența lor de viață.Lectura după imagini se bazează pe folosirea unor ilustrații sau tablouri.

*Contribuția activităților de lectură după imagini la educarea limbajului copiilor preșcolari, p*entru preșcolari imaginea are valoarea pe care o are textul scris pentru adult. Copilul citește imaginea, adică primește un mesaj, se exprimă pe baza lui, relatează verbal ceea ce înfățișează imaginea, explică, dă o anumită interpretare. Educatoarea are astfel prilejul să corecteze pronunția copiilor, să le îmbunătățească exprimarea, să îi deprindă cu o vorbire corectă, coerentă și logică[4].

Prin lectura după imagini copiii depun eforturi de gândire, atenție, folosesc memoria și imaginația.

Importanța activității de convorbire în educarea limbajului la preșcolari:

În grădiniță, activitatea de convorbire este cea mai complexă și completă activitate de educare a limbajului. Într-o convorbire, preșcolarul folosește întreaga sa zestre lingvistică, își arată nivelul limbajului, își pune în valoare personalitatea. În timpul convorbirii, preșcolarii încearcă să folosească corect cuvintele pentru a- și exprima gândurile.

Activitatea de convorbire este dificilă datorită faptului că se desfășoară exclusiv pe plan verbal, fiind absent orice material concret. Ele sunt precedate de alte activități ce asigură informațiile necesare în activitatea de convorbire.

Rolul și locul poeziei în educarea limbajului la vârstă preșcolară

---

[1] *Documentar metodic pentru activitățile de educarea limbajului la preșcolari*, Editura V. Integral, București, 2001, p. 5

[2] *Pedagogie preșcolară. Didactică, Manual pentru clasa a XI- a, școli normale, specialitatea educatoare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, p. 38

[3] *Pedagogie preșcolară. Didactică, Manual pentru clasa a XI- a, școli normale, specialitatea educatoare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, p. 38

[4] *Documentar metodic pentru activitățile de educarea limbajului la preșcolari*, Editura V. Integral, București, 2001, p. 15

Rolul memorizărilor în activităţile din grădiniţă este binecunoscut. Ele deţin un loc important în activitatea instructiv-educativă şi constituie un mijloc preţios de cunoaştere, de dezvoltare a vorbirii, de cultivare a sentimentelor estetice şi a celor morale, de exersare a memoriei şi de stimulare a imaginaţiei creatoare.

Memorizările sunt organizate în grădiniţa de copii pentru însuşirea conştientă a poeziilor de preşcolari, pentru repetarea sau verificarea lor. Ele au o deosebită valoare în educaţia intelectuală.

Memorizarea este mijlocul prin care se realizează obiectivele educaţionale în mod sistematic, organizat în detaliu, la care participă toţi copiii grupei. Ele se pot organiza pe grupuri mici sau frontal, pe baza unor teme de interes comun şi se pot desfăşura fie sub forma lor tradiţională, pe un singur domeniu, fie sub formă de activităţi integrate, cu caracter interdiscilplinar.[5]

Contribuția jocului didactic la educarea limbajului copiilor preşcolari:

Prin joc, copilul își exersează vorbirea, se îmbunătățește pronunția, se însușesc construcții gramaticale, se formează noțiuni, fără ca el să conștientizeze acest lucru. În procesul instructiv- educativ, jocul reprezintă mijloc, procedeu și formă de educare a copiilor. Ceea ce caracterizează în esență jocul didactic este aceea că el îmbină într- un tot unitar și armonios atât sarcini specifice jocului, cât și sarcini și funcții specifice învățării[6].

Jocul didactic reprezintă cel mai bun mijloc de instruire și educare, fiind utilizat pentru formarea sau consolidsarea de cunoștințe, priceperi și deprinderi.

Jocul este activitatea fundamentală a copilului pe care se sprijină atât rutinele cât și tranzițiile și, evident, activitățile de învățare[7].

Experiența îndelungată a instituțiilor de învățământ preșcolar arată că peșcolarii învață și se formează așa cum sunt călăuziți de educatoare, deoarece în materie de educație contează foarte mult cine e cel care educă, mânuind ansamblul tehnicilor și mijloacelor de influențare[8].

---

[5]Damşa , I., Toma-Damşa, M., Ivănuş,Z. *Dezvoltarea vorbirii în grădiniţa de copii şi în clasa I,* Editura Didactică şi Pedagogică,R.A. Bucureşti, 1996, pag.68.

[6] *Documentar metodic pentru activitățile de educarea limbajului la preșcolari*, Editura V. Integral, București, 2001, p. 33

[7] *Programa activităților instructiv- educative în grădinița de copii (3-6 ani),* Ediție revizuită, 2008, p. 10

[8] *Pedagogie preșcolară. Didactică, Manual pentru clasa a XI- a, școli normale, specialitatea educatoare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, p. 89

EDUCAȚIA CA PROCES DE COMUNICARE

TOROPU CLAUDIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ
„CONSTANTIN SĂVOIU”, TÂRGU JIU

Într-o încercare de definire a comunicării didactice (Iacob,1998) susține că aceata ar fi o “comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare”. Grupurile scolare ca orice grupuri dezvoltă pe lângă alte caracteristici și faptul că ele se bazează pe relații de comunicare ce acoperă toate acțiunile și comportamentele referitoare la procesul de predare-învățare-evaluare. Susținând importanța limbajului în educație T. Slama Cazacu subliniază că acesta este implicat în :

- transmiterea și evaluarea cunoștintelor, priceperilor și deprinderilor
- formarea gândirii, a operațiilor intelectuale- cognitive și mnezice
- reglarea din exterior a activităților intelectuale sau manuale elevilor
- autoreglarea activităților

În activitatea didactică se transmite și asimileaza concomitent și codul caracteristic fiecarei științe- fără de care nu s-ar putea înțelege și stăpâni un anumit domeniu al cunoașterii umane. Autoarea susține că orice știință se bazează “pe un cod la puterea a două sistematizare de semen particulare care vor contribui la dezvoltarea limbii respective”.

În rupurile școlare comunicarea capătă aspecte specifice date de situația concretă: existența unui adult și un număr de copii, necesitatea realizării unor obiective instructive- educative, existența unei comunicări pe verticală (profesor-elev) și a uneia pe orizontală (elevi-elevi). Plecând de la aceste specificații, comunicarea didactică este supusă unor restricții, sistematizate de E. Paun(1982):

- profesorul fiind autorul sau co-autorul programului de instruire a elevilor sub aspectul conținutului, obiectivelor, metodelor și mijloacelor didactice este supus unor restricții de ordin instituțional el trebuie să respecte anumite cerințe derivate din statutul social al școlii, al locului și rolului ei în pregătirea tineretului;
- competența stiintifica sic ea psiho-pedagogica de care trebuie profesorul sad ea dovadaii impugn anumite limite în predarea unei științe dar și în relaționarea cu elevii. Progresele înregistrate în domeniul pedagogiei și psihopedagogiei îl transformă pe profesor din unic detonator și transmițător de informații în colaborator al elevilor, în creator și stimulator de interese;

- relația profesor-elevi trebuie să dezvolte un climat socio-afectiv favorabil activității de învățare - ea are însă anumite particularități dependente și de situații dar și de tipul de conducere- democratic, autocratic și laisssez-faire.

Feed-back-ul asigură profesorului: cunoașterea evenimentelor ce pot apărea în actul de comunicare; obținerea unor informații despre posibilitățile, personalitatea receptorului sau sugestii despre adecvarea mesajului sau la nevoile elevilor. R. Muchielli(1982) subliniază ca profesorul poate obține informații privitoare la funcționarea feed-back-ului mai întâi și mai simplu prin întrebări adresate elevilor privitoare la continutul transmis, stocat și actualizat; apoi întrebări și comentarii din partea elevilor în timpul desfășurării procesului de predare- învățare sau la sfarșitul acestuia. Cel mai frecvent feed-back se pare că se realizează în secvența de evaluare a lecției deși uneori poate părea cam întârziat. O modalitate de verificare a feed-back-ului o constituie și comportamentul nonverbal al elevilor care poate deveni mai simplă și eficace dacă profesorul este atent la acest tip de comportament și manifesta interes pentru "citirea" lui.

Gradul de concentrare a atenției sau neatenția, curiozitatea sau absența acesteia, starea de oboseala "citibilă" sunt semen ale unui comportament nonverbal. Mimica, gestica vioaie sau apatia, stenica sau astenica exprimă ceea ce Gordon și Ogston numesc "sincronie interacțională".

În comunicarea didactică trebuie să existe o "bucla" sau o întoarcere a feed-back-ului în sensul că profesorul primind mesajul din partea elevilor trebuie sa formuleze un feed-back la un feed-back, pentru aceasta elevul trebuie să aibă posibilitatea să acționeze, să devină el însuși emițător iar profesorul receptor.

Locul și rolul comunicării nonverbale în educație

Informația poate fi transmisă de la emițător la receptor și prin alte mijloace decât cele verbale - acestea fiind constituite din mimica, gestica și pantomimica.

Mimica cuprinde jocul fizionomiei prin care se comunică anumite stări sufletești ce însoțesc sau nu un mesaj verbal. Mimica este condiționată socio-cultural, pretându-se la învățare, la modelare.

Gestica se exprimă prin mișcări ale brațelor, ce întăresc un mesaj verbal. La fel ca și mimica gestica apare foarte timpuriu și se consolidează și diversifică prin învățare.

Pantomimica implică miscări ale capului, trunchiului, picioarelor într-un cuvânt postura unui individ atunci când comunică, sunt un gen de expresii corporale, motorii care pot fi percepute vizual.

Mijloacele paraverbale au semnificații aparte în contextul comunicării verbale, ele exprimându-se în caracteristici ale vocii, particularități de pronunție, intensivitatea vorbirii, ritm, debit, intonație, pauză, accent.

Firesc, dintre tipurile de comunicare cele care predomină în activitatea didactică sunt cele verbale. Dintre diferențele ce se pot stabili între cele trei forme de comunicare verbală, nonverbală și paraverbală putem menționa: promptitudinea, rapiditatea codării, transmiterii si decodării care sunt mai evidente în comunicara nonverbala și paraverbala.

Apoi trăirile afective-motivaționale se transmit mai ușor prin comunicarea paraverbală și nonverbală, făcând poate excepție profesorii ce sunt înzestrați cu aptitudini oratorice și calități empatice. În comunicarea verbală, mesajul este explicit pe când în cea nonvervală este dominant implicit, spontan și uneori scapă controlului conștiinței. Putem sa ne referim aici la o serie de aspecte ale comportamentului emoțional care este rezultatul combinării elementelor instinctuale\înnăscute cu cele condiționate, învățate și modelate socio-cultural.

Bibliografie

Bonchis, E.(2002), Învățarea școlară, Editura Universității Emanuel, Oradea
Șchiopu, U., Verza, E.(1981), Psihologia vârstelor, EDP, București
Roșca, A.(1976), Psihologie generală, EDP, București

COMUNICARE ȘI LIMBAJ

Prof. Rusu Afronia Gabriela

Grădinița cu P.P. Nr. 8 Tg-Jiu

Limbajul constituie cel mai important instrument de comunicare a gândurilor şi este un instrument universal: orice societate umană posedă un limbaj şi orice persoană cu nivel intelectual normal achiziţionează şi utilizează fără efort limba maternă .

Cel mai frecvent, limbajul este definit ca fiind activitatea psihică de comunicare între oameni prin intermediul limbii. N. Sillamy (1965) definea limbajul ca „activitatea verbală, comunicare prin intermediul limbii: una dintre formele activităţii comunicative ale omului".

Limba este totalitatea mijloacelor lingvistice (fonetice, lexicale şi gramaticale), ce dispune de o organizare ierarhică potrivit unor reguli de ordonare. Ea este un sistem închegat de semne (cuvinte) şi de reguli gramaticale stabilite social-istoric.

Comunicarea a fost definită cel mai adesea ca o formă particulară a relaţiei de schimb între două sau mai multe persoane, două sau mai multe grupuri. În concepţia lui Anzieu şi Martin (1969), comunicarea constituie ansamblul proceselor psihice şi fizice prin care se efectuează operaţia de punere în relaţie a unei persoane sau a mai multora, cu o alta sau cu mai multe, în vederea atingerii unor obiective. Esenţiale pentru actul comunicării sunt:

1. relaţia dintre indivizi sau dintre grupuri;
2. schimbul, transmiterea şi receptarea semnificaţiei;
3. modificarea voită sau neintenţionată a comportamentului celor angajaţi în comunicare.

Comunicarea vehiculează imagini, noţiuni, idei (conţinutul informaţional), ea facilitează şi manifestarea conduitelor afective, produce disonanţa/consonanţa psihică, efectele de acceptare/refuz, concordanţă/neconcordanţă (conţinutul afectiv-emoţional); prin comunicare se transmit trebuinţe, aspiraţii, imbolduri spre acţiune (conţinutul motivaţional), se iniţiază, se declanşează sau se stopează activităţile, se manifestă rezistenţa la efort (conţinutul volitiv).

NIVELURILE LIMBAJULUI: 1.Nivelul unităților propoziționale (expresiile și propozițiile); 2.Nivelul cuvintelor, prefixelor și sufixelor. 3.Nivelul fonemelor (sunetele vorbirii).

FORMELE COMUNICĂRII

1.*Comunicarea interpersonală*-se desfășoară între două persoane, capată o nuanță personală atunci când partenerii se află în relații intime, reciprocitate sau o nuanță profesională - când partenerii se cunosc mai puțin .

2.*Comunicarea de grup*- poate fi : comunicare intragrup (în interiorul grupului), comunicare intergrup (între grupuri).

Dupa prezența /absența unor obiective, comunicarea mai poate fi:

a.*Comunicare incidentală* -individul furnizează informația fără intenția de a face acest lucru;

b.*Comunicarea consumatorie* – survine ca o consecință a unor stări emoționale sau motivaționale ale unui individ;

c.*Comunicare instrumentală* –urmareste modificarea conduitei receptorului;

d.*Comunicare comuniune*-partenerii comunică cu bucurie reciprocă doar pentru a sărbatori întalnirea lor.

În funcție de instrumentele comunicării vorbim de: a.Comunicare verbală ; b.Comunicare nonverbală..

a. COMUNICAREA VERBALĂ

Limbajul reprezintă mai mult decât un mijloc de transmisie, el este un tip aparte de conduită a individului (conduita verbală) ce implică activități diverse (vorbire, ascultare, reținerea mesajelor etc).

b. COMUNICAREA NONVERBALĂ

Comunicarea nonverbală se realizează prin intermediul mijloacelor nonverbale. Unii psihologi estimează că aproximativ 65% din semnificațiile prezente într-o conversație sunt purtate de semnale nonverbale (gesturi,expresii faciale, poziții ale corpului, mișcări oculare, așezare în spațiu, etc.).

FUNCȚIILE COMUNICĂRII ȘI LIMBAJULUI

*În raport cu individul :*funcția de integrare a individului în mediul său, funcția de dezvăluire și autodezvăluire , funcția valorizatoare , funcția reglatoare a conduitei altora, funcția terapeutică .

*În raport cu grupul:*funcția productiv-eficientă, funcția facilitatoare a coeziunii grupului, funcția de valorizare a grupului, funcția rezolutivă a problemelor grupului.

BIBLIOGRAFIE:

Verza, E., Verza, E.F. (2000), *Psihologia vârstelor*, Ed. Pro Humanitate, Bucureşti
Zlate, M. (2000), *Fundamentele psihologiei*. Bucureşti: Editura Pro Humanitate.
Golu, M. (2000), *Fundamentele psihologiei II*, Ed. Fundaţiei “România de Mâine”, Bucureşti

COMUNICARE ȘI TRANSFORMARE

Profesor învățământ preșcolar, Poenaru Carmen-Alexandra

Comunicarea este unul dintre cele mai puternice instrumente de schimbare și transformare în societatea umană. De la schimburile simple de idei între indivizi la dezbaterile globale care influențează viitorul planetar, comunicarea stă la baza tuturor proceselor de evoluție și dezvoltare. Prin intermediul cuvintelor, gesturilor sau simbolurilor, oamenii își transmit cunoștințele, emoțiile, valorile și intențiile, generând schimbări la nivel personal, social și cultural.

Un prim aspect al transformării prin comunicare este dezvoltarea personală. La nivel individual, comunicarea ne modelează gândirea, personalitatea și modul în care ne raportăm la ceilalți. Cuvintele pe care le auzim sau le rostim au capacitatea de a ne influența emoțiile, de a ne oferi noi perspective și de a ne provoca să ne schimbăm modul de a vedea lumea. De exemplu, un feedback constructiv primit într-un moment crucial poate stimula creșterea personală, încurajându-ne să ne îmbunătățim abilitățile sau să ne ajustăm comportamentele. Comunicarea empatică poate, de asemenea, vindeca rănile sufletești, ajutând la reconciliere și la construirea de relații mai sănătoase.

La nivel social, comunicarea are un rol central în modelarea societății și în determinarea schimbărilor culturale. Schimbul de idei între indivizi și grupuri contribuie la formarea normelor sociale și a valorilor care guvernează o comunitate. Fie că vorbim de discursuri publice, de media sau de comunicarea informală, mesajele transmise influențează comportamentele sociale și evoluția relațiilor interumane. În era digitală, comunicarea prin intermediul rețelelor sociale poate declanșa schimbări majore în societate, de la mișcări de protest la campanii de conștientizare asupra problemelor de mediu sau drepturilor omului.

Un alt exemplu relevant al transformării prin comunicare este diplomația și relațiile internaționale. Prin intermediul dialogului, liderii politici negociază tratate de pace, parteneriate economice sau soluții pentru crizele globale. Fără comunicare eficientă, multe dintre aceste procese s-ar împotmoli în conflicte sau tensiuni prelungite. Dialogul și negocierea sunt esențiale pentru prevenirea conflictelor și pentru promovarea stabilității și cooperării la nivel global.

Transformarea prin comunicare este evidentă și în domeniul educației, unde profesorii își folosesc abilitățile de comunicare pentru a ghida și inspira generații întregi de elevi. Printr-un dialog eficient, profesorii pot facilita învățarea activă, încurajându-i pe elevi să își dezvolte gândirea critică și să exploreze noi domenii de cunoaștere. Schimbul de cunoștințe și experiențe între profesor și elev creează un mediu de învățare dinamic, în care ambele părți sunt transformate prin interacțiunea lor.

În concluzie, comunicarea este motorul transformării în toate aspectele vieții umane. Fie că este vorba de schimbare personală, evoluție socială sau dezvoltare globală, puterea cuvintelor și a dialogului este incontestabilă. Comunicarea nu doar că ne ajută să înțelegem lumea din jur, dar și să ne transformăm pe noi înșine și pe cei din jur, generând progres și adaptare continuă în fața provocărilor timpului.

COMUNICAREA CU ELEVII

Prof. învățământ preșcolar:
Ciobanu Ariana Cristina

Comunicarea este un element esențial în procesul educațional, reprezentând mijlocul prin care informațiile, ideile și valorile sunt transmise între profesori și elevi. O comunicare eficientă între cadrele didactice și elevi nu doar că îmbunătățește înțelegerea și performanțele școlare, dar contribuie și la formarea unei relații bazate pe respect, încredere și empatie.

1. Importanța comunicării în mediul școlar

Comunicarea este o abilitate fundamentală în educație, având un impact major asupra învățării. Prin intermediul acesteia, profesorii pot stimula curiozitatea și interesul elevilor, le pot clarifica neînțelegerile și pot oferi feedback constructiv pentru progresul lor. De asemenea, comunicarea deschisă și eficientă permite profesorilor să identifice problemele individuale ale elevilor, fie că este vorba de dificultăți academice sau emoționale, și să intervină pentru a oferi sprijin adecvat.

În procesul educațional, există două tipuri principale de comunicare: comunicarea verbală și cea nonverbală. Comunicarea verbală include utilizarea cuvintelor, fie oral, fie în scris, pentru a transmite mesaje. Este fundamental ca profesorii să explice clar conceptele și să adapteze limbajul la nivelul de înțelegere al elevilor. Comunicarea nonverbală, care include gesturile, expresiile faciale și postura, este la fel de importantă, deoarece poate întări sau contrazice mesajul transmis verbal. De exemplu, un zâmbet poate încuraja un elev să participe la discuții, în timp ce o postură rigidă poate sugera lipsa de deschidere.

2. Rolul ascultării active

Comunicarea eficientă nu înseamnă doar transmiterea de mesaje din partea profesorului, ci și ascultarea activă a elevilor. Ascultarea activă presupune atenție deplină față de ceea ce spune celălalt, fără a judeca sau a întrerupe. Aceasta le oferă elevilor ocazia de a se exprima liber, de a pune întrebări și de a cere clarificări. Un profesor care ascultă activ arată că respectă opinia elevului și că este dispus să-l ajute să-și clarifice ideile și problemele.

Prin ascultarea activă, profesorii pot înțelege mai bine nevoile și dificultățile elevilor și pot adapta metodele de predare în consecință. De exemplu, dacă un elev întâmpină dificultăți în înțelegerea unui concept, profesorul poate folosi această oportunitate pentru a oferi o explicație suplimentară sau pentru a sugera o metodă alternativă de învățare.

3. Comunicarea și relația profesor-elev

O comunicare deschisă și pozitivă între profesor și elev este esențială pentru crearea unui mediu de învățare plăcut și productiv. Când profesorii își fac timp să construiască relații bazate pe respect și empatie, elevii sunt mai motivați să participe la procesul de învățare și să își îmbunătățească performanțele. În schimb, o comunicare deficitară poate duce la neînțelegeri, conflicte și scăderea motivației elevilor.

Pentru a îmbunătăți comunicarea, profesorii trebuie să fie atenți la nevoile emoționale ale elevilor. Un simplu act de recunoaștere a eforturilor și progresului elevilor poate contribui semnificativ la creșterea încrederii lor în sine. De asemenea, este important ca profesorii să adopte o abordare calmă și răbdătoare în fața greșelilor elevilor, transformând erorile într-un prilej de învățare și creștere personală.

4. Barierele în comunicare

Chiar dacă comunicarea este esențială, există numeroase bariere care pot afecta negativ acest proces. Printre acestea se numără diferențele de vârstă, cultură, nivel de educație, dar și barierele emoționale, precum frica de a greși sau de a fi criticat. Unii elevi pot evita să comunice deschis din cauza temerilor legate de judecăți sau de pedepse.

De asemenea, factorii precum zgomotul de fundal, lipsa de atenție sau folosirea unui limbaj prea tehnic pot împiedica o comunicare eficientă. Profesorii trebuie să fie conștienți de aceste bariere și să depună eforturi pentru a le depăși, fie prin adaptarea stilului de predare, fie prin crearea unui mediu care să încurajeze exprimarea liberă a ideilor.

5. Utilizarea tehnologiei în comunicare

În contextul modern, tehnologia joacă un rol tot mai important în comunicarea dintre profesori și elevi. Platformele digitale, cum ar fi e-mailurile, grupurile de discuții sau aplicațiile educaționale, oferă noi modalități prin care profesorii pot menține legătura cu elevii și părinții. Aceste instrumente facilitează distribuirea informațiilor, organizarea activităților și furnizarea feedbackului.

Cu toate acestea, utilizarea tehnologiei în comunicare vine și cu provocări. Este esențial ca profesorii să fie bine pregătiți și să utilizeze aceste platforme în mod responsabil, pentru a evita situațiile în care tehnologia devine o barieră în loc să faciliteze comunicarea.

Concluzie

Comunicarea cu elevii este un pilon central în procesul educațional, influențând direct atât performanțele academice, cât și dezvoltarea personală a acestora. Prin ascultare activă, utilizarea unui limbaj clar și empatie, profesorii pot crea un mediu de învățare prietenos și eficient, în care elevii se simt încurajați să participe și să-și exprime ideile. Depășirea barierelor în comunicare și adaptarea la nevoile elevilor sunt provocări constante, dar cu beneficii imense pe termen lung. Astfel, o comunicare eficientă între profesori și elevi contribuie la formarea unor relații sănătoase și la succesul școlar și personal al acestora.

COMUNICAREA CU PREŞCOLARII

FUGACIU MIHAELA, PROF. ÎNV. PREŞC.
GRĂDINIŢA CU PROGRAM PRELUNGIT „MIHAI EMINESCU", TÂRGU JIU

Motto:

„Să nu-i educăm pe copiii noştri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învăţăm cum să se adapteze " . (Maria Montessori)

Comunicarea eficientă cu copiii preșcolari este fundamentală pentru dezvoltarea lor emoțională, socială și cognitivă. Părinții și educatorii care stăpânesc arta comunicării cu cei mici pot crea relații mai puternice și pot facilita învățarea și dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Comunicarea stă la baza oricărei intervenţii educative. În grădiniță, comunicarea are un rol primordial, stăpânirea semnificaţiei cuvintelor fiind premisa indispensabilă dobândirii abilităţilor şi capacităţilor de comunicare orală.

Oamenii prin intermediul comunicării nu doar că îşi trasmit informaţii şi emoţii, dar contribuie şi la schimbări semnificaive în mentalităţi, comportamente şi structuri sociale. Procesul de transformare prin comunicare se referă la modul în care interacţiunile verbale, non- verbale şi digitale pot genera schimbări profunde în indivizi, organizaţii şi comunităţi.

Astfel, educatoarea reprezintă un profesionist al comunicării, dând dovadă de asertivitate, competenţe socio-comunicaţionale şi unitate în mesajul transmis verbal, nonverbal şi paraverbal.

Limbajul este „un instrument virtual al comunicării, un arsenal comunicativ individual, pe care copilul îl dinamizează în situaţii comunicative concrete".

Activităţile de educare a limbajului fac posibilă cultivarea limbajului oral, accentul punându-se pe comunicare, pe dialogul liber, pe formarea deprinderii de exprimare ordonată a gândirii şi de însuşire a structurii gramaticale. Deoarece preșcolarii au un vocabular limitat și o capacitate de înțelegere în dezvoltare este esențial să adaptăm limbajul nostru la nivelul lor de înțelegere folosind cuvinte simple și fraze scurte. Pentru adaptarea limbajului trebuie urmărite anumite aspecte: utilizarea unor analogii și exemple concrete din viața de zi a zi a copilului; evitarea expresiilor idiomatice sau abstracte care pot crea confuzie; folosirea unui ton calm și clar, evitând sarcasmul sau ironia şi însoțirea explicațiilor verbale cu demonstrațiile vizuale sau fizice când este posibil.

Comunicarea non-verbală este de asemenea foarte importantă în activităţile din grădiniţă: expresiile faciale, tonul vocii și limbajul corpului pot transmite adesea mai multe decât cuvintele în sine. Pentru a avea un rezultat dorit trebuie să ne asigurăm că expresia feței și tonul vocii se potrivesc cu mesajul verbal, să folosim gesturi și mișcări ale corpului pentru a sublinia punctele importante, să oferim atingeri reconfortante (îmbrățișări, mângâieri pe spate) atunci când este adecvat, să fim conștienți de propriile semnale non-verbale și să ne asiguram că transmit calm și deschidere.

Crearea unor rutine și spații dedicate comunicării poate ajuta la stabilirea unor obiceiuri sănătoase de dialog, iar un mediu sigur și confortabil încurajează copiii să se exprime liber.

Preșcolarii sunt adesea copleșiți de emoții puternice care le pot afecta capacitatea de a comunica eficient. Ajutarea lor în gestionarea acestor emoții este crucială pentru o comunicare sănătoasă. În gestionarea emoţiilor ar trebui urmărite câteva strategii: preșcolarii trebuie învățați să identifice și să numească emoțiile; să oferim tehnici simple de calmare (respirații profunde, numărarea până la 10), să validăm sentimentele copilului înainte de a aborda problema ("Înțeleg că ești frustrat. Hai să vedem cum putem rezolva asta.") și să modelăm gestionarea calmă a propriilor emoții în situații stresante.

Comunicarea eficientă cu preșcolarii necesită răbdare, creativitate și adaptabilitate. Prin implementarea unor metode și prin practicarea constantă, putem crea un mediu în care copiii se simt

ascultați, înțeleși și încurajați să se exprime. Acest fundament solid de comunicare va avea beneficii de lungă durată, ajutând copiii să dezvolte relații sănătoase și abilități sociale puternice pe parcursul vieții lor.

Bazele comunicării orale se formează încă de timpuriu, de aceea educarea limbajului trebuie începută încă de la o vârstă fragedă.

O modalitate eficientă pentru realizarea educaţiei limbajului sub aspect fonetic, lexical, al structurii gramaticale, expresivităţii limbajului, o constituie jocul didactic, activităţile out-door, jocurile senzoriale, vizitele, serbările. Jocul didactic este modalitatea care face trecerea de la activitatea de joc, la activitatea de învăţare. Pentru a spori contribuţia jocurilor didactice în educarea limbajului, trebuie să folosim metode şi procedee variate şi mijloace de învăţământ cât mai variate şi atractive.

Prin introducerea jocului didactic ca formă de bază în dezvoltarea vorbirii, se realizează una din cele mai importante cerinţe ale educaţiei preşcolare.

Jocurile didactice folosite în diferite variante contribuie în mod deosebit la dezvoltarea limbajului preşcolarilor, în vederea pregătirii pentru şcoală.

Bibliografie

1. Anghel P. Stiluri şi metode de comunicare. Bucureşti: Ed. Aramis, 2004.
2. Dinu M. Comunicarea repere fundamentale. Bucureşti: Algos, 2000.
3. Dinu M. Fundamentele comunicării interpersonale. Bucureşti: ALL, 2008.
4. Faber A. Comunicarea eficientă cu copiii: acasă şi la şcoală. Bucureşti: Editura Curtea Veche, 2010.

COMUNICAREA DIDACTICĂ

PROF. ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR:
CHIRIAC ANA-MARAI ROXANA

Comunicarea este un transfer de informație între un emiţător şi un receptor, în urma căruia, informaţia transmisă şi captată este înţeleasă şi interpretată în acelaşi mod de către cele două părţi. Dicţionarul explicativ al limbii române ne oferă mai multe sinonome pentru cuvântul comunicare: înştiinţare, ştire, veste, raport, relaţie, legătură. Ea se referă la transmisie şi schimb de informaţii între oameni, la circulaţia de impresii, trăiri afective, judecăţi de valoare, comenzi cu scopul de a obţine modificări comportamentale la indivizi, manifestate, în reprezentările, cunoştintele acestora. In forma umană, comunicarea atinge punctul maxim, avandu-se in vedere: complexitatea procesului, formele, conţinuturile şi nivelurile comunicării cat şi diversitatea codurilor, canalelor, sistemelor, modalitaţilor în care ea se produce.

Comunicarea are un număr mare de clasificări. Una dintre cele mai frecvente diferențieri utilizate are la baza noţiunea semnelor utilizate în codarea informației şi canalul predilect de transmitere a mesajului astfel rezultat, şi e clasificată în comunicare verbala, comunicare nonverbala, comunicare paraverbală:

- Comunicarea verbala – informaţiile sunt codate şi transmise prin intermediul cuvintelor sub aspectul fonetic, lexical sau morfosintactic, este cea mai studiată formă, deşi este devansată de celelalte forme, poate fi orală sau scrisă, folosindu-se canalul auditiv şi vizual. În cadrul acesteia, informaţia circulă unidirecţional, adică de la emiţător la receptor, acesta fiind pasiv;
- Comunicarea nonverbală – informaţia este codificată şi transmisă printr-o diversitate de elemente care ţine de postură, mimică, înfățișarea partenerilor. Acest mod de comunicare implică gestica, indicatoare sugestive, descriptive, expresive, privirea şi distanţa, toate acestea pot influenţa conţinutul mesajului;
- Comunicarea paraverbală – informaţia este codificată şi transmisă prin intermediul elementelor prozodice şi vocale care însoţesc vorbirea în general, dar care au semnificaţii aparte : elemente caracteristice ale vocii (vârstă, sex, temperament), debit, pauze, ritm, particularitaţi de pronunţie (defecte de vorbire, grad de cultură, zona din care provine), intensitatea vocii, starea afectivă.

Însă toate cele trei forme ale comunicării umane sunt în simbioză, comunicarea paraverbală şi nonverbală pregătesc terenul pentru mesajul verbal.

Comunicarea pedagogică, didactică sau educativă are drept scop producerea, provocarea sau introducerea unei schimbări la receptor şi, ca urmare, ea ea trebuie să se adapteze receptorului. Comunicarea pedagogică sau educativă ajută la realizarea femomenului educaţional, pe când comunicarea didactică este o formă particulară şi obligatorie în vehicularea conţinuturi determinate, specifice unui act de învaţare sistematică, asistată şi este baza procesului de predare-învățare.
Comunicarea didactică este o comunicare instrumentală, direct implicată în susţinerea unui proces sistematic de învăţare, este o formă de interacţiune profesor-elev, prin care profesorul transmite mesajul său didactic, folosind procesul de predare-învățare-evaluare, în scopul realizării obiectivelor cadru şi a obiectivelor de referință din programele şcolare (M. Stoica).

Într-o definire mai concludentă, comunicarea didactică este „un transfer complex, multifazial şi prin mai multe canale al informataţiei între două entităţi (indivizi sau grupuri) ce-şi asumă simultan şi succesiv rolurile de receptori şi emiţători semnificând conţinuturi dezirabile în contextul procesului instructiv-educativ”. Este o comunicare instrumentală, direct implicată în susţinerea unui proces sistematic de învăţare (Constantin Cucoş).

Comunicarea didactică este privită şi considerată ca model de formare a capacitaților comunicative ale elevilor ocupă un loc central în demersul educaţional, dat fiind faptul că în faţa şcolii sarcina pregătirii copiilor pentru autoinformare permanentă. Conceptul de comunicare didactică reprezintă un demers pedagogic complex care presupune o interacţiune între două entităţi (indivizi ori grupuri) care provoacă reacţia formativă a obiectului sau subiectului educaţiei evaluabilă în termeni de feedback extern şi intern.

Competenţa comunicativă reprezintă un nivel de performanţă bazat pe cunoştinţe, capacităţi şi atitudini precum şi un optim motivaţional care dermină eficienţa subiecţilor în activitatea de comunicare. Ea poate fi definită ca un schimb de mesaje, cu conţinut specific, între cadru didactic şi elevi. Se realizează oral (cca. 70% din timpul destinat instruirii), în scris, pe cale vizuală și chiar prin gesturi.

Scopul comunicării didactice este multiplu:

- transmiterea şi asimilarea informaţiei;
- rezolvarea de probleme;
- adoptarea unor decizii referitoare la strategiile didactice, tehnici de învăţare, orientare şcolară şi profesională;
- evaluarea rezultatelor. formarea unor capacităţi, convingeri, sentimente şi atitudini.

În actul comunicării, receptorul – elev îşi valorifică cunoștințele, priceperile şi deprinderile, le consolidează în funcţie de relevanţa informaţiei primite. Faptul că informaţia primită aduce ceva nou pentru elev îl determină să-şi concentreze atenţia, să se implice cu toate capacităţile intelectuale, afective, volitive si atitudinale pentru a recepționa corect mesajul, a-l înțelege și a-l interpreta corect. Dorința lui de a afla ceva nou îl determină să asculte activ, iar această dorință depinde de calitatea emiterii și de măsura in care elevul este stimulat să-şi exprime opiniile proprii.

Eficienţa comunicării didactice depinde şi de o serie de factori tehnici. Astfel, calitatea canalelor de informare favorizează schimbul de mesaje, previne distorsiunile şi pierderile de informaţii

Formarea competenţei comunicative presupune un nivel de performanţă bazat pe cunoştinţe, capacitaţi şi atitudini şi un nivel optim educaţional care determină eficienţa subiectului într-o activitate. Şi este la fel de importantă atat pentru educatori cat şi pentru educaţi. Cunoştinţele, modul de gândire, vocabularul, deprinderile, priceperile şi conduitele comunicative sunt dobândite prin educaţie și formare şi îmbogăţite/ perfecţionate prin autoinstruire, autoeducaţie.

O importanţă deosebită în activitatea cu elevii o are capacitatea empatică a profesorului, constituind o premisă a optimizării relaţiilor şi o condiţie a comunicării eficiente. Capacitatea empatică are un potenţial psihofiziologic înnăscut, dar se realizează şi se dezvoltă în procesul cunoaşterii interpersonale şi, dacă subiectul îşi propune, prin antrenare autodirijare.

Comunicarea cadru didactic-elev nu se reduce la un schimb verbal care angajează doar forțele intelectuale, ea are şi o importanţă afectiv-emoţională. Subtextul emotiv al vorbirii, calitatea gesticii și a mimicii vin să sporească forța de influențare educativă a conținuturilor verbale.

În desfăşurarea activităţii de învăţare în şcoală, o importanţă decisivă o are personalitatea actorilor în câmpul şcolar (elev şi profesor). Elevul se implică în activitatea de învăţare un doar cu gândirea, memoria sau atenţia ci şi cu o altă structură psihică, care le integrează pe acestea fără a se reduce de ele: personalitatea. Personalitatea este definită în dicţionarul de psihologie Larousse ca element stabil al conduitei unei persoane; ceea ce o caracterizează şi o diferenţiază de o altă persoană. Fiecare individ are particularitățile sale intelectuale, afective şi conative (cu referire la voinţa, la temperament), al căror ansamblu organizat determină personalitatea. Fiecare om este totodată asemănător cu ceilalţi membri ai grupului şi diferit de ei prin amprentă unică a trăirilor sale. Singularitatea sa, fracțiunea cea mai originală a Eului său, constituie esenţa personalităţii sale, condiţiile psihologice jucând un rol considerabil în elaborarea acesteia .

Comunicarea didactică este una din resursele majore ale procesului instructiv-educativ. Ea se în cadrul conţinuturilor latente ale procesului formativ, fiind, prin maniera şi nivelul realizării sale, o sursă de potenţare sau diminuare a conţinuturilor formale. De aceea comunicarea didactică are o influenţă majoră asupra reuşitei sau eşecului şcolar. Şi este considerată premisa esenţială a eficientizării învățământului în vederea reuşitei şcolare.

Comunicarea la copiii cu autism

Căruceriu Carmen Mihaela-Profesor învătământ preșcolar

Socializarea este definită ca fiind un „proces de integrare socială a unui individ într-o colectivitate, care se poate realiza cu o oarecare ușurință dacă limbajul și comunicarea sunt suficient de dezvoltate. În această direcție, cadrele didactice acordă o mare importanță organizării și desfășurării activităților de limbaj și comunicare, respectând într-o maniera profesională metodica acesteia și indicațiile Curriculumului pentru educație timpurie.În intervalul de vârstă 0-6 ani, dimensiunile dezvoltării pun accent pe mesajele orale în contexte cunoscute sau diverse situații de comunicare și pe premisele citirii și scrierii în contexte de comunicare cunoscute. Pornind de la aceste dimensiuni și de la comportamentele aferente acestora, cadrul didactic își planifică activitățile corespunzătoare domeniului experiențial limbă și comunicare.

Comunicarea didactică este un proces de transmitere a mesajelor, între emițător (cadrul didactic) și receptor (elev), pe baza programelor școlare, în cadrul procesului de învățământ sau în afara acestuia, în diversele forme ale educației (nonformală, informală).

Comunicarea didactică are unele caracteristici, după cum urmează: Mesajul transmis trebuie să fie explicit, pentru ca astfel conținutul transmis să poată fi receptat; Conținutul mesajului trebuie să fie structurat după o logică pedagogică, adică să vizeze înțelegerea acestuia; În transmiterea mesajului, cadrul didactic trebuie să se implice activ, adică să selecționeze, organizeze și personalizeze conținuturile; Combinarea la clasă a formelor de comunicare (exemplu: scris/oral).În cadrul învățământului preșcolar, toate activitățile însumează situații de comunicare didactică, prin care preșcolarii deprind o exprimare corectă și coerentă, își activează vocabularul.La grădiniță, copiii încep să își formeze comportamentul de ascultător (receptor). Acest lucru este imperios necesar atât în cadru instituțional, cât și în cadrul relațiilor interpersonale, pentru ca, comunicarea să poată avea loc și să fie eficientă. Capacitatea unui copil de a realiza acest lucru este diferită, în funcție de nivelul de dezvoltare al acestuia. Pentru ca mesajul transmis de cadrul didactic să fie recepționat de preșcolari este nevoie de măiestrie. Dacă mesajul nu este unul atractiv, adaptat, însoțit uneori de material didactic ajutător, copiii nu se pot concentra.

Copiii care sunt diagnosticați cu o tulburare psihiatrică/psihologică au asociată acesteia în general și întârzierile sau tulburările de limbaj.

În cazul copiilor cu autism limbajul se regăseste în triada de tulburări specifice: cognitiv, relaționare socială și limbaj. Limbajul este pe ultima pozitie a tabloul de semne si simptome nu pentru că este mai puțin afectat ci din contră (toți copiii cu autism au întarzieri de limbaj)dar lipsa su slaba dezvoltarea a limbajului este o consecință a nedezvoltării celorlalte două. Adică întarzierea cognitivă și întarzierea sau disfuncționalitatea socializării atrag după sine întârzierile de limbaj. Limbajul se dezvoltă natural la copii tipici, adică în primă faza copiii își dezvoltă limbajul receptiv(încep să înteleagă ce se vorbește în jur), mai apoi încep să reproducă sunete și în cele din urmă se dezvoltă comunicarea verbală. Pentru copiii tipici este suficient să-i stimulăm corect(să vorbim mult în preajma lor, să le explicăm) și ei vor dobândi limbajul verbal si vor începe comunicarea spontan fără o pregătire specifică. Acest lucru nu se întâmplă în dezvoltarea copilului cu autism și a copilului special în general.Este important să dezvoltăm latura socializării inițial:contactul vizual, reciprocitatea socială; să dezvoltăm cognitiivul si mai apoi să începem să dezvoltăm etapizat limbajul. De mentionat ca există copii care dezvoltă brusc limbaj după o perioadă îndelungată de tratamente terapeutice; cei mai multi copii parcurg cu întârziere și cu suport logopedic etapele dezvoltării limbajului iar o parte din copii cu autism nu vor dezvolta niciodată comunicarea cu ajutorul limbajului iar pentru ei trebuie să dezvoltăm programe alternative de comunicare: limbajul semnelor; comunicarea cu ajutorul imaginilor PECS sau aplicații pe telefon.

Etapizarea dezvoltării limbajului este extrem de importantă, este nevoie de terapeut de limbaj cu experiență care să cunoască bine copilul pentru că intervenția este unică(și în cazul copiilor tipici limbajul se dezvoltă diferit de la un copil la altul în functie de copil și de mediu natural al acestuia) și specifică nivelului, potențialului copilului. Mediul plăcut, stilului terapeutic, personalitatea terapeutului, toate sunt extrem de importante când alegem terapeutul logopedic al copilului cu autism sau al copilului special. Chiar dacă un părinte este tentat natural să dorească dezvoltarea limbajului mai repede totusi: numergeți niciodată întâi cu copilul la logoped și după aceea la terapie comportamentală sau psihostimulare specifică decât dacă logopedul este și terapeut comportametal. Întotdeauna stimularea limbajului va fi corelată cu stimularea cognitivă și emoțională.Pentru copiii cu autism, comunicarea poate fi o provocare, deoarece aceștia pot întâmpina dificultăți în înțelegerea și utilizarea limbajului. Prin urmare, este important ca aceștia să beneficieze de un

sistem de comunicare individualizat, care să le ofere o modalitate adecvată de a comunica. În acest articol, vom discuta despre comunicarea funcțională la copiii cu autism și despre metodele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta să comunice mai bine.Pentru mulți copii cu autism, limbajul vorbit poate fi o modalitate dificilă de comunicare. Prin urmare, este important să se ofere alternative pentru a ajuta acești copii să comunice. Unele dintre aceste alternative includ:

Imagini-utilizarea imaginilor poate fi o modalitate eficientă de a ajuta copiii cu autism să comunice. Aceștia pot folosi imagini pentru a arăta ceea ce doresc sau ceea ce le deranjează. De exemplu, un copil poate arăta o imagine a unui pahar pentru a arăta că are sete.

Obiecte-copiii cu autism pot utiliza și obiecte pentru a comunica. De exemplu, un copil poate da un obiect părintelui său pentru a arăta că dorește să se joace cu acel obiect.

Sisteme de comunicare ajutătoare-există și sisteme de comunicare ajutătoare, cum ar fi tablete sau dispozitive de comunicare special concepute pentru copiii cu autism. Acestea pot fi personalizate pentru a se potrivi nevoilor specifice ale fiecărui copil și pot fi utile pentru a le oferi acestora o modalitate de a comunica.

Pentru copiii cu autism, este important să existe o rutină clară și predictibilă. Pictogramele și simbolurile pot fi utile pentru a-i ajuta să înțeleagă ce urmează să se întâmple și să prevină anxietatea. Acestea pot fi utilizate și pentru a-i ajuta să-și exprime nevoile și dorințele. De exemplu, o pictogramă cu o sticlă de apă poate ajuta un copil să ceară să bea.

Pentru a fi eficientă, terapia trebuie să fie integrată în viața de zi cu zi a copilului. Părinții și familiile pot fi implicați în terapie și pot fi instruiți să folosească aceleași strategii de comunicare acasă. De asemenea, este important să se ofere sprijin și resurse părinților, care pot avea nevoie de ajutor în gestionarea stresului și a emoțiilor legate de diagnosticul copilului.

COMUNICAREA ȘI ROLUL EI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof. înv. preșc. Ogarcă Cristina Mariana

Grădinița cu Program Prelungit Rovinari

Comunicarea reprezintă ansamblul proceselor fizice şi psihice prin intermediul cărora se relaționează cu una sau mai multe persoane, în vederea atingerii unor obiective. În sens foarte larg, comunicarea desemnează orice proces prin care o informație este transmisă de la un element la altul, iar în sens restrâns, comunicarea reprezintă procesul de transmitere și împărtășire a informațiilor, emoțiilor și idei între două sau mai multe persoane.

Comunicarea constituie baza triadei procesului de învățământ: predare – învățare – evaluare. Astfel, în mod permanent sunt transmise mesaje cu conținut educațional de la profesor către elev cu scopul de a produce schimbări și influenţe asupra comportamentului elevului. Comunicarea pedagogică sau educațională este cea prin intermediul căreia se realizează fenomenul educațional și reprezintă un transfer complex, multifazial și realizat prin mai multe canale ale transmiterii informațiilor între două sau mai multe entități, care își asumă simultan ori succesiv rolurile de emițător și receptor, reprezentând conținuturi dezirabile procesului instructiv-educativ.

Comunicarea didactică este o formă particulară de comunicare, care este specifică procesului didactic. Educației îi revine misiunea și rolul de a selecta, prelucra, evalua și transmite informațiile după criteriile continuității, flexibilității și coerenței. Comunicarea pedagogică mijlocește actul educațional în ansamblul său, indiferent de conținuturile, formele, nivelurile sau partenerii implicați și se află la baza procesului de predare-învățare și între actorii actului educațional: profesori, elevi.

În preșcolaritatea mică, comunicarea copiilor se rezumă în mare parte la comunicarea nonverbală (gesturi sau diferite tipuri de plâns), încercând astfel să transmită celor din jur nevoile și sentimentele din acel moment. La începutul perioadei preșcolare, la vârsta de 3 ani, vocabularul copilului cuprinde un număr maxim de ± 1000 de cuvinte, un număr mediu de 700-800 de cuvinte și numărul minim este de ±400 de cuvinte.

O dezvoltare a vorbirii preșcolarilor poate fi observată în momentul intensificării activităților de intercomunicare, ajungând ca la vârsta de 6 ani, vocabularul copilului să crească considerabil, ajungând ca vocabularul maxim să fie de ±2500 de cuvinte, iar vocabularul mediu este de ±2000 de cuvinte. La finalul preșcolarității, cu ajutorul adulților cu care interacționează, dar și al copiilor cu care preșcolarii realizează relații de comunicare, își pot dezvolta armonios abilitățile de comunicare și interacționare, fiind din ce în ce mai capabili și încrezători să comunice cu cei din jurul său, să-și exprime ideile și dorințele, punând bazele necesare vieții de școlar.

Pornind de la rolul și funcțiile limbajului, cadrul didactic utilizează diferite metode și procedee accesibile preșcolarilor, care au scopul de a influența dezvoltarea capacităților cognitiv-comunicative ale limbajului copiilor. Scopul principal al activităților din cadrul Domeniului Limbă și comunicare (lectura educatoarei, învățarea poeziilor, povestirea, lectura după imagini, etc.) este acela de a ajuta copiii să învețe să asculte, să înțeleagă conținutul expus, să-și îmbogățească vocabularul și să aibă capacitatea de a comunica impresiile pe care si le-au format în urma activităților desfășurate.

❖ BIBLIOGRAFIE:

1. Cristea Sorin. Dicționar enciclopedic de pedagogie, București: Didactica Publishing House, 2005;
2. Cucoș Constantin (coordonator). Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Iași: Polirom, 2009;
3. Irene Chiru, Comunicarea interpersonală, București, Editura Tritonic, 2009;

4. Jean-Claude Abric, Psihologia comunicării. Teorii și metode, Iași, Editura Polirom, 2022;
5. Pânișoară Ovidiu-Ion. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2006.

DEZVOLTAREA COMUNICĂRII ORALE LA PREŞCOLARI

PROF. TUDORIN GEORGETA - GABRIELA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „MIHAI EMINESCU", TÂRGU JIU

În cadrul procesului instructiv-educativ putem asista la o comunicare bilaterală între cadrul didactic şi copil, pe baza căreia educatoarea efectuează transmiterea unui mesaj (prin metodele de comunicare/transmitere/predare), iar preşcolarul recepţionează şi asimilează cunoştinţele.

Metodele de comunicare orală se bazează pe folosirea cuvântului rostit; sub formă de expunere şi conversaţie (metode expozitive, respectiv metode conversative).

Principalele metode de comunicare folosite în activităţile desfăşurate cu preşcolarii sunt: expunerea, (povestirea/naraţiunea, explicaţia, descrierea, demonstraţia) conversaţia, discuţia colectivă, problematizarea, asaltul de idei (brainstormingul), lectura, jocul de rol.

Conversaţia este o metodă dialogală de învăţare prin intermediul întrebărilor şi al răspunsurilor. Ea îi este indispensabilă copilului în ciuda cunoaşterii sărace de care dispune şi a limbajului insuficient dezvoltat al acestuia.

Metoda conversaţiei este utilizată în scopul însuşirii unor cunoştinţe noi (conversaţia euristică), reactualizării şi introducerii în tema nouă a activităţii (conversaţia de reactualizare), fixării şi sistematizării cunoştinţelor însuşite (conversaţia de fixare), verificării orale a cunoştinţelor (conversaţia de verificare).

Există două forme principale ale conversaţiei: cea euristică şi cea de verificare. La preşcolari se mai foloseşte şi conversaţia-joc.

Conversaţia euristică - de descoperire - îl conduce pe copil spre dobândirea de cunoştinţe noi prin întrebări asupra altor cunoştinţe dobândite deja. Astfel, se porneşte de la o situaţie problematică, insuficient înţeleasă de copil, şi a cărei soluţionare, interpretare, adultul o cunoaşte. Pentru a-l ajuta pe copil să înţeleagă, cadrul didactic va folosi întrebări ajutătoare, atrăgându-i atenţia preşcolarului asupra unor elemente importante pentru înţelegere şi astfel îl ajută să sesizeze noi relaţii şi să contureze probleme mai restrânse a căror rezolvare simplifică explicaţia integrală.

În cadrul activităţilor de educare a limbajului tipologia întrebărilor trebuie să fie largă şi flexibilă, enunţându-se, în funcţie de circumstanţe, întrebări de tip reproductiv (ce?, unde?, când?), productiv (de ce?, cum?), întrebări ipotetice (dar dacă?), de evaluare (ce este mai bine, drept, frumos?), întrebări divergente (care orientează gândire pe traiecte inedite), întrebări convergente (ce îmbie la analize, sinteze, comparaţii etc.). Prin intermediul acestor întrebări se realizează o incursiune în universul cognitiv al copiilor, făcându-se o serie de conexiuni care să faciliteze dobândire de noi cunoştinţe, oferind preşcolarilor libertate de exprimare.

Conversaţia de verificare - examinatoare urmăreşte să evidenţieze gradul de însuşire a anumitor cunoştinţe. Această formă poate solicita preponderent reproducerea de cunoştinţe, dar poate şi să ceară demonstrarea cunoştinţelor în contexte largi sau noi, deci organizare, selecţie, prelucrare.

Conversaţia antrenează preşcolarul în stimularea şi exercitarea vorbirii, activând vocabularul copiilor şi contribuind la îmbunătăţirea pronunţiei. Este de dorit să fie create cât mai multe situaţii generatoare de întrebări, de frământări, preşcolarii să fie încurajaţi să se exprime liber şi să formuleze ei înşişi întrebări.

Întrebările trebuie să fie precise din punct de vedere al conţinutului, să provoace activitatea gândirii şi să stimuleze exprimarea verbală.

Conversaţia - joc - are la origine nevoia copilului de a-şi afirma posibilitatea de a pune întrebări. El ne va adresa uneori mai multe zile la rând o întrebare care i-a reţinut atenţia, sau va încerca să prelungească la nesfârşit o conversaţie gratuită

Stimularea activismului în grădiniţă presupune favorizarea unui mediu de învăţare interactiv, dinamic, prin folosirea unor metode adecvate şi prin diversificarea mijloacelor de învăţământ.

Axul fundamental de la care am pornit se referă la capacitatea de înţelegere şi asimilare logică a preşcolarilor, sub acţiunea mai multor factori, dintre care se pot evidenţia:

- Condiţiile şi situaţiile specifice care pot contribui la dezvoltarea limbajului şi a gândirii copilului preşcolar, pot fi următoarele:

➢ Cunoaşterea mediului înconjurător să fie însoţită de explicaţia verbală, folosindu-se cuvinte ce denumesc obiectul sau personajul observat, cu trăsături specifice.

➢ Îmbogăţirea vocabularului trebuie să presupună nu numai cunoaşterea de cuvinte noi, ci şi însuşirea semnificaţiei acestora, fapt care permite folosirea acestor cuvinte în vorbire şi implicit dezvoltarea proceselor gândirii: analiza, sinteza, comparaţia, generalizarea şi abstractizarea.

➢ Planificarea judicioasă a demersului didactic, prin folosirea cât mai multor metode şi mijloace de activizare a vocabularului.

➢ Încurajarea copiilor să pună cât mai multe întrebări.

- Corectarea permanentă a defectelor de pronunţie apărute la preşcolari.
- Stimularea comunicării prin organizarea de discuţii între copii, între copii şi educatoare.
- Activizarea copiilor prin solicitarea lor de a repovesti textele audiate, de a reconstitui firul epic.
- Stimularea spiritului critic constructiv, a capactăţii de argumentare şi de construire a unui final într-o poveste creată.

o Cadrul didactic este cel care trebuie să găsească cele mai eficiente metode şi mijloace prin care să stimuleze dezvoltarea limbajului fiecărui copil în parte. Activităţile propuse copiilor, în acest sens, trebuie să asigure:

- Incitarea interesului către nou, necunoscut.
- Conţinuturi adecvate, care să corespundă particularităţilor de vârstă ale copiilor.
- Libertatea de exprimare a cunoştinţelor, a gândurilor, a opiniilor. În acest sens apar ca adecvate activităţile care cer spontaneitate şi contribuie la dezvoltarea independenţei în gândire şi la activizarea vocabularului.
- Exersarea capacităţilor de povestire/repovestire, de creare a unei poveşti cu început dat.

Mijloacele de învățământ utilizate în actul instructiv-educativ, la nivel preșcolar, sunt absolut necesare în desfășurarea unor activități reușite. Cadrul didactic alege mijloacele adecvate nivelului de vârstă al copiilor şi dotează centrul tematic cu materiale specifice temei: cărți, imagini, planșe, jetoane, siluete, jocuri, urmând ca săptămânal să schimbe aceste materiale, în funcţie de tema proiectului ce urmează a fi studiată.

Alături de mijloacele atent selecţionate, educatoarea are menirea de a utiliza, în procesul instructiv-educativ, şi cele mai eficiente metode prin intermediul cărora copiii să-şi exercite capacitatea de a selecta informaţii, de a comunica idei, sentimente, deprinzând comportamente de învăţare necesare în viaţa de şcolar şi adult.

Între dezvoltarea intelectuală şi capacitatea de a se exprima verbal există o strânsă interdependenţă. De aceea, este foarte important ca educatoarea să îmbine armonios metodele şi mijloacele care pot fi folosite în activitatea de îmbogăţire şi activizare a vocabularului preşcolarului.

Limbajul permite copilului să-şi exprime sentimentele, nevoile, trăirile, îl ajută să se cunoască pe el şi pe cei din jur. Activităţile de educare a limbajului fac posibilă cultivarea limbajului oral şi scris, accentul punându-se pe comunicare, pe dialogul liber, pe formarea deprinderilor de comunicare orală corectă, coerentă şi expresivă din punct de vedere fonetic, lexical şi gramatical.

În vederea dezvoltării comunicării orale, accentul trebuie pus pe stimularea vorbirii şi pe audierea cât mai multor texte epice. Mijloacele pentru realizarea acestor activităţi pot fi diverse, necesitând mult tact pedagogic din partea dascălului.

Sub aspect tematic, am observat de-a lungul timpului, că preşcolarii preferă micile povestiri despre floră, despre faună, despre universul lucrurilor, ascultând la începutul preşcolarităţii povesti simple şi scurte. Ulterior, pe măsură ce cresc, preşcolarii încep să-şi manifeste interesul pentru basmul propriu-zis, cu lumea lui imaginară, cu suita de personaje şi peripeţii specifice.

Ascultarea sau lectura textelor epice stimulează diferite procese intelectuale şi afective ale copiilor: atenţia, memoria, spiritul de observaţie, imaginaţia, variate operaţii ale gândirii, limbajul.

BIBLIOGRAFIE:

Boca – Miron, Elena; Chichişan, Elvira, *Documentar metodic pentru activităţile de educare a limbajului la preşcolari*, Editura V&I Integral, Bucureşti, 2001.

Caroll, J., B., *Limbaj şi gândire*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979.

Dumitrana, Magdalena, *Didactică preşcolară*, Editura V&I Integral, Bucureşti, 1998.

COMUNICAREA ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL

Profesor Cornescu Alina-Oana

Datorită diversității situațiilor în care poate fi realizat și a unicității ființei umane, orice proces de comunicare nu este repetabil, deoarece oamenii sunt unici şi diferiţi în acelaşi timp, în funcție de experiență și pregătire, iar diferențele majore de personalitate sunt cele care provoacă această varietate. Un gest, un cuvânt, o expresie pot fi interpretate în mod diferit, pot căpăta înţelesuri distincte pentru persoane diferite sau pentru aceeași persoană, în momente diferite ale comunicării.

Comunicarea didactică, parte a comunicării umane, se individualizează printr-o o serie de principii și obiective specifice. Din punct de vedere educațional, comunicarea trebuie privită din cele trei perspective ale procesului desfășurat la clasă: comunicarea profesorului către elevi, comunicarea elevilor între ei și componenta emoțional-empatică, factorul favorizant al învățării. Viziunea educațională privilegiază o abordare de tip cooperant, elevii fiind încurajați să întrebe, să ceară lămuriri, să aducă argumente, să propună noi căi și, mai ales, să discute între ei argumentele referitoare la tema activității didactice.

În vederea atingerii obiectivelor propuse, profesorul trebuie să găsească în permanență diferite mijloace de a sensibiliza elevul, de a-l face să fie atent și să participe la ora de curs. Nu se poate afirma că există o reţetă perfectă de acţiune şi comunicare cu elevul care să dea rezultate pozitive de fiecare dată, pentru că fiecare situaţie de comunicare este unică, dar pot fi avute în vedere anumite elemente de al căror control depinde derularea comunicării în condiţii optime. Educatorul trebuie să cunoască modul în care fiecare variabilă influenţează actul comunicării pentru a preîntâmpina posibilele blocaje. Se poate spune că toate acestea pot avea drept sursă de inspiraţie exemplul personal. Educatorul trebuie să fie şi să ofere acele comportamente pe care le așteaptă de la copii. Comportamentul educatorului poate fi atât sursă de eficientizare a comunicării cât şi o barieră în realizarea acestui proces în condiţii optime. Astfel, profesorul trebuie să lărgească sfera sa de acțiune și să se gândească la dezvoltarea competențelor de comunicare ale elevilor săi ca la o cale sigură de a-i atrage, de a se face mai bine înțeles și de a-și crește performanța la orele sale de curs, performanță care se va reflecta atât în nivelul general de pregătire a elevului, cât și în evoluția sa ulterioară. Sunt câteva aspecte de care educatorul poate să ţină seama pentru a îmbunătăţi abilităţile de comunicare: cunoaşterea particularităţilor elevilor în faţa cărora se află, adaptarea discursului didactic la capacitatea de înţelegere a auditoriului, siguranţa de care dă dovadă în prezentarea subiectului, asigurarea că este momentul, locul, ocazia potrivită pentru expunerea subiectului avut în vedere, satisfacerea unei nevoi de cunoaştere a receptorului prin decodarea mesajului emis, motivaţia pe care o are iniţiatorul comunicării pentru expunerea subiectului respectiv, asigurarea iniţiatorului că a înlăturat factorii perturbatori ce pot influenţa calitatea comunicării.

Modul în care copiii relaționează între ei şi modul în care ei se raportează la educator sunt două linii prin care se construieşte climatul din cadrul clasei de elevi. Într-o relaţie constuită prin comunicare deschisă, educatorul are în vedere următoarele elemente: ascultarea nevoilor, găsirea unor modalităţi adecvate de răspuns la nevoile arătate mascat sau vădit de copii, încurajarea exprimării propriilor păreri, educarea respectului faţă de nevoile altuia, respectul faţă de opinia diferită a celor din jur, acceptarea diferenţelor dintre persoane, adaptarea propriilor conduite la specificul grupului.

Participarea afectivă și gândirea critică asupra temei de studiu, întrebările, brastormingul, oferirea de soluții, argumentarea, etc., au ca finalitate pregătirea complexă pentru viață, autoevaluarea, formarea abilităților de cunoaștere în raport cu propriile posibilități, interese, dar și în raport cu ceilalți. Astfel, se formează o

adevărată experiență de învățare, pe care și-o doresc toți cei implicați în actul educational, profesori, părinți, elevi, deoarece schimbă viziunea asupra școlii ca instituție și transformând-o într-o etapă esențială a vieții. Comunicarea didactică pune copilul/ elevul în centrul desfășurării procesului său de formare-autoformare, devenind factor al formării și dezvoltării colegilor săi, și chiar a profesorului de la clasă, pentru că interacțiunea cu elevi interesați, avizați, curioși și, mai ales, critici, este inamicul rutinei, aceasta, la rândul ei, fiind inamicul evoluției.

Bibliografie:

Observation forms – Istituto Compresivă Maglie (It.)
Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social CognitiveTheory*. New Jersey: Prentice Hall.

COMUNICAREA

STOICHIN CRISTINA ȘTEFANIA

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR

Comunicarea reprezintă veriga cea mai puternică dintr-o societate civilizată, atât de importantă în evoluția continuă a acesteia. Comunicarea este un proces de transmitere a gândurilor, ideilor, convingerilor, trăirilor, informațiilor in mod direct sau indirect, prin comunicarea verbală sau nonverbală.

Diferitele forme de comunicare sunt-comunicare vorbită sau verbal, comunicarea non-verbală, comunicare scrisă, vizualizări, limbajul corpului .

Relaționarea printr-un limbaj verbal este urmărită încă din primii ani de viață. Atunci când un copil vine pe lume, mama așteaptă cu nerăbdare momentul in care va putea comunica în mod direct cu bebelușul, deși există o legătură specială intre mamă și copil, aceasta nu poate înțelege complet mesajul transmis de pruncul său prin limbajul nonverbal. Când copilul începe să spună anumite cuvinte, chiar și stâlcite, însoțite de anumite gesturi, mama va înțelege treptat limbajul copilului. Acest exemplu demonstrează că o comunicare nonverbală poate fi deficitară, dar poate îmbogăți o comunicare verbală susținând mesajul transmis.

De asemenea, prin comunicarea directă, verbală, folosind același limbaj putem spune că avem o temelie solidă pentru o comunicare corectă, prin care mesajul va ajunge la receptori indiferent de numărul lor. Prin acest proces, oamenii își împărtășesc sentimentele, ceea ce ne deosebește de roboții care pot fi programați să transmită un mesaj, dar nu pot valorifica importanța mesajului.

Tehnologia și roboții ne pot ajuta să păstrăm o legătură permanentă, indiferent de distanță sau limba pe care o vorbim, traducând orice mesaj în orice limbă, dar nu pot construi unul bazat pe sentimente și trăiri, care să inspire alți oameni. Deoarece actul în sine este o tentativă de influențare împărtășindu-le celorlalți din gandirile și convingerilor tale. Așa că o comunicare corectă poate determina societatea la o evoluție continuă, bine definită.

În urma receptării mesajului, interlocutorul furnizează un feedback, deoarece este modul prin care acesta poate exprima felul în care a perceput mesajul și se poate evalua daca este corect sau s-a produs o confuzie.

Mărimea și forma feedback-ului pot varia fiind influențate de modul de comunicare utilizat, de exemplu, feedback-ul în timpul unei comunicări față-în-față sau telefonic va fi imediat și direct, spre

deosebire de un mesaj trimis în sris sau prin intermediul mass media.De asemenea, feedback-ul poate fi redat printr-un vambet sau printrun dest facut prin limbajul corpului.

Cu toate acestea comunicarea formează legături importante între oameni, dezvoltă societatea în urma împărtășirii gândirii și ideilor în interiorul unei comunități.

Comunicarea eficientă

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR DĂESCU ADELA-ROXANA

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „CONSTANTIN BRÂNCUȘI”, TG-JIU

Comunicarea eficientă este foarte importantă pentru construirea unor relații, personale și profesionale, armonioase. Deși aceasta poate părea destul de intuitivă, în realitate tuturor ni se poate întâmpla să încercăm să transmitem un anumit mesaj, însă el să ajungă trunchiat sau, uneori, sub cu totul altă formă, la interlocutorul nostru.

Felul în care transmitem un mesaj, atât la nivel verbal, cât și prin limbajul trupului, poate fie să ne îmbunătățească relația pe care o avem cu celălalt, fie să se transforme într-o sursă de neînțelegere sau conflict.

Noi înșine, putem percepe greșit mesajul celuilalt – din diferite motive: fie nu l-am ascultat în mod activ, fie ne-am pierdut atenția pe parcursul conversației sau ne-am concentrat exclusiv pe ceea ce se întâmplă în universul emoțiilor noastre, în loc să înțelegem ce vrea, de fapt, să ne spună celălalt.

Din fericire, însă, astfel de situații pot fi prevenite, căci putem să ne dezvoltăm și șlefui abilitățile de comunicare eficientă. Sigur, acest lucru presupune exercițiu constant și conștient în fiecare situație de comunicare.

Este important să reținem câteva trăsături esențiale ale comunicării eficiente, care presupune, printre altele:

- ascultare activă pe tot parcursul discuției;
- formularea mesajului într-o manieră clară, ușor de înțeles de către interlocutor;
- respect și empatie față de interlocutor;
- armonizarea mesajului verbal cu cel nonverbal (limbajul trupului) și paraverbal (aici includem intonația vocii, pauzele de vorbire etc.);
- atenție la feedback și adaptarea mesajului în funcție de acesta;
- o inteligență emoțională dezvoltată.

Comunicarea eficientă stă la baza construirii, menținerii și, uneori, chiar a îmbunătățirii relațiilor, fie că vorbim despre cele din sfera personală sau profesională.

Sigur, comunicarea eficientă este esențială în multe alte situații din viață: de la munca în echipă pentru un proiect de la locul de muncă, până la prezentarea unui discurs în fața unui public numeros.

Comunicarea eficientă înseamnă și să-ți exprimi gândurile, ideile, nevoile care sunt în dezacord parțial sau total cu ale interlocutorului, fără să te lași însă copleșit(ă) de emoțiile de moment și, bineînțeles, fără să neglijezi importanța empatiei și a feedbackului constructiv.

Este indicat și chiar sănătos, inclusiv din punct de vedere emoțional, să-ți respecți nevoile și limitele atât în discuțiile din sfera personală, cât și din cea profesională. Este în regulă să ai, într-un anumit moment, o dorință diferită de a partenerului de viață sau un punct de vedere diferit de un coleg de la locul de muncă, cu care lucrezi în echipă pentru un anumit proiect. Este în regulă și să-ți exprimi punctele de vedere, mai mult sau mai puțin diferite, referitoare la anumite situații. Contează, însă, maniera în care formulezi mesajul, modul în care îți gestionezi emoțiile și în care reușești să acorzi atenție feedbackului venit din partea celuilalt.

Altfel spus, asertivitatea nu înseamnă nicidecum comunicare unidirecțională sau comunicare conflictuală. A fi în dezacord cu interlocutorul nu înseamnă să-i ignori emoțiile, perspectivele, punctele de vedere. Înseamnă, însă, să-ți respecți și exprimi nevoile și limitele personale, fără a uita că și celălalt le are pe ale sale.

Bibliografie:

1. **Ştefan Prutianu – Comunicare şi negociere în afaceri, Ed. Polirom, Iaşi, 1997;**
2. **Rodica Cândea – Comunicarea managerială, Ed. Expert, Bucureşti, 1996;**
3. **Sfez Lucien –Comunicarea, Ed. Institutul European, 1999;**

Comunicare eficientă cu elevii cu CES

Prof.înv.primar Marcu Daniela Rodica, CSEI Tg Jiu

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau a celor cu cerințe educative speciale. Egalitataea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una dintre cauzele de importanță majoră ale reformelor.

O metodă eficientă pentru un sistem educativ corespunzător tuturor nevoilor copiilor o constituie educația incluzivă, care se bazează pe principii precum: dreptul elevilor la educație pe baza egalității șanselor, imposibilitatea excluderii vreunui elev din educație ori supus discriminării pe motive de etnie, rasă, culoare, religie, sex și mai ales pe motive de dizabilități. Aceste principii impun un curriculum adaptat la nevoile elevilor, care să aibă în vedere deficiențele fizice, psihomotorii, mintale, de auz, de vedere, tulburări de limbaj, de relaționare, deficit de atenție sau hiperactivitate. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă .

Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați.

În contextul actual, se simte cu acuitate necesitatea educației de tip a doua șansă pentru cei care din motive obiective sau subiective au fost nevoiți să abandoneze sistemul educativ. Acest fapt presupune o atragere a acestora prin crearea unor locuri de muncă în țară conforme cu pregătirea acestora, apoi oferirea unor situații de învățare printr-un program scurt, atractiv care să aibă în vedere atât educația de tip formal, cât și nonformal și informal.

Deseori ne întrebăm noi, cadrele didactice, cum vom efectua integrarea copiilor cu CES?....Oare nu ar trebui să ne gândim că este prioritară realizarea procesului de înţelegere a colegilor cu privire la deficienţele lor? Copiii pot fi foarte cruzi sau foarte drăguţi cu alţi copii care sunt diferiţi de ei. Atunci când sunt în preajma lor, îi pot imita, pot râde de ei, se pot juca lânga ei fără să-i includă şi pe ei, prefăcându-se că nu există. De obicei, copiii reacţionează aşa atunci când nu înţeleg. Pentru a-i putea înţelege mai bine, se pot organiza jocuri cu ajutorul cărora pot înţelege, pe rând, diverse handicapuri. De exemplu, pentru a-i înţelege pe copiii cu deficienţe de vedere, se poate propune un joc în care, pe rând, copiii, sunt legaţi la ochi şi lăsaţi să se descurce într-un perimetru definit. În felul acesta, copiii vor înţelege mai bine situaţia în care se poate afla un copil cu deficienţe de vedere. Asemănător se pot inventa diverse jocuri adaptate la vârsta şi la puterea lor de înţelegere.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel, copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Integrarea şcolară exprimă atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânarul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările

formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţatură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare. În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de şcolar intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea. În astfel de cazuri, cadrul didactic trebuie să se apropie mai mult de sufletul copilului pentru ca acesta să nu se mai simtă respins.

Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire şi de limbaj şi de psihoterapie individuală şi de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social. De asemenea, copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor şi colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea şcolară conţinuturi şi sarcini simplificate.

Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică. Elevii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie să fie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice).

Din experienţa personală putem afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare-evaluare diverse strategii şi intervenţii utile: în primul rând trebuie să ţină cont de crearea unui climat afectiv-pozitiv. Formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei şi creşterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să ţină cont în vederea facilitării integrării şcolare a acestor copii. Este foarte important ca noi, cadrele didactice, să le încurajăm eforturile, să îi sprijinim, să îi apreciem pozitiv în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă. De asemenea folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres, centrarea învăţarii pe activitatea practică nu sunt de neglijat când vorbim despre copii cu CES.

De cele mai multe ori, când lucrăm cu elevi cu cerinţe educative speciale, ne gândim la sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile, la folosirea învăţării afective, la adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare, dar si la sprijinirea elevului să devină membru al unui grup. Este bine să organizăm activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare).

Bibliografie:

1. Albu, A., Albu, C., „Asistenţa psihopedagogica şi medicală a copilului deficient fizic”, Iaşi, Polirom, 2000;

2. Ionescu, S., „Adaptarea socioprofesională a deficienţilor mintali”, Bucureşti, Editura Academiei P.S.R., 1975;

3. Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistenţei sociale: forme şi strategii de protecţie a grupurilor defavorizate”, Botoşani, Eidos, 1995;

4. Popescu, G., Pleşa, O. (coord.), „Handicap, readaptare, integrare”, Bucureşti, Pro Humanitate, 1998.

RAPORTUL DINTRE EDUCAȚIE ȘI PEDAGOGIE

Melencu Elena-Denisa
Profesor Învățământ Preșcolar

Ştiinţă şi practică deopotrivă, pedagogia constituie astăzi unul dintre domeniile spiritualităţii umane cu o mare influenţă asupra vieţii şi activităţii marii majorităţi a indivizilor ce constituie societatea contemporană. Având ca obiectiv de studiu educaţia ca acţiune social-umană specifică, ce urmăreşte formarea personalităţii umane în vederea integrării sale active în viaţa socială, pedagogia a apărut şi a evoluat din necesitatea orientării şi fundamentării ştiinţifice a acestui proces. Acţiunea educaţională este o relaţie teleologică în sensul că, în acest proces subiectul (agentul acţiunii) urmăreşte un scop anticipat pe plan subiectiv sub forma unui proiect privitor la succesiunea faptelor educative şi, mai cu seamă, la transformările ce urmează să le producă în personalitatea celui asupra căruia se exercită acţiunea.

Termenul de pedagogie provine din cuvintele greceşti *pais, paidos* - copil şi *agoge* - a conduce, a îndruma; deci, *paidagogos* este cel care îndrumă copiii, profesorul care se ocupă de educaţia acestora. Iniţial, sensul restrâns al noţiunii se referea la sclavul care conducea copiii la şcoală. Se ştie că printre sclavii greci erau şi bătrâni filozofi, pe care stăpânii îi foloseau pentru educaţia propriilor copii. Astfel, *paidagoghia* devine în Grecia antică, ocupaţia, *arta* sclavilor profesori, îndemânarea acestora de a-i învăţa pe copii sau pe tineri alfabetul, filozofia, limbile străine. Se observă cum pedagogia a evoluat procesual de la *îndrumare,* ca activitate a sclavului, la *artă*, ştiinţă caracterizată printr-o mare diversitate. Diversitatea disciplinelor care alcătuiesc sistemul ştiinţelor pedagogice reflectă caracterul de amplă complexitate al educaţiei şi implicit al pedagogiei ca ştiinţă a acesteia.

În lucrările de specialitate se întâlnesc câteva definiţii de referinţă ale pedagogiei.

Astfel, ea este definită ca *ştiinţa care studiază esenţa, scopul, conţinutul, metodele şi formele de organizare a acţiunii educaţionale* [1].

Ioan Bontaş defineşte pedagogia ca *ştiinţă care studiază legile educaţiei tinerei generaţii, în special, ale formării şi perfecţionării omului în general* [2], iar *Dicţionarul de pedagogie(1979)* consemnează următoarea definiţie pentru disciplina de pedagogie: *un ansamblu de cunoştinţe verificate în practică şi*

[1] Tudoran, D., *Sinteze de pedagogie contemporană, vol.I, Probleme fundamentale ale pedagogiei*, Editura Politică, Bucureşti, 1973, p. 61.
[2] Bontaş I*., Pedagogia pentru învăţământul superior tehnic*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983, p. 9.

organizate sistematic despre fenomenul educaţiei [3]. Sintetizând cele de mai sus, se poate conccluziona că pedagogia este ştiinţa al cărui obiect de studiu este educaţia sau pe scurt: pedagogia este ştiinţa educaţiei.

Pedagogia, ca ştiinţă a educaţiei, s-a constituit aşadar în timp, ca un sistem teoretico-aplicativ coerent, capabil să explice, să prevadă şi să controleze eficient acţiunea educaţională desfăşurată în cadrul sistemului social pe baza surprinderii şi interpretării regularităţilor şi legităţilor ce îi sunt proprii. Pedagogia îndeplineşte cerinţele formale care îi conferă statutul de ştiinţă.

Educaţia, fenomen de care se ocupă pedagogia, este definită ca obiect al reflecţiei filosofice încă din antichitate. Pedagogia s-a dezvoltat şi şi-a constituit statutul ei de ştiinţă pe baza utilizării datelor despre educaţie oferite de anumite ştiinţe (filosofie, psihologie, sociologie) şi mai ales pe baza generalizării experienţei educaţionale, pe baza utilizării rezultatelor cercetării pedagogice privind educaţia, care au condus la descoperirea legilor educaţiei şi la constituirea statutului de ştiinţă a pedagogiei.

Etimologic, termenul de educaţie provine din limba latină, prin traducerea lui *e* care înseamnă *din* şi a lui *duco, -ere* în sensul de *a scoate*. Înţelesul originar al expresiei *e duco (a scoate din)* capătă un sens derivat *a scoate* pe copil din starea de natură, a creşte, a cultiva, a îndruma. Specialiştii conferă acest sens expresiei iniţiale, pentru a sugera drumul parcurs de copil în devenirea lui, ca rezultat al influenţelor favorabile de ocrotire, îngrijire şi sprijinire. În sensul cel mai larg, educaţia ar fi acea activitate umană constituită dintr-un ansamblu de influenţe şi acţiuni exercitate conştient, organizat şi sistematic de societate (generaţia adultă, de regulă) pentru a pregăti omul (generaţia tânără-copiii) pentru viaţă în general, pentru cea socială în special. Cu alte cuvinte, educaţia ca realitate socială permanentă, vizează în esenţă formarea personalităţii umane urmărind transmiterea şi formarea la noile generaţii a experienţei de muncă şi de viaţă, a cunoştinţelor, deprinderilor, comportamentelor. Scopul ei este formarea personalităţii umane, pregătirea acesteia pentru viaţă, pentru integrarea în activitatea socială, utilă dezvoltării societăţii.

În istoria gândirii filozofice şi pedagogice, educaţia a primit diferite definiţii.

Astfel, Aristotel consideră că educatorul este asemenea sculptorului care ciopleşte blocul din marmură, deci, educaţia s-ar putea asemăna cu o *cioplire*.

Erasmus din Rotterdam o consideră pe aceasta o *modelare*, educatorul modelând sufletul copilului ca pe o pastă.

Comenius compară educaţia cu grădinăritul: *asemeni grădinarului care ocroteşte planta, îi rupe frunzele şi ramurile care îi împiedică creşterea şi o hrăneşte, tot aşa educatorul îşi realizează opera sa*.

Aşadar, idealul educativ este o categorie fundamentală a pedagogiei, care semnifică finalitatea demersului educativ. El este un model anticipativ, o proiectare ideală, realizată ca rezultat al acţiunii instructiv - educative complexe şi îndelungate. De asemenea se concentrează în sine modul sau tipul de

[3] * * * *Dicţionar de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică*, Bucureşti, 1979, p. 323.

personalitate cerut în condiţiile sociale ale unei perioade pe care educaţia este solicitată să-l formeze. Înţelegând dimensiunea socială, cea educațională şi cea pedagogică ale oricărui ideal educativ, se poate spune că acesta face legătura între ceea ce este şi ceea ce trebuie să devină omul în procesul educaţiei. Valoarea oricărui ideal educativ rezidă în concordanţa dintre posibilitate şi realitate.

BIBLIOGRAFIE

1. Bontaş I., *Pedagogia pentru învăţământul superior tehnic*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983.
2. Nicola I., Pedagogie, *Editura Didactică şi Pedagogică*, Bucureşti, 1992.
3. Tudoran, D., *Sinteze de pedagogie contemporană, vol.I, Probleme fundamentale ale pedagogiei*, Editura Politică, Bucureşti, 1973.
4. * * * *Dicţionar de pedagogie*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979.

COMUNICAREA

Prof. înv. preșc. Dina Viorela

Grădinița cu Program Prelungit Rovinari

Comunicarea este un termen ce provine din latinul „communis” (comun). De aici, putem spune că ”a comunica” este echivalent cu ”a face cunoscut” sau ”a face ceva comun”. De-a lungul timpului, conceptul de comunicare a fost abordat din multiple perspective, iar acest lucru a determinat o dezvoltare spectaculoasă a definițiilor. Când ne referim la comunicare, majoritatea ne gândim la ”a informa” sau la ”a aduce la cunoștință”. În dicționarele explicative vom găsi menționate trei semnificații ale cuvântului comunicare: înștiințare sau aducere la cunoștință, contacte verbale în interiorul unui grup, prezentare sau ocazie care favorizează schimbul de idei sau relațiile spirituale.

Comunicarea reprezintă un schimb de gânduri, idei și sentimente, fiind un proces bidirecțional la care iau parte atât vorbitorul cât și ascultătorul. Participanții la procesul de comunicare trebuie să aibă o înțelegere comună a sensului cuvintelor și al sunetelor, al gesturilor, expresiilor, simbolurilor și contextului folosite în comunicare.

Formele comunicării - Comunicarea este clasificată în comunicare verbală, comunicare paraverbală și comunicare nonverbală. Pentru a putea să comunicăm eficient este bine ca toate elementele să fie utilizate pentru a trimitere mesaje clare și pentru a recepta și înțelege mesajele.

Comunicarea verbală – apelează la utilizarea cuvintelor (scrise sau rostite) pentru a putea transmite gânduri, sentimente și idei.

Comunicarea paraverbală este utilizată în vederea modificării și transmiterii atitudinilor și emoțiilor prin utilizarea unor strategii și instrumente precum: tonalitatea, ritmul, volumul, intonația și accentul. Paralimbajul oferă personalitate comunicării, orice tip de comunicare are proprietăți paralingvistice influențate de emoții (modul în care se simte o persoană) și atitudini (modul care gândește și se comportă o persoană).

Comunicarea nonverbală presupune un schimb de idei, informații și sentimente, fără a recurge la cuvinte. Include limbajul trupului: postură, gesturi și expresii faciale. Acest tip de comunicare furnizează indicii despre atitudinea și sentimentele din spatele cuvintelor folosite de o persoană. De obicei întărește comunicarea verbală, dar poate fi folosită și independent pentru a comunica ceva (de exemplu, o privire sau o atingere prietenoasă pot comunica un anumit mesaj).

❖ BIBLIOGRAFIE:

1. Carcea, Maria Ileana și Farcaș, Genoveva, Pedagogie. Iași: Editura Politehnium, 2008
2. Cucoș Constantin (coordonator). Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Iași: Polirom, 2009;
3. Pânișoară Ovidiu-Ion. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2006

COMUNICAREA- strategie a reușitei educaționale la preșcolari

DRAICA CLARA LORENA
Profesor pentru învățământ preșcolar

„*Pentru a scrie bine, exprimă-te ca oamnenii obișnuiți, dar gândește ca un înțelept*”-Aristotel

Știm că suntem unici și ne naștem cu anumite valori, credințe, abilități, aptitudini și talente. Depinde de noi ca și autoeducație, de factorul ereditar, de educație dar și de mediul în care creștem și acționăm, să ne perfecționăm aceste competențe, astfel încât să ne facem înțeleși de ceilalți, dar să interpretăm și ceea ce cei din jurul nostru ne comunică.

Încă de la naștere comunicarea este indispensabilă. Dacă în educația timpurie comunicăm începând cu gesturi, mimică, pe măsură ce creștem, se dezvoltă vocabularul și devenim mai siguri atât în comunicarea verbală, paraverbală cât și în cea nonverbală.

Comunicarea nu este eficientă doar în relaționare, ci și în rezolvarea unor situații de criză. Trebuie să ne dezvoltăm strategiile și metodele lingvistice pentru a relaționa cu ceilalți, pentru a fi persuasivi atunci când situația o cere.

Totodată, abilitatea de a comunica oferă încredere de sine și te vei simți motivat în a te implica în conversații. Comunicarea nu presupune doar folosire de cuvinte ci transmiterea unui mesaj inteligent, corect, expresiv și convingător între interlocutori.

Dacă la N. Chomsky capacitatea de comunicare apare drept înnăscută, fiind elaborată în acest sens teoria limbajului genetic programat, J. Piaget admite că unele forme ale cunoaşterii pot fi prezente încă de la început, dar creşterea şi dezvoltarea ca expresie a unei nevoi constante de depăşire prin extinderea mediului şi a capacităţilor organismului nu poate fi contestată.

J. Piaget a lansat ideea potrivit căreia capacitatea de comunicare nu este o facultate înnăscută, aceasta fiind, mai degrabă, un produs al dezvoltării intelectuale general construite, ceea ce pune bazele teoriei constructivismului şi interacţionismului în achiziţia comunicării.

Procesul de comunicare stă la baza organizării sociale și se desfășoară sub mai multe forme: scrisă, orală, directă, indirectă și este caracteristică ființelor umane, desfășurându-se într-un mod conștient, la mai multe niveluri, sub diferite forme și scopuri (la nivel de grup, interpersonal, în masă, intrapersonal, informațional, organizațional, cu scop educativ, pentru divertisment, asertivă, persuasivă sau empatică).

În cazul relației profesor-elev, comunicarea este baza procesului de predare-învățare-evaluare a cunoștințelor.

Ne vom opri asupra specificului comunicării în educația timpurie. De la naştere şi până la intrarea în şcoală copilul trece în dezvoltarea sa prin diverse crize ale dezvoltării, fapt ce sporește considerabil și nivelul capacităţilor de comunicare. În grădiniță, comunicarea are un rol primordial, stăpânirea semnificaţiei cuvintelor fiind premisa indispensabilă dobândirii abilităţilor şi capacităţilor de comunicare orală.

Comunicarea didactică presupune așadar, transmiterea unui mesaj clar, corect, coerent, explicit, cu un conținut structurat după o logică pedagogică și care să respecte Curriculumul pentru educație timpurie. Cadrul didactic trebuie să acorde o deosebită importanță selectării conținuturilor și exprimării, respectând particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor. Acesta trebuie să îmbine în situațiile de comunicare elementele limbajului verbal cu cele ale limbajului nonverbal (gesturi, mimică, poziția corpului), dar și cu cele paraverbale (tonul vocii, ritmul). De asemenea, este indicat a se folosi de material didactic ajutător, atractiv, sporind interesul și capacitatea preșcolarilor de a se concentra asupra mesajului

transmis. Educatoarea folosește un cod lingvistic care va fi reprodus în timp de preșcolari, urmând ca la finalul ciclului preșcolar, fiecare copil să fie capabil să creeze propriile mesaje. Scopul comunicării la grădiniță este de a activa potențialul creativ și a îmbogăți vocabularul.

Tot la grădiniță, copilul învață ipostaza de emițător și receptor. Prin intermediul jocului de rol (*De-a educatoarea, De-a vânazătorul)*, preșcolarul își îmbunătățește abilitățile de comunicare, își dezvoltă creativitatea și își învinge teama de a vorbi în fața unui public. Dezvoltarea imaginaţiei permite copilului să se transpună în orice situaţie, chiar şi fantastică. Întrebarea *De ce?* reprezintă în etapa preșcolară invitația la dialog. Copilul devine curios de ceea ce îl înconjoară și vrea să afle cât mai multe. Apare așadar dorința de comunicare cu scopul de a cunoaște, adultul fiind cel care, folosind un limbaj corespunzător, va lărgi orizontul cultural și va potoli setea de cunoaștere a celui mic.

Stilul de a comunica diferă de personalitatea fiecărui copil. Un copil timid va vorbi mai puţin, mai rar, cu voce tremurândă, va privi în altă parte decât spre cel căruia îi vorbeşte. Dimpotrivă, un copil „îndrăzneţ" va spune totul fără nici o reţinere, privind spre interlocutor. De aceea, educatoarea, va pune accept pe implicarea copiilor timizi în jocuri care să îi ajute să își depăsească timiditatea.

Jocul didactic reprezintă metoda și mijlocul prin care preșcolarul își formează și își dezvoltă capacitatea de a comunica, fără a simți efortul acțiunii de învățare (de exemplu *Al cui este, Săculeţul fermecat, Continuă tu, Ce am pus în coşuleţ* etc.). Alături de convorbiri, povestiri și lecturi după imagini, se antrenează copiii în dialoguri, punându-se în valoare şi antrenându-se capacităţile creatoare ale preşcolarilor. Totodată, jocul didactic contribuie la dezvoltarea judecăţii, memoriei, atenţiei, spiritului de observaţie, la cultivarea obişnuinţei cu munca intelectuală şi cea independentă. Copiii desfăşoară o activitate serioasă, dar în acelaşi timp distractivă, participând activ.

Vom exemplifica un joc folosit la grupa mare, prin *metoda Cubul* , în secvenţa „Spargerea gheţii" din cadrul Întâlnirii de dimineaţă: „Ce ai făcut în week-end / în vacanţă?"

Copiii au fost aşezaţi în semicerc. Un copil a venit şi a aruncat cubul spre alt copil ales de el; al doilea copil trebuia să răspundă la întrebarea scrisă pe latura de sus a cubului, apoi rostogolea cubul spre al treilea copil, până erau antrenaţi cât mai mulţi copii în joc.

Întrebările de pe laturile cubului au fost: *Analizează ai fost în week-end?, Ce poveşti ai ascultat în week-end?, Descrie ce fapte bune ai făcut?, Pe cine ai vizitat?, Mimează ce activităţi ai făcut?, Argumentează dacă ţi-a fost dor de grădiniţă?*. Acest moment a fost folosit pentru stimularea comunicării între copii, dimineaţa, înainte de activităţile frontale.

Putem concluziona că bazele vorbirii şi ale comunicării orale se formează încă de timpuriu, de aceea educarea limbajului trebuie începută încă de la o vârstă fragedă.

BIBLIOGRAFIE

- XXX, (1988)*Teorii ale limbajului. Teorii ale învăţării. Dezbaterea dintre N. Chomsky şi J. Piaget*, Editura Politică, Bucureşti;
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Invatamant%20superior_Vol.2_traditii%2C%20valori%2C%20perspective_USTir_2018-64-72.pdf;
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pok/Nemzetisegi/letoltheto_szakmai_anyagok/Comunicarea__la_prescolari_gradinita_Adelina_Olteanu_Sturza.docx.

COMUNICAREA ÎN CADRUL ORGANIZAȚIEI ȘCOLARE

Prof. Dumitru Mădălina Laura
Palatul Copiilor Tg-Jiu

În cadrul oricărei organizaţii, comunicarea reprezintă un proces esenţial prin care are loc schimbul de mesaje şi informaţii în vederea realizării scopului şi obiectivelor planificate. De asemenea, comunicarea este elementul fundamental care stă la baza funcţiei de coordonare, facilitând intervenţia managerilor în vederea sincronizării şi armonizării acţiunilor membrilor organizaţiei. Sursa majorităţii problemelor de comunicare o constituie diferenţa dintre conţinutul mesajului sau impactul pe care managerul intenţionează să-l transmită şi modul în care ceilalţi membri ai organizaţiei recepţionează mesajul.

Principalele elemente implicate în procesul de comunicare din cadrul organizaţiilor care oferă servicii educaţionale sunt (Gherguţ, 2007, p. 193):

-emiţătorul- iniţiatorul mesajului;

-mesajul- care poate fi comunicat în forme verbale, nonverbale şi paraverbale;

-codul- sistemul de semne şi simboluri utilizat în redactarea mesajului (literele unui alfabet, simboluri specifice, softuri lingvistice etc.);

-canalul de transmitere a mesajului

-căile utilizate pentru transmiterea mesajului, care în cadrul unei organizaţii pot fi:canale formale sau oficiale;canale informale sau neoficiale.

Canalele de comunicare cele mai uzuale sunt: rapoarte, referate, rezoluţii, circulare, note interne, scrisori, şedinţe, întâlniri personale, convorbiri telefonice, teleconferinţe etc.

-mijloace de comunicare

-suportul tehnic al procesului de comunicare (telefon, fax, reţeaua internet, reţele audio-video);

-receptorul - destinatarul mesajului;

-sursele de bruiaj/ factorii perturbatori

-reprezintă factorii care intervin în transmiterea mesajului şi care pot constitui obstacole sau surse de distorsiune în înţelegrea acestuia. Astfel, putem întâlni factori obiectivi (calitatea funcţională a mijloacelor de comunicare, timp insuficient pentru transmiterea oportună a mesajului, lipsa de experienţă în utilizarea unor mijloace moderne de comunicare, etc.) şi factori subiectivi (capacitatea persoanei de a formula şi înţelege un mesaj, anumite interese personale, oboseala, stresul etc.).

Procesul de comunicare organizaţională include următoarele etape (Gherguţ, 2007, p. 194): - codificarea - procesul de transformare a sensului mesajului în sunete, gesturi, litere sau alte simboluri utilizate în comunicare (specific emiţătorului);

-transmiterea - transferul mesajului codificat de la emiţător la receptor;

-decodificarea- procesul de transformare a simbolurilor în mesaj interpretat (specific receptorului);

-filtrarea- deformarea sensului unui mesaj din cauza unor limite fiziologice, psihologice sau tehnologice;

-feedbackul- răspunsul receptorului la mesajul transmis (când acesta există, este vorba de o comunicare bilaterală, iar când nu avem feedback, este vorba despre o comunicare unilaterală).

Forme ale comunicării

La nivelul unei organizaţii, comunicarea poate fi analizată din mai multe perspective şi pot fi întâlnite mai multe forme de comunicare (Gherguţ, 2007, p. 196):

-**comunicare interpersonală** (între membrii organizaţiei) şi **comunicare organizaţională** (între diferite subunităţi, compartimente sau departamente ale organizaţiei);

-comunicare formală şi comunicare informală;

-comunicare pe orizontală, comunicare pe verticală şi comunicare pe diagonală (oblică);

-comunicare verbală (însoţită de componenta paraverbală cu rol esenţial în nuanţarea sensului unui mesaj), comunicare scrisă, comunicare nonverbală.

Pentru a funcţiona eficient comunicarea organizaţională trebuie să acopere atât registrul formal, cât şi pe cel informal. Dacă informalul este încurajat, el poate deveni sursă de inovaţie pentru formal, lucru foarte profitabil mai ales în momente de restructurare a organizaţiei. Invers, promovarea exclusivă a comunicării formale va avea ca efect dezordinea, dezorganizarea, imposibilitatea formulării de obiective pe termen lung. În aceste condiţii, trebuie în primul rând create cadre formale de comunicare, suficient de suple însă, pentru a putea permite fluxurile informale purtătoare de feedback şi de noutate.

În procesul de comunicare dintr-o instituţie/ organizație, pricipalele tipuri de bariere (Gherguț, 2007, p. 201) care pot afecta calitatea comunicării sunt barierele de percepție, barierele de exprimare și barierele contextuale.

Barierele de percepție apar ca o consecință a limitelor percepției umane, caracterizată prin selectivitate (filtrarea anumitor semnale/ stimuli), organizare și stocare specifică a informațiilor (modelarea informației primite) și interpretare (atribuirea unui anumit înțeles informației selectate prin raportare la experiența anterioară a persoanei). Aceste elemente determină apariția unor tendințe comune de denaturare/ distorsionare a semnificației mesajelor, întâlnite în forme ca:

-selectivitatea- tendința de concentrare a atenției doar asupra acelor elemente care confirmă sau par să fie în concordanță cu valorile, credințele și modul de gândire al persoanei;

-erorile de atribuire- perceperea diferită a evenimentelor/ mesajelor prin activarea unor grile/ constructe cognitive personale de evaluare și înțelegere a acestora;

-efectul halo- tendința de formare a unei impresii generale asupra unei persoane pe baza uneia sau mai multor trăsturi (fizice, psihice, de caracter etc.);

-stereotipia- tendința de a atribui caracteristici unei persoane pe baza evaluarii grupului din care face par

-evaluarea anticipată- evaluarea prematură a conținutului unui mesaj;

-pierderea concentrării- apare ca o consecință a diferențelor dintre viteza de transmitere a mesajului de către un emițător și viteza de receptare a mesajului de către receptor;

-proiectarea- tendința de a presupune că ceilalți împărtășesc aceleași gânduri și sentimente cu ale noastre, fapt care poate încuraja o comunicare unilaterală;

-apărarea- tendința de a ignora sau deforma informațiile care nu ne convin sau care nu corespund cu convingerile noastre personale;

-autoaprecierea- tendința de a ne atribui meritul pentru succesul în activitate și de atribui responsabilitatea pentru eșecuri celor din jur.

Barierele de exprimare pot fi determinate de:

-probleme semantice- sunt dificultăți de comunicare rezultate din modul de alegere a cuvintelor; acestea nu sunt interpretate identic de toată lumea. Pentru o comunicare cât mai eficientă, este necesar ca repertoriul receptorului să fie cât mai apropiat de receptorul emițătorului. Dacă între cele două repertorii nu există niciun element comun, nu putem vorbi de comunicare; cu cât acestea se suprapun mai mult în aria lor semantică, cu atât crește gradul de înțelegere a mesajelor de către interlocutori.

-complexitatea mesajului- mesajele complexe sunt mai greu de decodificat și de aceea este indicată descompunerea acestora în mai multe mesaje mai simple, care facilitează perceperea înțelesului lor real;

-aglomerarea mesajelor- un număr prea mare de mesaje transmise sau recepționate în același timp poate duce la confuzie și la diminuarea înțelesului lor.

Barierele contextuale depind în cea mai mare măsură de:

-factori externi- zgomot, interferența mesajelor, distanța prea mare sau prezența unor obstacole între interlocutori etc.;

-statutul interlocutorilor (de exemplu, diferența mare de ranguri în ierarhie sau diferența între nivelurile de pregătire).

Bibliografie

1. Bârzea, Cezar, (1998), Arta şi ştiinţa educaţiei, E.D.P., Bucureşti.

2. Joiţa, Elena (2000), Management educaţional, Editura Polirom, Iaşi.

3. Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, (2001), Managementul educaţional pentru instituţiile de învăţământ, Bucureşti.

COMUNICAREA ÎN ACTUL INSTRUCTIV-EDUCATIV,

ÎNVĂŢAREA PRIN COOPERARE

PROF. DUMITRU LIDIA SIMONA
GRĂDINIȚA CU P.P. „MIHAI EMINESCU" TÂRGU JIU

„Învăţarea prin cooperare înseamnă utilizarea ca metodă instrucţională a grupurilor mici de elevi, astfel încât aceştia să poată lucra împreună, urmând ca fiecare membru al grupului să-şi îmbunătăţească performanţele proprii şi să contribuie la creşterea performanţelor celorlalţi membrii ai grupului."

Învăţarea prin cooperare ajută copiii să înveţe mai temeinic, cultivând relaţiile bazate pe respect reciproc şi colaborare constructivă. Tehnicile de învăţare prin cooperare prezintă o serie de strategii de atribuire a unor roluri active copiilor, pentru ca aceştia să se sprijine reciproc în învăţare. Nu mai este suficient să li se prezinte copiilor date intuitive sau verbale, pentru ca ei să le înregistreze şi să le interiorizeze, pentru a fi redate în mod fidel; este nevoie de interacţiuni cognitive, sociale, prin care, învăţarea, oferă copiilor posibilitatea de a cunoaşte rezultatele procesului de învăţare, dar şi a proceselor mentale din cadrul învăţării.

Cercetările asupra acestei metode au scos în relief productivitatea şi eficienţa sporită a copiilor care lucrează în echipe, pe grupe.

Prin această metodă se înţelege ansamblul formelor de activitate instructiv – educative din şcoală, care presupun o cooperare şi o activitate conştientă de a rezolva în grup unele sarcini didactice.

Învăţarea prin cooperare reprezintă folosirea grupurilor mici în scopuri instrucţionale, astfel încât elevii lucrând împreună îşi valorifică atât propria învăţare cât şi pe cea a celorlalţi colegi. Astfel în cadrul unui grup se stabileşte o relaţie de interdependenţă, ei depind într-un mod pozitiv şi productiv unii de alţii. Această interdenendeţă pozitivă îi conduce la devotament faţă de grup, devotament de tipul *toţi pentru unul, unul pentru toţi.*

Metoda de lucru în grup se prezintă ca un mijloc de îmbinare a învăţării individuale cu cea colectivă, iar această îmbinare este cu atât mai eficientă, cu cât şi condiţiile de lucru sunt sporite: materiale didactice diverse, sarcini multiple, aparatură și instrumente de lucru, cărţi, etc.

Activitatea de grup **motivează** copiii să obţină mai mult decât achiziţii strict personale, ei sunt interesaţi să obţină rezultate bune ce vizează întreaga echipă. Scopul grupului vizează maximizarea învăţării tuturor membrilor participanţi la grup.

Un alt avantaj al muncii în grup este că dezvoltă copiilor simţul responsabilităţii, ei ştiu că eşecul lor este şi eşecul celorlalţi membri din grup, astfel ei devin mai responsabili pentru a face o muncă de calitate. Este important ca fiecare participant din cadrul unui grup, să-şi îndeplinească sarcina ce-i revine, căci scopul muncii în grupuri cooperante este de-a îmbunătăţii nivelul performanţelor fiecăruia. Pentru a responsabiliza copiii, este necesar să se evalueze individual munca din echipă în vederea rezolvării sarcinilor grupului, deci de a măsura contribuţia fiecăruia la finalizarea unor sarcini comune.

Pe lângă dezvoltarea motivaţiei, a responsabilităţii, metoda muncii în grup vizează şi formarea de deprinderi sociale, copiii sunt puşi în situaţia de a comunica permanent, de-aşi oferi reciproc sprijin, atât intelectual cât şi personal, de a comunica idei, propuneri, rezultate etc . Deoarece nu toţi copiii au instinctiv aceste deprinderi, este foarte important ca în timpul activităţilor din clasă să se acorde un timp special

formării acestor deprinderi. Calitatea interacţiunilor dintre membrii unui grup, depinde de nivelul în care aceştia stăpânesc aceste deprinderi sociale, precum şi de motivaţia lor de-a le folosi în cadrul activităţilor de învăţare. Copiii trebuie să înveţe să se cunoască şi să aibă încredere unii în alţii, să comunice deschis între ei, să se accepte şi să se sprijine, să rezolve într-un mod constructiv conflictele, care apar inevitabil, să ia decizii ţinând cont de părerea tuturor membrilor grupului.

Pornind de la aceste considerente, în vederea unei învăţări active şi conştiente ar trebui să se acorde o deosebită importanţă metodei învăţării prin cooperare, învăţării pe grupe, unde pe lângă transmiterea de cunoştinţe, informaţii, noţiuni, se asigură şi formarea de deprinderi, competenţe şi priceperi.

O atenţie deosebită se acordă formării grupurilor, dimensiunea acestora, stabilirea membrilor grupurilor, ţinând cont de nivelul de cunoştinţe şi deprinderi pe care membrii grupului le stăpânesc, motivaţia acestora pentru învăţare, precum şi de competenţele lor sociale. Aceste organizări de grupe au la bază principiul respectării particularităţilor psihologice şi individuale ale copiilor şi principiul asigurării egalităţii de şanse în învăţare.

După ce au fost organizate grupele, următorul pas: alegerea unui nume reprezentativ pentru fiecare grup, iar în cazul în care un grup a propus mai multe nume, acesta a fost ales într-un mod democratic, prin vot, iar numele cu mai multe voturi a rămas.

Pasul următor: stabilirea unui lider şi al responsabililor grupelor şi sarcinile acestora:

- Un responsabil cu ordinea,
- Un responsabil cu medierea,
- Un responsabil cu lucrările grupei,
- Un responsabil cu organizarea,

Stabilirea regulilor muncii în grup, este o altă etapă care nu poate să lipsească în organizarea colectivului în grupe de învăţare prin cooperare – regulile sunt frecvent repetate, înaintea sau pe parcursul derulării diferitelor activităţi instructiv - educative. Pe parcursul acestor activităţi se asigură că aceste reguli sunt respectate şi aplicate, și se intervine doar când și dacă este cazul, lăsându-le o cât mai mare libertate în rezolvarea de probleme, în găsirea de noi soluţii. Rolul de mediator/organizator este discret şi se intervine cât mai rar posibil prin informaţii suplimentare şi sfaturi, punându-i copiii în situaţia de a atinge obiectivele propuse, de a găsi soluţii şi rezolvări la probleme, într-un mod independent, activ şi creativ.

Regulile muncii în grup:

- Lucrăm în liniște!
- La semnalul *SUS MÂNA* , nici un membru din grup nu mai vorbeşte, ridică mâna şi ascultă indicaţiile .
- Părerea fiecărui membru din grup e importantă şi trebuie respectată!
- Reuşita ta e şi reuşita noastră (a grupului)!
- Eşecul tău e şi eşecul nostru (a grupului)!
- Oferim ajutor celui care are nevoie!
- La realizarea sarcinilor trebuie să participe toţi membrii grupului!
- Nimeni nu este lăsat în afara grupului !
- Fii deschis ideilor altor membri şi încurajează participarea acestora!
- Responsabilii sunt răspunzători de sarcinile ce le revin!
- Nu ne jignim colegii!
- În cazul unui dezacord, dezbateţi subiectul, încercaţi să ajungeţi singuri la un consens sau alegeţi votul, ca mijloc de rezolvare a problemei.
- În cazul unui membru din grup, care se abate de la reguli şi care în mod repetat nu-şi rezolvă sarcinile, grupul poate să-i dea o interdicție/pedeapsă.

Complementar metodei muncii în grup, metode interactive precum: metoda ciorchinelui, metoda cubului, brainstorming-ul, turul galeriei, bulgărele de zăpadă, metoda predare – învăţare reciprocă etc. sunt armonios integrate, asigurând o şansă în plus însuşirii de noi cunoştinţe şi formarea de priceperi şi deprinderi.

Şi activităţile didactice realizate prin folosirea metodei învăţării prin cooperare, trebuie să fie evaluate,scopul activităţilor de evaluare a grupului este de clarificare şi îmbunătăţire a contribuţiei membrilor grupului, în vederea atingerii obiectivelor propuse, acordându-se atenţie descrierii modului de funcţionare şi a modului în care a existat sau nu colaborare între membri. Evaluarea este un instrument de care cadrul didactic se foloseşte şi în vederea luării unor decizii despre ceea ce este necesar să se continue sau despre ceea ce trebuie să se schimbe în viaţa şi activitatea grupului. Astfel, în evaluarea activităţii grupului, trebuie să se ţină cont de progresul fiecărui membru al grupului, de cum îşi îndeplinesc sarcinile prin raportarea la obiectivele urmărite, precum şi a abilităţilor sociale însuşite şi aplicate.

În concluzie se poate afirma că, a nega aportul formativ – educativ al muncii în grup, înseamnă a refuza dreptul copiilor de-a învăţa să comunice deschis, de-a avea puterea să recunoască atunci când au nevoie de ajutor şi de a-l cere fără rezerve, înseamnă a-i lipsi de capacitatea de-a fi toleranţi. Munca în grup favorizează formarea multor trăsături morale pozitive în comportarea elevilor: prietenia, solidaritatea, perseverenţa, responsabilitatea.

BIBLIOGRAFIE:

John Hattie – Învățarea vizibilă , Editura TREI, 2014
https://brio.ro/adviser/invatarea-prin-colaborare/info/14
https://prescolarmaramures.wordpress.com/wp-content/uploads/2012/12/cm-1-sighet-referat-bocicoiu-mare.pdf

Cunoașterea copilului și a mediului în care trăiește

Gavrilescu Claudia, prof. înv. preșcolar

La baza cunoașterii copilului și a mediului în care trăiește stă comunicarea, sub toate formele ei: comunicarea verbală, comunicarea non-verbală și para-verbală. Comunicarea are un rol foarte important, care stă la baza tuturor legăturilor pe care le stabilim cu cei din jur, în cazul nostru cunoașterea copilului, a familiei și a adulților cu care intră în contact este hotărâtoare în a emite judecăți de valoare despre dezvoltarea armonioasă a acestuia. Implicarea familiei, a persoanelor apropiate ale copilului, la diverse activități educative, ne oferă informații importante despre comportamentele pozitive sau negative ale copilului și cum putem găsi soluții cu scopul sprijinirii acestuia în dezvoltarea, responsabilizarea, conștientizarea și implicarea lui în propria formare ca individ al societății contemporane. Vin în sprijinul cunoașterii copilului desfășurarea de parteneriate educaționale cu familia și comunitatea în care trăiește, activități exracurriculare, lectorate cu părinții.

Prin intrarea în grădiniță, copilul este introdus intr-un mediu fizic, social și cultural nou și își restructurează o parte a relațiilor cu mediul familial. La 3 ani este sensibil la frustare, la schimbare, își poate pierde ușor echilibrul emoțional. Abia spre 4 ani copiii incep să se înțeleagă mai bine unii pe alții, să socializeze și să colaboreze, iar spre 5 ani încep să se contureze trăsăturile de personalitate, cooperează prin schimb de idei cu alți copii, au o autonomie mai mare, organizează și planifică jocul de comun acord cu ceilalți participanți. Influența educativă a familiei este foarte puternică în ceea ce privește componentele profunde ale personalității, cât și în unele aspecte particulare ale comportamentului. În mediul din care provine, copilul întâlnește tot mai multe modele și exigențe care îl marchează. Putem spune că cei doi parteneri implicați în educarea copilului, educatoarea și părintele realizează împreună un traseu educativ, stimulativ care pune bazele viitoarelor comportamente dezirabile ale copilului. Un copil fericit este un copil autonom, cu inițiativă, are încredere în cel de lângă el, poate rezista la frustare și la amânarea recompenselor. Dacă s-a creat o relație de încredere cu părintele, va urma un traseu coerent și continuu; dacă părintele nu a avut răspunsul potrivit în primul an de viață socială, traseul va fi rupt, discontinuu, cu emoții disfuncționale. În concluzie, intrarea în spațiul social va fi sigură, încrezătoare, cu zâmbet și curiozitate sau greoaie și nesigură. După cum am precizat și mai sus, părintele face echipă cu educatoarea, costruiește cadrul unde achizițiile din grădiniță să poată continua și acasă.

În încheiere voi prezenta câteva jocuri care ajută la dezvoltarea încrederii, autonomiei, inițiativei și a curajului:

- ✓ ,,Ajută-mă! Tabloul încrederii”- jocul urmărește câștigarea încrederii în partenerul de joc prin îndeplinirea unei dorințe. Este recomandat copiilor de peste 5 ani, care pot reprezenta prin desen, elemente din mediul încojurător. Jocul se realizează în perechi: o pereche își alege o imagine (ex: ,,Sunt o pisicuță și vreau să mă joc”) și își exprimă încrederea că cealaltă echipă o

va ajuta să-și îndeplinească dorința, dacă desenul realizat corespunde dorinței exprimate acesta va fi prins cu cârlige pe o sfoară a increderii (reprezentând tot atâtea dorințe împlinite), iar rolurile se inversează. Dacă desenul nu este reprezentativ pentru dorința exprimată, poate avea loc o nouă încercare. (Prof. pt. înv. preșcolar, Petruța Petraru/ Invitație la joc)

- ✓ „Comanda trei”- jocul pentru dezvoltarea autonomiei poate fi folosit în a-l obișnui pe copil să fie atent la instrucțiunile legate de rutina zilnică (să se spele pe mâini, să se dezbrace de pijama, să-și strângă jucăriile). În prima etapă, fiecărei activități i se asociază o cifră; în a doua etapă, părintele se asigură că asocierea dintre activitate și cifră a fost reținută de către copil (Comanda 1 = „Strânge jucăriile!” ; Comanda 2 = „Spală-te pe mâini!”; Comanda 3 = „Schimbă-te în pijama!”). În etapa a treia, are loc desfășurarea propriu-zisă a jocului, copilul primind încurajări ori de câte ori răspunde corect și prompt. (Prof. pt. înv. preșcolar, Irina Sandu/ Invitație la joc)

- BIBLIOGRAFIE:

- *Pedagogie pentru învățământul preprimar*, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A. București, 2003; Alexandra Mateiaș;
- *Didactică preșcolară*,V&I Integral, București- 2000, Elinor Schulman Kolumbus, Traducere și adaptare: Magdalena Dumitrana, Ediția a II-a;
- *Invitație la joc*, Ed. Didactică Publishing House- 2022,Coordonatori: Daniela Răileanu, Liliana Bujor, Nadia- Laura Serdenciuc.

„SCHIMBAREA ÎNCEPE CU … NOI”

PROF. ILEANA LASTOVIETCHI
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „MIHAI EMINESCU”, TÂRGU JIU

„A găsi calea de a reconcilia emoțiile pozitive și negative reprezintă cheia eliberări energiei pentru schimbare.” (MICHAEL FULAN)

Este cunoscut faptul că, pentru specia umană, comunicarea este esențială. A comunica înseamnă a transmite unele informații cu privire la ceea ce gândim, simțim, dorim, unei alte persoane.

Grădinița reprezintă prima formă de instruire organizată cu care preșcolarul intră în contact, și de asemenea unde se transformă din auditor în interlocutor. Tot la grădiniță, copilul învață să socializeze.

Perioada preşcolară este una extrem de dificilă, plină de schimbări, intensă din punct de vedere social şi mai ales din punct de vedere emoţional. Din constatările din practica de zi cu zi a activității specifice grădiniței, mi-au arătat creşterea numărului de copii cu probleme emoţionale: agresivitate, impulsivitate, timiditate etc. Aceste probleme afectează adaptarea la mediul social, acceptarea de sine sau performanţele şcolare.

Emoțiile sunt procese ce produc stări/comportamente, dar la rândul lor sunt determinate de interacțiunile și relațiile sociale. Copiii, pentru a recunoaște și înțelege emoțiile, trebuie să le experimenteze în mediul lor social, cunoștințele acumulate le vor utiliza în interacțiunile și relațiile sociale ulterioare.

Vârsta preşcolară constituie o perioadă destul de lungă în care se produc însemnate schimbări în viaţa afectivă a copilului. Emoţiile şi sentimentele preşcolarului însoţesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activităţi educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulţi. Ele ocupă un loc important în viaţa copilului şi exercită o puternică influenţă asupra conduitei lui. În grădiniţă, demersurile educative se desfăşoară utilizând cele mai eficiente strategii didactice care să contribuie efectiv la dezvoltarea personalităţii fiecărui copil, la educarea pentru o mai bună convieţuire în grupurile sociale, la deschiderea personalităţii umane către angajare, cooperare, comunicare, încredere şi spirit novator.

Cercetările din domeniul psihologiei dezvoltării au dovedit faptul că nu este suficient să dezvoltăm abilităţile intelectuale ale copiilor. Studii care au urmărit copii începând cu primii ani de viaţă şi până la vârsta adultă au indicat faptul că abilităţile copiilor de a-şi conştientiza trăirile emoţionale, de a le gestiona în mod adecvat sau de a-şi face prieteni, sunt cel puţin la fel de importante ca şi abilităţile intelectuale (inclusiv pentru reuşita la şcoală).

Ce învaţă copiii?

În cadrul interacţiunilor zilnice, copiii îşi dezvoltă şi optimizează abilităţile socio-emoţionale. Ei învaţă:

- abilităţi necesare pentru a lega prietenii (de ex. cum să se alăture altor copii care se joacă, cum să ceară şi să împartă jucăriile, cum să ofere ajutor altora, cum să îşi ceară scuze etc.);
- să îşi înţeleagă emoţiile – să identifice şi numească emoţiile proprii şi ale celorlalţi, să le lege de contextele în care apar în mod tipic (de exemplu bucuria la primirea unui cadou, supărare atunci când ne doare ceva etc.);
- să îşi gestioneze furia (învăţând să şi-o conştientizeze şi să folosească metode simple pentru a şi-o controla);
- să îşi rezolve problemele apărute în interacţiunea cu ceilalţi (să îşi definească problema, să caute şi să aleagă soluţii adecvate).

Având în vedere importanţa dezvoltării socio-emoţionale a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3-6/7ani, am considerat că este necesar să derulez proiectul educaţional „CĂLĂTORIE PRIN LABIRINTUL ... EMOŢIILOR!”.

În cadrul proiectului „CĂLĂTORIE PRIN LABIRINTUL ... EMOŢIILOR!” mi-am propus dezvoltarea competențelor socio-emoționale la preșcolari, competențe pe care le consider ca fiind fundamentale în reușita și adaptarea copilului la solicitările complexe ale mediului. Astfel, prin abordarea acestei teme am urmărit atât prevenția apariției problemelor emoționale și de relaționare socială cât și optimizarea dezvoltării competențelor socio-emoționale.

În continuare, voi prezenta jocul desfășurat în cadrul proiectului educațional menționat anterior „EMOȚIILE LUI FULG DE NEA” - joc pentru dezvoltarea inteligenței emoționale.
MATERIALE NECESARE: imagini cu Fulg de nea, care trăiește anumite emoții (teamă, furie, tristețe, bucurie, îngrijorare,iubire, fericire, dezamăgire, nepăsare, prietenie, bunătate).
SARCINA DIDACTICĂ: recunoașterea emoțiilor, observarea expresiilor faciale și interpretarea mimicii respective.
REGULILE JOCULUI: Copilul ascultă cu atenție situațiile prezentate, repetă cu coordonatorul jocului (educatoarea sau unul din părinți) denumirea fiecărei emoții și alege jetonul corespunzător imaginii prezentate de acesta. După ce ridică jetonul potrivit, copilul primește aplauze sau aprecieri „Bravo!”/„Foarte bine!”.
COMPLICAREA JOCULUI: Coordonatorul jocului denumește emoțiile, iar copilul alege jetoanele potrivite.
DESCRIEREA JOCULUI
Sunt prezentate stări emoționale cu care Fulg de zăpadă se „confruntă ” în călătoria lui spre pământ. Coordonatorul jocului – educatoarea/părintele, va citi fiecare situație în parte, va denumi emoția descrisă și trăită de Fulg de nea, va arăta imaginea corespunzătoare emoției și va pune copilul să repete denumirea acesteia. Copilul va privi cu atenție imaginea reprezentativă emoției denumite, pentru fiecare situație în parte va observa expresia facială a lui Fulg de zăpadă și va alege jetonul asemănător cu imaginea prezentată de coordonatorul jocului.
1. În înaltul cerului, domnul Crivăț, a început să scuture norii înghețați. Fulg de nea, îi mulțumi vântului pentru că îl anunțase că este vremea să plece în călătoria mult așteptată – să cadă pe Pământ și să îi facă fericiți pe copii. Bucuria lui era fără margini la gândul că va întâlni lucruri noi pentru el.
(Să observăm BUCURIA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - BUCURIE
2. Își luă rămas bun de la ceilalți nori și alături de alți fulgi, a pornit la drum. Aștepta cu nerăbdare momentul în care va ajunge la finalul călătoriei lui. Însă era îngrijorat pentru că nu știa ce îl așteaptă, nu știa ce o să se întâmple când va ajunge la destinație.
(Să observăm ÎNGRIJORAREA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - ÎNGRIJORARE
3. Fulg de nea auzise că, în împărăția cerului există un loc, unde este mereu iarnă. Și-ar dori să ajungă acolo, cu ceilalți fulgi pentru a fi împreună. Dar, nu știa unde îl va purta domnul Crivăț.
Fiind prima dată când el pleca într-o călătorie, a hotărât să rămână puțin indiferent la tot ce se întâmplă și se va lăsa purtat de vânt, până va ajunge acolo unde acesta îl va duce.
(Să observăm INDIFERENȚA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - INDIFERENȚĂ
4. Domnul Crivăț, a început să sufle cu putere. Fulg de nea, împreună cu ceilalți frați ai lui, au început să plutească, să danseze prin aer. Chiar îi plăcea să se bucure de această libertate de zbura prin aer, pe care nu a avut-o până acum, locuind în norul de gheață.
(Să observăm PLĂCEREA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - PLĂCERE
5. Din înaltul cerului, coborând ușor, ușor, Fulg de nea a văzut pomii încărcați cu zăpadă, un derdeluș plin cu copii veseli și foarte gălăgioși. Aceștia se bucurau că a nins. Fulg de nea, văzând câtă zăpadă este și-a dat seama că frații lui deja ajunseseră și așternuseră o plapumă de nea, peste Pământ. Era foarte fericit, că va ajunge printre copii.
(Să observăm FERICIREA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - FERICIREA
6. Domnul Crivăț, a plimbat Fulgul de nea și l-a așezat pe colivia unor păsărele ce era construită de copii și fixată pe ramura unui copac. Călătoria lui Fulg de nea a luat sfârșit: a ajuns la destinație. Un gând nu îi dădea pace: ce se va întâmpla cu el de acum înainte? Tremura pe creanga copacului, iar teama de necunoscut nu îi dădea liniște. Chiar nu știa la ce să se aștepte!
(Să observăm TEAMA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - TEAMA
7. Privind spre înaltul cerului, a văzut soarele care îi zâmbea strengărește și parcă îi spunea: „Crezi că vei sta mult acolo, cocoțat pe creangă? Nu! Ai bucurat copiii, mai târziu, trebuie să bucuri și solul,

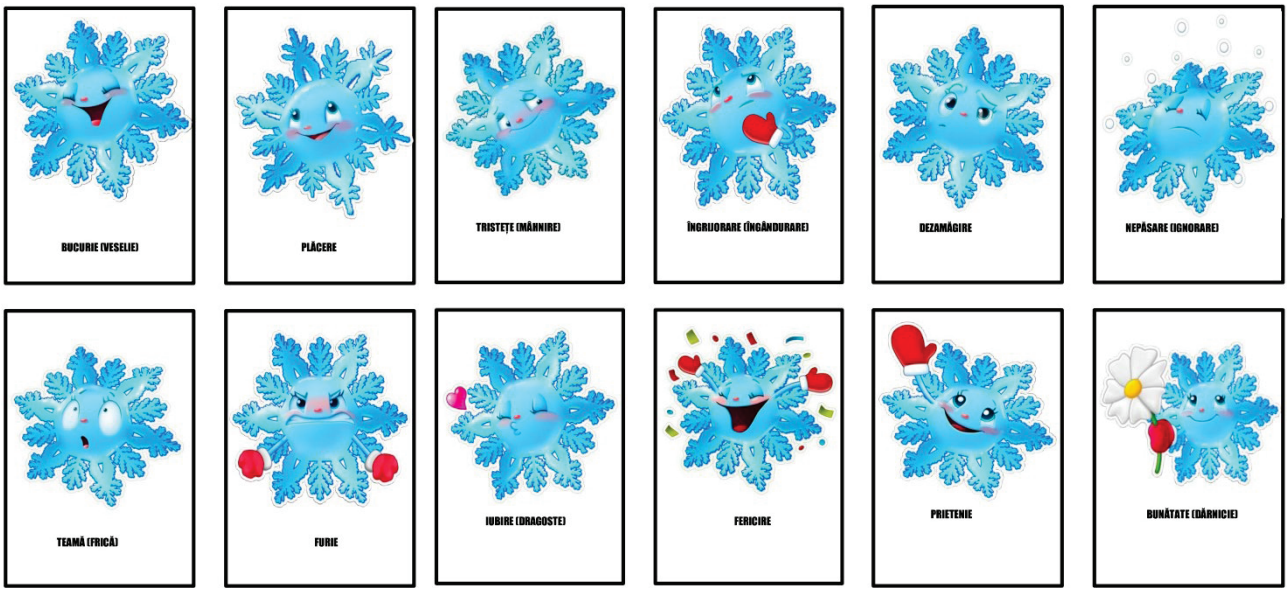
plantele. Razele mele te vor îmbrățișa și te vei topi de dragoste și te vei transforma în apă și vei ajuta firele de iarbă și ghioceii să răsară. Va fi primăvară!"
Auzind acestea, Fulg de nea s-a întristat! Și-ar fi dorit să stea mai mult!
(Să observăm TRISTEȚEA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - TRISTEȚEA
8. La un moment dat, un băiețel, s-a apropiat de copacul unde era așezată colivia și cu un băț a început să o lovească, vrând să sperie păsările care locuiau acolo. Fulg de nea, a fost foarte furios pe gestul copilului. Ar fi vrut să-i spună că este lipsit de suflet, dar glasul îi pierise de supărat ce era. Cum poate un copil să fie așa lipsit de dragoste?
(Să observăm FURIA pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - FURIA
9. Fulg de nea, va mai sta pe ramura de copac, până la sosirea primăverii, când soarele îl va încălzi și el se va topi. Până atunci, va privi copiii care se bucură de zăpadă! Cât îi sunt de dragi copiii!
Fulg de nea și frații lui dăruiesc copiilor toată dragostea lor!
(Să observăm IUBIREA (DRAGOSTEA) pe fața lui Fulg de nea și să alegem jetonul potrivit!)
FULG DE NEA - IUBIREA
Întrebați copilul ce emoții a simțit Fulg de nea în timpul călătoriei sale!

Copiii au nevoie să învețe care sunt emoțiile, să le înțeleagă, să le recunoască, să le accepte, pentru ca apoi să le controleze. Dezvoltarea inteligenței emoționale îi va ajuta să gestioneze situațiile stresante, să comunice cu cei din jur în astfel de momente, să se adapteze în cercuri sociale, să creeze relații solide și sănătoase. Organizarea și desfășurarea unor activități specifice acestui domeniu de dezvoltare, pot conduce la adaptarea cu succes a copilului în grădiniță și mai târziu în școală și viața socială.

„Să permiți copilului să ajungă la anxietate, depresie, vinovăție, ostilitate, lipsa disciplinei ca apoi să îl duci la terapii este tragic. E mai bine să ajuți copilul să cunoască ce înseamnă sănătate emoțională și să îl înveți să aplice aceste principii la viața personală." (KNAUS)

Sursa:

- https://edu.freepedia.ro/comunicarea-didactica-invatamant-prescolar
- https://view.livresq.com/view/5ffb17aa9eb0b300074c9aab/

TRANSFORMARE PRIN COMUNICARE

PROF.ÎNV. PREȘCOLAR:CUCU IRINA-ELENA

GRĂD.CU P.N NR.1 BUSTUCHIN

Comunicarea este foarte importantă în viața de zi cu zi. În actul educațional, ea este definită ca o schimbare de idei, impresii, opinii prin împărtășirea unei experiențe didactice. Această experiență didactică se poate realiza prin intermediul simpozioanelor, conferințelor naționale și internaționale unde ne îmbunătățim abilitățile de comunicare.

Comunicarea este mai mult decât un schimb, de informații, idei, devine și o influență asupra noastră. Poate fi : verbală, paraverbală și nonverbală. Cea mai utilizată formă a comunicării este cea verbală.Fiind specific umană, are formă orală sau scrisă și, în funcție de aceasta, utilizează canalul auditiv sau vizual. Informația este transmisă prin cuvânt.

Se vorbește și despre existența unei culturi a comunicării pedagogice care presupune o anumită manieră a conversației, a discuției.

Prin implicarea în conversații ne simțim mai încrezători și mai motivați în obținerea unor rezultate foarte bune în plan profesional și astfel vom crea și conexiuni puternice cu ceilalți.

Așadar, vom asimila cunoștințe noi și vom afla în același timp cum funcționează mintea și creierul uman în astfel de conversații, întâlniri, dezbateri în cadrul proiectelor educaționale naționale și internaționale.

Bibliografie:

Constantin Cucoș, Pedagogie, Editura Polirom, Iași 1996

Vali Ilie, Pedagogie.Perspective teoretice și aplicative, Editura Universitaria Craiova,2007

www.google.ro

Comunicarea - factor motivațional sau inhibator

Prof. înv. preșcolar Kiss Ancuța Maria
Grădinița cu Program Prelungit ”Mihai Eminescu” Tg-Jiu

Comunicarea reprezintă esența relaționării în societate, în general, și stă la baza funcționării optime a procesului de predare-învățare–evaluare, în special, indiferent că este vorba despre învățământul preșcolar sau despre mediul academic.

Formală sau informală, comunicarea prin limbaj nu poate lipsi pentru apartenența la o societate. Prin intermediul limbajului încorporăm informații și experiențe, exprimăm gânduri, idei, dar și trăiri, percepții. Așadar, comunicarea nu se reduce la un schimb de informații, comunicarea influențează, are impact asupra propriei vieți și acelor din jurul nostru, implicit asupra preșcolarilor, elevilor ori studenților cu care lucrăm.

Limbajul înseamnă, mai întâi, cuvânt. Fiecare cuvânt folosit are capacitatea de a inspira, de a motiva sau, dimpotrivă, de a stigmatiza, eticheta ori inhiba. Tocmai de aceea este des întâlnită sintagma ” Dacă schimbi limbajul, vei schimba experiența!”.

Vorbind strict despre grădinițele de copii, limbajul prin intermediul cuvântui, precum și limbajul corpului, cu gesturi și mimică, impactează puternic relația cu preșcolarii, modul în care ei primesc informația/ mesajul de la educatoare. O adresare blândă, folosind cuvinte pozitive, cu rol motivațional și valorizator, pe un ton afectuos și de la înălțimea potrivită, ajunge întotdeauna cu succes la receptor și își atinge scopul.

Ascultarea activă și exprimarea empatiei, gestionarea situațiilor conflictuale, oferirea unor feeedback-uri constructive reprezintă o paletă de abilități interpersonale utile și necesare unui cadru didactic, astfel încât fiecare interacțiune cu elevul să poată fi transformată într-o oportunitate de creștere și înțelegere.

O interacțiune eficientă între profesor și elevul său contribuie la construirea unei relații solide, într-un mediu de lucru pozitiv. Satisfacția muncii, performanța sunt rezultate sigure atunci când relațiile se clădesc cu ajutorul unor abilități de comunicare deosebite.

Empatia și răbdarea atât cu propria persoană, cât și cu partenerul de dialog, înțelegerea faptului că fiecare individ are propriul ritm și mod de exprimare, au rolul de a realiza punți de comunicare mai solide și mai autentice. Dezvoltarea abilităților exprimare a emoțiilor și a nevoilor este un proces îndelugat și are un aport semnificativ la îmbunătățirea calității relațiilor interpersonale, în general, și a relațiilor de tip preșcolar/elev- educatoare/ profesor, părinte-cadru didactic, în special. Tot astfel cum o comunicare defectuoasă, cu o capacitate redusă de a empatiza și de a exprima propriile emoții și nevoi îngreunează mult și inoportunează orice tip de relație. Mediul de lucru devine ostil, relațiile interpesonale sunt presărate cu multiple conflicte, iar energia este risipită în încercările de reechilibrare, de soluționare, iar scopul și obiectivele activității trec pe loc secund.

Evitarea prejudecăților este o altă componentă esențială a comunicării, ea reprezentând una dintre bariere în ascultarea activă. Nu ascultăm pentru că de multe ori credem că le știm pe toate, nu ascultăm pentru că deja am decis că este plictisitor. O prejudecată des întâlnită și greșită este că toți comunicăm la fel. Nu este nici pe departe așa! Fiecare are un stil de comunicare diferit, unic, în funcție de tipul său psihologic, la care se adaugă educația și cultura din care provine.

Comunicarea optimă conduce la crearea unei stări de bine a celor implicați pentru că permite decodarea corectă a mesajelor transmise, din toate punctele de vedere, oferind o imagine reală inclusiv a încărcăturii emoționale. Joacă un rol crucial în dezvoltarea încrederii în sine și a inteligenței emoționale.

Ajungem, așadar, la concluzia că succesul, în orice activitate, începe cu capacitatea de a comunica eficient.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Abric**, J.C., *Psihologia comunicării*, traducere de Luminiţa şi Florin Botoşineanu, Editura Polirom, Iaşi, 2002.

2. **Pânişoară,** Ioan Ovidiu, *Comunicarea eficientă*, ediţia a II-a, Editura Polirom, Iaşi, 2002.

COMUNICAREA ÎN SOCIETATE A ADOLESCENȚILOR MIGRANȚI, ÎN URMA ADAPTĂRII PSIHO-SOCIALE

Laura VÎJE, Prof. Preuniversitar Drd.
Universitatea de Stat Moldova, Școala Doctorală, Chișinău
ORCID: 0009-0009-4406-9011
laura2020vije@gmail.com

Rezumat: Articolul propus urmărește să aducă lămuriri asupra adaptării vieții psiho-sociale a migranților adolescenți, supuși unor schimbări majore ale vieții lor, cu sau fără voia acestora. Adaptarea tinerilor se găsește în strânsă legătură cu atitudinea acestora, vizibilă în activitățile lor de zi cu zi, etalată în comunicarea cu societatea, dar și în acțiunile interrelaționale cu realitatea din jurul acestora. Atitudinea ia multiple forme de manifestare în comportamentul adolescentului, în balanță cu provocările societății, într-un anumit moment, care supune tânărul la o comunicare verbală sau nonverbală mai mult sau mai puțin în acord cu situația dată. Pentru a măsura această adaptare, am ales să concentrăm informațiile asupra unor chestionare de aplicat, puternic rezonante și care valorifică în mod cert, rezultatele dorite de cercetător, ilustrând corect stilul conduitei comportamentale, cât mai apropiat de realitatea cu care se confruntă adolescentul migrant. Valorile rezultatelor acestor chestionare vor avea ca principal scop de a ilustra comunicarea verosimilă cu societatea, având ca principal obiectiv măsurarea adaptării psihologice și sociale, împreună cu familia sau fără, dar și reîncadrarea în societatea de origine la întoarcerea sa.
Cuvinte cheie: comunicare, adaptare, adolescent, viața psiho-socială

Introducere:

Individualitatea ființei umane dă puterea de a găsi propriul mod de comportament, propria manieră de comunicare cu societatea și realitatea înconjurătoare, încercând înțelegerea importanței adaptării la noul mediu înconjurător, în concordanță cu vârsta tumultoasă numită „adolescență”.

Scopul cercetării se bazează pe consolidarea științifică a concepției ce are la bază adaptarea psihosocială, în urma echilibrării emoționale, ca profil psihologic al personalității adolescentului implicat în procesul de migrare.

Obiectivele cercetării: determinarea fundamentelor epistemice privitoare la adaptarea psihosocială; descrierea caracteristicilor valorilor personale în adaptarea la mediu, la vârsta adolescenței; legătura dintre modelul comportamental, personalitate și adaptarea psihosocială a adolescentului; stabilirea relației între orientările valorice și stabilitatea emoțională în adolescență; elaborarea planului în elucidarea impactului fenomenului de migrație asupra adaptării comportamentale; validarea experimentală a unui plan de consiliere psihologică, în vederea adaptării adolescentului, în perioada migrației.

Pe baza scopului și obiectivelor formulate, studiul epistemologic al caracteristicilor adaptabilității psihosociale și stabilității emoționale a adolescenților migranți, se bazează pe următoarele *ipoteze*, ce au stat la baza cercetării: 1.Având în vedere condițiile stabilității emoționale, am presupus că factorii psihosociali (gen, vârstă, mediu de origine, religia), prezintă influențe majore asupra forței de echilibru a adolescenților angajați în procesul de migrație. 2.Analizând caracteristicilor stabilității emoționale, considerăm că adolescenții stabili emoționali ajung la performanțe înalte. 3.Urmărind capacitatea de echilibru emoțional asupra adaptării, nu depinde doar de factorii fiziologici, ci și de factorii externi (familie, educație, factori economici și politici).

Pentru a scoate în evidență scopul și obiectivele, vom analiza pe îndelete *chestionarele* alese, care vor avea la bază, sintetizarea rezultatelor asupra reușitei în adaptare la noua societate adoptivă.

Design-ul metodologiei experimentale:

Selectarea metodelor de cercetare a avut în vedere aplicarea unei metode calitative, cu ajutorul unui studiu de caz prin interviul nestructurat, dar ne-am ajutat și de metode cantitative, unde am ales ancheta,

prin intermediul chestionarelor. De asemenea, am avut în vedere următorii factori psihosociali: gen, mediu de origine, familie, cauze ale migrației, nivel de educație, poate și religia, cu ajutorul cărora dorim să aflăm legătura dintre aceștia și acțiunile comportamentale ale adolescenților, dar și asocierea dintre atitudinea adaptabilității cu puterea stabilității emoționale, în realizarea acțiunilor directe ale tinerilor în noua societate.

Chestionarele aplicate, care urmează, le vom descrie în felul următor:

1.Pentru autoapreciere, am ales „Chestionarul de personalitate **E**ysenck"[7], care se bazează pe interpretarea temperamentului și căutarea analizei acestuia, în ideea în care se știe că temperamentul este înnăscut și funcționează ca bază pentru configurarea personalității. De asemenea, am ales și „Chestionarul de personalitate FPI" [testarepsihologicaonline], acest chestionar fiind folosit la diagnosticarea stărilor şi însuşirilor de personalitate în procesul de adaptare socială și de reglare comportamentală.

2.Pentru adaptare, am ales chestionarul, care are ca temă „Diagnosticarea adaptării psiho-socială" (Rogers C., Diamond R.) [8]. Acest chestionar conține afirmații despre om, modul lui de viață: trăirile, gândurile, obiceiurile, stilul de comportament. Acestea pot fi corelate cu modul nostru personal de viață și putem lua informații corecte despre comunicarea verbală, dar și cea nonverbală a adolescenților implicați în procesul de migrare.

3.Pentru dinamică valorică și motivațională, am ales „Chestionarul privind stilurile parentale"[6], prin care încercăm să aflăm cât de importantă este zestrea ereditară și cum influențează aceasta dinamica dezvoltării personalității.

4.Pentru starea de bine în succes și performanță, am ales chestionarul „Scala de percepție a stresului" [5](Levenstein), menit să aducă în atenția cititorilor potențialul de stres, necesar sau defectuos, care să asigure o bună organizare a conduitei sau dezorganizarea ei în raport cu activitatea adolescentului. Am ales și chestionarul „Sunteți o persoană controlată?"[4, p.173], prin care dorim să arătăm însemnătatea valorilor esențiale ale fiecărui individ în raport cu impactul acțiunii de migrare.

Concluzii:

Adaptarea psihologică poate fi interpretată la nivel psihic și spiritual, cu ajutorul celor mai corecte metode experimentale.

Adaptarea socială are ca rezultat încrederea în sine prin o bună autocunoaștere, care duce la performanță.

Chestionarele psihologice alese au fost selectate pentru a descoperi cât mai exact puterea de adaptare la mediu, prin care rezultă sănătatea mintală, o componentă importantă a construcției personalității adolescentului.

Bibliografie:

1.Eysenck H., A Model for Personality, Editura Department of Psychology Institute of Psychiatry De Crespigny Park, Denmark Hill London SE5 8AF, England, 198121.
2.Javier Urra, „Adolescența", Editura Litera, București, 202233.
3.Piaget Jean, The Child's Conception of the World, Editura International Library of Psychology Philosophy and Scientific Method, 192947.
4.Caluschi, Mariana, Psihoteste, Editura Știință și Tehnică, București, 1994
5.https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-alexandru-ioan-cuza-din-iasi/psihologia-dezvoltarii/scala-de-perceptie-a-stresului-psihologie]
6.https://atuconsulting.ro/wp-content/uploads/Chestionar-stiluri-parentale
7. Eysenck, "Manual of the Eysenck Personality Questionnaire" (EPQ-R Adult) de Hans Jurgen Eysenck, publicată de EdITS/Educational and Industrial Testing Service în 1994
8.Fetiskin N.P., Kozlov V.V., Manuilov G.M. Diagnosticul socio-psihologic al dezvoltării personalității și grupurilor mici. Moscova, Editura Institutului de Psihoterapie. 2002. P.136-139

Din culisele promovării școlare...

Prof. Înv. Primar Lavinia Mihăilescu
Școala Gimnazială „Constatin Săvoiu”, Târgu -Jiu

Fiecare școală ar trebui să beneficieze de sprijin comunitar sporit. Cercetările au demonstrat că școlile care se bucură de un sprijin mai mare comunitar se dezvoltă rapid, în comparație cu cele care nu au un asemenea suport. Acest privilegiu poate veni dintr-o varietate de locuri atât pe plan intern, cât și pe plan extern. O administrare eficientă a școlii va folosi o varietate de strategii pentru ca întreaga comunitate să sprijine școala. Următoarele tactici sunt concepute pentru a vă promova școala și pentru a obține mai mult sprijin comunitar de la o varietate de grupuri de părți interesate.

Periodic scrieți o coloană de ziar/ un articol pe grupul virtual al școlii și popularizați prin afișe numele acestui grup în scopul aderării

Scopul: va evidenția succesele școlare, se va concentra pe eforturile individuale/ de echipă ale profesorilor și va realiza recunoașterea elevilor. Acesta va aborda, de asemenea, provocările cu care școala se confruntă și strategiile abordate pentru a depăși diverse situații.

Motivul : scrierea coloanei ziarului va permite publicului să vadă periodic ce se întâmplă în școală. Le va permite să vadă atât succesele, cât și obstacolele cu care se confruntă școala.

Joia părinților

Cum: În fiecare joi un grup de 10 părinți (ce se vor înscrie voluntar pe o listă) va fi invitat la ora prânzului la o întâlnire cu directorul. Ei se vor reuni într-o sală de conferințe și vor vorbi despre problemele actuale ale școalii.

De ce: acest lucru le permite părinților să se simtă confortabil cu directorul și să-și exprime atât preocupările, cât și pozițiile despre școala noastră. De asemenea, școala este mai personalizată și oferă ocazia de a oferi informații.

Implementați Programul ”Gazde primitoare” : Ședințele cu părinții / Joia părinților vor beneficia de “Gazde”. Astfel, vor fi selectați pentru a participa la programul nostru de întâlniri, prin rotație, doi elevi din fiecare clasă. Acești elevi vor saluta toți vizitatorii de la ușă, îi vor duce la birou și îi vor ajuta dacă este necesar.

De ce: Acest program va face vizitatorii să se simtă mai bineveniți. De asemenea, va permite școlii să aibă un mediu mai prietenos și mai personalizat. Primele impresii sunt importante. Întâmpinați de fețe prietenoase încă de la ușă, majoritatea oamenilor vor avea o primă impresie bună.

Onorați profesorul lunii

Cum: În fiecare lună vom recunoaște un profesor special. Profesorul lunii va fi votat de toți membrii Consiliului Profesoral. Fiecare profesor care câștigă premiul va primi recunoașterea pe hârtie, propriul spațiu de parcare personal pentru lună, un card cadou etc.

De ce: Acest lucru va permite profesorilor să fie recunoscuți pentru munca lor și dedicarea lor educației. Fiind votat de către colegii săi, îi va permite profesorului să se simtă onorat la locul de muncă.

Organizați un târg

Cum: În fiecare două luni vom invita companii din comunitatea noastră să participe la târgul nostru de afaceri. Întreaga școală va petrece câteva ore învățând lucruri importante despre acele afaceri, cum fac și cu ce scop muncesc ei, câți oameni lucrează acolo și ce competențe sunt necesare pentru a lucra acolo.

De ce: Acest lucru permite comunității de afaceri posibilitatea de a veni la școală și a le arăta copiilor ce fac și cum fac. De asemenea, oferă comunității de afaceri posibilitatea de a face parte din educația elevilor, iar elevilor oportunități de a vedea dacă sunt interesați să lucreze la o anumită afacere.
Cum: O dată la două luni, invitații din cadrul comunității vor fi invitați să discute despre cariera lor. Acesta permite elevilor să vadă o varietate de opțiuni de carieră posibile, pot pune întrebări și pot afla lucruri interesante despre diferitele cariere.

Inițiați un program de lectură susținut de voluntari

Cum: Cereți persoanelor din comunitate care doresc să se implice în școală, să se angajeze voluntar ca parte a unui program de lectură pentru elevii cu niveluri mai scăzute de lectură sau în cadrul programului complementar "Școală după școală". Voluntarii pot veni ori de câte ori doresc să citească cărți cu elevii.
De ce: aceasta permite oamenilor să se angajeze voluntar și să se implice în școală, chiar dacă nu sunt părinți ai unui individ din districtul școlar. De asemenea, oferă elevilor posibilitatea de a-și îmbunătăți abilitățile de citire și de a cunoaște oamenii din cadrul comunității.

Scrieți istoria modernă

Cum: O dată la trei luni, unui grup de elevi îi va fi încredințată misiunea de a scrie o filă de istorie contemporană. O persoană importantă din comunitatea locală va fi intervievată. Ei vor chestiona persoana respectivă despre viața și evenimentele care s-au petrecut în timpul vieții. Grupul va scrie apoi o lucrare despre persoana respectivă și va oferi o prezentare clasei asupra interviului. Membrii comunității care au fost intervievați vor fi invitați la sala de clasă pentru a asculta prezentările elevilor.
De ce: acest lucru permite elevilor oportunitatea de a cunoaște oamenii din cadrul comunității. De asemenea, permite membrilor comunității să susțină sistemul școlar și să se implice în școală. Atfel, se pot implica oameni din comunitate care nu au mai fost implicați în sistemul școlar înainte.

Toate aceste acțiuni pot fi promovate în mijloacele mass-media sau pe grupul personal virtual al școlii.

Comunicare eficientă cu părinții

Profesor învățământ primar Lavinia Nimară

Părinţii zilelor noastre sunt din ce în ce mai preocupaţi de alegerea grădiniţei copilului său, a şcolii la care acesta învaţă, a învăţătorilor şi chiar a educatoarei, pe baza unor criterii de cele mai multe ori subiective dar foarte bine înţelese de noi cai care educăm. Concluzia acestui fapt este că nu le este indiferentă formarea copiilor lor, a educării acestora în condiţii cât mai bune posibil. Pe lângă aspectul material al dotărilor şcolilor sau grădiniţelor, părintele pune un mare accent pe alegerea celei sau celui care va fi primul îndrumător certificat al copilului şi astfel realizează o selecţie pe baza unor criterii de tipul « Mi- a spus, X sau Y că are copilul la educatoarea Z şi este foarte mulţumită de evoluţia din grădiniţă şi apoi de la şcoală. » Dar ne întrebăm oare cum s-a ajuns la concluzia acesta, cum este percepută educatoarea Z , ce criterii au stat la baza acestei afirmaţii ? Alături de o bună pregătire psihopedagogică această educatoarea trebuie să realizeze şi o comunicare eficientă cu părinţii, să dispună de capacitatea de interrelaţionare pozitivă cu aceştia pentru a-i putea face coparticipanţi la educarea propriului copil. Şi mă refer aici la faptul că o bună educaţie, o bună deprindere şi un comportament eficient se realizează atât prin munca educatoarei la grupa de elevi dar şi o continuare în acelaşi sens în mediul familiar. În general pentru un copil rasfăţat sau cu probleme comportamentale sau de violenţă nu este suficient doar demersul educatoarei în grădiniţă ci este în acelaşi timp foarte necesară schimbarea atitudinii părinţilor în comportamentul vis-a- vis de acesta, atitudine care îndrumată de un cadru calificat care cunoaşte particularităţile individuale ale copilului. Iar pentru a-i comunica părintelui problemele copilului este nevoie de mult tact şi de o capacitate comunicaţională ridicată.

Lectoratele cu părinţii se referă mai mult la cadrul organizatoric al grupei sau la oferirea unor explicaţii referitoare la activităţile pe care copilul le realizează în grădiniţă, la alegerea opţionalelor. Într-un an anterior am auzit de la părinţi, în mod indirect, că nu se învaţă suficiente poezii la grădiniţă. Am pornit de la ideea că părinţii nu sunt suficienţi de informaţi, ei cred că preşcolarii doar se joacă şi învaţă poezii, cântecele şi doamna

educatoare le spune poveşti la grădiniţă, iar primul pas a fost să organizez o întâlnire cu toţi părinţii şi să prezint tipurile de activităţi pe care copiii lor le desfăşoară conform programei în vigoare, apoi am organizat o lecţie demonstrativă. Atmosfera din cadrul lectoratelor este mai rigidă dar am încercat destinderea acesteia prin mici intâmplări hazlii care să-i încânte, despre proprii copii puşi în diferite situaţii şi modul în care au reacţionat la acestea.

Problemele mai delicate legate de o întâmplare nefericită, referitoare la un comportament inadecvat am încercat să le rezolv pe planul grupei de copii, cu ajutorul psihologului, abia apoi am comunicat părinţilor discret şi în mod particular că ar trebui realizate activităţi diferenţiate deoarece copilul are o problemă. Cei mai mulţi reacţionează pozitiv, însă sunt cazuri în care părinţii nu acceptă sugestii, sau iau în tragic treaba cu psihologul, percepându-l pe acesta ca o soluţie extremă, radicală, dureraosă. Am avut un caz în care mama a refuzat să-şi ducă copilul la psihologul grădiniţei pe motiv că nu e nebun. Am intervenit şi am lămurit situaţia prezentând diferenţa dintre un psihiatru şi un psiholog, dintre activitatea centrată pe munca de adaptare care îi va folosi copilului şi în mediul şcolar. După organizarea mai multor lectorate şi după discuţii individuale cu părinţii am ajuns să-i cunosc şi astfel să-i pot aborda într-o manieră directă sau mai puţin directă, să ştiu cum să le prezint situaţia copiilor, la fiecare dintre ei accentuând aspectele pozitive pentru a le putea "îndulci" cumva mica greşeală sau micile sincope în activitate.

O altă metodă eficientă în realizarea unei comunicări fructoase şi pozitive cu părinţii am dobândit-o prin participarea la programul de formare pentru părinţi " Educăm aşa" unde am dobândit deprinderi de muncă cu părinţii pentru educarea copiilor, iar pentru a realiza o astfel de activitate condiţia principală era multă disponibiltate de comunicare, de a te transforma din emiţător de informaţie într-un bun receptor, de a stăpâni şi tehnici de comunicare nonverbale, de a răspunde cu calm şi tact tuturor solicitărilor. Una dintre cele mai fructoase colaborări în comunicarea cu părinţii l-am realizat prin acest program care prin strategiile efective realizate ne-au permis o comunicare deschisă şi eficientă.

Abilitatea de a comunica eficient

Prof. învățământ preșcolar,
Deaconescu Georgiana- Loredana

Comunicarea se află peste tot în jurul nostru. Suntem înconjurați de comunicare, de la comunicarea cu propria persoana (care poate să ne conducă spre o gândire pozitivă, spre succes sau poate să ne arunce în haosul eșecului) la comunicarea cu ceilalți. Noi suntem, fiecare, o sumă a tuturor interacțiunilor pe care le-am avut în trecut și pe care le vom avea în viitor, suntem o parte din toți aceia cu care ne-am întâlnit în viață și care și-au pus amprenta asupra modului nostru de a înțelege lumea. Avem cu toții o vastă experiență de comunicare, practic comunicăm dintotdeauna. Totuși, comunicarea se învață, este un proces prin care poți trece de la simpla comunicare la comunicarea eficientă.

Comunicarea reprezintă una din componentele esenţiale ale vieţii umane, decisivă în ceea ce priveşte succesul şi eficienţa personală şi profesională. De aceea, actul de comunicare a reprezentat o provocare pentru specialiștii din toate domeniile de cercetare, regăsind astăzi multiple perspective de analiză şi cercetare a comunicării: matematică, sociologică, psihologică, cibernetică, interacţionistă, antropologică, lingvistică etc. De asemenea, au fost identificate modele şi tipologii ale comunicării interpersonale, de grup şi a celei mediatice. Toate acestea, ne ajută să înţelegem faptul că felul în care comunicăm are o importanţă fundamentală pentru modul în care funcţionăm ca persoană şi în care activăm în angrenajul nostru social. Calitatea vieţii şi a relaţiilor noastre este determinată de calitatea actului nostru de comunicare, deci este nevoie să acţionăm în permanenţă pentru a reuşi să îl îmbunătăţim. Cu atât mai mult un lider, care trebuie să cunoască cum să comunice pentru a fi eficient şi pentru a avea un impact pozitiv asupra organizaţiei pe care o conduce sau în care îşi desfăşoară activitatea.

Scopurile comunicării reprezintă, în acelaşi timp, o abilitate şi o artă. Potrivit specialiştilor, succesul unui lider este determinat de abilitatea de a comunica eficient cu alţii. Brian Tracy identifică cinci scopuri pe care un lider vizează să le atingă în comunicarea sa cu alţii, pe care autorul le consideră a fi secretele obţinerii succesului în leadership, viaţă şi dragoste:

- să placă altora şi să fie respectat, fapt care îi va întări şi valida propria imagine, dar care, totodată, îi va determina şi pe ceilalţi să dorească să îl asculte şi să nu facă abstracţie de opiniile lui;

- să fie cunoscut ca o persoană valoroasă şi importantă, fapt care îi va consolida stima de sine şi, în acelaşi timp, le va da celorlalţi motive pentru a-l asculta;

- să fie în măsură să-i convingă şi să-i accepte punctul de vedere, şi astfel să le poată vinde celorlalţi produsele, ideile şi serviciile sale;

- să-i determine pe oameni să-şi schimbe părerea şi să coopereze pentru atingerea scopurilor sale;

- să fie mai puternic şi mai influent în toate relaţiile sale, personale şi de afaceri. Observăm că aceste

scopuri sunt legate, pe de o parte, de latura personală a liderului, respectiv de imaginea sa şi de stima sa de sine, iar, pe de altă parte, de influenţarea, convingerea, impulsionarea şi motivarea celorlalţi.

Pentru ca aceste scopuri să fie atinse este nevoie de o serie de abilităţi şi tehnici de comunicare, atât scrise, cât şi orale, care într-o anumită măsură sunt înnăscute, însă, din fericire, într-o proporţie covârşitoare sunt dobândite prin antrenament şi practică.

Concluzii:

Comunicarea este decisivă în ceea ce priveşte eficienţa unui lider. Brian Tracy este extrem de tranşant afirmând că: „Dacă nu ştii să comunici, nu poţi fi lider". Însă, comunicarea eficientă se bazează pe încredere, pe care liderul trebuie să ştie cum să o câştige din partea subordonaţilor. Liderii ştiu să asculte, iar pentru a deveni un bun lider, capabil să comunice eficient, trebuie să ştii să-l asculţi pe celălalt. Asta pentru că oricine resimte în permanenţă nevoia de a se simţi important şi valoros.

BIBLIOGRAFIE.

[1] Tracy, B., Cum conduc cei mai buni lideri, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2010.

Succesul comunicării ca și temei veritabil al revoluției celuilalt

Pomaga- Giosu Floriana- Loredana

Profesor învățământ preșcolar

Școala Gimnazială „Nicolae Costescu”, Bolboși

S-a proclamat de-a lungul istoriei natura esențialmente dialogală a ființei umane; la baza unei asemenea afirmații a stat rațiunea și tot ce presupune, care reprezintă acel lucru ce deosebește mai ales ființa umană de celelalte ființe.

Putem admite fără împotrivire, lăsându-ne conduși de preceptele așa-numitului „bun-simț” și dincolo de interminabilele dispute ce au dominat secolul XX, că gândirea este intim legată de limbaj. Clarificarea naturii acestei legături evidente a reprezentat una dintre cele mai importante mize teoretice ale secolului trecut. Fără împotrivire, totuși nu fără rezerve; greu de crezut ca una să fie reductibilă la cealaltă, de pildă(extremele nu sunt, oricum, de dorit niciodată)- gândirea la limbaj, sau limbajul la gândire. Putem foarte bine gândi(prin „foarte bine” urmăresc să spun, în chip foarte *determinat*) atunci când îngăimăm aberații, la fel cum nu putem gândi defel atunci când pronunțăm cât se poate de articulat cuvinte recunoscute. Cel din urmă caz este poate mai anevoios de explicat decât cel dintâi, fiindcă la o primă vedere centrul de greutate cade pe ideea de reprezentabilitate și gradul ei și de aici se ajunge la discuții și problematici mult mai timpurii decât cele ale secolului XX, ca și obiectul discuției în ansamblu, fiindcă ar presupune explicații de ordin filosofic, psihologic, logic, lingvistic și lista poate continua.

Ceea ce urmăresc să pun în evidență dincolo de caracterul extrem de complex al limbajului în speță și al comunicării, al intersubiectivității în genere, este rolul ei, din moment ce reprezintă o linie de forță a firii umane. În context pedagogic, succesul comunicării reprezintă cheia învățării, adică a actului pedagogic fundamental.

Prin succesul ei aș vrea să se înțeleagă întemeierea actului pedagogic pe esențialități, pe scopuri în sine și nu pe scopuri cu caracter instrumental. Unul dintre ele, cel mai roditor, este cultivarea dragostei de „a ști, doar pentru a ști” și nu pentru a ști pentru ceva anume. O asemenea miză dezminte orice sofistică și retorică, care pot foarte bine fi numite metodologii mai mult sau mai puțin subtile de manipulare, care să aibă o pretinsă finalitate pozitivă. Astfel pot fi numite o bună parte din strategiile

pedagogice moderne. O transformare, o reorientare veritabilă a celuilalt, mijlocită de comunicare, pentru a se putea petrece, trebuie să aibă un asemenea temei veritabil, care se poate institui nu prin rafinarea tehnicilor de abordare sau a conținutului discursiv, acesta nefiind altceva decât un nivel de suprafață, un nivel al aparențelor, ci pe înființarea unui asemenea resort autentic ce nu necesită niciun fel de sofisticări.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2022). *Filosofia educației. Statut, dimensiuni, configurări*. Iași: Editura Polirom

2. Cucoș, C. (2017). *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări*. Iași: Editura Polirom

3. Noica, C. (2021). *Cuvânt împreună despre rostirea românească*. București: Editura Humanitas

Comunicarea eficientă cu elevii-cheia succesului

Prof. înv.primar: Stănulescu Marcela

Școala Gimnazială ,,Nicolae Costescu"Bolboși

„Oamenii se urăsc pentru că se tem, se tem pentru că nu se cunosc și nu se cunosc pentru că nu comunică", spunea Martin Luther King.

Comunicarea este un element cheie în relațiile dintre oameni, indiferent că vorbim despre relații personale sau profesionale. O bună comunicare elev-profesor este esențială în procesul instructiv-educativ, în care cele două părți implicate sunt partenere – cu precădere într-o societate în care cadrele didactice sunt discreditate și trebuie permanent să-și demonstreze competența – pentru că asigură atingerea obiectivelor învățării și automat succesul întregului act educațional.

Orice act de comunicare are un scop clar definit. Fie că este vorba de transmitere de cunoștințe, informații, instrucțiuni sau de exprimarea de atitudini și sentimente, transmițătorul are o imagine foarte clară a ceea ce dorește să transmită și, prin urmare, așteaptă ca receptorul mesajului să reacționeze conform așteptărilor sale, respectiv să înțeleagă informațiile, să acumuleze cunoștințele și să realizeze conexiunile de rigoare pentru a le aplica, respectiv evolua, progresa. Acest lucru se realizează prin cooperare, prin crearea unui parteneriat bazat pe dialog, în care profesorul menține permanent interesul elevului, îl stimulează intelectual, îl provoacă să-și pună și să adreseze întrebări și îl ghidează pe acesta din urmă în găsirea răspunsurilor la aceste întrebări.

Comunicarea trebuie să fie eficientă. Pentru a se asigura de eficiența acesteia, profesorul trebuie să elimine toate blocajele, ceea ce înseamnă că va trebui să se asigure că mesajul transmis de el este recepționat, înțeles și conduce la schimbarea de atitudine sau comportament pe care acesta a vizat-o. Alegerea limbajului și vocabularului conform particularităților de vârstă ale elevilor și nivelului lor de înțelegere, folosirea limbajului non-verbal și paraverbal sunt elementele care contribuie la eficientizarea comunicării. Gestul potrivit, de pildă a da din cap afirmativ, mimica feței – o față zâmbitoare – tonul calm vor încuraja și motiva elevul și vor favoriza primirea răspunsului sau comportamentului dorit. De asemenea, ritmul vorbirii și dicția corectă joacă un rol important.

Comunicarea poate face diferența dintre un elev motivat să învețe, să facă progrese, să-și continue traseul educațional ales, să-l finalizeze și unul complet demotivat. Chiar dacă unii copii sunt motivați intrinsec să evolueze, de cele mai multe ori profesorul este nevoit să facă eforturi pentru a le demonstra elevilor că este vital să dețină anumite cunoștințe și să-și formeze deprinderi fără de care nu vor face față vieții școlare și, mai târziu, celei profesionale

Când vin în contact cu termenul de "elev", gândul mă poartă atât la perioada în care eu am avut acest rol, cât şi la prezent, când rolul meu este acela de profesor şi vin in contact cu numeroşi copii, adolescenţi, fiecare fiind diferit de toţi ceilalţi, fiecare având temeri, frustrări, dorinţe şi aspiraţii. Când

mă gândesc la conceptul de "comunicare", şi mai ales la comunicarea între elevi şi profesori, conştientizez, ajutată de cei câţiva ani de experienţă de predare, faptul că nu este deloc un proces simplu, nu este vorba doar de transmiterea unor informaţii teoretice, a unor întrebări si răspunsuri, ci de o relaţie complexă în care sunt implicate sentimente, simpatii şi antipatii, înclinaţia spre o materie sau lipsa ei, contextul din care vine fiecare individ şi multe altele.. Relaţia cu elevii, cu tot ce cuprinde ea, este de maximă importanţă pentru ca procesul de învăţământ să aibă efecte benefice şi rezultate îmbucurătoare pentru ambele părţi.

Comunicarea didactică are mai multe caracteristici care o deosebesc de alte forme ale comunicării interumane. Ea se desfăşoară între profesor şi elevi, având ca scop comun instruirea acestora, folosind comunicarea verbală, scrisă, non-verbală, paraberbală, şi vizuală, dar mai ales forma combinată. Mesajul didactic este conceput, selecţionat, organizat şi structurat logic de către profesor, pe baza unor obiective precise. Stilul didactic al comunicării este determinat de concepţia didactică a profesorului şi de structura lui psihică. Mesajul didactic are o dimensiune explicativ-demonstrativă şi este transmis elevilor folosind strategii adecvate dezvoltării intelectuale a acestora şi nivelului de cunoştinţe pentru a fi înţeles de elevi.

Dialogul școlar constituie de fapt axa principală în jurul căreia gravitează întreaga problematică instructiv-educativă din școala contemporană.

Ascultarea este o verigă principală a actului de comunicare. Profesorii pe care îi prefera elevii și cărora le comunică problemele pe care le au, sunt cei care știu să asculte. Unele probleme pe care le are elevul se pot rezolva la acest nivel, al ascultării, deoarece fiind ascultat, copilul are ocazia să-și exprime dificultatea, s-o conștientizeze mai bine, s-o analizeze și, în felul acesta, uneori, ajunge singur la o soluție.

În concluzie, cadrul didactic trebuie să cunoască rolul comunicării în școală, regulile unei comunicări eficiente, trebuie să învețe să țină cont de toate formele comunicării și să le folosească exploatându-le valențele formative cât se poate de mult. De asemenea, trebuie să nu uite că în școală se învață comunicarea, deci trebuie să participle activ la educarea comunicării elevilor care devin conștienți, încetul cu încetul, de formele comunicării și învață să folosească toate formele ei.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan (1980) „Metode de învăţământ", Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică

2. Valorizarea instituției de învățământ prin optimizarea și eficientizarea comunicării și relaționării – suport de curs, program de formare continuă

3. Pînişoară, I. O., „Comunicarea eficientă", Polirom

MODALITĂȚI DE COMUNICARE ȘI ÎNVĂȚARE ONLINE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

PROF. MARIA-AUGUSTINA JUREBIE
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „MIHAI EMINESCU", TÂRGU JIU, GORJ

Moto: „Cuvântul este un mijloc imperfect de comunicare", Camil Petrescu

În anul 2020 am ajuns să fim puși, ca și cadre didactice, într-o situație nouă, complet diferită și necunoscută pentru toți, am ajuns să desfășurăm activitatea doar online, indiferent de nivelul de învățământ. Bineînțeles, a venit ca o provocare atât pentru cadrele didactice, cât și pentru părinți, dar mai ales pentru copii. În ceea ce privește nivelul preșcolar, lucrurile devin puțin mai complicate, deoarece preșcolarii, datorită specificul vârstei necesită sprijin și îndrumare din partea unui adult pe tot parcursul unei activități instructiv-educative. Am început cu transmiterea de teme, activități, filmulețe, povești, cântece și informații pe whatsapp, messenger sau facebook și desfășurarea online, pe zoom, zilnic a unor activități. S-a desfăşurat zilnic activitate frontală on-line (ZOOM), activitate frontală/ individuală on-line (WHATSAPP, FACEBOOK), activitate indirectă (informare personală – studiu individual, pregătire material didactic, elaborare scenariu pentru următoarea activitate didactică planificată)

Indiferent care sunt canalele de comunicare, educatoarea, coordonând de la distanță activitatea, trebuie să creeze și să mențină legătura cu părinții preșcolarilor. Parteneriatul dintre grădinița și familie a avut mereu un loc important în activitatea desfășurată cu preșcolarii, părinții fiind implicați în diverse activități din grădiniță și din afara ei. În contextul predării online, orice educatoare va realiza activități specifice actului instructiv-educativ, dar adaptate mediului online. În activităţile întreprinse şi derulate de educatoare, online, s-a urmărit respectarea Curriculumului pentru educaţie timpurie, cele şapte teme anuale, abordându-se toate domeniile de activitate (Domeniul Limbă şi comunicare, Domeniul Ştiinţe, Domeniul Estetic şi Creativ, Domeniul Psiho-Motric, Domeniul Om şi Societate), Jocurile și activităţi liber alese.

În urma parcurgerii acestor activități, am întâmpinat și probleme precum:

- părinții comunică în funcție de disponibilitatea dumnealor
- nu se poate realiza un program orar pentru a comunica;
- lipsa materialelor demonstrative, rămase în grădiniță;
- lipsa socializării între preșcolari – componentă esențială și nelipsită în activitatea din grădiniță;
- imposibilitatea desfășurării jocurilor și lucrărilor în echipă,
- încărcarea și suprasolicitarea telefoanelor datorită volumului mare de poze și înregistrări;
- prezența indispensabilă a unui adult atunci când preșcolarul lucrează, nerespectarea unui orar zilnic, datorită altor activități ale părinților.

În ceea ce privește jocurile și activitățile liber alese am sugerat desfășurarea unor activități la un singur centru de interes: Bibliotecă, unde am avut ca teme povești, memorarea unor poezii sau lectura acestora, am sugerat rezolvarea unor puzzle-uri cu teme de interes pentru copii, prin programul JIGSAW PUZZLE. La centru ȘTIINȚĂ am transmis fișe de lucru pe care le-am realizat personal, atât la cunoașterea mediului cât și la matematică, am trimis materiale pentru a dezvolta curiozitatea copiilor.

Activitățile pe domenii experiențiale au fost planificate respectând tema săptămânii, tema proiectului tematic. Pot da ca exemplu de activități pe domenii experiențiale desfășurate, având tema anuală: CU CE ȘI CUM EXPRIMĂM CEEA CE SIMȚIM?, tema proiectului tematic este: O POVESTE SĂ-ȚI MAI SPUN… iar tema săptămânii este: CAPRA CU TREI IEZI.

Activitățile pe domeniile experiențiale au fost următoarele:

- Educarea limbajului, lectura educatoarei CAPRA CU TREI IEZI, am realizat și prezentat un PPTX cu textul poveștii și imagini din poveste.
- Educație muzicală, învățare cântec, UN MOTAN CÂT UN PISOI, am transmis cântecul și textul acestuia.
- Cunoașterea mediului, lectură după imagini ANIMALE SĂLBATICE , am vorbit despre lup, urs, vulpe pe care le-am prezentat într-un PPTX, pe această temă.

- Educație plastică, dactilopictură, LUPUL DIN POVESTE și modelaj STEAGUL TRICOLOR, am prezentat tehnica de lucru și modele pentru ambele activități desfășurate.
- Activitate matematică, joc didactic NE JUCĂM CU URSULEȚUL CEL ISTEȚ, copiii și-au reamintit noțiunile gros și subțire prin PPTX realizat și prezentat.
- Activitate practică, lipire URSUL, am prezentat etapele de lucru și modelul realizat.
- Educație fizică s-a desfășurat prin repetarea mersul îmbinat cu alergare, tema ”Cursa cu obstacole”. Am transmis un filmuleț pentru efectuarea exercițiilor de încălzire.
- Educație pentru societate a avut ca temă TRICOLORUL, memorizare, am transmis textul poeziei, sugestii de memorare.

În toată activitatea desfășurată și transmisă copiilor prin intermediul platformei, online, am avut în vedere să:

- Abordez conținuturi pe înțelesul copiilor și părinților;
- Descriu corect activitățile pentru a putea fi desfășurate de părinți cu copiii.
- Alternez mijloacele de realizarea a activităților propuse spre desfășurare: filmulețe, PPT- uri cu jocuri de mișcare, construcție, activități practice sau artistico- plastice.
- Sugerez activități ce se pot desfășura cu membrii familiei sau în aer liber.
- Sugerez activități ce necesită materiale pe care părinții le au la dispoziție.

TRANSFORMARE PRIN COMUNICARE

Prof. de limba și literatura română: Vodislav Maria
Școala Gimnazială Nr 1 Rovinari - Gorj

Interacțiunea verbală este un fenomen dinamic care implică o transformare socială, personală și colectivă. Modificarea nu este realizată de mesajul transmis în sine, ci de procesul evolutiv pe care îl declanșează acesta asupra persoanei.

Carl Rogers surprinde un aspect important în spusele sale („Comunicarea este un proces continuu, nu un eveniment”.), deoarece în comunicare se regăsesc conexiuni între procesele fizice și psihice ale indivizilor, care efectuează inițierea unei operații de punere în relație a două sau mai multe persoane, în vederea atingerii unor obiective. Comunicarea cuprinde legarea spiritelor umane, a priorităților comune, a intelectului ce transmite un set de informații, atribuindu-le semnificații importante, temporare pentru a fi înțelese de participanții discuției. Având înțelesuri simbolice, comunicarea îi oferă individului libertatea de a prelua informația după propriul intelect. Prin asimilarea mesajului se face răspunzător de înțelesul acestuia și devine conștient de evoluția sa. Denis Mc. Quail afirma că în comunicare se produc anumite schimbări, deoarece comunicarea ia o formă caracteristic diferită în contextul grupului. Factorii care în viziunea sa facilitează sau degenerează comunicarea includ: apropierea socială, similaritatea, asocierea care reprezintă forme de contact apărute în urma implicării vorbitorilor.

Pe de altă parte, comunicarea vizează un sistem definit ca ansamblu de elemente legate între ele, în cadrul unei formații mai complexe și relativ stabile. În evoluția ei, tinde către un echilibru social, care vizează în întregime toate persoanele implicate. De exemplu, Karl Marx, susținea că orice societate se confruntă cu schimbări radicale, ce determină acțiunile colective, uneori fiind revoluționare, dar care implică în permanență comunicarea, pentru că societatea evoluează și prin intervenția directă a omului, nu doar spontan, ea fiind analizată de Marx ca forță și relație, rolul determinant, fiind rezultatul la care se ajunge îmbinându-le. Dacă separăm colectivul, omul reprimă evoluția și se va limita la nivelul personal, deoarece este imperios necesar ca ambele părți să se transforme și să se completeze unele pe altele, să comunice, să se susțină.

Concluzionând, comunicarea și colaborarea reprezintă fundamentele evoluției umane și sociale. Pentru că, împărtășirea de către toți sau de majoritatea membrilor unui grup a acelorași valori și credințe realizează consensul colectiv, social. Dincolo de diferențele psihosociale și adesea culturale dintre oameni, în orice colectiv se construiește o imagine de ansamblu, nu a individului în sine. Ansamblul social bazat pe descoperirea și acceptarea unor convingeri comune reprezintă elementul stabil al legăturilor sociale, care unește oamenii în grupuri. Nu poate exista un grup durabil, organizat

și sudat interior, fără interacțiuni reciproce și fără relații sociale, deoarece putem spune că relația este un sistem de legături ce cuprinde mai mulți oameni, atitudini, interese și situații întâlnite, menite să sudeze un colectiv pe termen mediu.

Transformarea prin comunicare și formare

Prof.înv.primar, Dumitrescu Marian

Târgu Jiu, Gorj

Toți ne dorim să avem un sistem educațional care sa ne permită accesul la carte, dar, dacă fiecare nu facem ceva mai mult in a ne schimba, nu putem sa credem că "sistemul" se va schimba singur. Schimbarea, însă, începe cu noi și, mai ales, prin noi înșine. Căutăm încontinuu să performăm ca profesori, să facem cursuri de perfecționare, să obținem credite, dar cel mai important este să ,,șlefuim''didactica pe care o stăpânim. Pentru început trebuie să fim atenți atât la ceea ce comunicăm, cât și cum comunicăm cu elevii noștri.

Comunicarea este un aspect esențial în orice relație, fie că vorbim despre relațiile personale, profesionale sau educaționale. În lucrul cu elevii, comunicarea reprezintă cheia succesului pentru a dezvolta o relație sănătoasă și reciproc benefică între profesor și elev.

În lucrul cu elevii, profesorul trebuie să aibă în vedere diferite abordări și tehnici de comunicare, pentru a se adapta la nevoile și particularitățile fiecărui elev. Unele dintre aceste abordări și tehnici includ:

Comunicare verbală: Aceasta reprezintă forma cea mai comună de comunicare și implică folosirea cuvintelor pentru a transmite mesaje. Este important ca profesorul să folosească un limbaj clar și concis, care să fie ușor de înțeles de către elevi. Pe lângă asta, profesorul trebuie să aibă, de asemenea, o dicție clară și să țină cont de tonul vocii sale, pentru a transmite mesajul într-un mod potrivit.

Comunicare nonverbală: Această formă de comunicare implică transmiterea mesajelor prin gesturi, expresii faciale, postură, contact vizual etc. Profesorul ar trebui să fie conștient de limbajul corpului său și să îl folosească într-un mod potrivit pentru a susține mesajul verbal.

Ascultarea activă: Aceasta reprezintă o abordare importantă în comunicare, care implică acordarea totală de atenție celuilalt și înțelegerea mesajului transmis. Profesorul ar trebui să asculte cu atenție ceea ce au de spus elevii, să fie deschis la întrebări și să demonstreze înțelegere și empatie față de nevoile și problemele lor.

Feedback constructiv: Profesorul ar trebui să ofere feedback elevilor într-un mod constructiv și susținător. Acesta trebuie să își exprime aprecierea pentru eforturile și realizările elevilor, dar și să identifice punctele slabe și să ofere sugestii de îmbunătățire. Feedbackul ar trebui să fie specific, clar și orientat spre creșterea performanței elevilor.

Folosirea întrebărilor deschise: În loc să folosească întrebări închise, care permit răspunsuri scurte da/nu, profesorul ar trebui să adreseze întrebări deschise, care îi încurajează pe elevi să își exprime opiniile și să dezvolte gândirea critică. Aceasta le oferă elevilor posibilitatea de a se implica mai activ în procesul de învățare și dezvoltare.

În ceea ce privește aplicațiile de comunicare în lucrul cu elevii, acestea pot fi diverse și depind de context și nevoile specifice ale fiecărui elev. Unele dintre aceste aplicații includ:

Comunicarea în grup: Profesorul poate folosi metode de comunicare în grup, cum ar fi discuțiile sau dezbaterile în clasă, pentru a încuraja participarea și colaborarea elevilor. Aceasta le oferă ocazia de a-și împărtăși gândurile și ideile și de a învăța unii de la alții.

Comunicare individuală: Profesorul poate avea discuții individuale cu elevii, pentru a le oferi sprijin și îndrumare personalizată. Aceste discuții pot fi un moment în care elevii se simt ascultați și înțeleși și pot primi feedback specific și personalizat.

Comunicarea prin intermediul tehnologiei: Profesorul poate folosi diferite aplicații și platforme digitale pentru a comunica cu elevii, cum ar fi e-mailul, mesageria instantanee sau platforme de învățare online. Acestea pot fi folosite pentru a le transmite informații, a le oferi feedback sau a menține o comunicare constantă cu elevii.

Comunicare în situații de criză sau conflict: Profesorul trebuie să aibă abilități de comunicare eficientă și empatică în situații de criză sau conflict, cum ar fi probleme de comportament sau rezultate academice slabe. Aceasta implică gestionarea calmă a situației, ascultarea părții elevului și găsirea soluțiilor adecvate.

În concluzie, comunicarea în lucrul cu elevii este esențială pentru a dezvolta o relație sănătoasă și reciproc benefică. Abordările și tehnici precum comunicarea verbală și nonverbală, ascultarea activă, feedbackul constructiv și folosirea întrebărilor deschise pot fi aplicate pentru a îmbunătăți comunicarea și a încuraja participarea și angajamentul elevilor. Aplicațiile de comunicare pot varia de la comunicarea în grup sau individuală, până la comunicarea prin intermediul tehnologiei sau gestionarea situațiilor de criză. Toate acestea au ca scop facilitarea învățării și dezvoltării elevilor, creând un mediu propice în școală și în clasă.

Bibliografie:

Bîrsan, G. (2008). Comunicarea eficientă în activitatea didactică. Editura Didactică și Pedagogică.Popescu, M., Iacob, I., & Toma, F. (2017). Comunicarea non-verbală în educație. Editura Signata.Ruggiero, V. (2015). Comunicarea eficientă. Tehnici și strategii pentru dezvoltarea abilităților de comunicare. Editura Polirom.Voiculescu, A., & Zamfir, M. (2015). Tehnici de comunicare în educație. Editura Aramis.Zaharia, C., & Dinu, G. (2013). Comunicarea pedagogică interactivă. Editura Didactică și Pedagogică.

Rolul educației în dezvoltarea personalității umane

Prof. TERESCU MARIANA
Grad. P.P. Nr. 1 Orsova

Educația în viața unui om are un rol foarte important, educația dezvoltă nenumărate laturi senzitive, emoționale, cât și laturi pragmatice de viață, educația ca definiție este un fenomen social care reprezintă transmiterea de date și trăiri existențiale, a generalităților despre cultură și societate.

Educația dezvoltă stilul unui om, până la urmă această învățare ți-o predai tu, nu există un profesor, învățarea ajută la formarea unui scop în viață, la formarea viitorului, însă și cantitatea face diferența în acest caz, tocmai de aceea în funcție de învățăturile primite, personalitățile sunt diverse. Adică un om plin de cultură și învățat ca la carte niciodată nu va fi cel mai popular sau cel care se pricepe la cele mai multe lucruri practice, însă unul care cu adevărat este educat să facă față fizic vieții nu posedă o cantitate atât de mare de informații logice și teoretice. Dezvoltarea personalității unui om începe în momentul în care persoana în cauză este capabilă de a putea face alegeri, pentru ca un om care știe să meargă într-o direcție știe și de ce a ales să meargă în acea direcție, asta e educația, atunci când știi de ce faci un lucru și știi cum să faci un lucru.

Totul contează într-o lume în care sunt puțini cei care au carte, iar restul face parte din acei 7 ani de acasă, acei 7 ani care se vor transforma într-o viață. Educația din zilele noastre și de pe tărâmurile noastre reprezintă niște foi cu îndrumări care niciodată nu s-au schimbat, mereu educația teoretică primită în instituții de învățământ a fost inutilă, tot ceea ce se învață printre bănci și ore scurse în noapte nu au nicio importanță, nimic din ce înveți într-o astfel de cameră cu 4 pereți, sala de clasă, nu te va ajuta în viața de zi cu zi, ca om care vrea succesul și fericirea pe plan personal. Omul din zilele noastre are nevoie de o personalitate puternică, plină de anturaj, doar așa poți reușii într-o societate contemporană plină de cerințe spre fizic, nu spre psihic, teoria nu îți oferă acea lingură de mâncare pe care visezi să o ai primită pentru munca depusă.

Fie că dai importanță educației din școli, fie că dai importanță educației primite ca om de rând, educație elementară, această învățare este importantă pentru caracterul și personalitatea ta, așa îți conturezi motivația și voința, ceea ce îți dorești, o întâmplare nefericită nu ar trebuii să schimbe ceea ce educația te-a învățat să faci, mereu trebuie să ai o țintă, să tragi înspre acea țintă și să ai norocul ori siguranța că vei nimerii din prima. Sunt multe păreri despre educație, bune și mai puțin bune, însă atunci când omul care vrea să te educe nu este un om cu carte la cap, adică unul capabil să fie învățător, nici tu nu vei devenii un educat.

Repetiția e mama învățăturii, nu prea sunt de acord, viața e mama învățăturii.

Rolul comunicării în transformarea personală

Prof. Marin Marilena, Gr. P.P. „Voiniceii”, Craiova

Comunicarea este un element fundamental în procesul de transformare personală, influențând modul în care oamenii se raportează la sine și la ceilalți. Aceasta nu se referă doar la schimbul de informații, ci la modul în care percepțiile, emoțiile și gândurile sunt transmise și primite, ducând la creștere și dezvoltare personală. Transformarea personală prin comunicare implică un proces continuu de auto-reflecție, învățare și adaptare, care poate avea un impact semnificativ asupra comportamentului și relațiilor interpersonale.

1. Dezvoltarea personală prin comunicare

Comunicarea cu sinele, cunoscută sub numele de dialog interior, este esențială pentru auto-cunoaștere și dezvoltare personală. O persoană care își analizează gândurile, emoțiile și comportamentele poate să identifice punctele forte și slăbiciunile, lucrând astfel la îmbunătățirea personală.

Dialogul intern pozitiv ajută la crearea unei mentalități constructive și la sporirea încrederii în sine, în timp ce dialogul negativ poate avea efectul opus, limitând dezvoltarea personală. Prin intermediul conștientizării și schimbării modului în care comunicăm cu noi înșine, putem declanșa o transformare profundă în atitudini și comportamente.

2. Comunicarea interpersonală și influența asupra transformării

Comunicarea interpersonală este cheia transformării în relațiile noastre cu ceilalți. Prin ascultare activă, empatie și exprimarea clară a gândurilor și sentimentelor, oamenii pot construi relații sănătoase și semnificative. În mod similar, feedback-ul primit de la alții ne poate ajuta să ne ajustăm comportamentul, să ne corectăm greșelile și să evoluăm în plan personal.

- **Ascultarea activă**: Capacitatea de a asculta cu adevărat ce spun ceilalți, fără a judeca sau întrerupe, ne ajută să înțelegem mai bine punctele de vedere și emoțiile lor. Acest tip de comunicare promovează încrederea și conexiunile profunde, încurajând schimbarea atitudinilor și perspectivelor noastre.
- **Feedback-ul constructiv**: Critica constructivă primită de la cei din jur poate fi un catalizator pentru schimbare. Acceptând sfaturi și sugestii, o persoană poate învăța să își recunoască greșelile și să lucreze pentru a deveni o versiune mai bună a sa.

3. Emoțiile și comunicarea transformatoare

Emoțiile joacă un rol major în procesul de comunicare și, implicit, în transformarea personală. Modul în care exprimăm și gestionăm emoțiile are un impact direct asupra modului în care interacționăm cu ceilalți și asupra calității relațiilor noastre. O comunicare emoțională sănătoasă ajută la depășirea conflictelor și la crearea unor conexiuni autentice.

În același timp, învățarea să recunoaștem și să ne exprimăm emoțiile într-un mod adecvat poate conduce la o mai bună înțelegere de sine și la o maturizare emoțională. Transformarea personală prin comunicare emoțională implică dezvoltarea inteligenței emoționale, care este esențială pentru adaptarea la schimbările din viața personală și profesională.

4. Comunicarea ca instrument pentru schimbarea convingerilor și perspectivelor

Comunicarea are puterea de a schimba convingerile și percepțiile noastre despre lume. Prin expunerea la noi idei și perspective, fie prin discuții cu alți oameni, fie prin lectură sau experiențe media, putem ajunge să ne reevaluăm propriile convingeri și să ne ajustăm viziunea asupra vieții.

- **Comunicarea și învățarea**: Interacțiunile cu alții ne oferă oportunitatea de a învăța lucruri noi și de a ne extinde orizonturile. Conversațiile cu oameni care au puncte de vedere diferite ne pot ajuta să dezvoltăm o gândire critică și să ne schimbăm perspectivele.
- **Transformarea valorilor**: De multe ori, comunicarea cu persoane care au experiențe de viață diverse ne poate face să reflectăm asupra propriilor valori și credințe. Acest proces poate duce la o reconfigurare a priorităților și la schimbări importante în viața personală.

Concluzie

Comunicarea joacă un rol central în procesul de transformare personală, fie că vorbim de interacțiunile cu ceilalți, dialogul interior sau gestionarea emoțiilor. Printr-o comunicare eficientă și autentică, indivizii pot evolua, pot construi relații mai sănătoase și pot deveni mai conștienți de sine, conducând la o viață mai împlinită și la o mai bună adaptare la provocările vieții.

Comunicarea grădiniță-familie, un rol important în educația copiilor

Prof. înv. preșcolar Stroie Rodica – Mihaela

Colaborarea dintre grădiniță şi familie presupune o comunicare efectivă şi eficientă, o unitate de cerinţe şi o unitate de acţiune cînd este vorba de interesul copilului. Rolul educatoarei este acela de a discuta cu părinţii copiilor, de a stimula comunicarea permanentă cu aceştia, de a informa membrii familiei, de a-i orienta către cunoaşterea activităţilor din grădiniță şi sprijinul în desfăşurarea cât mai eficientă a acestora. Modul cum interrelaţionează părinţii şi educatoarea îşi pune amprenta pe formarea şi educarea copilului. La copiii cu vârste între 3-6/7 ani este extrem important ca familia şi educatoarea să comunice liber şi deschis despre copii şi activităţile lor.

Grădinița şi casa părintească a copilului sunt strâns legate între ele şi cu cât comunicarea între ele este mai eficientă, cu atât mai mult sprijin pot primi copiii pentru a trece printr-o perioadă educaţională încununată de succes. Atunci când educatoarea consideră comunicarea ca fiind indispensabilă pentru succesul copilului, ea devine parte integrantă a activităţilor de zi cu zi.

Comunicarea rezolvă aproape orice fel de problem. Când părintele se interesează constant de evoluţia copilului său, îi va fi mai uşor să identifice punctele slabe ale celui mic şi să-l ajute să-şi depăşească greutăţile de înţelegere. Se pot cere sugestii educatoarei pentru activităţile ce se pot desfăşura în timpul liber cu cel mic, astfel încât să-şi dezvolte anumite capacităţi care să îl ajute atât la grădiniţă, cât şi în viaţa de zi cu zi. Părinţii trebuie puşi mereu în temă cu progresul pe care îl fac copiii. E esenţial să discute în primul rând cu educatoarea, deoarece ea este cea care îl are pe cel mic în grijă în timpul în care se află la grădiniţă. Părinţii n-ar trebui să meargă direct la direcţiune sau la administraţie dacă e o problemă care priveşte exclusiv cadrul didactic.

Este astfel evident că părinţii şi profesorii împărtăşesc o responsabilitate uriaşă. Împreună oferă copiilor dorinţa de a învăţa şi a munci din greu. O bună comunicare între ei este esenţială succesului, în scopul motivării copiilor pentru învăţare şi al creşterii interesului lor în această direcţie. Comunicarea între cele doua categorii implicate nu trebie să fie limitată. De asemenea, pot fi angajaţi în discuţie şi bunicii, unchii, mătuşile, fraţii, surorile preşcolarilor.

Iată câteva beneficii ale comunicării, avantaje pentru partenerii angajaţi în acest proces.

Părinţii:

- Să îşi pregătească copiii pentru grădiniţă, să le-o prezinte ca fiind interesantă şi importantă şi să le precizeze faptul că se constituie în parteneri valoroşi.
- Să discute cu educatoarea copilului, să stabilească o relaţie adecvată cu ea.
- Să participle la ședințe, evenimentele sportive şi jocurile în grădiniţă – toate le oferă şansa de a o cunoaşte pe educatoarea copilului.
- Să discute permanent cu copilul despre ce se întâmplă la grădiniţă.

- Să-i pună întrebări specifice, legate de activitatea din grupă, de educatoare şi de alte acţiuni suplimentare.
- Să creeze şi acasă un mediu bun de învăţare prin desfăşurarea de activităţi zilnice cu copilul. Să-i limiteze accesul la TV, tabletă sau jocuri la calculator.
- Să ceară şi sfatul educatoarei. Aceasta ştie multe despre dezvoltarea copilului şi îşi petrece mult timp cu el.
- Să ofere informaţii utile educatoarei.

***Educatoarea**:*

- Să trimită însemnari părintelui, prin care acesta este înştiinţat în legătură cu activităţile grupei.
- Să învețe despre cultura, viaţa, locul de muncă al celor din familii, pentru a realiza impactul tuturor acestora asupra copiilor.
- Să explice clar politica de stabilire a regulilor grupei.
- Să descrie părinţilor modul în care vor fi împlinite obiectivele educative propuse.
- Să-i ajute pe părinţi să înţeleagă importanţa sprijinului lor.
- Să mulţumească acestora pentru implicare şi să explice care vor fi avantajele acţiunilor lor pentru copil şi pentru grădiniţă.

O legătură deosebită între educatoare şi părinţi va duce la o relaţie deosebită între copii şi educatoare. Un părinte se poate considera împlinit atunci când împreună cu grădiniţa reuşesc să educe copilul astfel încât el să aprecieze munca, să fie util în societate.

Metode tradiţionale şi moderne folosite în formarea competenţelor de comunicare

Prof. Înv. preşcolar MIHIŢ OANA ELENA

GRĂDINIŢA CU P.P.Nr. 8,TG JIU,GORJ

Activităţile instructiv – educative desfăşurate în grădiniţă presupun „o modalitate practică de lucru, un mod specific de acţiune, un fel anume de a se proceda, adică o anumită metodă" Din punct de vedere etimologic, termenul *metodă* provine din cuvintele greceşti *metha*, care înseamnă „spre", „către", şi *odos* care se traduce prin „cale" sau „drum". Astfel, termenul *methodos* primeşte sensul „cercetare, căutare, urmărire".

„Metodele de învăţământ reprezintă calea urmată de profesor în cadrul instituţional preşcolar şi şcolar prin intermediul şi în sprijinul conţinutului unei teme sau discipline de învăţământ şi care este subordonată realizării unor finalităţi formative ce îi vizează pe educaţiPrin intermediul metodelor preşcolarii avansează în acţiunea de cunoaştere şi de formare a priceperilor şi deprinderilor.

„Metodele sunt deci, în acelaşi timp, planuri de acţiune (suite de operaţii ce se derulează conştient în vederea atingerii unui scop) şi modalităţi de acţiune (strategii acţionale graţie cărora copilul dezvăluie sau i se dezvăluie esenţa evenimentelor, proceselor sau fenomenelor

Metodologia activităţii educative desfăşurate cu preşcolarii constituie o experienţă inedită, evidenţiată prin câteva caracteristici:

- abordarea metodologiei pentru preşcolari presupune raportarea la posibilităţile şi necesităţile psihointelectuale, afective şi morale ale copiilor preşcolari.
- metodologia concepută şi realizată impune adaptarea la finalităţile etapei preşcolare, punându-se accent pe fiecare preşcolar în parte;
- jocul şi manifestările ludice sunt integrate constant în metodologia concepută de cadrele didactice în grădiniţă.

Metodele folosite în activităţile din grădiniţă reprezintă căi de acţiune care păstrează esenţa conţinutului metodelor de educaţie cunoscute, dar care sunt adaptate la specificul caracteristicilor de vârstă şi individuale ale copiilor de vârstă mică, la caracteristicile procesului de învăţare al acestora, la conţinuturile activităţilor propuse.

„Metodele nu au valoare fixă, ci capătă valoare prin eficienţa cu care conduc activitatea subiectului spre un obiectiv în condiţii date. Procesul de educaţie, fiind foarte divers, necesită în ansamblul său metode diferite, fiecare utilă în anumite situaţii, singură sau în asociaţie cu altele şi nepotrivită în alte situaţii. Pentru obiective restrânse, şi în condiţii date, este de obicei mai utilă o anumită metodă. Pentru obiective complexe se apelează la strategii didactice, adică la ansambluri în care metode diferite îşi completează reciproc efectele şi constituie un demers coerent de educare

Se pot adopta criterii diferite de clasificare a metodelor. Clasificarea metodelor avansată de Constantin Cucoş, plecând de la literatura în domeniu, integrează componentele etalate mai jos:

a) Din punct de vedere istoric:
   - metode tradiţionale, clasice (expunerea, conversaţia, exerciţiul etc);
   - metode moderne, de dată mai recentă (problematizarea, brainstormingul etc.).
b) În funcţie de extensiunea sferei de aplicabilitate:
   - metode generale (expunerea, conversaţia etc.)
   - metode particulare sau speciale (valabile numai pentru unele discipline).
c) Pornind de la modalitatea principală de prezentare a cunoştinţelor:
   - metode verbale, bazate pe cuvânt scris sau rostit;
   - metode intuitive, bazate pe contactul concret – senzorial cu realitatea sau substitutele acesteia.

d) După gradul de angajare a preşcolarilor la activitate:
   - metode expozitive sau pasive (centrate pe memoria reproductivă şi pe ascultatrea pasivă);
   - metode active (bazate pe activitatea de explorare personală a realităţii).

e) După funcţia didactică principală:
   - metode de predare şi comunicare;
   - metode de fixare şi consolidare;
   - metode de verificare şi apreciere a rezultatelor activităţii.

f) În funcţie de modul de administrare a experienţei ce urmează a fi însuşită:
   - metode algoritmice, bazate pe secvenţe operaţionale, stabile, construite dinainte;
   - metode euristice, bazate pe descoperire proprie şi rezolvare de probleme.

g) După forma de organizare a muncii:
   - metode individuale, pentru fiecare copil în parte;
   - metode de grup (omogen sau eterogen);
   - metode frontale (pentru înteaga grupă de preşcolari);
   - metode combinate (prin alternări între variantele precedente).

h) În funcţie de axa de învăţare mecanică (prin receptare) – învăţare conştientă (prin descoperire):
   - metode bazate pe învăţarea prin receptare (expunerea, demonstraţia cu caracter expozitiv);
   - metode care aparţin preponderent descoperirii dirijate (conversaţia euristică, observaţia dirijată, instruirea programată, studiul de caz etc.)
   -

BIBLIOGRAFIE

Constantin Cucoş, *Pedagogie- ediţia a II-a*, Editura Polirom, Iaşi, 2006

Elena Boca – Miron, Elvira Chichişan, *Documentar metodic pentru activităţile de educare a limbajului la preşcolari*, Editura V& I Integral, Bucureşti, 2001

Liliana Stan, *Pedagogia preşcolarităţii şi şcolarităţii mici*, Editura Polirom, Iaşi, 2014

Să-i educăm împreună

Prof. Înv. preșc. Moianu Mihaela
Grădinița P.P. „Constantin Brâncuși" Târgu Jiu

Originea cuvântului are la bază termenul latin communicare, având sensul "a pune în comun". Comunicarea interumană se bazează pe un ansamblu de procese psihomotorii specific umane, reunite sub termenul de limbaj în care un loc deosebit revine componenței conștiente – gândirea.

Mediul grădiniței trebuie să ofere diferite contexte de comunicare prin care preșcolarul să se exprime și să utilizeze activ mijloacele de comunicare. Comunicarea cu adulții și cu ceilalți copii conduce spre modificări fundamentale în structura mentală. Inițial, limbajul exprimă doar nevoile primare sau starea psihică a copilului, pentru ca apoi să ajungă, prin interiorizare, un instrument al gândirii. Educatoarea reprezintă un model de exprimare, alături de familie și de cei din mediul apropiat. Oferă copilului variate experiențe de învățare în stimularea capacității de a asculta și înțelege limbajul, în dezvoltarea capacității de a comunica eficient, de a vorbi corect gramatical, de a-și dezvolta vocabularul. În grădiniță, prin intermediul poveștilor, a poeziilor, a audierilor, convorbirilor și a lecturilor după imagini, educatoarea poate sprijini preșcolarul în corectarea și dezvoltarea vorbirii.

Părinţii şi educatoarele ar trebui sa fie coechipierii perfecţi în educarea copilului. O relaţie buna părinte- educatoare poate însemna diferenţa între a şti cât de bine se descurcă în grădiniţă copilul şi cât de bine vă spune el că se descurcă.

Comunicarea rezolvă aproape orice fel de problemă. Când părintele se interesează constant de evoluţia copilului său, îi va fi mai uşor să identifice punctele slabe ale celui mic şi sa-l ajute să-şi depăşească greutăţile de înţelegere. Se pot cere sugestii educatoarei pentru activităţile ce se pot desfăşura în timpul liber cu cel mic, astfel încât să-şi dezvolte anumite capacităţi care să îl ajute atât la grădiniţă, cât şi în viaţa de zi cu zi.

Părinţii trebuie puşi mereu în temă cu progresul pe care îl fac copiii. E esenţial să discute în primul rând cu educatoarea, deoarece ea este cea care îl are pe cel mic în grijă în timpul în care se află la grădiniţă. Părinţii n-ar trebui să meargă direct la direcţiune sau la administraţie dacă e o problemă care priveşte exclusiv cadrul didactic.

Prin specificul activității sale, grădinița are misiunea de a oferi cât mai multe forme de colaborare, de a-i atrage pe părinți într-un dialog real, obiectivul major al acestuia fiind formarea copilului din punct de vedere socioemoţional şi comportamental. Familia preşcolarului trebuie privită ca un participant activ, ca un partener permanent care furnizează informaţii şi îşi asumă responsabilităţi. Drept urmare, modalităţile prin care cadrele didactice îi atrag şi activează pe părinţi reprezintă un palier uşor sensibil iar a conştientiza şi a-i considera pe aceştia drept parteneri egali în procesul instructiv -educativ constituie direcţia în care orice cadru didactic trebuie să proiecteze şi să deruleze oricare tip de acţiune educativă. Totodată, se va ţine cont în proiectarea acţiunilor de principille de predare-învăţare interactivă pentru adulţi.

Comunicarea între cele doua categorii implicate nu trebie să fie limitată. Pot fi angajaţi în discuţie şi bunicii, unchii, mătuşile, fraţii, surorile şi prietenii apropiaţi ai familiei. Important este ca fiecare copil să aibă un adult interesat de progresul său şcolar.

Vârsta preşcolară este o etapă foarte importantă în dezvoltarea copilului. Un loc aparte îl ocupă comunicarea, în vederea îmbogăţirii capacităţii acestuia de a intra în relaţie cu ceilalţi copii şi cu adulţii, de a interacţiona cu mediul, de a-l cunoaşte, de a-l explora, de a-şi forma personalitatea.

În stabilirea unei relaţii grădiniţă-familie este foarte important ca profesorii pentru învăţământ preşcolar, prin natura lor de specialişti ai domeniului, să acorde părinţilor timpul necesar în aşa fel încât aceştia să înţeleagă contextul activităţii educaţionale, specificul acestora, reguli interne, intervenţii ce trebuie asumate şi respectate. La fel de important este ca specialiştii să îşi acorde lor înşişi timpul necesar pentru comunicarea cu părinţii, pentru a afla informaţii despre povestea fiecărui copil, stilul parental, valorile familiei şi pentru a putea clădi o relaţie bazată pe încredere şi respect. De asemenea, cu cât relația de comunicare dintre cele două părți va fi una deschisă cu atât mai mult informațiile furnizate vor fi clare,

corecte, explicite, vor reflecta deschidere totală şi totodată vor generea siguranţă, încredere şi profesionalism.

COMUNICAREA ASERTIVĂ ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof. Neagoe Rusu Elvira Mihaela
Grădinița cu Program Prelungit ”Voiniceii” Craiova

Comunicarea asertivă este cea care oferă elevilor mijloace de exprimare autentică a propriilor opinii și concepții, de ascultare și acceptare a partenerului, de exprimare emoțională nuanțată, de convingere și argumentare.

În contextul actual în care lumea are nevoie de comunicare la toate nivelurile, școala valorizează nu numai personalitatea elevilor și competențele lor, ci și calitatea relațiilor interpersonale din grup.

În prezent, în literatura de specialitate se întâlnesc tot mai des sintagmele: comunicare asertivă și comportament asertiv pentru desemnarea unei comunicări eficiente și, respectiv, a conduitelor optime.

În mod natural, oamenii se comportă și comunică în funcție de cele două reacții primare - de fugă sau de luptă - în mod submisiv sau agresiv, asertivitatea fiind un comportament și un mod de comunicare educat.

Contextul școlar, mai ales cel relațional, are o importanță deosebită în formarea personalității elevilor, în dezvoltarea competențelor sociale ale acestora și în asumarea rol-statusurilor membrilor grupului-clasă cu respectarea drepturilor celorlalți.

Comunicarea asertivă este cea care oferă elevilor mijloace de exprimare autentică a propriilor opinii și concepții, de ascultare și acceptare a partenerului, de exprimare emoțională nuanțată, de convingere și argumentare.

A învăța tinerii să comunice eficient și asertiv înseamnă a le furniza metode prin care ei pot să-și activeze potențialul și resursele psihosociale și profesionale pentru a se dezvolta pe sine, pentru a rezolva creativ conflicte și provocări relaționale, pentru a deveni mai buni profesioniști. A forma la elevi abilități de comunicare asertivă presupune a le facilita achiziții în planul dezvoltării personale.

Asertivitatea este soluția pentru creșterea motivației și a interesului față de învățare, pentru integrarea optimă în grupuri și colaborarea în echipă, pentru implementarea de proiecte personale și urmărirea cu perseverență a unor planuri de carieră. Mai mult decât atât, Haddou, M (2004) aprecia că este remediul sigur pentru anxietatea generalizată. Teama de o permanentă amenințare atât din partea propriei persoane sabotoare, cât și din partea altora poate frâna concentrarea canalizată a elevului spre învățare și reușită.

Şcoala este mai mult decât un simplu loc de acumulare a cunoştinţelor, este o microsocietate ai cărei membri interacţionează permanent şi se influenţează reciproc. Natura acestor interacţiuni şi influenţe reprezintă un factor foarte important în raport cu percepţiile şi atitudinea faţă de şcoală a elevilor, respectiv cu implicarea lor la îndeplinirea sarcinilor şi a misiunii procesului educaţional. Acest factor, la fel, implică o interacţiune dinamică între personalitatea cadrului didactic şi a elevului.

În mod incontestabil, asertivitatea cadrului didactic în comunicare cu ceilalți și cu elevii va impacta personalitatea copilului, dezvoltându-l ca o personalitate creatoare şi independentă în acţiunile sale, onestă, cu demnitate și încredere în forțele proprii. Cu referire la munca învăţătorului, unde subiectul muncii este şi agent al schimbării prin intervenţia educaţională, cadrul didactic asigură întreg sistemul socio-cultural al unei ţări cu generaţii bine pregătite, capabile să contribuie la dezvoltarea acelei ţări. El contribuie direct la formarea noilor generaţii care, implicit, vor interioriza atitudinea faţă de alți oameni și față de propria persoană. Importanţa unui obiect pentru o anumită comunitate sau grup determină existenţa unor mize în legătură cu acesta, mize 96 care pot fi de natura identitară sau legate de coeziunea grupului, de dobândirea propriei identități, a respectului față de sine și celalți, ceea ce cu siguranță se va obține prin comunicarea asertivă. Conceptul de „asertivitate” a fost introdusă de specialişti în terapia comportamentală, care afirmau că aceasta inhibă anxietatea şi reduce depresia. . Ei considerau că comportamentul asertiv conduce la o îmbunătăţire a imaginii de sine, creșterea încrederii în sine și în forțele proprii.

Asertivitatea este abilitatea de a ne exprima emoţiile şi convingerile fără a afecta şi ataca drepturile celorlalţi. A. Băban caracterizează asertivitatea în comunicare ca fiind abilitatea :

- de comunicare directă, deschisă şi onestă, care face să avem încredere în noi şi să câştigăm respectul prietenilor şi colegilor;
- de a împărtăşi opiniile şi experienţele cu ceilalţi;
- de exprimare a emoţiilor negative, fără a te simţi stânjenit sau a-l ataca pe celălalt;
- de a solicita cereri sau a refuza cereri;

• de exprimare a emoţiilor şi gândurilor într-un mod în care ne satisfacem nevoile şi dorinţele, fără a le deranja pe cele ale celorlalţi;

• de a iniţia, menţine şi încheia o conversaţie într-un mod plăcut;

• de exprimare a emoţiilor pozitive (bucuria, mândria, afinitatea faţă de cineva, atracţia); • de a face complimente şi de a le accepta;

• de a spune NU fără să te simţi vinovat sau jenat;

• este modalitatea prin care elevii îşi dezvoltă respectul de sine şi stima de sine;

• este modalitatea prin care adolescenţii pot să facă faţă presiunii grupului şi să-şi exprime deschis opiniile personale;

• este recunoaşterea responsabilităţii faţă de ceilalţi;

• este respectarea drepturilor celorlalte persoane.

După Lazarus, asertivitatea implică două componente: cognitivă și comportamentală. Componenta cognitivă presupune un anumit mod de gândire și comportă patru elemente :

- refuzul cererilor;
- solicitarea favorurilor şi formularea de cereri;
- exprimarea sentimentelor pozitive şi negative;
- iniţiere, continuare şi încheierea unei conversaţii generale.

Pe când, componenta comportamentală a asertivităţii include o serie de elemente nonverbale, cum ar fi:

- contactul vizual - o persoană asertivă îşi priveşte interlocutorul drept în ochi. Lipsa contactului vizual poate transmite mesaje nedorite, de tipul: “eu nu sunt convins de ceea ce spun” sau “îmi este foarte frică” etc.;
- tonul vocii - chiar şi cel mai asertiv mesaj îşi va pierde din semnificaţie dacă va fi exprimat cu o voce şoptită (aceasta va da impresia de nesiguranţă, de regulă, astfel se manifestă persoana ce adoptă un comportament pasiv) sau prea tare (persoana ce adoptă un comportament agresiv), fapt care ar putea activa comportamentul depresiv al interlocutorului;
- postura - poziţia corpului unei persoane asertive diferă de la situaţie la situaţie. Totuşi, se apreciază că, în majoritatea cazurilor, subiectul trebuie să stea drept, nici prea rigid, pentru că aceasta exprimă o stare de încordare, nici prea relaxat, pentru că ceilalţi ar putea interpreta o astfel de poziţie ca fiind lipsită de respect;
- mimica - pentru ca mesajul să aibă caracter asertiv, mimica trebuie să fie adecvată şi congruentă cu conţinutul mesajului;
- momentul transmiterii mesajului - cel mai eficient mesaj asertiv îşi pierde semnificaţia dacă este transmis într-un moment nepotrivit;
- conţinutul - chiar dacă toate celelalte condiţii sunt respectate, mesajul nu-şi atinge scopul dacă este prea agresiv, cu intenţia de a-l blama pe celălalt sau, dimpotrivă, exprimat prea timid şi într-un mod pasiv. Conţinutul unui mesaj asertiv trebuie să fie precis, descriptiv şi direct.

Aşadar, comunicarea asertivă este o formă de comunicare prin care persoana își exprimă propriile opinii şi emoţii fără să le atace pe cele ale interlocutorului, fiind o modalitate de deschidere a comunicării şi pentru subiectele care sunt potenţial conflictuale. Cadrele didactice prin dezvoltarea asertivității la elevi contribuie la formarea personalității lor, la autocunoașterea și intercunoașterea mai bună a elevilor, la valorificarea potențialului lor intelectual, la dezvoltarea independenții în luarea deciziilor, în asumarea responsabilității pentru acţiunile sale, la formarea demnității și creșterea încrederii în forțele proprii.

Bibliografie

1. Băban A. Consiliere educaţională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie şi consiliere. Cluj-Napoca, 2000.
2. Boncu Șt., Ceobanu C. Psihosociologie școlară. Iași, 2013.
3. Cocoroadă E. Psihologie educaţională. Ediţia a III-a. Braşov, 2006.
4. Cosmovici A., Iacob L. Psihologie şcolară. Iaşi, 1998
5. Creţu T. Psihologia educaţiei. Bucureşti, 2004.
6. Comunicarea asertivă în școală - Freepedia Edu.

Comunicarea cu copii – de la teorie la practică

Prof. Șandru Oana

Comunicarea cu copiii reprezintă o provocare unică, dar esențială pentru dezvoltarea lor emoțională, socială și cognitivă. O comunicare eficientă ajută la îmbunătățirea interacțiunii cu cei mici, ajutându-i să se exprime și să înțeleagă lumea din jurul lor.

Una dintre cele mai importante metode de comunicare este ascultarea activă. Aceasta implică nu doar ascultarea mesajului pe care îl transmite copilul, ci și înțelegerea sentimentelor și intențiilor din spatele acestuia. Acest mod de comunicare implică menținerea contactului vizual și oferirea unor răspunsuri care să valideze sentimentele copilului, astfel încât părinții și cadrele didactice să poată crea un mediu sigur, în care copiii să se simtă confortabil în exprimare. Uneori este necesară repetarea sau parafrazarea ideilor principale exprimate de copil pentru a valida ascultarea și întelegerea mesajului. Se recomandă întrebările deschise pentru a încuraja copiii în exprimarea gândurilor și a emoțiilor, facilitând astfel o comunicare mai profundă. O atenție desosebită se va acorda și limbajului nonverbal (gesturile, expresiile faciale și tonul vocii pot oferi indicii importante despre starea emoțională a copilului).

Copiii nu au întotdeauna vocabularul necesar pentru a-și exprima gândurile și sentimentele. Este esențial să folosim un limbaj simplu și clar, adaptat vârstei lor. De exemplu, în loc să spunem „Ești supărat?”, putem întreba „Te simți trist?”. Un limbaj accesibil le permite copiilor să își dezvolte vocabularul și capacitatea de exprimare. Comunicarea adaptată arată empatie, întărind legătura dintre adult și copil. Se recomandă formularea de întrebări care să permită răspunsuri detaliate, stimulând astfel exprimarea gândurilor. Folosiți un ton cald și pozitiv pentru crea sentimentul de siguranță în comunicare.

Jocul are un rol important în dezvoltarea copiilor, deoarece îi ajută să exploreze lumea din jurul lor. Prin joc copiii învață abilități sociale și își dezvoltă gândirea critică, iar sentimentele de siguranță și relaxare îi ajută în exprimarea sentimentelor într-un mod natural. În cadrul activităților ludice copiii pot experimenta diferite roluri, pot rezolva probleme și pot învăța să coopereze cu ceilalți. Aceste interacțiuni sprijină dezvoltarea cognitivă și pe cea emoțională.

În cadrul jocului dispare presiunea unui dialog formal. De exemplu, în timpul jocului de rol, copiii își asumă diferite personaje și, prin intermediul acțiunilor și dialogurilor fictive, își exprimă emoțiile și experiențele. Aceasta este o modalitate prin care pot explora situații complexe, cum ar fi prietenia. Jocurile interactive, cum ar fi cele de echipă sau cele de construcție, le oferă ocazia să colaboreze și să comunice eficient. De exemplu, atunci când construiesc împreună un castel din piese lego, copiii trebuie să discute despre strategii și să își exprime ideile pentru a atinge un scop comun.

Jocurile de grup sunt excelente pentru dezvoltarea abilităților sociale. Ele îi învață pe copii să asculte, să respecte regulile și să își exprime opiniile. De exemplu, jocurile de tip „captura steagului” nu doar că promovează activitatea fizică, dar și colaborarea și comunicarea eficientă între participanți.

Pentru mulți copii, jocul este o formă de terapie. Aceștia pot utiliza jocul pentru a procesa experiențe dificile sau emoții complexe. Prin joc, copiii pot recrea situații care le-au provocat anxietate, permițându-le să găsească soluții și să își exprime fricile într-un mediu sigur.

Povestirea este o metodă eficientă în captarea atenției copiilor și de a-i ajuta să înțeleagă concepte complexe. Prin intermediul poveștilor, copiii pot învăța lecții de viață, pot explora emoții și își pot dezvolta empatia. Este important să se aleagă povești adecvate vârstei și să se încurajeze discuții referitoare la temele abordate.

Prin comunicarea eficientă se construiesc relații sănătoase și se sprijină dezvoltarea emoțională a celor mici. Această fundație solidă îi va ajuta pe copii să devină adulți încrezători și capabili să comunice adecvat în diverse situații.

Transformare prin comunicare

Prof. Ocroteala Elena

Gradinita "Nicolae Romanescu" Craiova

Comunicarea este un proces fundamental în existența umană și are un rol esențial în dezvoltarea și transformarea indivizilor și a societăților. Prin comunicare, oamenii își împărtășesc gânduri, idei, emoții și experiențe, ceea ce contribuie la modelarea relațiilor interumane și la influențarea mediului social. Procesul de comunicare poate duce la transformări profunde la nivel individual și colectiv, având un impact semnificativ asupra comportamentelor, convingerilor și atitudinilor.

1. Comunicarea ca instrument al schimbării

Comunicarea este un instrument puternic prin care indivizii pot genera schimbare. Aceasta poate lua diverse forme, de la dialogurile intime până la discursurile publice, toate având potențialul de a influența percepțiile și de a modifica atitudinile. În relațiile interpersonale, de exemplu, comunicarea eficientă poate rezolva conflictele, poate întări relațiile și poate crea o înțelegere mai profundă între indivizi. Într-un cadru organizațional, o comunicare clară și transparentă poate motiva angajații și poate genera inovații care să transforme procesele și rezultatele organizației.

În mod similar, la nivel societal, comunicarea joacă un rol crucial în schimbările sociale și politice. De-a lungul istoriei, liderii au folosit puterea cuvintelor pentru a mobiliza masele, pentru a schimba regimuri politice și pentru a promova drepturile și libertățile umane. Campaniile de conștientizare și educare sunt un exemplu clar de comunicare direcționată spre schimbarea comportamentelor sociale, cum ar fi reducerea poluării sau combaterea discriminării.

2. Comunicarea și transformarea individuală

Comunicarea nu doar că influențează societatea, ci contribuie și la transformarea individuală. Relațiile interumane sunt bazate pe comunicare, iar interacțiunile sociale ne modelează identitatea. Comunicând cu cei din jurul nostru, ne descoperim valorile, convingerile și scopurile. Feedback-ul primit în urma interacțiunilor ne poate influența modul în care ne percepem pe noi înșine și poate declanșa procese de dezvoltare personală.

De asemenea, comunicarea intrapersonală, adică dialogul pe care îl purtăm cu noi înșine, joacă un rol important în transformarea noastră personală. Acest tip de comunicare implică reflectarea asupra gândurilor, emoțiilor și acțiunilor proprii. Prin acest proces, oamenii pot dezvolta o mai bună conștientizare de sine, pot lua decizii mai informate și își pot îmbunătăți calitatea vieții.

2. Comunicarea în era digitală

În prezent, comunicarea a evoluat rapid datorită progreselor tehnologice. Odată cu apariția internetului și a rețelelor sociale, informațiile pot fi transmise instantaneu la nivel global, iar barierele geografice și culturale sunt tot mai ușor de depășit. Acest lucru a creat noi oportunități de transformare prin comunicare, dar și provocări semnificative.

De exemplu, mediile digitale permit organizarea rapidă a mișcărilor sociale și promovarea unor cauze globale, cum ar fi schimbările climatice sau drepturile omului. Campaniile online pot schimba rapid opiniile publice și pot crea o solidaritate globală în jurul unor probleme critice. În același timp,

însă, mediul online facilitează și propagarea dezinformării, ceea ce poate avea efecte negative asupra societății.

Astfel, pentru ca transformarea prin comunicare să fie una pozitivă, este esențial să dezvoltăm abilități critice de gândire și să învățăm să distingem între informațiile valide și cele eronate. De asemenea, este important să folosim tehnologia în mod responsabil și etic, astfel încât să contribuim la o lume mai informată și mai echitabilă.

4. Etica comunicării și responsabilitatea socială

Pentru ca transformarea prin comunicare să fie una constructivă, este necesară o comunicare etică. Aceasta înseamnă să fim conștienți de impactul pe care cuvintele și mesajele noastre îl pot avea asupra altora și să ne asumăm responsabilitatea pentru acestea. O comunicare etică presupune onestitate, respect față de ceilalți și transparență în transmiterea informațiilor.

Responsabilitatea socială în comunicare implică și o conștientizare a modului în care mesajele noastre contribuie la modelarea realităților sociale. Mass-media și liderii de opinie au o responsabilitate deosebită în acest sens, deoarece mesajele lor pot influența milioane de oameni. De aceea, este esențial ca aceștia să promoveze o comunicare care să construiască punți de înțelegere și colaborare, în loc să promoveze diviziuni și conflicte.

Transformarea prin comunicare este un proces complex și dinamic care afectează atât indivizii, cât și societățile. Comunicarea eficientă poate stimula schimbări pozitive, poate rezolva conflicte și poate facilita dezvoltarea personală și socială. Cu toate acestea, este esențial ca procesul de comunicare să fie unul etic și responsabil, mai ales în contextul actual al revoluției digitale. Numai printr-o comunicare conștientă și bine intenționată putem spera la o transformare constructivă și durabilă în societatea modernă.

COMUNICAREA ÎN SOCIETATE

Profesor învățământ preșcolar: BODESCU OTILIA-IULIA
Grădinița cu P.P. ”Lumea Copiilor” Tg-Jiu

Interacţiunea umană are la bază procesele de comunicare ca şi condiţie esenţială de realizare. Comunicarea devine astfel elementul care realizează legăturile interumane, asigurând funcţionalitatea socială, transmiterea între indivizi de mesaje care ascund sensuri complexe necesare susţinerii activităţilor şi existenţei în general. Importanţa comunicării este evidentă, mai ales într-un cadru organizaţional, în care se pune accentul pe eficienţă, urmărindu-se asigurarea acesteia prin toate mijloacele disponibile.

Comunicarea este esențială pentru specia umană. A comunica înseamnă a transmite unele informații cu privire la ceea ce gândim, simțim, dorim, unei alte persoane. În cadrul relației profesor-elev comunicarea este baza procesului de predare-asimilare a cunoștințelor.

Comunicarea nu inseamnă numai ceea ce verbalizăm.Aspectul nonverbal întregește actul comunicațional. Prin urmare, modalitatea de comunicare poate conduce de multe ori la înțelegerea greșită a mesajului. Comunicarea interpersonală implică doua persoane cu roluri și relatii variate pe care le au una față de cealaltă. Același autor include aici atât pozițile formale, cât și cele informale, deoarece. Comunicarea interpersonală poate avea loc între tine și mine numai dacă fiecare dintre noi recunoaște, împărtașeste câte ceva din ceea ce ne face sa fim ființe umane și este conșientizat acel ceva care definește acea persoana .

Societatea continuă să existe prin transmitere, prin comunicare, dar este corect să spunem că ea există în transmitere și în comunicare. Oamenii trăiesc în comunitate în virtutea lucrurilor pe care le au în comun, iar comunicarea este modalitatea prin care ei ajung să dețină în comun aceste lucruri. Pentru a forma o comunitate sau o societate , ei trebuie sî aibă în comun scopuri, convingeri aspirații, cunoștințe. Comunicarea este cea care asigură dispoziții emoționale și intelectuale asemănătoare, moduri similare de a răspunde la așteptări și cerințe. Arta de a comunica nu este un proces natural ori o abilitate cu care ne naștem. Noi învățăm să comunicăm. De aceea trebuie să studiem ce învățăm ca să putem folosi cunoștințele noastre mai eficient. Orice comunicare implică creație și schimb de înțelesuri. Aceste înțelesuri sunt reprezentate prin semen și coduri.

Se pare că oamenii au o adevărată nevoie să citească înțelesul tuturor acțiunilor umane. Observarea și înțelegerea acestui proces poate să ne facă să fim puțin mai conștienți referitor la ce se întâmplă când comunicăm. O altă semnificație a comunicării este legată de conservarea identității și coeziunii, exercitarea funcției vitale de integrare socială.

În nici una dintre ipostazele sale majore, societatea (comunitatea umană nu poate exista fără comunicare, nici în cea de dobândire a unei experiențe comune (care presupune dialog, nici în cea de transmitere a zestrei culturale, nici în construirea acordului asupra unor probleme și dezlegări.

Comunicarea semnifică mult mai mult decât schimbul și răspândirea de informații, comunicarea crează și menține societatea.

Bibliografie

Popescu, Dan, Arta de a comunica, Editura Economica, Bucuresti, 1998
Chiru, I., Comunicarea interpersonală, Editura Tritonic, Bucureşti, 2003.
Mucchielli, A., Arta de a comunica, Editura Polirom, Iaşi, 2005.
Cucoș, C., Psihopedagogie, Ed. Polirom, Iași, 2005
Voiculescu, Elisabeta, Pedagogie preșcolară, Ed. Aramis, București, 2003

CONDIȚIILE UNEI COMUNICĂRI **DIDACTICE REUȘITE**

Prof. Mercurean Ioana Otilia

Comunicarea educaţională sau didactică este cea care mijloceşte realizarea fenomenului educaţional în ansamblul său. Comunicarea didactică constituie baza procesului de predare –învăţarea cunoştinţelor în cadrul instituţionalizat al şcolii şi între parteneri cu roluri determinate profesori-elevi.

Ceea ce spunea L. Şoitu în ,,Condiţionarea psihologică a mesajului audio – vizual'' trebuie să ne dea de gândit fiecăruia: ,,nu tot ce intenţionăm reuşim să spunem, nu tot ce spunem se aude, nu tot ce se aude se şi înţelege, se înţelege şi ce nu spunem; iar ceea ce se înţelege nu depinde numai de noi ce devine".

Deci, dacă luăm în considerare că mesajul transmis este o competenţă din partea educatorului şi o performanţă din partea educatului, trebuie să căutăm acele mijloace pentru a deveni competenţi în ceea ce ţine de comunicare, astfel încât să obţinem comportamentul pe care noi ni-l dorim de la elevi.

Conform „Dicţionarului de pedagogie'' al lui Sorin Cristea „comunicarea pedagogică reprezintă un principiu axiomatic al activităţii de educaţie care presupune un mesaj educaţional, elaborat de subiect (profesor), capabil să provoace reacţia formativă a obiectului educaţiei, evaluabilă în termeni de conexiune inversă''.

Comunicarea pedagogică are caracter bilateral, care evidenţiază necesitatea instituirii unei corelaţii permanente între subiectul şi obiectul educaţiei. Caracterul bilateral, propriu unei comunicări prioritar formative este opus caracterului unilateral al comunicării preponderent informative, proiectată şi realizată doar la nivel de monolog.

Comunicarea, la rândul său, conţine prin ea însăşi potenţial educativ: transmitere de cunoştinţe, formarea gândirii şi facilitarea operaţiilor intelectuale, autoreglarea activităţii intelectuale, transmiterea codurilor caracteristice fiecărei ştiinţe, etc., între comunicare şi educaţie existând un raport de interdependenţă.

Comunicarea, atât cea didactică cât şi cea de la nivelul societăţii, rămâne o problemă deschisă pentru cercetare în privinţa posibilităţile de realizare a unei comunicări integrale , o comunicare în care pierderea de informaţii să fie minimă, obţînându-se o satisfacţie pentru ambii interlocultori, şi în care ceea ce se receptează să coincidă într-o măsură semnificativă cu input-ul de la capătul emitere.

Perioada preșcolară este perioada care se caracterizează prin cele mai profunde, și productive însușiri psihice ale individualității, este perioada unei intense receptivități, sensibilități și flexibilități psihice divergente. De aici necesitatea de a exersa și fructifică potențialul creativ al preșcolarului, de a-i formă și dezvoltă eul cognitiv, afectiv, socio-acțional în devenire. De mic copilul este atras de povești.

Aproape că nu există familie cu copii, care să nu aibă în biblioteca cărți de povești. De aceea, în organizarea și desfășurarea activităților de lectură ale educatoarei, trebuie respectate cerințele pedagogice ce decurg din particularitățile de vârstă ale preșcolarilor și specificul lecturilor că mijloc al comunicării.

Comunicarea didactică priveşte direct relaţia educator-educat şi de eficienţa ei depinde scopul final al educaţiei. În învăţământul preşcolar educatoare stabileşte relaţii la grupă formal şi informal Ţînând cont de vârsta copiilor care este critică pentru formarea unui cetăţean al societăţii,relaţiile educatoarei trebuie să fie optim pozitive .

Comunicarea se face în orice moment al zilei începând cu venirea la grădiniţă,dezbrăcatul,îmbrăcatul,masaşi plecarea. În procesul instructiv-educativ din grădiniţă vorbim mai puţîn despre dialog, dar mai mult despre conversaţie, utilizată în cadrul convorbirii. În grădiniţă,

dialogul întrebărilor şi răspunsurilor poate fi realizat sub formă de exerciţiu ludic, prin intermediul unor personaje, prin intermediul unor simulări.

Copiii sunt puşi astfel în situaţia ,,jocurilor de rol'', că mijloace de educare a limbajului spontan. Nu trebuie neglijată contribuţia convorbirilor la formarea deprinderilor de comunicare socială, la dialog respectuos între parteneri, la schimbul reciproc de mesaje. Condiţiile reuşitei în comunicarea didactică din perspectiva formatorului sunt :participare,prezenţă, atmosferă,starea lui de spirit..

Copilul comunică în permanenţă cu educatoarea şi invers,îmbogăţindu-şi vocabularul, devenind mai rafinat în exprimare şi în comunicare de aceea consider că educatoarea trebuie să lucreaze interdisciplinar de fiecare dată pentru realizarea acestui obiectiv - comunicare.

În creşterea călităţii actului educaţional o mare importanţă revine modului în care dascălul reuşeşte să comunice cu copii, modului cum acesta facilitează comunicarea între copii. Comunicarea didactică are rol hotărâtor în derularea şi eficientizarea actului educaţional. Constituie o premisă a reuşitei actelor pedagogice, dar şi o finalitate a acestora, deoarece, un obiectiv general al învăţământului îl constituie formarea şi dezvoltarea competenţei comunicative a preşcolarilor.

Bibliografie:

1. Bonchis, E.(2002), Învățarea școlară, Editura Universității Emsnuel, Oradea
2. Șchiopu, U., Verza, E.(1981), Psihologia vârstelor, EDP, București
3. Roșcă, A.(1976), Psihologie generală, EDP, București
4. Păun, E.(1982), Sociopedagogie școlară, EDP, București

BARIERE ÎN COMUNICAREA DIDACTICĂ LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

PLUTĂ ELENA-MĂDĂLINA
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT ,,LUMEA COPIILOR" TG JIU

În cadrul procesului de învăţământ, comunicarea mijloceşte realizarea fenomenului educaţional în ansamblul său; ea este definită ca relaţia prin care interlocutorii se pot înţelege şi se pot influenţa reciproc prin intermediul schimbului continuu de informaţii, divers codificate. În activitatea şcolară coexistă mai multe forme ale comunicării, care se completează reciproc. Aici nu folosim niciodată un sigur tip de comunicare şi nici măcar o singură formă de comunicare. Cunoaşterea şi stăpânirea tehnicilor de comunicare corespunzătoare diferitelor tipuri de comunicare este indispensabilă în viaţa profesională.

Pentru că noi, educatorii, lucrăm cu sufletul şi cu mintea copilului şi pentru că la vârsta aceasta copilul este extrem de sensibil afectiv, suntem imperios obligaţi să utilizăm cele mai diverse forme ale comunicării, toate având drept scop realizarea obiectivelor propuse într-o manieră fină şi elegantă, ţesând o adevărată dantelărie din corzile sufletului uman, făcându-l să vibreze şi să scoată la lumină ceea ce fiecare individ are mai valoros şi mai inedit.

Comunicarea didactică are câteva trăsături generale: se desfăşoară între cel puţin doi parteneri de tipul: educator – copil, copil – copil; este o comunicare cu conţinuturi purtătoare de instruire, mesajul este conceput, organizat şi structurat logic de către cadrul didactic pe baza unor obiective; are un efect de învăţare, urmăreşte influenţarea, modificarea şi stabilitatea comportamentelor individuale şi de grup; generează învăţare, educaţie şi dezvoltare în acelaşi timp, prin implicarea activă a copilului în actul comunicării; comunicarea se reglează şi se autoreglează cu ajutorul unei retroacţiuni: feed-back şi feed–forward.

Copilul învaţă să comunice în familie, în mediu social general, dar mai ales în cadrul activităţilor de instruire şi de educare organizate instituţional. În grădiniţă, educatorul trebuie să cultive şi să întărească statutul de interlocutor, de partener al copilului faţă de propria devenire şi să permită copilului să construiască progresiv imaginea pozitivă a sinelui, într-un climat favorabil şi adecvat exprimării proprii şi comunicării interpersonale reuşite. Aşadar, echilibrarea balanţei cognitivului cu afectivul şi motivaţionalul trebuie să fie o constantă a activităţii formatorului.

În procesul de formare la copiii preşcolari a capacităţii de comunicare, educatorul trebuie să facă dovada competenţei sale comunicative. Exprimarea sa trebuie să fie întotdeauna corectă, clară, stimulativă, încurajatoare şi să nu fie niciodată jignitoare, inhibitoare, supărătoare, iritantă, încărcată de reproşuri. Aria informaţiilor pe care le stăpâneşte în legătură cu procesul comunicării să fie cât mai cuprinzătoare.

După statutul interlocutorilor distingem: comunicare verticală şi comunicare orizontală.

Comunicarea verticală este cea care se realizează între educatoare şi copil. Acest tip de comunicare se poate îmbina cu comunicarea de tip orizontal, conducând adesea la rezultate mai bune în activitatea la grupă. În raport cu modalitatea de codificare a mesajului se pot diferenţia următoarele tipuri de comunicare: comunicare verbală, comunicare paraverbală (empatică) şi comunicare nonverbală. Comunicarea verbală are în centrul demersului său limbajul şi este codată logic, de natură să ofere anumite conţinuturi (cunoştinţe, noţiuni), semantică (dezvăluie înţelesuri, sensuri şi semnificaţii), toate exprimate cu ajutorul limbajului oral şi scris.

Comunicarea nonverbală, necodată logic, este constituită din stări afective, reacţii emoţionale, experienţe personale, atitudini, aprecieri etc, exprimate prin alte limbaje, neverbalizate cum sunt imaginile, gesturile, mimică, expresiile. O altă componentă a comunicării este paralimbajul. Paralimbajul include viteza cu care vorbim, ridicarea sau scăderea tonului, volumul, folosirea pauzelor, calitatea vorbirii.

O altă condiţie care stă la baza unei comunicări eficiente o constituie comunicarea pozitivă, ca rezultat al gândirii pozitive. Altfel spus, nu trebuie să avem o gândire exagerat de critică, de a penaliza necruţător orice greşeală şi de a trece cu vederea peste aspectele pozitive. Desigur aceasta nu înseamnă că trebuie să încurajăm performanţele mai slabe ale copiilor ci să demonstrăm că suntem totdeauna deschişi dialogului, chiar şi atunci când copilul greşeşte trebuie să comunicăm pozitiv găsind elementele demne de lăudat.

Adoptarea unor astfel de atitudini duce la scăderea eficienţei în comunicare şi uneori predispune apariţia conflictelor. Consecinţele negative pot să apară mai devreme sau mai târziu, însă pentru a putea fi preîntâmpinate este bine să acordăm o atenţie deosebită comunicării atât în instituţiile şcolare cât şi în mediul familial.

BIBLIOGRAFIE

1. Sălăvăstru, D**.,** Comunicare şi dezvoltare personală", Universitatea “Ion Creangă", Chişinău, (2002)
2. Sălăvăstru, D., Psihologia educaţiei, editura Polirom, Iaşi, (2004)
3. Săucan, D.Şt., Comunicarea didactică, Ed. AŢOS, Bucureşti, (2002)

Importanţa comunicării în învăţământul preşcolar

Prof. înv. preşcolar Popescu Antonela-Magdalena
Grădinița cu Program Prelungit "Mihai Eminescu", Târgu Jiu

A comunica cu ceilalţi, nu înseamnă doar a emite o informaţie ci şi a o prelucra, iar a comunica eficient, presupune: să convingem şi să obţinem adeziunea auditoriului; să dezvoltăm gândirea, personalitatea receptorilor; să sesizăm şi să conştientizăm reacţiile, atitudinile şi modificările comportamentale ale celor cu care ne aflam in relatie de comunicare.

„Profesorul este bun dacă are relaţii corecte cu elevii, părinţii, foştii elevi, colegii săi, alte persoane influente (…); îi respectă pe toţi elevii; are atitudine pozitivă faţă de toţi; acceptă erorile fără să ridiculizeze; îşi personalizează intervenţiile; este exigent şi drept; este exigent cu el; este competent şi interesant; reformulează, felicită şi încurajează; este creativ şi inventiv; stie să facă glume de actualitate; este informat; are stagii de cercetare şi producţie în ţară şi în străinătate (practică în alte domenii), are cărţi, expoziţii (...) vede spectacole, citeşte(…); caută probleme; spune când ştie, şi când nu, când îi este teamă, când este sau a fost complexat; degajă energie şi o comunică bucuros altora; creează un climat foarte bun; nu este străin de alte discipline şi le respectă; lasă timp pentru formulări, dar impune ritm alert de lucru; este mândru, demn, dar cultivă şi respectă aceste calităţi şi la alţii".- Laurenţiu Şoitu

Comunicarea didactică priveşte direct relaţia educator-educat şi de eficienţa ei depinde scopul final al educaţiei. În învăţământul preşcolar educatoare stabileşte relaţii la grupă formal şi informal Ţinând cont de vârsta copiilor care este critică pentru formarea unui cetăţean al societăţii,relaţiile educatoarei trebuie să fie optim pozitive .Comunicarea se face în orice moment al zilei începând cu venirea la grădiniţă, dezbrăcatul, îmbrăcatul, masa şi plecarea.

II.MODALITATI DE REALIZARE A COMUNICARII IN GRADINITA

Întreg procesul şcolar înseamnă limbaj, comunicare, noţiuni. Pe lângă metodele care contribuie în mod expres la dezvoltarea limbajului, toate celelalte contribuie la îmbogăţirea vocabularului, la dezvoltarea capacităţii de comunicare.

Anumite activităţi sunt folosite pentru *dezvoltarea vorbirii* şi îmbogăţirea limbajului: activităţile pe bază de ilustraţii, jocurile didactice, convorbirile memorizante, povestirile create de copii. De asemenea sunt anumite jocuri didactice care contribuie la dezvoltarea vorbirii: ,,Şti să spui la fel ca mine?", ,,Ce este şi cum este?", ,,Bate vântul", ,,Povesteşte cum ţi-ai petrecut vacanţa", ,,Ce a uitat pictorul să deseneze?".

În procesul instructiv-educativ din grădiniţă vorbim mai puţin despre dialog, dar mai mult despre conversaţie, utilizată în cadrul convorbirii. În grădiniţă, dialogul întrebărilor şi răspunsurilor poate fi realizat sub formă de exerciţiu ludic, prin intermediul unor personaje, prin intermediul unor simulări. Copiii sunt puşi astfel în situaţia ,,jocurilor de rol'', ca mijloace de educare a limbajului spontan. Nu trebuie neglijată contribuţia convorbirilor la formarea deprinderilor de comunicare socială, la dialog

respectuos între parteneri, la schimbul reciproc de mesaje. Jocurile de rol sunt jocuri de simulare în care copiii devin actori ai vieţii sociale, sunt jocuri ale replicilor după un scenariu propus, dar cu efecte lingvistice evidente din punct de vedere al dialogului între „micii actori''.

De mic, copilul este atras de imagini. La grădiniţă , copilul preşcolar întâlneşte diferite tipuri de imagini prezentate sub formă de jetoane, tablouri, desene realizate de copii şi adulţi, albume, diafilme. Fondul de reprezentări format în urma activităţilor de observare şi lecturi după imagini trebuie valorificat. După prezentarea materialului vizual în activităţile dirijate urmează o muncă de prelucrare, sistematizare, consolidare a cunoştinţelor receptate. Prin dialog euristic, educatoarea cunoaşte nivelul la care copiii au receptat conţinutul imaginilor utilizate.

Copilul comunică în permanenţă cu educatoarea şi invers, îmbogăţindu-şi vocabularul, devenind mai rafinat în exprimare şi în comunicare de aceea consider ca educatoarea trebuie sa lucreaze interdisciplinar de fiecare dată pentru realizarea acestui obiectiv - comunicare.

Importante in realizarea sarcinilor şi a obiectivelor învăţământului preşcolar sunt calitaţile şi competenţele educatoarei. Prin tot ce întreprinde , prin personalitatea sa , educatoarea reperzintă un model pentru copil , un sprijin pentru familie , un factor de cultură îi comunitate .Pentru a-şi îndeplini rolul cât mai potrivit partenerilor de dialog , educatoarea trebuie să comunice.

O adevărată educatoare trebuie să -aibă o vorbire expresivă,gestică potrivită situaţiei respective,capacitatea de demonstra logic şi să folosească un vocabular accesibil copiilor,să aibă capacitatea de a antrena copiii într-un dialog ori de câte ori este nevoie.

Educatoarea trebuie să aibă o atitudine pozitivă faţă de întreaga grupă,să accepte greşelile, fără a-i ironiza pe copii,să fie creativă,să fie corectă,să-i felicite pe copii ,să-i încurajeze şi să-i recompenseze aşa încât să realizeze o bună cooperare în comunicare.

În creşterea calităţii actului educaţional o mare importanţă revine modului în care dascălul reuşeşte să comunice cu copii, modului cum acesta facilitează comunicarea între copii.

Comunicarea didactică are rol hotărâtor în derularea şi eficientizarea actului educaţional. Constituie o premisă a reuşitei actelor pedagogice, dar şi o finalitate a acestora, deoarece, un obiectiv general al învăţământului îl constituie formarea şi dezvoltarea competenţei comunicative a preşcolarilor.

OMUL ÎN UNIVERSUL C0MPLEX AL COMUNICĂRII

Profesor Popescu Dorina

Comunicarea este cea care permite dezvoltarea şi convieţuirea speciei umane , care relaţionează prin intermediul limbajului . Prin comunicare , individul se umanizează ,îşi transforma şi îşi dezvoltă personalitatea, deoarece ea este cea care asigura transmiterea experienţei sociale. Comunicarea permite influenţarea educativ – formativa a individului , în lipsa comunicării, individul rămâne la nivelul dezvoltării biologice , rămâne izolat , inapt pentru interacţiune socială, privat de capacitatea de integrare în colectivitate.

Definirea conceptului de ,, comunicare " implica o serie de dificultăţi din cauza diverselor modalităţi de abordare a acestuia . De exemplu, C. Hovland, I. Janis şi H. Kelley definesc comunicarea astfel: ,, un proces prin care un individ (comunicatorul) transmite stimuli (de obicei verbali) cu scopul de a schimba comportarea altor indivizi (auditoriul) ".

Definiţia oferită de Denis McQuail:,,comunicarea este transmiterea informaţiilor , ideilor şi atitudinilor sau emoţiilor de la un grup la altul, în mod esenţial prin intermediul simbolurilor" .

Comunicarea presupune elemente verbale , paraverbale şi nonverbale.Pentru o comunicare eficienţa este bine că aceste elemente să fie utilizate pentru a realiza două lucruri :trimiterea unor mesaje clare şi receptarea şi înţelegerea mesajelor. Comunicarea poate fi definită ca fiind relaţia bazată pe co-impartasirea unei informaţii .Dacă informaţia – indiferent de natură şi de forma în care este transmisă (cuvânt , privire , gest , miros , îmbrăcăminte, ton, etc.)- este premisa absolut necesară pentru comunicare, ea nu este suficientă .A comunica înseamnă ,, a fi împreună cu" , a împărtăşi şi a te împărtăşi , a fi în comuniune de gând, de simţire, de acţiune.

A comunica înseamnă cu mult mai mult decât a stăpâni cuvântul ; putem vorbi fără să comunicăm şi să,,împărtăşim " celorlalţi fără a rosti nici un cuvânt.

Comunicarea este o componentă esenţială a vieţii noastre , având un rol central în relaţiile interpersonale în mediul de lucru , în educaţie şi în toate aspectele societăţii . Abilităţile de comunicare eficienta , precum şi ascultarea activa , empatia şi capacitatea de transmitere a mesajelor clare şi concise , sunt esenţiale pentru a construi relaţii sănătoase şi pentru a evita neînţelegerile sau conflictele în interacţiunile noastre .

IMPORTANTA COMUNICĂRII ÎN ACTIVITĂŢILE INSTRUCTIV- EDUCATIVE

PROF.INV.PRESC.Raduca Magdalena
Gradinita cu P.N.Novaci,Gorj

Procesul de învăţământ studiat din perspectiva informării este în primul rând, purtătorul unui mesaj constituind în mod particular, special o manieră aparte de comunicare interumană.

Comunicarea a fost definită ca „ o comunicare a elementelor cognitive, afective cu scopul de a transmite informaţia, a inspira o credinţă, a induce o emoţie sau de a scoate la iveală un comportament printr-un proces alternant de interacţiune între scris, vizual, non-verbal, vocal, auditiv, simbolic şi comportamental". Caracteristicile comunicării verbale sunt determinate de faptul că are ca principal instrument de realizare a limbajului şi ca modalităţi de „expunere" : comunicarea verbală simplă, convingerea, sugestia.

Comunicarea non-verbală este o permanenţă a relaţiilor educaţionale, transmiţând sensuri revelatoare. Acest tip de comunicare nu este lipsită de funcţii foarte importante. Prima funcţie a comunicării non-verbale este cea de întărire a mesajului verbal. Este o funcţie foarte importantă pentru a fi realizată o comunicare optimă. O altă funcţie este înlocuirea exprimării verbale cu o stare de spirit, iar a treia funcţie este cea de subliniere a unor părţi din mesaj, folosind gestica şi mimica.

Există mai multe modele de comunicări: procesual, interactiv, sistemic şi comportamental. Relaţiile interpersonale din clasă sunt indestructibil legate de procesele de comunicare.

O anumită funcţie care exercită o multitudine de implicaţii asupra comunicării educaţionale în grup, este funcţia metalingvistică. Conţinutul funcţiei la nivelul celor doi agenţi ai comunicării, se prezintă astfel:

- pentru emiţător – în procesul comunicaţional suntem siliţi să facem unele precizări care evidenţiază preocuparea emiţătorului de a se face înţeles, de a preciza contextul care însoţeşte informaţia şi în care aceasta este valabilă;

- pentru receptor – când nu înţelege ce i se transmite cere lămuriri sub formă de întrebări.

Comunicarea didactică este posibilă când există un repertoriu comun elev – profesor. În procesul de învăţământ întâlnim o comunicare interumană complexă care cuprinde pe lângă mesajul codificat şi codificabil şi mesajul necodificat, în mod explicit, realizat prin mijlocirea unor limbaje neverbale şi neconceptuale, dar cu semnificaţie şi eficienţă pedagogică şi comunicaţională de necontestat. Indiferent dacă sunt semantice sau ectosemantice, actele şi elementele componente ale oricărei acţiuni educaţionale sunt purtătoare de mesaj pedagogic.

În comunicarea verbală, un rol primordial îl are tonalitatea, volumul şi ritmul cu care sunt transmise anumite informaţii. Tonalitatea trebuie să se încadreze în limitele înţelegerii mesajului, să nu fie prea joasă deoarece există riscul neînţelegerii mesajului, apariţia plictisului, dar nici prea ridicată.

Volumul de informaţie transmis prin comunicare trebuie să respecte particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor, iar ritmul trebuie să fie unul în concordanţă cu mesajul transmis, să nu fie prea rapid pentru a nu îngreuna înţelegerea mesajului verbal.

Dacă toate cele trei cerinţe ale comunicării verbale sunt îndeplinite, procesul de predare-învăţare-evaluare va fi unul cu rezultate bune şi foarte bune.

În teoria şi practica instruirii se simte tot mai mult nevoia de a aprofunda ştiinţific problematica comunicării educaţionale, de a include competenţa comunicativă a profesorului în rândul competenţelor psihopedagogice care i se solicită acestuia şi de a considera competenţa de comunicare a elevilor un obiectiv major al acţiunilor educaţionale.

Vehicularea mesajului pedagogic reprezintă un proces bilateral, realizat între profesor şi elev, odată cu dezvăluirea modalităţilor de asigurare a legăturii permanente şi substanţiale între cei doi factori ai cuplului educaţional şi cu stabilirea finalităţilor care constituie veriga de start a întregului demers educaţional.

BIBLIOGRAFIE: - Ionescu Miron, - *Instrucţie şi educaţie*, Arad, Editura „Vasile Goldiş" University Press, 2005;

- Cucoş Constantin – *Pedagogie*, Bucureşti, Editura „Polirom", 2002.

Educație de succes prin comunicare

Bucălae Raluca, profesor pentru învățământul preșcolar

Așa cum bine știm, termenul „comunicare” dispune de o paletă largă de utilizare, fiind necesară în toate domeniile științei.

În domeniul educațional, comunicarea are un nivel intens, e parcursul desfășurării activităților instructiv-educative educatoarea și preșcolarii interacționând în permanență; ei își transmit unii altora mesaje verbale, nonverbale sau paraverbale pentru a ajunge la scopul educațional și pentru a dezvolta competențele prevazute de curriculumul pentru educația timpurie.

Pentru a atinge obiectivele educaționale propuse și a eficientiza comunicarea didactică, educatoarea trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

- Să ceară feedback permanent copiilor pentru a cunoaște dacă mesajele transmise au fot recepționate corect si dacă informațiile transmise au fost înțelese;
- Să vorbească clar, corect, suficient de rar pentru ca mesajul să nu fie distorsionat;
- Să fie răbdătoare și atentă la mesajele primite din partea copiilor pentru a putea interveni în cazul în care mesajul transmis de ea nu a fost bine recepționat.

O altă componentă importantă a reușitei unei comunicări eficiente și a atingerii scopului educațional este reprezentată de colaborarea cu familia. Nu putem instrui preșcolarul în mod corespunzător dacă nu este bine observat, studiat, dacă nu îi cunoaștem personalitatea, dacă nu încercăm să îl înțelegem. Toate aceste lucruri sunt posibile numai prin intermediul comunicării. În comunicarea educațională, transparența mesajelor și corectitudinea acestora este foarte importantă. Este vital ca schimbul de informații să fie sincer, real, autentic pentru a înțelege nevoile de cunoaștere ale preșcolarului și pentru a-l călăuzi pe acesta spre o dezvoltare armonioasă.

Un alt aspect de care trebuie ținut cont și pe care trebuie să îl recunoaștem este acela că, de cele mai multe ori, comportamentul de la grădiniță al copilului este puternic unfluențat de ceea ce se întâmplă în mediul familial. De aceea, dacă părinții nu formează o echipă cu educatoarele, consilierii școlari, profesorii logopezi în ceea ce privește educația copiilor, rezultatul nu va fi cel așteptat.

Pentru o educație de succes este imperios necesar ca părinții și educatoarele să își unească forțele și să formeze parteneriate de lucru, care să fie bine definite, prin intermediul cărora să își dea seama care sunt cuvintele care demoralizează sau cele care încurajează, să facă diferența dintre cuvintele care incintă la confruntare și cele care invită la cooperare, dintre expresiile care îngrădesc creativitatea și cele care conferă libertate și încredere în sine.

Închei acest articol prin a-l cita pe Haim Ginott care spunea că „felul în care vorbesc părinții și profesorii îi arată copilului părerea lor despre el. Afirmațiile lor influențează încrederea și prețuirea pe care acesta o acordă propriei persoane. Într-o mare măsură, limbajul celor mari determină destinul acelui copil.”

Rolul comunicării în procesul de învățare

Prof. înv.primar Răscol Elena

Școala Gimnazială Negreni

Ce este comunicarea? Din punct de vedere cronologic, comunicarea este primul şi cel mai important instrument spiritual al omului în procesul socializării sale. Capacitatea de a comunica reprezintă o premisă a procesului de construire a relaţiilor interpersonale şi de incluziune socială. Comunicarea este singurul mod de a învăţa despre lumea exterioară şi despre cine suntem.

Educației îi revine misiunea de a selecta, prelucra, transmite și evalua informațiile după criteriile flexibilității, continuității și coerenței. Orice act de comunicare înseamnă educație și orice educație este un act de comunicare.

Comunicarea didactică reprezintă astfel o formă particulară de comunicare, specifică procesului didactic. Comunicarea pedagogică este cea care mijlocește fenomenul educațional în ansamblul său, indiferent de conținuturile, nivelurile, formele sau partenerii implicați, se află la baza procesului de predare-învățare a cunoștințelor în cadrul instituționalizat al școlii și între parteneri cu roluri determinate: profesor, elevi. În comunicarea didactică trebuie să fim concișI, preciși și expresivi, în același timp, pentru a facilita transferul, dar și înțelegerea mesajului transmis. Toate informațiile pe care le transmitem trebuie adaptate scopului și obiectivelor didactice, precum și nivelului intelectual al cursanților.

La nivelul comunicării didactice interferează mai multe tipuri de comunicare: comunicare orală (dominantă) și comunicare scrisă, comunicare verbală, paraverbală și nonverbală; comunicare reverențială (prin care se transmit cunoștințe teoretice) și comunicare atitudinală (se transmit sisteme de valori, criterii de apreciere a valorilor). Cele trei tipuri de comunicare (verbală, nonverbală și paraverbală) pot aduce succesul unei relații didactice. Blocarea comunicării prin relații reci, conduce la scăderea randamentului comunicării și, implicit, al celui școlar. Când ceea ce spunem nu este în concordanță cu ceea ce facem, elevul va crede ceea ce vede, adică semnalele nonverbale ale corpului nostru. Contactul vizual este deosebit de important. Este esențial să privim elevul în timp ce acesta comunică cu noi. Astfel, va vedea că-l ascultăm. Profesorul trebuie să știe să asculte. Elevul conștientizează dacă partenerul lui de comunicare doar pare că-l ascultă și atunci refuză să mai comunice. În relația de comunicare, profesorul trebuie să creeze o situație favorabilă exprimării elevului care să nu se simtă judecat sau manipulat prin întrebări. A ști să asculți este o știință și o artă. Din ce în ce mai mult observăm în relațiile cu ceilalți că foarte putini oameni știu să asculte. Chiar dacă dau această impresie, tot limbajul trupului lor atestă că de fapt informația nu ajunge la ei. Absența comunicării rezultă și din absența ascultării reale a interlocutorului

O problemă în comunicarea didactică constituie și formularea întrebărilor și acceptarea răspunsurilor. Profesorul, conform lui G. Leroy, poate formula întrebări limitate sau închise și întrebări cuprinzătoare sau deschise. Putem afirma că întrebările limitate adresate de către profesor în serie formează un lanț care încătușează gândirea elevului, stimulează doar să facă progrese în obținerea unor cunoștințe după o schema prestabilită iar întrebările deschise pot ajuta elevul să formeze deprinderile unei gândiri critice. De aceea, a comunica eficient și expresiv cu ceilalți și cu sine presupune: să informezi inteligibil și să facilitezi înțelegerea mesajului transmis; să dezvolți gândirea, afectivitatea, motivația, voința și personalitatea elevilor; să sesizezi și să conștientizezi reacțiile, atitudinile și manifestările comportamentale ale celor cu care comunici; să convingi pe cei cu care comunici.

Cerințele de comunicare ale școlii sunt într-o continuă creștere, motiv pentru care ea își multiplică formele și își sporește exigențele față de actul comunicării. O astfel de evoluție obligă cadrul didactic să devină un bun profesionist al comunicării didactice, atât în planul stăpânirii tehnicii comunicării, cât și în cel al rezonării receptorului, în cel al influențării formării personalității acestuia sub multiple aspecte, competența comunicativă căpătând, în felul acesta, o valoare integrativă a aptitudinii sale pedagogice. Profesorul trebuie să-și armonizeze acțiunea la nivelul experienței lingvistice a elevilor cu care lucrează. Mesajul didactic trebuie să fie structurat, prelucrat si prezentat în concordanță cu posibilitățile de receptare ale elevilor. Este o problemă care ține de capacitatea educatorului de a-și adapta comunicarea la nivelul maturității intelectuale a elevului. Nu întotdeauna comunicarea didactică se realizează așa cum ne-am propus deoarece pe parcursul comunicării

pot apărea si blocaje. Blocajele de comunicare pot interveni atunci când cadrul didactic are o exprimare neclară, vorbește prea încet sau prea repede , nu creează motivații, elevii nu au cunostințele necesare pentru a înțelege comunicarea sau nu sunt bine fixate, influențând negativ cunoștințele noi. Limbajul înseamnă comunicare, dar nu se comunică nimic dacă vorbirea e lipsită de sens.

Ceea ce trebuie subliniat în cadrul procesului de comunicare în şcoală şi devine esenţial în structurarea unei comunicări, constă în faptul că scopul comunicării îl constituie transmiterea şi recepţia de semnificaţii, în vederea obţinerii unor efecte pragmatice. Comunicarea este un proces tranzacţional de predare-primire de informaţii, gânduri, sentimente. Prin intermediul comunicării se urmăreşte atingerea unor serii de obiective: să fim receptaţi, înţeleşi, să provocăm o schimbare de comportament sau atitudini.

Cadrul didactic trebuie să devină în raport cu copilul, un partener de dialog. Copilul trebuie stimulat să participe activ, să i se sporească independenţa şi posibilităţile de iniţativă. În cadrul tuturor activităţilor şcolare, copiilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a pune întrebări manifestându-şi astfel curiozitatea, nedumerirea, interesul, urmând să fie conduşi, în măsura posibilităţilor să descopere singuri răspunsuri. Relaţiile cadru didactic- elev trebuie să fie un amestec de libertate şi impunere. Activităţile didactice organizate cu elevii urmăresc să formeze şi să dezvolte capacitatea de comunicare corectă, logică şi civilizată în aspect oral şi scris. Fără comunicare și colaborare, elevul se pierde în neant, iar contextul actual este prielnic acestui lucru. Prin urmare, profesorului îi revine sarcina de a-l face pe elev să conștientizeze rolul educației în viața sa, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung.

Raporturile dintre profesor şi elev nu prezintă numai o latură comportamentală. Factorul afectiv are o importanţă deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea de bună dispoziţie în clasă reprezintă o condiţie necesară succesului scolar. Fiecare lecţie trebuie să se desfăşoare într-un climat afectiv pozitiv, de încurajare a fiecărui şcolar. Profesorul are datoria să-l înveţe pe copil să gândească, să comunice corect gândurile şi sentimentele, să-l ajute să-şi dezvolte personalitatea.

Rolul comunicării în învăţare constă nu doar în lărgirea orizontului uman ci şi în înlesnirea dezvoltării aptitudinilor de învăţare, care au un caracter obiectual. De asemenea, reprezintă şi condiţia necesară formării intelectului uman în general, mai ales în domeniul proceselor de atenţie, percepţie, memorie şi de gândire. Comunicarea reprezintă o condiţie obligatorie şi absolut necesară pentru formarea unor calităţi atât simple, cât și complexe, care construiesc o fiinţă capabilă să trăiască printre oameni. Astfel, comunicarea este importantă în orice activitate concretă şi contribuie la formarea caracteristicilor tipice fiinţei umane..

Bibliografie:

1. C. Cerghid, Sisteme de instruire alternative si complementare, București, Editura Arămise,
2. D. Mihai, Fundamentele comunicării interpersonale, București, Editura All, 20042002;
3. I. O. Pânișoară. Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională (ediția a IV-a revăzută și adăugită), Iași, Editura Polirom, 2015;

COMUNICAREA DIDACTICĂ OPTIMĂ

PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR : RAUT ANA MIRELA

ȘCOALA GIMNZIALĂ PADEȘ/ GRĂDINIȚA CĂLUGĂRENI

În comunicarea didactică intervin, determinând-o sau numai influențând-o, factori multipli care pot fi grupați în următoarele categorii: caracteristicile profesorului, caracteristicile elevului sau clasei, caracteristicile canalului de transmitere și ale contextului în care se desfășoară actul comunicativ.

Din perspectiva cadrului didactic contează stilul didactic, strategiile de instruire abordate, competențele de exprimare clară, precisă, argumentată, accesibilă, implicarea profesională, formele de motivare utilizate, tipuri de relații pedagogice (de conducere, afective).

Deosebit de importante sunt și caracteristicile elevului: acuitatea senzorială (vizuală și auditivă), nivelul dezvoltării intelectuale, experiența cognitivă și lingvistică, motivația învățării, nivelul competențelor de comunicare, gradul de cultură, ritmul de lucru, atitudinile cognitive și sociale, trăirile emoționale, individuale și de grup (anterioare și simultane actului de comunicare).

Comunicarea poate să întrețină relații de tipuri diferite: unidirecționale, bidirecționale și multidirecționale. Accentul tinde să se pună pe dezvoltarea comunicării multidirecționale, ce favorizează interacțiunea, interactivitatea, confruntarea diverselor cunoștințe. Este recunoscut faptul că relațiile dintre cadrele didactice și elevi sunt multiple, iar modul de manifestare comportamentală e resimțit de ceilalți în maniere diferite generând două tipuri de sentimente: de respingere sau de acceptare. Acest lucru este influențat de individ,dar și de obstacole apărute în calea comunicării.

De multe ori, atunci când dorim să modificăm comportamentul unui elev, încercăm să modificăm mediul sau să intervenim asupra propriului mod de manifestare. Nu reușim însă întotdeauna „să-i ascultăm pe elevi” cu tact, răbdare și atenție, lucru ce duce la instalarea unor obstacole în calea comunicării. Spre exemplu, în cazul unui elev care se plânge că întâmpină dificultăți în efectuarea unei teme, cadrul didactic poate riposta pe un ton:

- de avertizare: „Dacă vrei note mari, muncește!”;
- de comandă: „Lucrează și nu te mai plânge atât!”;
- de ridiculizare: „Vai de mine … chiarașa?”

Astfel de mesaje sunt depreciative pentru elevi și neagă importanța sentimentelor trăite de aceștia , tocmai din acest motiv, pentru că știm cu toții că educația cere nu numai pricepere, ci și afectivitate din partea educatorului, ar trebui să-i răspundem elevului într-o manieră de acceptare și stimulare a copilului cu disponibilitate pentru cooperare și comunicare.

Se impune să încurajăm copilul verbal și prin gesturi, ascultându-l activ ori să ascultăm mesajul acestuia în tăcere, incitându-l să-și destăinuie propriile trăiri. Este necesar ca noi, cei de la catedră, să reflectăm mai mult asupra forței modelatoare a limbajului. Cuvântul poate fi unealtă prețioasă sau mijloc periculos, deoarece poate influența pozitiv sau negativ interlocutorul. Se știe deja, că limbajul celui de la catedră, gesturile sau mimica acestuia sunt copiate de elevi, de aceea trebuie să acordăm o atenție deosebită comunicării. Atitudinea cadrului didactic în fața elevilor și a părinților poate declanșa sau atenua conflictele care apar între elevi, între elevi și părinți ori între părinți și profesor.

Referitor la optimizarea comunicării trebuie să recunoaștem că, nu de puține ori, profesorul trăiește cu impresia că vorbele sau mesajele sale ajung la destinație așa cum gândește el, că sunt receptate de elevi păstrând aceleași înțelesuri, aceleași semnificații cu ale sale. Din păcate, lucrurile nu decurg întotdeauna așa, mesajele receptate au tendința de a se îndepărta mai mult sau mai puțin de sensurile emise sau originale, uneori să fie chiar diferite. Numai că actul comunicării didactice poate fi protejat de posibile variații și deviații, distanțări sau deteriorări nedorite prin intervenția feed-back-ului.

În reglarea propriei comunicări, cadrul didactic trebuie să țină seama de mimica elevilor, de gesturile, expresiile și mișcările lor, reacții care devin simptomatice pentru ceea ce simt, înțeleg, acceptă, doresc aceștia. El poate sesiza direct și abil, din mers, „starea de spirit” a elevilor și astfel să valorifice la maximum comportamentul acestora în beneficiul optimizării comunicării.

Pornind de aici, cadrul didactic poate să-și restructureze sau să amelioreze demersul didactic de moment și nu în ultimul rând să-și regleze viteza și ritmul propriei vorbiri.

Actul comunicării devine eficient atunci când favorizează o implicare activă din partea elevului, o angajare cu toate forțele sale intelectuale și afective în procesul receptării. Astfel, receptarea depășește simpla percepere a unor conținuturi audiate. A produce interlocutori activi, a-i determina pe elevi să urmărească cu interes și să manifeste o atitudine activă în cursul ascultării constituie un indicator al competențelor pedagogice a cadrului didactic.

BIBLIOGRAFIE

ALBU, G., (2008), Comunicarea interpersonală, Editura Universitaria Științele Educației, București

BĂSU, M., (2016), Bariere în comunicarea didactică și soluții de îndepărtare a acestora, Conferința Națională de Învățământ Virtual, ediția a XIV-a, Universitatea din București și Universitatea din Craiova

CRISTEA, S., (1998), Dicţionar de termeni pedagogici, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

CUCOŞ, C., (2002), Pedagogie, Editura Polirom, Iași

STANCIU, Șt., IONESCU, M., LEOVARIDIS, C., STĂNESCU, D. (2003) - Managementul resurselor umane, Edit. Comunicare.ro

COMUNICAREA EDUCAŢIONALĂ

Prof. Înv. Preşcolar:Bitică Florentina Liliana
Grădinița cu P.P. ”Voiniceii”, Craiova

Clasa este un grup educaţional care funcţionează şi este organizat în vederea realizării şi desfăşurării procesului instructiv-educativ. De aceea, având scopuri de ordin formativ, interacţiunea membrilor se realizează distinct la două niveluri:

a.interacţiunea profesor – elev;

b.interacţiunea ele – elev.

Între acestea se face o deosebire de sens, dar şi de mijloacele prin care se realizează, fiecare având o serie de caracteristici în planul funcţional concret.

Interacţiunea are un caracter determinat şi prestabilit în funcţie de statutele şi de rolurile diferite pe care le au cei doi parteneri ce intră în această relaţie.

În privinţa componenţei grupurilor educaţionale, există următoarea ambiguitate: în unele studii sunt incluşi în grupul clasă ambii termeni ai relaţiei profesor – elev(utilizându-se termenul de „grup total”), în timp ce în alte studii grupul clasă este redus doar la raporturile elev – elev (utilizându-se termenul de „grup de egali”).

Există situaţii în care profesorul, fie că se exclude singur din grupul total prin atitudinea şi comportamentul său, fie se apropie prea mult de elevi, integrându-se în grupul educaţional încât devine aproape un egal de-al lor.

Relaţia profesor – elev poate fi privită din mai multe puncte de vedere[1]:

a.strict didactică (în procesul de predare-ascultare);

b.metodico-pedagogică (alegerea, organizarea şi ierarhizarea procedeelor de predare);

c.psihologică (cei doi parteneri sunt priviţi ca nişte ansambluri de stări, procese şi însuşiri psihice proprii fiecăruia).

Un rol foarte important în relaţia profesor – elev îl are crearea condiţiilor optime ca această relaţie să se transforme într-un dialog autentic, care presupune:

a.cooperarea, care se manifestă prin schimbul de mesaje informaţionale şi prin convergenţa activităţilor desfăşurate de fiecare dintre cei doi;

b.lărgirea sferelor atributelor pe care le impun, faţă de statutul profesorului şi al elevului, condiţiile psihopedagogice ale învăţării (profesorul devine din emiţător de mesaje, organizator al activităţii de învăţare, iar elevul dobândeşte o mai mare independenţă în activitatea de învăţare prin existenţa unei atitudini active, a unei motivaţii superioare şi prin colaborarea cu profesorul şi colegii).

Raportul profesor – elev permite constituirea unor roluri active, dinamice, deoarece profesorul se raportează în primul rând la elevi. Astfel, J. Withal (1949) distingea 7 roluri ale profesorului în raport cu elevii: *îi ajută şi îi sprijină, îi confirmă, le pune probleme, se arată indiferent, îi îndrumă, îi dezaprobă, îi încurajează* să se ajute singur. Prin comportamentul său, profesorul poate confirma sau infirma aşteptările celorlalţi faţă de el, confirmarea ducând la o echilibrare a rolurilor, iar infirmarea generând un conflict de rol.

Comunicarea profesor – elev este foarte importantă din punct de vedere psihosocial, având o puternică încărcătură afectivă ce facilitează apariţia acelui climat psihosocial care poate amplifica sau diminua colaborarea dintre cei doi parteneri. Prin umanizarea şi personalizarea interacţiunii educaţionale, profesorul „devine acea persoană care creează condiţiile ca elevul să se comporte într-un anumit fel, să-şi pună probleme şi sarcini de cunoaştere, stimulează şi întreţine activismul investigator al elevului”[2]

Conceptul de comunicare

Procesul de interinfluenţare a atitudinilor persoanelor care interacţionează nu este imediat, ci implică un mecanism mediator: comunicarea. Diferite tipuri de efecte interpersonale de ordin perceptiv, simpatetic şi funcţional, sunt vehiculate prin comunicare, care reprezintă forma principală de manifestare a interacţiunii psihosociale.

Comunicarea joacă un rol esenţial în cadrul vieţii sociale, deoarece reprezintă una din formele fundamentale ale interacţiunii omului cu cei din jur. Aceasta, reprezentând una din trebuinţele spirituale esenţiale ale oamenilor este indispensabilă desfăşurării eficiente a oricărei acţiuni, fără ea viaţa socială fiind fadă, lipsită de sens, practic imposibilă.

În privinţa definirii noţiunii de comunicare, unii autori lărgesc foarte mult sfera noţiunii, înţelegând prin comunicare orice schimb ce are loc între două sau mai multe persoane sau grupuri, iar alţi autori îngustează nepermis de mult sfera comunicării, excluzând formele de comunicare bazate pe mijloace nonverbale.

Deşi există unele controverse se admite că prin comunicare se înţelege transmiterea unui mesaj de la emiţător la receptor printr-un canal, ea fiind posibilă sau reală între doi sau mai mulţi indivizi, între care se produce un schimb de substanţe, de energie sau de semnificaţii.

Comunicarea educaţională

Pentru a-şi transmite mesajul, emiţătorul foloseşte un ansamblu de semne cu semnificaţii verbale sau nonverbale, numit cod, pe care receptorul îl identifică cu semnele din repertoriul său. Atât emiţătorul, cât şi receptorul posedă repertorii de semne mai mult sau mai puţin comune, comunicarea sprijinindu-se, în esenţă, pe partea comună a celor două.

Comunicarea poate fi:

a.lateralizată, când receptorul nu devine nici un moment emiţător;

b.nelateralizată, când există feed-back, care produce o temporare de roluri, receptorul devenind şi emiţător, ceea ce are ca efect interacţiunea şi dialogul celor implicaţi.

Comunicarea din clasă depăşeşte stadiul de comunicare interpersonală şi se transformă într-o comunicare de grup atunci când profesorul transmite mesaje elevilor, prin care urmăreşte obţinerea unor modificări la fiecare dintre ei.

În grupurile şcolare, comunicarea este modalitatea esenţială de existenţă a acestora, o clasă fiind înainte de toate, un mediu de comunicare. Întrucât procesul instructiv-educativ presupune transmiterea de cunoştinţe, de mesaje, predominantă este comunicarea instrumentală, care se realizează prin diferite modalităţi şi conduite de comunicare (prelegeri, întrebări, răspunsuri). La nivel şcolar „comunicarea reprezintă o necesitate nu numai pentru fiecare profesor, ci şi pentru elevi, întrucât aceştia trebuie să se ajute reciproc, să coopereze, să răspundă la lecţii, fie în procesul de verificare a cunoştinţelor, fie în cel de predare".

La nivelul clasei, comunicarea poate fi verticală (profesor-elevi) sau orizontală (elevi-elevi), între ele existând suprapuneri şi interferenţe care pot avea efecte pozitive sau negative în funcţie de poziţia profesorului în grup şi de atitudinea sa faţă de nivelul orizontal al comunicării. Datorită caracteristicilor psihosociale, educatorul şi educatul se raportează parţial diferit la limbă, ca mijloc de comunicare în procesul instructiv – educativ, existând diferenţieri în funcţie de gradul de stăpânire şi de manipulare a limbii.

C. Flament face o analogie între reţeaua de comunicaţie şi sarcina de realizat utilizând metoda grafului (un ansamblu de puncte între care se definesc relaţii). El defineşte graful comunicaţiilor prin termenul de „model" prezentând trei astfel de modele în care există o anumită relaţie între membrii grupului şi sarcina de realizat:

a.modelul omogen, care presupune relaţii între toţi membrii, fiecare centralizând informaţiile în vederea elaborării soluţiilor;

b.modelul centralizat, în care un singur subiect centralizează informaţiile pentru a obţine soluţia şi a o furniza celorlalţi;

c.modelul intermediar, care cuprinde doi centralizatori, al treilea subiect fiind exclus de la rezultat.

Deoarece există diferenţe de statut între profesor şi elev, şi chiar la nivelul elevilor, comunicarea de la un nivel la altul (elev – profesor şi invers) capătă o serie de particularităţi impuse de statutele celor doi parteneri. În schimb, comunicarea la acelaşi nivel (al elevilor sau al profesorilor) este mult mult mai eficientă, mai vie, mai dinamică.

.

Bibliografie:

Flament, C.—Reseaux de comunication et structures de groupe, Dunond, Paris, 1965
Golu, P.—Psihologie socială, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974
Neacşu, I. (coord.) Mariş, T.Hărăbor, C—The relaţion educator – child – parent in the educational action, Social Issues and rules, Bucureşti, 2000
Păun, E. –Sociopedagogie şcolară, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
Zlate, M—Psihologia socială a grupurilor şcolare, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1972

COMUNICAREA ORGANIZAȚIONALĂ

Prof. Ciciu Zoia Maria
Inspectoratul Școlar Județean Dolj

Comunicarea este un proces bidirecțional. În calitate de manager, rolul tău nu este doar să dai ordine. Comunicarea eficientă trebuie să fie bidirecțională, ceea ce înseamnă să soliciți feedback pe ideile tale de la echipă, să oferi altora șansa de a vorbi în ședințe și să faci efortul de a asculta în schimb.

O problemă importantă cu care se confruntă societatea modernă, ce afectează direct şi imediat, dar şi indirect, pe termen nedeterminat, viaţa indivizilor, a colectivelor şi a societăţii în ansamblu, este problema comunicării. Caracteristică specific umană, comunicarea este liantul indivizilor dintr-o colectivitate, ce oferă posibilitatea cunoaşterii opiniilor acestora, a omogenizării sub aspect psihosocial, asigurând funcţionarea normală a colectivului, indiferent de mărimea şi natura sa.

. Conţinutul şi semnificaţia comunicării organizaţionale

Comunicarea este un proces de transfer de informaţii între emiţător şi receptor printr-un anumit canal. Ea poate fi privită din perspectiva relaţiilor de comunicare dintre indivizi – comunicare interpersonală –, dar şi a relaţiilor din cadrul structurilor organizatorice – comunicare organizaţională – care, desigur, include comunicarea dintre persoane. Comunicarea organizaţională este un proces, de regulă intenţionat, de schimb de mesaje între persoane, grupuri şi niveluri organizatorice din cadrul organizaţiei, cu scopul înfăptuirii atât a obiectivelor individuale, cât şi a celor colective.

Comunicarea organizaţională apare la toate nivelurile conducerii, se realizează pe toate treptele ierarhice şi între acestea, atât pe orizontală, cât şi pe verticală. Complexitatea comunicării, scopurile, obiectivele şi implicaţiile sale au impus o serie de particularităţi comunicării manageriale (faţă de comunicarea în alte domenii precum jurnalismul, arta, medicina etc.), care trebuie să respecte o serie de norme impuse de cultura managerială şi de politica organizaţiei. Comunicarea managerială este un proces fundamental de interacţiune reciprocă bazat pe feedback, în care managerii de la orice nivel transmit idei, sentimente, decizii subordonaţilor cu posibilitatea verificării manierei de receptare a mesajului de către aceştia. Ea influenţează şi modifică percepţii, atitudini, comportamente, sentimente, opinii ale indivizilor şi ale grupurilor şi de aceea constituie o cale prin care oamenii îşi corelează în mod sinergic eforturile.

Ca stare de spirit şi instrument al conducerii, comunicarea managerială este prezentă în toate aspectele muncii managerilor, asigurând operaţionalizarea funcţiilor managementului, sporirea performanţelor individuale şi colective, statornicirea unor relaţii corecte şi eficiente între angajaţi atât pe orizontală, cât şi pe verticală. Ea este esenţială pentru raporturile managerului cu mediul ambiant, pentru accesul acestuia la sursele informaţionale. Specialiştii apreciază că, în activitatea sa concretă, managerul are diferite roluri, în funcţie de modul în care comunică, şi anume: – roluri interpersonale, ce se exprimă în relaţiile lui cu angajaţii. Managerul poate juca rolul de: lider, persoană de legătură sau figură de reprezentare; – roluri informaţionale, ce se concretizează în acţiunile de creare şi dezvoltare a reţelei

informaţionale. Managerul poate îndeplini rolul de: monitor, diseminator de informaţii sau purtător de cuvânt; – roluri decizionale, ce se manifestă în momentele alegerii variantei optime. Managerul va fi: întreprinzător, rezolvator de disfuncţionalităţi, responsabil cu alocarea de resurse sau negociator. Pentru îndeplinirea cu succes a acestor roluri, managerul trebuie să se bazeze pe următoarele funcţiuni ale comunicării: – funcţiunea de informare – de monitorizare a informaţiilor interne şi externe obţinute prin toate mijloacele posibile;

– funcţiunea de comandă şi instruire – de asigurare a unităţii şi continuităţii acţiunilor colectivului în direcţia obiectivelor stabilite;

– funcţiunea de influenţare şi convingere, îndrumare şi sfătuire – de control asupra informaţiei şi comportamentului angajaţilor;

– funcţiunea de integrare şi menţinere a informaţiilor – asigură eficienţa activităţii organizaţiei.

Asociaţia Americană de Management a stabilit regulile ce trebuie respectate pentru comunicarea eficientă:

1. emitentul să-şi clarifice ideile înainte de a le comunica;
2. pentru planificarea comunicării este necesară consultarea celor din jur;
3. iniţiatorii comunicării să examineze adevăratul scop al comunicării şi să nu se piardă în detalii.
4. emiţătorul să ia în considerare ansamblul elementelor fizice şi psihice ale contextului;
5. expeditorul să fie atent la nuanţe şi la înţelesul de bază al mesajului;
6. emitentul să-şi dezvolte capacitatea de empatie (să privească din punctul de vedere al celorlalţi);
7. emitentul să urmărească primirea feedbackului;
8. emitentul şi receptorul să comunice în perspectivă cel puţin la fel de bine;
9. cei ce comunică trebuie să fie siguri pe suportul comunicării;
10. emitentul şi receptorul trebuie să încerce nu numai să înţeleagă, dar să se şi facă înţeleşi.

Desigur, respectarea şi aplicarea principiilor şi a regulilor comunicării eficiente ţin de personalitatea managerilor, de specificul momentului, dar şi de tipul de strategie de comunicare adoptată.

Pentru a înţelege comunicarea organizaţională trebuie să pornim de la ideea că structura organizaţiei se suprapune comunicării interpersonale. Suprapunerea structurii are consecinţe asupra direcţiei şi a conţinutului comunicării, a creării reţelelor de comunicare şi a emergenţei rolurilor de comunicare specifice.

Note bibliografice

Cândea, Rodica, Comunicarea managerială, Bucureşti, Editura Expert, 1996, pp. 182-183.

Cândea, R., Cândea, D., Comunicarea organizaţională aplicată, Bucureşti, Editura Expert, 1998, pp. 46-53.

Chirică, Sofia, Psihologie organizaţională. Modele de diagnoză şi intervenţie, Cluj-Napoca, Casa de Editură şi Consultanţă „Studiul Organizării“, 1996, p. 295.

TRANSFORMARE PRIN COMUNICARE

PROF. ÎNV. PREŞCOLAR: Sbera Ramona

Școala Gimnazială Cărpiniș, Grădinița Drăgoiești

Comunicarea este un proces fundamental care ne definește ca ființe sociale și intelectuale. Aceasta joacă un rol esențial nu doar în transmiterea informațiilor, ci și în modelarea percepțiilor, atitudinilor și comportamentelor noastre. În acest context, ideea de "transformare prin comunicare" capătă multiple dimensiuni, deoarece comunicarea nu este doar un vehicul de schimb de mesaje, ci un catalizator pentru schimbări profunde, fie ele la nivel individual, interpersonal, organizațional sau societal.

Primul nivel la care se manifestă transformarea prin comunicare este cel individual. Comunicarea interioară, adică dialogul pe care îl avem cu noi înșine, influențează felul în care ne percepem și cum ne raportăm la lume. Gândurile, convingerile și emoțiile sunt exprimate prin cuvinte și au puterea de a ne schimba perspectiva asupra propriei noastre vieți. De exemplu, prin adoptarea unui limbaj pozitiv și constructiv, putem influența felul în care ne simțim și, implicit, ne putem schimba atitudinea față de provocările pe care le întâmpinăm.

Pe de altă parte, interacțiunile cu ceilalți ne permit să ne dezvoltăm identitatea și să ne îmbogățim cunoștințele. Comunicarea autentică și deschisă cu cei din jur ne poate ajuta să ne reevaluăm propriile convingeri și să învățăm din experiențele altora. Astfel, transformarea personală are loc nu doar prin introspecție, ci și prin dialog și schimb de idei.

Comunicarea este esențială pentru construirea și menținerea relațiilor interpersonale. În cadrul acestora, nu doar schimbăm informații, ci și ne conectăm emoțional cu ceilalți. O relație sănătoasă, fie ea de prietenie, de familie sau profesională, se bazează pe o comunicare eficientă, empatică și transparentă.

Conflictele, de exemplu, apar adesea din cauza unor neînțelegeri sau a unor bariere de comunicare. Însă prin ascultare activă și exprimarea clară a gândurilor și emoțiilor, aceste tensiuni pot fi rezolvate, ducând la o transformare pozitivă a relațiilor. Empatia, una dintre cele mai puternice forme de comunicare, permite înțelegerea punctului de vedere al celuilalt și poate transforma complet dinamica unei interacțiuni, aducând reconciliere și consolidând legăturile interumane.

La nivel organizațional, comunicarea joacă un rol vital în implementarea schimbărilor și în dezvoltarea unei culturi organizaționale sănătoase. Fie că este vorba de introducerea unor noi procese, tehnologii sau strategii, succesul unei organizații depinde de modul în care aceste schimbări sunt comunicate angajaților. Comunicarea clară și coerentă reduce incertitudinea și rezistența la schimbare, motivând angajații să adopte noile practici.

Liderii organizaționali care practică un stil de comunicare deschis și colaborativ contribuie la crearea unui mediu de lucru în care angajații se simt valorizați și implicați. O bună comunicare poate, astfel, transforma radical performanța și cultura unei organizații, promovând inovarea, colaborarea și productivitatea.

Comunicarea nu influențează doar indivizii și organizațiile, ci poate genera schimbări la scară largă, în întreaga societate. Exemplele sunt numeroase de-a lungul istoriei: discursuri celebre, mass-media, rețelele de socializare, toate au jucat un rol esențial în inițierea și susținerea mișcărilor sociale, politice și culturale. De la campanii pentru drepturile civile, până la mobilizări globale în favoarea protecției mediului, comunicarea a fost un element cheie în informarea și sensibilizarea publicului, dar și în motivarea acestuia să acționeze.

Empatia joacă un rol crucial în transformarea prin comunicare. A avea capacitatea de a înțelege și de a resimți emoțiile altora ne ajută să ne adaptăm mesajele în funcție de nevoile și preocupările acestora. Când ne arătăm empatia, construim relații mai puternice și mai autentice, ceea ce facilitează acceptarea ideilor noi și colaborarea în cadrul echipelor. Empatia ne ajută, de asemenea, să gestionăm conflictele într-un mod constructiv, transformând potențiale dispute în oportunități de învățare și creștere.

Un alt aspect important al comunicării transformatoare este feedbackul constructiv. Oferirea și primirea de feedback într-un mod pozitiv și bine intenționat contribuie la dezvoltarea personală și profesională. Feedbackul nu trebuie să fie perceput ca o critică, ci ca o oportunitate de a îmbunătăți. Astfel, comunicarea devine un instrument de dezvoltare, facilitând progresul și adaptarea la schimbări.

Comunicarea de masă, în special în era digitală, are o putere extraordinară de a modela opiniile publice și de a influența deciziile politice. Însă, această forță poate fi atât pozitivă, cât și negativă. De exemplu, propaganda sau știrile false pot distorsiona realitatea, ceea ce subliniază importanța responsabilității în comunicare și a educației mediatice. Într-o lume din ce în ce mai interconectată, comunicarea responsabilă devine un mijloc esențial de a promova valori pozitive și de a susține coeziunea socială.

În concluzie, transformarea prin comunicare este un proces complex, dar esențial în construirea relațiilor interumane și în promovarea schimbării. Prin ascultare activă, claritate, empatie, feedback constructiv și adaptabilitate, comunicarea devine un instrument puternic de influențare și transformare. Într-o lume din ce în ce mai interconectată, abilitățile de comunicare eficientă nu sunt doar un avantaj, ci o necesitate pentru a naviga cu succes provocările contemporane.

Prin urmare, este vital să ne dezvoltăm aceste abilități, nu doar pentru a ne îmbunătăți relațiile interumane, dar și pentru a contribui la o societate mai coezivă și mai empatică. Fiecare dintre noi are puterea de a transforma mediul în care trăim prin comunicare. Astfel, întrebarea rămâne: cum putem aplica aceste principii în viața noastră de zi cu zi pentru a crea un impact pozitiv în comunitățile noastre? Aceasta este o provocare care merită explorată, având în vedere puterea pe care o avem de a transforma nu doar propriile noastre vieți, ci și pe ale celor din jur.

Comunicarea și importanța ei în formarea și dezvoltarea preșcolarului

Seceleanu Lăcrămioara, profesor învățământ preșcolar

Ne transformăm prin comunicare?Da.Comunicarea transformă fără îndoială, dar nu vizibil, ființa umană în toate etapele vieții.

Căutăm mereu să ne îmbunătățim și să ne perfecționăm comunicarea cu cei care fac parte din comunitatea în care trăim, precum și cu cei apropiați, din viața noastră .

Comunicarea, încă de când copilul este în pântecele mamei, are rolul de a crea conexiuni cu lumea de afară, cu sunetele noi, cu muzicalitatea acestora, astfel încât el să fie pregătit de noua poveste a vieții, ce va urma să se deruleze.

Comunicarea este cheia reușitei în viață.Abilitatea de a comunica este importantă pentru crearea și consolidarea relațiilor interumane.

Încă de mici, copiii trebuie sprijiniți și susținuți să-și exprime emoțiile și gândurile interioare, să-și împărtășească bucuria, tristețea sau frica, ajutându-l să se cunoască pe ei înșiși și să fie înțeleși de ceilalți.Copiii foarte emotivi reușesc mai greu să comunice, astfel că este necesar ca educatoarea să dea dovadă de mult tact pedagogic pentru a-i sprijini să-și cunoască și să-și înfrângă emoțiile, ca apoi să capete curaj și încredere, să transmită prin cuvinte, ce au simțit.

Prin activitățile de educare a limbajului, și nu numai, copiii trebuie ajutați să-și dezvolte empatia, pentru a înțelege sentimentele celor din jur, creând astfel un climat favorabil comunicării și dezvotării psihice.

O comunicare eficientă este necesar să se realizeze atât acasă, în mediul familial, cât și în creșă și grădiniță.Părinții, tot mai ocupați, trebuie să conștientizeze nevoia de comunicare a copiilor, fie ei preșcolari sau elevi, și să-i stimuleze să converseze, pentru a evita ruptura ce se produce, mai târziu, între părinți și copii, din cauza comunicării deficitare.

Mediul școlar și cel familial sunt decisive în dezvoltarea limbajului la preșcolar, iar colaborarea dintre ele sprijină copilul în a evolua.Părintele va evita să utilizeze cuvintele,,stâlcite", în conversațiile cu copilul, doar pentru a se amuza.Acesta îl va ajuta pe copil să pronunțe corect sunetele, conștient de greutatea cuvântului său rostit, fiind responsabil de bagajul lingvistic cu care preșcolarul ajunge la grădiniță.

Fiecare copil are propria sa personalitate, iar problemele de limbaj sunt specifice fiecăruia în parte.Educatoarea are datoria și menirea de a găsi „cheița fermecată" cu care să deschidă canalele de comunicare spre mintea și inima fiecăruia, de a pregăti preșcolarul pentru o nouă etapă și de a stimula potențialul fiecăruia.

Educatoarea reprezintă un model de exprimare, alături de familie și de cei din mediul apropiat și oferă preșcolarilor diverse experiențe de învățare pentru stimularea capacității de a asculta și de a înțelege limbajul, pentru a le dezvolta capacitatea de a comunica eficient, de a vorbi corect și de a le dezvolta și îmbogăți vocabularul.

La unii preșcolari cu întârzieri în vorbire, sau care nu pot încă să pronunțe anumite sunete sau, cuvinte, au un sentiment de neîncredere în capacitatea lor de exprimare.Ei nu sunt înțeleși, când vorbesc, de colegi, de educatoare și nici chiar de către părinți.Din acest motiv aceștia devin ușor frustrați, furioși și chiar timizi, nereușind să-și împărtășească gândurile, nevoile și să-și exprime emoțiile.

Pe parcursul unei zile la grădiniță se pot organiza scurte convorbiri libere, la sosirea copiilor în grupă, în timpul diferitelor jocuri, în timpul activităților liber alese, în timpul muncii individuale sau a activităților experiențiale, astfel încât să se lucreze și cu cei care au anumite probleme de pronunție.

În anumite situații, colaborarea cu logopedul școlar este necesară, pentru lucrul individualizat cu preșcolarii ce întâmpină dificultăți în vorbire.

În grădiniță, prin intermediul povestirilor ,a poveștilor, poeziilor, audierilor, convorbirilor, conversațiilor ,a lecturii după imagini ,a jocului în diverse variante ,educatoarea poate sprijini preșcolarul în corectarea și dezvoltarea limbajului.

Orice moment al zilei reprezintă un prilej de a repeta cuvinte, a le lega înlănțuindu-le în propoziții simple și fraze.

Cu siguranță, comunicarea transformă micul pui de om, care de-abia cunoaște lumea, în copilul ce încearcă cu dificultate să emită sunete, să pronunțe, silabe, cuvinte, propoziții ,angrenându-se în procesul comunicării, care este unul dinamic și mereu în schimbare.

El își va dezvolta progresiv procesul de cunoaștere și se va dezvolta personal prin arta vorbirii.

Comunicarea transformă copilul tăcut, în unul care știe să transmită informația, exprimând nevoia pe care o are, sigur pe el că va fi înțeles și că va primi răspunsul, pe măsura așteptărilor sale.

Un copil, ce are încredere în capacitatea lui de a se exprima, va fi adultul de mâine ce va reuși să analizeze ce aude și să transmită clar, corect și concis ideile și părerile personale în diferite contexte, făcând față tuturor provocărilor ce-l așteaptă.

Zâmbetul - comunicare non-verbala

Dragomir Simona

Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Orșova

Dintre expresiile faciale, **zâmbetul** ocupă un loc aparte între formele de exprimare nonverbală, fiind cel mai important gest de salut şi o invitaţie la comunicare. Formele în care apare sunt foarte variate şi exprimă emoţii şi sentimente diferite : bucurie, simpatie, prietenie dar şi antipatie. De aceea, există şi în limba română numeroase adjective care califică zâmbetul : larg, cuceritor, prietenos, dezarmant, stânjenit, nesigur, fals, nervos etc. „Limba română are circa 360 de epitete pentru a clasifica estetic zâmbetul şi aproximativ 325 de epitete pentru a reda caracteristicile şi particularităţile psihice ale persoanei care râde" (Chelcea et alii, 2005). Zâmbetul exprimă şi sentimente confuze. Când oamenii zâmbesc din obligaţie, abordează un zâmbet prefăcut, încremenit, cazuri în care se păstrează unele elemente ale zâmbetului autentic iar altele lipsesc. Acest fel de zâmbet ia naştere în urma existenţei simultane a unei atitudini de simpatie şi a uneia de antipatie, în acest caz lipseşte concordanţa între adevăratul sentiment şi imaginea noastră (Delhees, 1994). După cum se ştie, există unele profesii, precum cea de vânzător, recepţioner, stewardesă şi altele, în care zâmbetul este o obligaţie profesională.

Ekman a identificat 18 tipuri de zâmbete care nu sunt simulate, cele „naturale" se deosebesc de cele „false" prin faptul că durează mai mult şi în performarea lor participă atât muşchii feţei cât şi cei ai ochilor.(Chelcea et alii, 2005).

Deşi este o expresie universală, zâmbetul se supune, de asemenea, unor prescripţii culturale. În cultura albilor din clasa de mijloc din SUA, funcţionează stereotipul ca, încă din copilărie, fetiţele sunt învăţate să zâmbească, pentru a părea fericite şi pentru a face plăcere celorlalţi, remarcă autoarele americane Deborah Borisoff şi Lisa Merril (2003), într-un studiu despre diferenţierile comportamentelor nonverbale în funcţie de gen. În cultura femeilor afro-americane din aceeaşi ţară, care sunt mai puţin înclinate să zâmbească des, „feminitatea" are alte semnificaţii. În general, femeile sunt mai expresive decât bărbaţii iar expresiile lor sunt decodificate mai exact decât ale celorlalţi. De asemenea, remarcă autoarele, în cultura nord-americană, zâmbetul este folosit ca „mască" pentru a obţine aprobarea cuiva care deţine puterea, astfel încât se aşteaptă ca subordonaţii să zâmbească superiorilor. Membrii superiori ai ierarhiilor zâmbesc mai puţin şi, în general, îşi dezvoltă în mai mică măsură sentimentele pe cale nonverbală, afişând expresii neutre, impasibile, prin urmare au o mai scăzută predispoziţie spre deschiderea de sine. La vârste mici, între băieţi şi fete au fost constatate puţine diferenţe în ce priveşte zâmbetul dar, pe măsură ce cresc, băieţii zâmbesc tot mai puţin. Conform lui Judith Hall: „aceasta sugerează că socializarea, presiunea sau modelarea socială le induce băieţilor să îşi reducă emoţiile exprimate de faţă" (apud Borisoff, Merril, 2003)

"Stereotipul potrivit căruia femeile au o expresivitate mai mare decât bărbaţii conţine cel puţin un sâmbure de adevăr" afirmă Septimiu Chelcea (2005), bazându-se pe rezultatele cercetărilor unor

autori diferiţi. Acestea converg spre concluzia că femeile „au o capacitate superioară de codificare a diferitelor tipuri de emoţii” (B.W. Eakins, R.G. Eakins, 1978, LaFrance, C. Mayo, 1979, apud Chelcea et alii, 2005) şi că „femeile transmit mai exact semnalele emoţiilor negative, în timp ce bărbaţii transmit mai exact semnalele despre emoţiile pozitive” (Zaidel, Mehrabian, 1969, apud Chelcea et alii, 2005).

În cultura japoneză, există prescripţii culturale diferite de cele din majoritatea culturilor vestice, în privinţa comunicării prin expresii faciale. De regulă, japonezii nu îşi exprimă în public stările emotive, ci abordează expresii placide şi o ţinută neutră, un uşor zâmbet, ceea ce constituie o parte a etichetei sociale, menită să menţină armonia socială. Pentru oamenii din această cultură e de neiertat să tulburi pe cineva cu propriile stări negative (McDaniel, 2003).

Ar fi geşit să se considere zâmbetul ca o formă mută sau mai slabă a **râsului** , deoarece, în evoluţia omului, zâmbetul apare mai devreme decât râsul. Şi copiii nevăzători din naştere zâmbesc spontan, deşi nu au posibilitatea de a observa şi copia aceste modele de exprimare la alţii (Thomson 1941, apud Delhees, 1994). Eibl-Eibesfeldt (1987, apud Delhees, 1994) a studiat zâmbetul, râsul şi plânsul ca forme de exprimare mimice la copiii nevăzători şi fără auz din naştere. În cazul copiilor care văd şi aud, dispoziţia ulterioară de a zâmbi este determinată de evoluţia lor socială şi emoţională iar deosebirile apar în urma *feed-back*-ului social pe care îl primesc în interacţiunile cu persoanele de referinţă.

„Dacă este adevărat că fiinţele umane moştenesc zâmbetul şi râsul de la primate, tot atât de adevărat este şi faptul că normele culturale ne impun când şi în legătură cu ce ne este permis să râdem sau să zâmbim”. (Chelcea et alii, 2005).

Pentru japonezi, râsul poate avea variate înţelesuri. Poate semnaliza bucuria dar poate fi şi o formă de mascare a unor stări şi emoţii precum stânjeneală, tristeţe sau chiar supărare. În situaţiile din urmă, râsul este destinat să menţină armonia situaţională şi să prevină orice fel de dezacord interpersonal (McDaniel, 2003).

Ca şi în cazul zâmbetului, există numeroase forme de râs, în funcţie de starea de spirit, de expresie şi de intensitate şi nu numai emoţiile pozitive, ci şi cele negative se exprimă prin râs. Numeroasele variante ale râsului sunt constituite din diverse elemente. Morris (1978, apud Delhees, 1994) a identificat 12 elemnte constituitve ale râsului. Pe o scală crescătoare, l punct este atribuit râsului „nemişcat”, interior, (cu gura închisă, fără nici un sunet, fără vreo mişcare a corpului) iar maximum, 12 puncte are râsul necontrolat, zgomotos, care scutură tot corpul. Cele mai uzuale forme de râs sunt cele cu un punctaj mediu, de 6-8 puncte. Râsul, ca şi alte tipuri de comportament, se dezvoltă în procesul de socializare şi învăţare culturală, care le indică indivizilor când şi cum este adecvat să râdă.

Transformarea prin comunicare

Prof. înv. preșcolar Sîrbu Cornelia

Școala Gimnazială Nr. 1 Urdari, Grădinița Fîntînele

Transformarea prin comunicare la grădiniță reprezintă o etapă critică în dezvoltarea copilului, contribuind la consolidarea unei serii de abilități fundamentale care vor influența întreaga lor viață. Această transformare se produce în mod constant, pe măsură ce copiii interacționează cu alți copii, cu educatori și cu mediul înconjurător. Comunicarea joacă un rol esențial în dezvoltarea limbajului, în construirea relațiilor sociale, în exprimarea emoțiilor și în dezvoltarea creativității.

1. Dezvoltarea limbajului și a abilităților de comunicare

Învățarea limbajului în perioada preșcolară este un proces rapid și fascinant. Copiii acumulează zilnic noi cuvinte, iar abilitățile lor de comunicare evoluează pe măsură ce sunt expuși la conversații, povești, cântece și jocuri. Grădinița este un mediu extrem de stimulativ în acest sens, deoarece oferă multiple oportunități de a asculta și de a participa la dialoguri.

-Extinderea vocabularului: Unul dintre cele mai importante aspecte ale transformării prin comunicare este dezvoltarea vocabularului. Copiii preșcolari sunt expuși la o varietate de noi concepte și cuvinte, atât din partea educatorilor, cât și din interacțiunile cu colegii. Activitățile zilnice, cum ar fi ascultarea poveștilor sau discutarea despre evenimentele de zi cu zi, contribuie la extinderea și consolidarea vocabularului.

- Dezvoltarea pronunției și a sintaxei: În timpul grădiniței, copiii încep să își perfecționeze pronunția și înțeleg structura corectă a propozițiilor. Încurajarea lor să vorbească liber și să exprime ceea ce gândesc, în timp ce primesc corecturi blânde din partea educatorilor, îi ajută să își dezvolte abilitățile de vorbire. Repetiția și imitarea modelelor lingvistice sunt esențiale pentru ca aceștia să își perfecționeze limbajul.

2. Socializarea și dezvoltarea relațiilor interpersonale

Unul dintre scopurile principale ale grădiniței este să ofere copiilor oportunități de a interacționa cu alți copii și de a învăța să construiască relații sociale. Prin comunicare, copiii dobândesc abilități sociale esențiale, cum ar fi colaborarea, împărțirea și respectarea regulilor sociale.

- Învățarea normelor sociale: La grădiniță, copiii sunt expuși pentru prima dată la reguli și norme sociale care guvernează interacțiunile dintre indivizi. Ei învață să respecte rândul, să aștepte înainte de a vorbi, să își exprime dorințele fără a întrerupe pe altcineva și să negocieze soluții în cazul unor conflicte. Comunicarea în acest context îi ajută pe copii să înțeleagă regulile grupului și să le respecte.

- Construirea abilităților de cooperare: Comunicarea în timpul activităților de grup, cum ar fi jocurile colaborative sau proiectele de echipă, îi învață pe copii să colaboreze eficient. Ei învață cum să se exprime în mod clar, cum să asculte și să accepte ideile altora și cum să rezolve problemele în mod colectiv. Aceste abilități de cooperare sunt fundamentale pentru succesul social și academic ulterior.

3. Dezvoltarea abilităților emoționale

Transformarea prin comunicare la grădiniță nu se limitează la dezvoltarea limbajului și a abilităților sociale, ci contribuie și la învățarea autoreglării emoționale. Copiii încep să înțeleagă și să gestioneze mai bine propriile emoții, pe măsură ce își dezvoltă abilitățile de exprimare verbală.

- Exprimarea emoțiilor: Comunicarea le permite copiilor să își exprime emoțiile într-un mod clar și sănătos. În loc să manifeste frustrare sau tristețe prin comportamente agresive sau retrase, copiii învață să își exprime emoțiile prin cuvinte. Acest proces de externalizare a emoțiilor îi ajută să își dezvolte capacitatea de a recunoaște și gestiona emoțiile într-un mod constructiv.

- Învățarea gestionării emoțiilor: Prin comunicare, copiii sunt ghidați în procesul de învățare a autoreglării emoționale. Educatorii îi învață tehnici simple, cum ar fi respirația profundă sau exprimarea verbală a emoțiilor, care îi ajută pe copii să își gestioneze mai bine sentimentele puternice, cum ar fi furia sau frustrarea.

4. Stimularea creativității și a imaginației

Comunicarea joacă un rol esențial în stimularea creativității și a imaginației copiilor la grădiniță. În această etapă a dezvoltării, copiii explorează lumea prin jocuri de rol, povești și expresii artistice, iar comunicarea este un element central în toate aceste activități.

- Jocurile de rol: Jocurile de rol, în care copiii preiau roluri diferite și își imaginează diverse scenarii, îi ajută să își dezvolte imaginația și să își extindă abilitățile de comunicare. Fie că joacă rolul unui medic, al unui profesor sau al unui părinte, copiii învață să comunice într-un mod flexibil și adaptativ, în funcție de context.

- Poveștile inventate: Activitățile de povestire stimulează nu doar creativitatea, ci și abilitățile de comunicare. Copiii sunt încurajați să creeze povești, să își exprime ideile în mod clar și să își organizeze gândurile într-o formă narativă. Aceste activități contribuie la dezvoltarea gândirii critice și la îmbunătățirea abilităților de exprimare.

Bibliografie:

-Vrasmas, Tinca. *Educația timpurie: aspecte teoretice și metodologice.* Editura Aramis, București, 2002.

- Păun, Emil. *Pedagogie preșcolară și școlară.* Editura Didactică și Pedagogică, București, 2001.

- Golu, Mihai. *Psihologia copilului. Dezvoltare cognitivă și afectivă.* Editura Polirom, București, 2005.

-Mustețea, Silvia. *Jocul și limbajul în educația preșcolară.* Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011.

EDUCAȚIE FĂRĂ FRONTIERE
RELAȚIA GRĂDINIȚĂ-FAMILIE-SOCIETATE

Prof. înv. preșc. **Teișanu Andreea-Larisa**
Grădinița cu program prelungit ,,Lumea Copiilor", Târgu Jiu

Pentru un viitor luminat și lin, atât din punct profesional cât și personal, copiii au nevoiede încurajare și ghidare în timpul școlii. Familia are funcție educativă și este cea care îi formeazăcopilului princeperile, deprinderile de viață, sentimentele. De asemenea, familia își puneamprenta și asupra dezvoltării sale fizice, intelectuale, morale și estetice. Împreună cu grădinița, familia este cea care îl ajută pe copil să își formeze o personalitate. Prin realizarea unui parteneriat eficient între cele două elemente cheie din actul educațional, subiectul procesuluieducațional, și anume copilul, v-a atrage constructiv resursele educative care i se oferă și le vafolosi activ și eficient pe viitor

Copilăria reprezintă cea mai importantă perioadă din viaţa unui individ prin consecinţele durabile pe care le are asupra dezvoltării ulterioare a acestuia. Fiecare copil este unic iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate în privinţa lui, cu scopul primordial de a-l ajuta să se dezvolte deplin. Cu cât ne vom apropia mai mult de el şi îl vom înţelege mai bine, cu atât vom învăţa mai multe despre ceea ce ar trebui să facem pentru a-l ajuta să crească şi să se dezvolte la nivelul întregului potenţial de care dispune. Succesul educaţiei se bazează pe adaptarea demersului educaţional la nevoile individuale ale fiecărui copil. Construirea unui parteneriat educativ în comunitatea în care creşte, se dezvoltă şi este educat copilul constituie o cerinţă a educaţiei de azi. Se recunoaşte faptul că deciziile, acţiunile şi rezultatele educaţiei nu mai pot fi realizate decât în comunitatea de opţiune dintre mediile responsabile: familie-grădiniţă-şcoală-societate. Din experienţă se trage concluzia următoare: colaborarea familie-grădiniţă-şcoală-societate este benefică şi cu rezultate deosebite atât pentru implicarea părinţilor dar şi pentru membrii comunităţii care îşi dau silinţa să se integreze în atmosfera grădiniţei şi să se împrietenească cu copii.

Grădiniţa este a doua familie, un loc unde se poate practica educaţia, spaţiul unde se asigură nu numai un volum important de cunoştinţe, dar se formează şi mentalităţi moderne, deschise. Grădinița trebuie să găsească o punte de legătură cu familia, arătând părinților noi căi spre educație în beneficiul copiilor.

O educație reală, profundă se fundamentează în familie, iar apoi ea se continuă și desăvârșește în grădiniță și școală. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului și abia apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub privirea copilului are efect mai puternic decât orice frază moralizatoare.

De multe ori, intrarea copiilor la grădiniță în grupa mică este resimțită, atât de către copii cât și de către părinți, ca o rupere care provoacă emoții, temeri și anxietate de ambele părți. Însă nu numai familia și copiii sunt afectați de noua situație, normală, de altfel, în demersul didactic. Educatoarele care îi preiau pe copii sunt zilnic „asediate" cu întrebări și cereri ale familiei, care exprimă dorința membrilor acesteia de a fi în continuare în controlul situației, ocrotitori, grija acestora, neîncrederea, uneori, marcată prin impulsul de a verifica toți factorii care acționează asupra copiilor lor: de la condiții materiale la modul în care personalul relaționează cu cei mici. Orice modificări în comportamentul copiilor, cu exceptia celor absolut pozitive, devin pentru părinți motive de îngrijorare, de suspiciune și ridică semne de întrebare referitoare la influențele de la grădiniță.

Pe de altă parte, cadrele didactice din grădiniță au nevoie oricum de sprijinul familiei copiilor – factorilor educționali – atât pentru a prelua și dezvolta direcțiile de acțiune formativ-educativă pe care le antrenează instituțional, cât și de a găsi rezolvări concrete la necesități de diverse categorii: financiare, practic-aplicative, organizaționale ori logistice. Toate aceste motivații conduc către necesitatea unui parteneriat real, activ-participativ, captivant și motivant, cu implicare susținută din partea familiei. Tocmai de aceea, noi, educatoarele concepem un program de parteneriat sau de consiliere și orientare a părinților, prin planificare, organizarea si desfășurarea unor acțiuni de implicare continua și valorificare a potențialului fiecărui părinte, atragerea lui în „viața grădiniței" și asumarea unor răspunderi/responsabilități comune la nivelul grupei din care face parte copilul său.

Grădinița nu face decât să ofere o educație organizată și este factorul decisiv care esterăspunzător de formarea socială, a viitorului adult, lucru care se răsfrânge automat asupra dezvoltării societății în ansamblu. Calitatea parteneriatului, dintre părinți și grădiniță este atât de importantă, încât este decisivă pentru viitorul copilului.

Bibliografie:

1. Agabrian, Mircea, Scoala, familia, comunitatea, Institutul European, Iasi, 2006..
2. Cerghit, Ioan, Neacşu, Ioan, Negreţ Dobridor Ioan, „Prelegeri pedagogice", Editura Polirom, Iaşi, 2001
3. Nicola, Ioan, „Tratat de pedagogie şcolară", Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000.
4. Pescaru, Băran, Adina, „Parteneriat în educaţie",Editura Aramis Print, Bucureşti, 2004

Revista Învățământului Preșcolar", nr. 1-2/ 2006, Ministerul Educației și Cercetarii – Institutul de Științe ale Educației, pag. 97

5. Revista Învățământului Preșcolar", nr. 1-2/ 2008, Ministerul Educației și Cercetarii – Institutul de Științe ale Educației, pag. 285-289
6. Revista Învățământului Preșcolar", nr. 3-4/ 2008, Ministerul Educației și Cercetarii – Institutul de Științe ale Educației, pag. 233
7. Cerghit, I., „Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii", ed. Aramis, București, 2002
8. Dolean, I., „Meseria de părinte", ed. Motiv, Cluj-Napoca, 2001

Transformarea prin comunicare

Prof. înv. preșc. Obrocea Silvia-Cristina

În grădinițe și școli, comunicarea este fundamentul pe care se construiește procesul de educație și dezvoltare. Transformarea prin comunicare în aceste instituții reprezintă o schimbare pozitivă în abordarea relațiilor dintre educatori, copii, părinți și comunitate. Un sistem de comunicare eficient poate susține dezvoltarea armonioasă a copiilor, promovând un mediu de învățare deschis, empatic și colaborativ.

Comunicarea în grădinițe și școli joacă un rol vital în procesul de educație, influențând atât învățarea, cât și dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. Prin intermediul unei comunicări clare și eficiente, educatorii pot crea un climat de învățare pozitiv, pot stimula implicarea activă și pot ajuta copiii să își dezvolte abilități esențiale de exprimare și interacțiune.

În grădinițe și școli, comunicarea nu presupune doar transmiterea de informații academice, ci și încurajarea exprimării libere a copiilor. Educatorii trebuie să creeze un mediu sigur, în care copiii să se simtă încurajați să își exprime emoțiile, ideile și nevoile. O comunicare deschisă contribuie la dezvoltarea abilităților de exprimare și a gândirii critice.

De asemenea, relația dintre educator și părinte este esențială pentru succesul educației copilului. Prin comunicare constantă și colaborativă, părinții pot fi informați despre progresul copiilor lor, despre problemele întâmpinate și despre modalitățile de sprijin educațional la domiciliu. Implicarea părinților în educația copiilor lor îmbunătățește rezultatele școlare și dezvoltarea emoțională.

La nivelul grădiniței, comunicarea este crucială pentru a facilita învățarea prin joc, precum și pentru dezvoltarea emoțională și socială a copiilor de vârstă mică. Educatorii trebuie să fie capabili să comunice clar, să ofere îndrumări și să construiască relații bazate pe încredere. La această vârstă, copiii pot avea dificultăți în exprimarea propriilor nevoi sau emoții. De aceea, educatorii trebuie să folosească nu doar limbajul verbal, ci și cel non-verbal, cum ar fi gesturile, expresiile faciale și tonul vocii, pentru a încuraja înțelegerea și a stimula interacțiunea.

Jocul reprezintă o metodă de învățare esențială la grădiniță, iar comunicarea joacă un rol central în acest proces. Prin jocuri de grup, copiii învață să colaboreze, să își comunice ideile și să își rezolve conflictele. Educatorii trebuie să faciliteze aceste interacțiuni prin încurajarea dialogului și a lucrului în echipă.

Părinții trebuie să fie informați și implicați activ în educația copiilor lor, participând la discuții periodice cu educatorii. Comunicarea deschisă între educatori și părinți sprijină dezvoltarea copilului atât în grădiniță, cât și acasă.

În școli, comunicarea devine și mai complexă, deoarece elevii trebuie să dezvolte nu doar competențe academice, ci și abilități sociale și de relaționare. Transformarea prin comunicare în acest mediu contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv și participativ.

Profesorii trebuie să adapteze stilurile de comunicare în funcție de nivelul de dezvoltare și nevoile elevilor. Feedback-ul constructiv, întrebările deschise și încurajarea discuțiilor în clasă contribuie la un proces educativ mai interactiv. Elevii se simt mai motivați atunci când sunt ascultați și înțeleși. Proiectele de grup și activitățile interactive stimulează comunicarea între elevi și dezvoltarea abilităților de colaborare. În acest mod, elevii învață să lucreze împreună, să își exprime ideile și să își dezvolte empatia.

La fel ca în grădiniță, comunicarea între școală și familie este vitală. Profesorii trebuie să mențină o relație constantă cu părinții, informându-i despre progresul elevilor, dar și despre eventualele dificultăți. Reuniunile școlare, scrisorile de informare și platformele online sunt mijloace moderne de a facilita comunicarea și colaborarea.

Tehnologia modernă joacă un rol tot mai important în transformarea modului în care comunicăm în cadrul sistemului educațional. De la platforme de e-learning până la aplicații de management al clasei, comunicarea digitală a transformat radical interacțiunea dintre profesori, elevi și părinți.

În ultimii ani, utilizarea platformelor educaționale a crescut, facilitând comunicarea dintre profesori și elevi, chiar și în afara sălii de clasă. Aceste platforme permit profesorilor să ofere feedback rapid, să gestioneze temele și să colaboreze mai ușor cu părinții.

Aplicațiile digitale destinate comunicării între părinți și profesori permit o actualizare constantă a informațiilor privind progresul elevilor. Acestea oferă un canal de comunicare direct, prin care părinții pot adresa întrebări și primi informații în timp real.

În multe cazuri, școlile folosesc rețelele sociale pentru a comunica cu părinții și comunitatea. Deși aceste platforme pot fi utile pentru informare rapidă, ele trebuie gestionate cu atenție pentru a asigura protecția datelor personale ale elevilor.

În concluzie, transformarea prin comunicare în grădinițe și școli este esențială pentru crearea unui mediu educațional colaborativ și eficient. Comunicarea clară și deschisă între educatori, copii și părinți facilitează procesul de învățare și dezvoltare emoțională. În plus, utilizarea tehnologiei digitale a revoluționat modul în care se desfășoară acest proces, oferind noi oportunități de a implica toți actorii din sistemul educațional.

Bibliografie:

1. Blyth, C.**,** *Arta conversației.* București: Humanitas, 2012.
2. Lucas, Stephen E.**,** *Arta de a vorbi în public.* Iași: Polirom, 2009.
3. Dewey, J., *Experiență și educație.* București: Editura Didactică și Pedagogică, 1972.